

AKS:n TIE

1940

AKS:n TIE

Kansallisen eheytymisen kautta
kansalliseen suuruuteen

AKATEEMISEN KARJALA-SEURAN VUOSIKIRJA IV

AKS:n TIE

1940

HELSINKI 1940

AKATEEMINEN KARJALA-SEURA

Kirjaa on myös painettu numeroituna erikoispainoksena, jota on saatavissa sidottuna joko nahka- tai kangaskansiin, edellinen hintaa 1.000 mk ja jälkimäinen hintaan 250 mk.

Nykyisten olosuhteiden takia on osassa sidottuja kappaleita oltu pakoitettuja poikkeamaan vuosikirjasarjan jo vakiintuneesta ulkoasusta.

Jakaja: Suomalainen Kirjakauppa, Helsinki

L U K I J A L L E

Akateemisen Karjala-Seuran vuosikirja ilmestyy nyt neljännen kerran.

Seuran 15-vuotisjuhlaksi v. 1937 ilmestynyt »AKS:n Tie» sisälsi lähinnä yleistä katsantokantaamme selvittäviä kirjoituksia. »AKS:n Tie 1938» oli omistettu pääasiassa maanpuolustuskysymysten käsittelylle. »AKS:n Tie 1939» kohdisti päähuomion yhteiskunnallisiin ja koulukysymyksiin. Kaikkien näiden Seuran vuosikirjojen yhteisenä tunnuksena — mitä ongelmia niissä onkin pohdittu — voidaan pitää J. V. Snellmanin lausetta: »*Ainoastaan miehuullinen, voimakas toiminta tulevaisuuden hyväksi pelastaa kansan ja vie sitä eteenpäin.*» Ja näiden julkaisujemme lävitse käyvänä »punaisena lankana» on ollut erilaisten kansallisten kysymystemme onnellisen ratkaisun edellytyksenä olevan *taipumattoman ja taittumattoman maanpuolustustahdon* teroittaminen.

»AKS:n Tie 1940» ilmestyy huomattavasti myöhempänä vuodenaikana kuin sen edeltäjät. Seuran vuosipäivänä, helmikuussa, oli tekojen, ei sanojen aika. Kansamme muiden nuorten miesten rinnalla AKS:läiset seisoivat silloin asein puolustamassa Suomen vapautta, useimmat reserviupseereina.

Satakaksikymmentäkahdeksan AKS:n jäsentä kaatui kansamme uljaassa puolustustaistelussa. Sydänverellään he lunastivat sekä omat että Seuransa suuret lupaukset isänmaalle. Heidän muistolleen Akateeminen Karjala-Seura omistaa tämän vuosikirjansa. Ja heidän pyhän muistonsa edessä me jäljelle jääneet vannomme, ettei heidän uhrinsa ole oleva turha. Se on osa sitä talven 1939—1940 perintöä, joka velvoittaa sisäisen eheytensä saavuttaneen kansamme käymään rohkeasti ja palavin mielin onnellisen tulevaisuuden rakennustyöhön.

Helsingissä, marraskuun 15 p:nä 1940

AKATEEMINEN KARJALA-SEURA.

"EI SANOIN, VAAN TEOIN"

Vilho Helanen

Vuodet 1939 ja 1940 merkitsevät Akateemiselle Karjala-Seuralle seestymistä ja kirkastumista. Ne eivät ole tuoneet Seuran ohjelmaan mitään uutta eivätkä pyyhkineet siitä mitään pois. Mutta niiden merkitys on silti ratkaisevan tärkeä. Nämä vuodet ovat näet olleet Seuralle ja jokaiselle sen jäsenelle siirtymistä sanoista tekoihin.

Maanpuolustuksen vahvistaminen on aina ollut AKS:n ohjelman kulmakivenä, perusedellytyksenä kaikelle muulle. Väsymättä olemme vuodesta vuoteen pyrkineet puhutun ja painetun sanan voimin korostamaan sitä J. V. Snellmanin karua, mutta oikeaa oppia, että kansakunnan tulee luottaa ainoastaan itseensä.

Sanojensa oikeutuksen näkeminen ei kuitenkaan vielä ole mikään ratkaisu. Sen toteaminen saattaa tuottaa henkilökohtaista tyydytystä, mutta ei muuta. Vasta teot antavat sanoille oikean kantavuuden ja todistusvoiman. Nimenomaan tästä syystä me voimme

tyynin mielin katsoa taapäin kevääseen ja kesään 1939. Ellemme olisi silloin saaneet vauhtiin Kannaksen linnoitustöitä ja suoritetuksi suurta »Rajan Turva»-kansalaiskeräystä, polttaisi meitä nyt karvas katumus. Tai enemmänkin: häpeä siitä, että olimme löytäneet oikeat sanat, mutta emme tietä niiden mukaisiin tekoihin.

AKS ei kersku kevään ja kesän 1939 saavutuksillaan. Tiedämme, ettei siihen ole syytä. Meidän osuutemme ei suinkaan ollut suurin. Silloin aikaan saatu todellinen kansanliike rajojen suojaamiseksi on todistus siitä, mitä teoin annettu esimerkki voi meidän maassamme vaikuttaa. Meidän olisi sitä silmälläpitäen jo vuosia ennen pitänyt jotenkuten löytää tie sanoista tekoihin. Silloin ei Kannaksen armeijan miesten olisi tarvinnut katkerasti hymähtää kuullessaan veristen taistelujensa lomassa taruja Mannerheim-linjan muka ainutlaatuisesta aineellisesta lujuudesta.

»Olisi pitänyt» — se saattaa tässä yhteydessä tuntua oudolta sanonnalta. Meillähän ei ole vielä milloinkaan ollut sananvaltaa siellä, missä kansakunnan asiat ratkaistaan. Me olimme sitä paitsi puhuneet, väsymättä kehoittaneet ja varoittaneet. Niin kyllä. Mutta vuodet olivat kuluneet meidän löytämättä riittävän ajoissa kirvoittavaa ratkaisua. Ja kuitenkin: me olimme itse asettaneet itsemme maanpuolustuksen vartiopaikalle.

Hyvä, että rajoillamme oli edes se, mitä oli — sanottaneen. Aivan niin. Ilman sitä Suomen armeija tuskin olisi kyennyt viime talven taisteluillaan kirjoittamaan eräitä maailman sotahistorian uljaimpia sivuja.

Tämän armeijan riveissä taisteli maansa suojana myös AKS:n jäsenistö, useimmat reserviupseereina. Heitä kaatui joukoittain, ja näiden veljespiirimme sankarivainajien muistolle tämä vuosikirjamme omistetaankin.

Nämä hien ja veren pyhittämät teot ovat ne, joilla AKS voi katsoa maanpuolustusjulistuksensa sanojen arvon tulleen todistetuksi. Ilman noita tekoja me olisimme auttamattomasti hautautuneet viime maaliskuun 13 päivän tuskan alle. Ja vain niiden varassa me jaksamme ajatella jatkuvaa työtä silvotun isänmaan hyväksi.

Työn täytyy jatkua! Sen täytyy jatkua, vaikka meidät jälleen kerran heitettiin kauas taapäin sieltä, missä »luvattu maa» jo

nousi silmiemme eteen. Missä merkeissä meidän on jatkaminen? Vastauksen löydämme viime talven verisistä, tuskan- ja riemuntäyteisistä päivistä.

Noiden päivien voimakkain ja vapauttavin elämys oli tunto siitä, että olimme eheä kansa — laidasta laitaan seröttömän eheä. Sadat AKS:läiskirjeet eri rintamilta tulkitsevat väkevästi tuota elämystä.

»Me seisomme täällä rinta rinnan, kaikki — niin 'herrat' kuin ruumiillisen työn tekijätkin — yhdessä, vankkumatta.»

»Et usko, miten hyvä ja kevyt on nyt oloni. Olen löytänyt parhaat ystävät työläis- ja talonpoikaissoturieni parissa. Kun näen heidän katsovan minuun silmissään ehdoton luottamus ja vilpitön kiintymys, tunnen olevani rikas.»

»Meidän veremme valuu täällä yhteen talonpoikais- ja työläisnuorison veren kanssa. Kun rauha kerran palaa, en tahdo enää missään vaiheessa enkä mitenkään taistella niitä vastaan. Meidän täytyy myös voida rakentaa yhteisymmärryksen ja yhteistyön silta talonpoikaiston ja työväen välille.»

»Me olimme ennen 'saarrettu nuoriso'. Lupaa minulle, ettei meitä milloinkaan enää johdeta 'saarroksiin'. Se olisi rikos, ei ainoastaan meitä, vaan myös isänmaata kohtaan. Meidät se syöksisi nykyisestä henkisestä rikkaudestamme köyhyyteen ja isänmaan nykyisestä voimastaan tuhoisaan rappioon.»

Väkevänä ja aitona näistä lauseista puhuu viime talven suomalainen henki. Se, joka teki meidät kansana ja yksilöinä voimakkaaksi ja joka käänsi tappionkin voitoksi. Ne eivät ole merkityksettömiä korulauseita, vaan viittapuita, joita ei ole lupa sivuuttaa sodanjälkeistä kansallista tietä hahmoteltaessa.

Kansallisesta eheydestä ja sen säilyttämisen tarpeellisuudesta on viime kuukausina sekä kirjoitettu että lausuttu lukemattomia sanoja. Mutta mitä enemmän sille on sanoja uhrattu, sitä etäisemmäksi ja hauraammaksi se itse on käynyt. Lukemattomien sanojen raesateen pieksämänä Suomen kansallinen eheys on ikäänkuin pyyhkiytymässä pois todellisuudesta.

Tässä vaiheessa ovat vanhat poliittiset torvet alkaneet soida.

Ne soittavat kansaa kokoontumaan sen tai tämän sotaa edeltäneen ajan puolueohjelman ympärille. Viime talvi osoitti muka juuri sen oikeutuksen ja kaikkien vastakkaisten tunnusten harhan. Juuri sen vallassa olosta tai valtaan pääsystä muka riippuu kansallisen eheyden säilyminen ja kansakunnan pelastus.

Sanoja! Harhauttavia sanoja.

Viime talvi ei osoittanut mitään puoluepoliittista ohjelmaa oikeaksi. Saavutuksemme loi päinvastoin kansa, jonka jäsenet kerrankin unohtivat heitä toisistaan erottavat poliittiset tunnukset. Kovan todellisuuden edessä nuo tunnukset kävivät toisarvoisiksi itsekullekin. Kansamme taistelun uljuus perustui ihmisiin, Suomen miehiin ja naisiin, jotka tasavertaisina ja toinen toiseensa luottaen seisoivat rinnakkain maansa suojana. Tuosta rinnakkain seisomisesta on täysin asiatonta millään taholla yrittää lyödä puoluepoliittista mynttiä». Sotatalven väkevä ja voitokas henki ei ollut minkään valtiollisen katsantokannan voitto, vielä vähemmän sellaisen seuraus. Sen pysyvä arvo on siinä, että se loi tulevaisuutta varten oikean ja kestävän perustan: kansankerrosten keskeisen solidaarisuuden, ehdottoman valmiuden yhteistyöhön ja yhteisvastuun tietoisuuden isänmaan kohtalosta. Tämän rinnalla puolueet merkitsevät erillisine ja kansakuntaa halkovine ohjelmineen sangen vähän. Niillä saattaa olla oma tehtävänsä täytettävänään. Mutta yksikään niistä ei voi tarjota tyydyttävää ratkaisua pienen, uhanalaisen kansamme suuriin ongelmiin.

AKS:n ensimmäisessä sodan jälkeisessä veljesillassa lausuttiin tunnus: *kaikissa vaiheissa kansan puolesta — kansan kanssa!* Se meidän on järkkymättä toteutettava. Olemme sen velkaa sekä niiden veljiemme muistolle, jotka tässä samaisessa tunnossa uhrasivat viime talvena henkensä, että isänmaan tulevaisuudelle.

Meidän AKS:läisten paikka on siellä, missä kansallista eheyttä suojataan ja vahvistetaan. Mutta tällöin emme tarkoita suojaamista ja vahvistamista sanoin. Sellainen eheys, joka kootaan siitä, mikä vanhoissa ohjelmissa on yhteistä, ja vaikenemalla kaikesta muusta, ei voi pelastaa maatamme nyt yli maailman raivoavan myrskyn lävitse. Tarvitaan tekoja, jotka uutta luoden rakentavat kansalliselle eheydelle kestävät muodot. Me AKS:läiset tahdomme

— täysin vapautuneina vanhoista yhteiskunnallisista ja valtiollisista dogmeista — liittyä niihin nimenomaan talonpoikaiston ja työväen keskuudesta nousseihin ja nouseviin, jotka näkevät, ettei paluuta entiseen ole, vaan että kansakunnan yhteisellä työllä on omalle kotoiselle pohjalle rakennettava uutta. Näiden yhtyvien voimien varassa kansamme on nostatettavissa valtiollisen, yhteiskunnallisen ja taloudellisen elämän ennakkoluulottomaan uudistustyöhön, joka johtaa Suomen terveeseen voimaan.

Yhteistyövalmiutemme on kiistaton. Mutta sanat eivät tässäkään paljon merkitse. Vain teot vievät eteenpäin.

VALANSA TÄYTTÄNEITTEN JA JUOKSUNSA PÄÄTTÄNEITTEN VELJIEN ANTAMA KEHOITUS

Olavi Lähteenmäki

»Ihmiset vannovat suurempansa kautta, ja vala on heille asian vahvistus ja tekee lopun kaikista vastaväitteistä.» Hebr. 6: 16.

Meidän akateeminen nuorisomme ei ole koskaan ollut köyhä ihanteista ja aatteista. Mitä aikaisemmat ylioppilaspolvet lienevätkin ihanteikseen julistaneet, miehisen miehen kuntoa ne eivät ole — näin on väitetty — teroittaneet sillä kantavuudella ja voimalla kuin myöhemmin esim. AKS, jonka osuus itsenäisyysaikamme ylioppilasnuorison elämänohjelmaan ja pyrkimyksiin on ollut ratkaiseva. AKS on lähtenyt siitä, että miehen työ on annettava jakamattomana isänmaalle ja kansalle. Seura on ollut vakuuttunut myös siitä, että tuon vaatimuksen ehdoton täyttäminen kysyy miehen kuntoa. Se taas ei ole jokaiselle ilman muuta selvä tosiasia. Sen takia täytyy kieltäytyä ja kilvoitella. Eikä siinä kylliksi. Sen puolesta on tehtävä lupaus: vannottava AKS:n lippuvala.

Kaiken pyhän ja kalliin nimessä ovat AKS:aan liittyneet luvanneet uhrata työnsä ja elämänsä isänmaalle, kansallisille arvoille ja

Suomen heimon asialle. Tämän valan on sanellut usko jumalalliseen vanhurskauteen ja usko Suureen Suomeen ja sen suureen tulevaisuuteen.

AKS:n valaa ovat toiset arvostelleet ankarastikin. He ovat nähneet siinä epäterveen ilmauksen Seuran yksipuolisesta ja liiaksi jännitetystä asennoitumisesta sinänsä kannatettaviin pyrkimyksiin. Näitten arvostelijoitten mielestä AKS:n vala on lähinnä vain kaunis ele ja eräs tapa olla erikoinen. Ja kuitenkin tuo vala on ollut totinen tosi niille tuhansille nuorukaisille, jotka kerran — jonakin keväisenä Snellmanin päivänä tai joulukuun 6:na — puhtain vaikuttein kohottivat kätensä AKS:n lipun juurella. He olivat tietoisia siitä mitä tuo hetki ja sen seuraukset heille itselleen merkitsivät. Se oli eräässä mielessä siltojen polttamista takaa, sillä sen jälkeen ei ollut enää paluuta siihen elämään, jossa kaikkein tavoiteltavinta on menestys, huoleton asema ja mukavuus. Siksi Seuran vala on miehen vala.

Mutta se on ennen kaikkea uskon ja uhrin vala.

Suuria sanojako? Ei, sillä sen osoitti todeksi talven 1939—40 sota. Kun tämän sodan historia kerran kirjoitetaan, niin varmaan siinä arvostetaan senkin panoksen merkitys, mikä AKS:lla on ollut kasvattaessaan ja vaaliessaan akateemisessa nuorisossa tinkimätöntä maanpuolustustahtoa ja pyyteetöntä isänmaallisuutta. Tämä koskee vallankin sodan nuorempaa päällystöä, reserviupseereita.

Jotakin täytyi merkitä sen, että monet sadat taistelijat olivat vannoneet paitsi sotilasvalan, myös AKS:n valan. Ei ollut sattuma, että näistä miehistä sitten 128 täytti valansa loppuun asti, mitään siitä tinkimättä.

Näille veljille on tämä julkaisu omistettu. Seura on heille kiitollinen. Se kiitollisuus ei ole vain tavanomaista »de mortuis nihil nisi bene», vaan se on syvää tietoisuutta siitä, että heidän kuolemansa koitui elämäksi lähinnä sille isänmaalle, jonka puolesta he kerran olivat vannoneet valan, ja myöskin sille veljesseuralle, jonka lipun juurella he tuon valan vannoivat. Taistellessaan he iskivät lujasti kansamme vuosisataista vihollista ja nyt taistelunsa taisteltuaan he lyövät panettelun ja vikoilemisen aseita niitten kädestä, joille

AKS on ollut vain pahennuksen aihe. Se on voitto sekin, jolle me jälkeen jääneet veljet ymmärrämme antaa sille kuuluvan arvon. Se oli tosin ylen kalliisti maksettu voitto. Siinäkin osottautui paikkansa pitäväksi se elämän laki, että mitään arvokasta ei saavuteta ilman uhria ja kärsimystä. Tosia ovat sanat: »*Jos ei nisun jyvä putoa maahan ja kuole, niin se jää yksin, mutta jos se kuolee, niin se tuottaa paljon hedelmää.*» (Joh. 12: 24).

Me jälkeen jääneet AKS:n jäsenet olemme saaneet kaatuneilta veljiltämme tehtävän jatkaa taistelua siltä paikalta, missä he kaatuivat. Työtä on tehtävä ja vaivaa nähtävä kerran vannotun valan voimalla. Lujuutta ja kestävyyttä kysytään meiltä, ei vain isänmaallisessa ja kansallisessa taistelussa, vaan siinä joka päivä käytävässä kamppailussa, joka riehuu meidän sydämissämme hyvän ja pahan välillä. Sekin taistelu on voitettava. Suuri, taivaallinen isänmaa olkoon meille ainakin yhtä kallis kuin se maa, jonka puolesta AKS:kin menetti monta kelpo veljeä ja jonka puolesta me olemme valamme vannoneet.

Neuvoessaan kerran uskonveljiään osoittamaan vaelluksessaan hyviä avuja apostoli Pietari kehoitti heitä lujuuteen. Siten voitetaan lankeemukset. Tätä neuvoa mekin, nykyhetken nuori polvi, tarvitsemme. Isien teiltä, Kristuksen uskosta, me emme saa langeta pois. Meidän täytyy saada tuntea voiman ja lujuuden tarvetta elämässämme. Jo ulkonaiset vaikeudet ja vastamaat ovat raskaita. Samaa on sanottava ennen kaikkea niistä mahdeista, jotka väkevinä hallitsevat sisimpäämme ja koettavat meitä heikentää ja langettaa.

On kuin edesmenneitten, kaatuneitten veljien äänet sieltä ylipääsemättömän rajan takaa yhtyisivät tukemaan meitä, joilla vielä on vaivat ja taistelut kestettävänä, näillä Pietarin sanoilla: »*Pyrkikää sentähden, veljet, sitä enemmän tekemään kutsumisenne ja valitsemisenne lujaksi; sillä jos sen teette, ette koskaan lankea.*» 2 Piet. 1: 10.

AKS:n SANKARIVAINAJAT

LIPPUMME ALLA JA LIPULLEMME MINÄ VANNON KAIKEN SEN NIMESSÄ, MIKÄ MINULLE ON PYHÄÄ JA KALLISTA, UHRAAVANI TYÖNI JA ELÄMÄNI ISÄNMAALLENI, SUOMEN KANSALLISEN HERÄTTÄMISEN, KARJALAN JA INKERIN, SUUREN SUOMEN PUOLESTA. SILLÄ NIIN TOTTA KUIN MINÄ USKON YHTEEN SUUREEN JUMALAAN, NIIN MINÄ USKON YHTEEN SUUREEN SUOMEEN JA SEN SUUREEN TULEVAISUUTEEN.

Valajäsen N:o 1

LAURI ELIAS SIMOJOKI

Pastori, res.korp.

Syntynyt Rautiossa 28. 1. 1899, vanhemmat lääninrovasti Niilo Iisakki Simelius ja hänen vaimonsa Sofia, o.s. Snellman; puoliso Anna-Liisa, o.s. Kotivuori, yksi poika. — Ylioppilas Oulun Lyseosta 1918. Opiskeli Helsingin Yliopiston teologisessa tiedekunnassa, suoritti jumaluusopillisen erotutkinnon ja vihittiin papiksi 1923. Toimi ylim. pappina Kiuruvedellä, Iisalmella ja Kemin msk:ssa sekä pitäjänapulaisena Kiuruvedellä vsta 1929 kuolemaansa saakka. Opintomatka Palestiinaan. — AKS:n perustajajäsen sekä valajäsen N:o 1, vannoi lippuvalan 12. 5. 1923. Toimi Seuran varapuheenjohtajana 1922—23, sihteerinä 1923—24, hallituksen jäsenenä 1934—37 sekä neuvottelukunnan jäsenä vsta 1936 kuolemaansa saakka. Suomen Heimon toimitusneuvoston jäsen useita vuosia. AKS:n Omakotisäätiön perustajajäsen sekä säätiön hallituksen jäsen vsta 1937 kuolemaansa saakka. — IKL:n eduskuntaryhmän jäsen 1933—39. Sinimustajärjestön päällikkö 1933—37, Sinimusta-lehden toimitusneuvoston jäsen 1933—37. »Mustapaita»-järjestön perustaja sekä järjestön päällikkö 1937 kuolemaansa saakka, »Luo Lippujen» — lehden johtokunnan puheenjohtaja. — Osallistui vapaussotaan Oulun I Vapaaehtoisen Rintamakomennuskunnan mukana. Osallistui Aunuksen vapaustaisteluun 1919 sekä Karjalan retkeen 1922. Suoritti asevelvollisuutensa HKK:ssa 1924—25, nimitettiin res.korpraaliksi. Toimi sodan aikana rykmentin pastorina JR 39:ssä. Osallistui koko ajan taisteluihin etulinjoilla. Kaatui 25. 1. 1940 Koirinojan lahdella mentyään avoimelle jäälle lopettamaan haavoittunutta hevosta. — Haudattu Kiuruveden sankarihautaan.

Valajäsen N:o 2608

ANTTI KUSTAA AHONEN

Kansak.-opettaja, res. vänr.

Syntynyt Jyväskylän pitäjässä 6. 5. 1916, vanhemmat suutarimestari Otto Nestor Ahonen ja hänen vaimonsa Aleksandra o.s. Willgrén. — Ylioppilas Jyväskylän Lyseosta 1935. Opiskeli Jyväskylän Kasvatusopillisessa Korkeakoulussa, valmistui kansakoulunopettajaksi 1939. Suoritti kasvatusopin tutkinnon 1939. Toimi opettajana Säämingin Pihlajalahden kansakoulussa elokuusta 1939 alkaen. — Liittyi AKS:aan 28. 10.38, vannoi lippuvalan 23. 5. 39. — Erikoisharrastuksina raittius- ja kristillinen yhdistystoiminta sekä sk. työ. — Suoritti asevelvollisuutensa KSR:ssä ja RUK:ssa 1935—36, ylennettiin res. vänrikiksi 1936. Toimi sodan aikana joukk. johtajana JR 35:ssä. Kaatui viivytystaistelujen aikana Kollaanjoella 9. 12. 39 asettaessaan ampumakuntoon valtaamaansa konekivääriä. Ruumis jäi vihollisen puolelle. — Siunattu kentälle jääneenä Jyväskylän sankarihautaan.

Valajäsen N:o 2168

VEIKKO OLAVI ALI-TOHKANEN

Lakit. yliopp., RAUK:n opp.

Syntynyt Hollolassa 7. 3. 1918, vanhemmat maanviljelijä Kalle Kustaa Ali-Tohkanen ja hänen vaimonsa Signe Adéle. — Ylioppilas Lahden Yhteiskoulusta 1936. Opiskeli Helsingin Yliopiston lainopillisessa tiedekunnassa. — Liittyi AKS:aan 29. 10. 36, vannoi lippuvalan 12. 5. 37. Kuului kouluaikanaan Lahden OKS:aan. — Oli innokkaasti mukana kotipaikkakuntansa nuorison riennoissa ja suojeluskuntatyössä. — Ryhtyi suorittamaan asevelvollisuuttaan 17. 1. 40, komennettiin RAUK:uun sekä helmikuussa rintamalle Keski-Kannakselle. Sairastui rauhan jälkeen ja kuoli Porin sotilassairaalassa 4. 4. 40. — Haudattu Hollolan sankarihautaan.

Valajäsen N:o 1367
VELI ELMAR ANTILA
Kansak.-opettaja, res.luutn.

Syntynyt Iitissä 11. 7. 1907, vanhemmat paperimestari Kaarlo Herman Civil ja hänen vaimonsa Matilda Pauliina; puoliso Irja Annikki, o.s. Karjalainen, yksi poika. — Ylioppilas Tampereen Lyseosta 1927. Harjoittanut Helsingin Yliopistossa matemaattisia opintoja. Käynyt Jyväskylän Kasvatusopillisen Korkeakoulun 1937—1939. Toiminut eri kouluissa matemaattisten aineiden sekä historian ja suomenkielen sijaisopettajana, IKL:n Pohjois-Hämeen piirin piirisihteerinä 1933—35, toimittanut 1934 Tampereella ilmestyvää »Pohjois-Häme»-lehteä. Tuli syksyllä 1939 opettajaksi Helsingin kaupungin suomenkielisiin kansakouluihin. — Liittyi AKS:aan 23. 1. 31, vannoi lippuvalan 6. 12. 33. AKS:n Jyväskylän osaston perustaja ja ensimmäinen päällikkö. — Toimi JKK:n ylioppilaskunnan puheenjohtajana 1938—39, saman korkeakoulun kirjallisen kerhon puheenjohtajana 1938—39. JKK:n suojeluskuntaosaston perustaja ja ensimmäinen johtaja. — Erikoisharrastuksina heimo- ja maanpuolustustyö. — Suoritti asevelvollisuutensa TR:ssä ja RUK:ssa 1927—28, ylennettiin res.vänrikiksi 1928, res.luutnantiksi 1938. Palveli sodan aikana joukkueenjohtajana ja kompp.päällikkönä JR 17:ssä. Kaatui hyökkäyksessä Summan lohkolla 23. 12. 40 jääden ruumis vihollisen puolelle. — Siunattu poissaolevana Tampereen sankarihautaan.

Valajäsen N:o 2631
AITO SAKARI AUNO
Lakit. yliopp., res.vänr.

Syntynyt Oulussa 28. 8. 1919, vanhemmat kirkkoherra Eliel Aleksanteri Auno ja hänen vaimonsa Hellin, o.s. Karlsson. — Ylioppilas Oulun Lyseosta 1937, harjoitti opinnoita Helsingin Yliopiston lainopillisessa tiedekunnassa. — Liittyi AKS:aan 21. 2. 39, merkitty Seuran valakirjaan kuo-

lemansa jälkeen. — Toimi kouluaikanaan erittäin innokkaasti Oulun OKS:ssa ollen m.m. sen rahastonhoitajana ja puheenjohtajana. Oli Helsingin Mustapaita p.o:n sihteerinä. — Harrasti urheilua ja laulua, esiintyi puhujana. — Suoritti asevelvollisuutensa KTR 3:ssa ja RUK:ssa 1937—38, ylennettiin res.vänrikiksi 1938. Toimi sodan aikana tulenjohtajana KTR 4:ssä, kaatui vihollisen kranaattitulessa tulenjohtopaikalleen Viipurin mlk:n Lasisaaressa 25. 2. 40 osallistuttuaan ratkaisevalla tavalla mainitun saaren takaisin valtaamiseen. — Haudattu Helsingin sankarihautaan.

Valajäsen N:o 1651
EERO ANTERO AUVINEN
Prokuristi, res.vänr.

Syntynyt Lokalahdella 8. 2. 1913, vanhemmat osuuskauppanjohtaja Mikko Auvinen ja hänen vaimonsa Lyyli. — Ylioppilas Haapaveden Yhteiskoulusta 1932. Suorittanut Kauppakorkeakoulun kurssin 1933—35. — Tuli SOK:n pääkonttorin kassaosaston palvelukseen 1935, sai prokuravaltuudet 1937. — Liittyi AKS:aan 9. 2. 1934, vannoi lippuvalan 12. 5. 1935. — Kuului Akateemiseen Ilmasuojeluyhdistykseen ja toimi innokkaasti suojeluskunnassa aina kouluajoilta alkaen. — Suoritti asevelvollisuutensa RT I:ssä ja RUK:ssa 1932—33, ylennettiin res.vänrikiksi 1933. Palveli 13. 10. 39—30. 1. 40 Reposaaren vartioalueella miinaosaston päällikkönä. Siirtyi helmikuun alussa rintamajoukkoihin Viipurinlahden saarille. Sai Teikarin saarella 3. 3. 40 suomalaisten suorittamassa vastahyökkäyksessä käsikranaatin rintaansa kuollen heti. Ruumis jäi vihollisen puolelle. — Siunattu kentälle jääneenä Haapaveden sankarihautaan 16. 6. 40.

Valajäsen N:o 1396
ELJA JUHANI ENSIO BERGROTH
Yliopiston kirjaston amanuenssi, res.vänr.

Syntynyt Haminassa 6. 10. 1913, vanhemmat pankinjohtaja Ensio Elis Bergroth ja hänen vaimonsa Toini Vivia Elisa-

beth, o.s. Relander. — Ylioppilas Suomal. Normaalilyseosta 1932. Opiskeli Helsingin Yliopistossa klassillisia kieliä sekä Suomen historiaa. — Toimi harjoittelijana Ylioppilaskunnan kirjastossa, tuli harjoittelijaksi Yliopiston kirjastoon 1934, suoritti virkamiestutkinnon 1937 ja määrättiin amanuenssiksi p.o. kirjastoon 1938. — Liittyi AKS:aan 12. 5. 1933, vannoi lippuvalan 12. 5. 1934. Toimi ajoittain apulaisena Seuran toimistossa. — Erikoisharrastuksena musiikki. — Ryhtyi suorittamaan asevelvollisuuttaan SVK:ssa 4. 1. 39, kävi RUK:n ja ylennettiin res.vänrikiksi 26. 12. 39. Taisteli Summan lohkolla alkaen 23. 12. 39, haavoittui päähän kiväärinluodista, mutta parani palaten rintamalle. Kaatui tiedusteluretkellä Summan lohkolla 15. 2. 40. — Ruumis paloi 18. 2. 40 Viipurin vanhassa tuomiokirkossa, joka lentopommituksessa sai täysosuman. — Siunattu kadonneena Helsingin Suurkirkossa 2. 6. 40.

Valajäsen N:o 1598
AULIS ERKKI JUHANI ELO
Lääket.kand., res.lääk.luutn.

Syntynyt Helsingissä 24. 4. 1913, vanhemmat lääk.lis. Juhani Elo ja hänen vaimonsa Kerttu Aino Elisabet, o.s. Jussila; puoliso Anna-Liisa, o.s. Lavonius. — Ylioppilas Haminan Yhteiskoulusta 1931. Opiskeli lääketiedettä Helsingin yliopistossa, suoritti lääk.kand. tutkinnon 1936, toimi v.a. amanuenssina Yliopiston silmäklinikalla 15. 7.—15. 9. 1939. — Liittyi AKS:aan 2. 2. 1934, vannoi lippuvalan 6. 12. 1934. KyO/AKS:n osastopäällikkönä 1937—38. Toimi kouluaikanaan Haminan Yhteiskoulun Karjala-Seurassa 1928—31. — Toimi Kymenlaakson Osakunnan isäntänä, v.t. kuraattorina kevätlukukaudella 1938, vakinainen kuraattori syksyllä 1939. Osakuntien invaliiditoimikunnan jäsen 1938—39. Ylioppilaslehden johtokunnan jäsen. — Erikoisharrastuksena sk.työ, ampuminen ja postimerkkeily. — Suoritti asevelvollisuutensa KKR:ssä ja RUK:ssa 1936—37, ylennettiin res.vänrikiksi 1937, res.lääk.luutnantiksi 1939. Toimi sodan aikana pataljoonan nuorempana lääkärinä, sai surmansa Kannaksen Salmenkai-

dalla 25. 2. 40 JSp:n korsuun sattuneesta lentopommin täysosumasta. — Haudattu Helsingin Hietaniemen hautausmaalle yksityishautaan.

Valajäsen N:o 2107
MARTTI VIHTORI ELO
Jumaluusopin yliopp., res.vänr.

Syntynyt Ähtärissä 13. 7. 1915, vanhemmat ylijunailija Elias Elo ja vaimonsa Eliina, o.s. Sipilä. — Ylioppilas Vaasan suomal. Lyseosta 1933, opiskeli Helsingin Yliopiston teologisessa tiedekunnassa vsta 1936 alkaen, suoritti teol. preliminääritutkinnon 1937. Toimi loma-aikoinaan papistonapulaisena eri seurakunnissa pitäen lukuisia saarnoja. — Liittyi AKS:aan 29. 10. 36, vannoi lippuvalan 5. 11. 37. — Erikoisharrastuksina urheilu ja filosofia. Kuului aikaisemmin Vaasan Palloseuran edustusjoukkueeseen jääpallossa, II-joukkueeseen jalkapallossa sekä EPO:n jalkapallojoukkueeseen. Jumaluusopillisten ja filosofisten harrastuksiensa johdosta oli kirjeenvaihdossa useiden ulkomaisten nuorten tiedemiesten kanssa. — Suoritti asevelvollisuutensa SVK:ssa ja RUK:ssa 1934—35, ylennettiin res.vänrikiksi 1935. Toimi sodan alkaessa rajavartio-osaston päällikkönä Suomussalmen Juntusrannalla, joutui osastoineen sodan ensimmäisenä päivänä kosketuksiin lukumäärältään ylivoimaisen vihollisosaston kanssa. Suoritti sitkeän viivytystaistelun, kaatui 3. 12. 39. — Haudattu Ähtärin sankarihautaan.

Valajäsen N:o 2640
ESKO OLAVI ERÄNTIE
Ylioppilas, res.vänr.

Syntynyt Haapajärvellä 4. 12. 1916, vanhemmat kauppias Kaarlo Eräntie (Enkvist) ja hänen vaimonsa Flora, o.s. Åhlberg. — Ylioppilas Oulun Lyseosta 1935. Opiskeli Jyväskylän Kasvatusopillisessa Korkeakoulussa. Toimi kesäisin apulaisena Metsähallituksen suonkuivaustöissä sekä avusti isänsä

kauppaliikkeessä. — Liittyi AKS:aan 23. 11. 1939, merkitty Seuran valakirjaan kuolemansa jälkeen. — Suoritti asevelvollisuutensa VJP:ssa ja RUK:ssa 1936—37, ylennettiin res. vänrikiksi 1937. — Toimi sodan aikana kk.-joukkueen johtajana Laatokan koillispuolella. Kaatui Ägläjärvellä 21. 12. 1939 kranaatin sirpaleen osumasta. — Haudattu Haapajärven sankarihautaan 2. 2. 1940.

Valajäsen N:o 2632
KALLE ILMARI ESKO
Agr.yliopp., res.vänr.

Syntynyt Pirkkalassa 4. 11. 1918, vanhemmat maanviljelijä Frans Esko ja hänen vaimonsa Lyydia. — Ylioppilas Tampereen klassillisesta Lyseosta 1937. Opiskeli agr.tutkintoa varten Helsingin Yliopiston maat. ja metsät. tiedekunnassa. — Liittyi AKS:aan 21. 2. 1939, merkitty Seuran valakirjaan kuolemansa jälkeen. — Erikoisharrastuksina sk.työ, urheilu ja lausunta. — Suoritti asevelvollisuutensa KTR 1:ssä ja RUK:ssa 1937—38, ylennettiin res.vänrikiksi 1939. Toimi sodan aikana KTR 3:ssa tulenjohtajana osallistuen taisteluihin Keski-Kannaksella. Kaatui Summassa 27. 1. 40 vihollisen tykistökeskityksen hävittäessä tulenjohtotornin, jossa hän suoritti vartiopalvelustaan. — Haudattu Nokian sankarihautaan.

Valajäsen N:o 1348
RAINER BERNHARD EVOLA
Fil. yliopp., res.korn.

Syntynyt Lammilla 23. 2. 1913, vanhemmat ylimetsänhoitaja Bernh. Ericsson ja hänen vaimonsa Hilma, o.s. Halonen. — Ylioppilas Helsingin Yksityislyseosta 1932. Opiskeli Helsingin Yliopiston hist. kielit. tiedekunnassa pääaineinaan sosiologia ja yl. historia, suoritti pro gradu-tutkinnon. Opintomatka Saksaan 1937, opiskeli stipendiaattina Wienissä ja Berlinissä 1938—39. — Liittyi AKS:aan 17. 2. 33, vannoi lippuvalan 6. 12. 33. — Suoritti asevelvollisuutensa HRR:ssä ja RUK:ssa 1935—36, ylennettiin res.kornetiksi 1936. Toimi

sodan aikana joukk.johtajana Er. P. 22:ssa Laatokan koillispuolella. Kaatui etenemistaistelussa 5. 2. 40 Tukitsanmäellä Pitkärannan suunnalla koettaessaan konepistoolilla tuhota vihollisen pikakivääriä. — Haudattu Joensuun sankarihautaan.

Valajäsen N:o 1464
LASSI JUHANI FRANSSILA
Lakit.yliopp., res.vänr.

Syntynyt Uudessakaupungissa 10. 8. 1913, vanhemmat maanmittausinsinööri Lauri Franssila ja hänen vaimonsa Agnes Emilia, o.s. Blomroos. — Ylioppilas Kristiinan suomal. keskikoulun jatkoluokilta 1932. Opiskeli Helsingin Yliopiston lainopillisessa tiedekunnassa puuttuen sodan alkaessa yksi tentti ylemmästä oikeustutkinnosta. Toimi useina kesinä Kurikan piirin v.t. nimismiehenä. — Liittyi AKS:aan 13. 10. 1933, vannoi lippuvalan 12. 5. 1934. — Osallistui aktiivisesti Etelä-Pohjalaisen Osakunnan toimintaan m.m. sanomalehden toimittajana ja historioitsijana. — Suoritti asevelvollisuutensa SVK:ssa ja RUK:ssa 1932—33, ylennettiin res.vänrikiksi 1933. Toimi sodan aikana JR 64:ssä joukkueenjohtajana ja patl. adjutanttina osallistuen taisteluihin Suomussalmella. Kaatui Raatteen taistelussa 7. 1. 40. — Haudattu perhehautaan Kurikan hautausmaalla.

Valajäsen N:o 1766
LAURI GABRIEL HANKONEN
Fil.maist., valistusohjaaja, res.vänr.

Syntynyt Piippolassa 24. 4. 1909, vanhemmat maanviljelijä Fredrik Hankonen ja hänen vaimonsa Maria; puoliso Hilkka Tellervo, o.s. Merikallio, kaksi poikaa ja tytär. — Ylioppilas Haapaveden Yhteiskoulusta 1929. Opiskeli Turun Yliopiston humanistisessa tiedekunnassa valmistuen fil.kanditaatiksi 1935. — Harrasti Suomen historian tutkimusta, jolta alalta julkaisi useita tutkielmia sekä kirjoituksia aikakaus- ja sanomaleh-

dissä. — Toimi valistusohjaajana Raahen sk.piirissä 1935—38 ja samassa toimessa Oulun sk.piirissä vsta 1938 kuolemaansa saakka. Virkansa ohella toimittanut sk.piirien lehtiä »Kuormarenki» ja »Pohjanmies». Työskenteli kesäisin Haapaveden Kotimarjalassa. — Liittyi AKS:aan 31. 10. 34, vannoi lippuvalan 19. 5. 35. Erosi Seurasta tultuaan määrätyksi vakinaiseen palvelukseen. — Toimi Turun Ylioppilaskunnan Pohjalaisen kerhon varapuheenjohtajana 1934—35, puheenjohtajana 1935. Toimitti saman kerhon lehteä 1931. — Erikoisharrastuksena hiihto, ampuminen ja pesäpallo. Perusti Haapaveden sk:n sekakuoron, kuului Oulun sk.piirin Mieslaulajiin. — Suoritti asevelvollisuutensa VJP:ssa ja RUK:ssa 1930—31, ylennettiin res.vänrikiksi 1931. Käynyt valistusohjaajakurssit Tuusulan päällystökoululla 1936. Toimi sodan alussa esikuntaupseerina kotijoukoissa sekä Suomen Turvan järjestäjänä Raahen ja Oulun piireissä. Siirtyi vapaaehtoisena JR 68:aan, jossa toimi joukkueenjohtajana Laatokan koillispuolella ja Kannaksella. Kaatui Honkaniemessä johtaessaan joukkueettaan hyökkäykseen aukean yli saaden käsikranaattia heittäessään kk.suihkun rintaansa. Vihollinen haudannut ruumiin Honkaniemeen. — Siunattu kentälle jääneenä Haapaveden sankarihautaan 16. 4. 40.

Valajäsen N:o 1323
REINO EDVARD GABRIEL HARKKILA
Toimittaja, res.luutn.

Syntynyt Suoniemellä 24. 3. 1907, vanhemmat metsäpiiripäällikkö Lauri Häggström ja vaimonsa Hilda; puoliso Maj-Lis, o.s. Lindman. — Ylioppilas Hämeenlinnan Lyseosta 1928. Opiskeli Helsingin Yliopiston hist. kielit. tiedekunnassa. — Toimi sanomalehdentoimittajana Hämeen Sanomissa 1933—37, Ajan Suunnassa 1937—39 sekä Ab. R. Nordström & Co Oy:ssä 1. 5. 39 alkaen kuolemaansa saakka. Viimemainitun palveluksessa ollessaan toimitti lehteä »Vapaat viirit». — Liittyi AKS:aan 4. 10. 1929, vannoi lippuvalan 19. 5. 1934. —

Osallistui innokkaasti Lapuan Liikkeen ja IKL:n toimintaan, ollen m.m. IKL:n Hämeenlinnan p.o:n paikallisjohtajana ja IKL:n Etelä-Hämeen alueen sihteerinä. Harrasti sk.toimintaa ollen komppanianpäällikkönä Hämeenlinnan sk:ssa. — Erikoisharrastuksena viulunsoitto. — Suoritti asevelvollisuutensa KSP:ssa ja RUK:ssa 1928—29, ylennettiin res.vänrikiksi 1929, res luutnantiksi 1939. — Toimi sodan aikana joukkueenjohtajana JR 15:ssä Kannaksella, haavoittui 17. 12. 39 ja kuoli Rauhan sotasairaalassa 19. 12. 39. — Haudattu Hämeenlinnan sankarihautaan.

Valajäsen N:o 1669
TAPANI KAARLE ARVID HARMAJA
Hist.kielit. yliopp., res vänr.

Syntynyt Helsingissä 13. 4. 1917, vanhemmat yliopiston apulainen, kanslianeuvos Leo Harmaja ja hänen vaimonsa Laura, o.s. Genetz. — Ylioppilas Helsingin suomal. yhteiskoulusta 1934. Opiskeli Helsingin Yliopistossa hist.kielit. tiedekunnassa opintosuuntanaan yhteiskuntatieteet, suoritti pro gradun fil.kand. tutkintoa varten. Opintomatkat Englantiin 1937 ja 1939, Italiaan 1939. — Liittyi AKS:aan 5. 10. 1934, vannoi lippuvalan 12. 5. 1935. — Harrasti innokkaasti maanpuolustusasiaa, etenkin ilmapuolustuksen kehittämistä. Piti lukuisia tätä koskevia puheita ja esitelmiä sekä kirjoitti eri julkaisuihin maanpuolustusasiasta. Julkaisi 1938 teoksen »Pilven veikot». Otti 1939 osaa ilmailuaikakauslehtien kongressiin Roomassa. Kuului AISY:een. — Suoritti asevelvollisuutensa ilmavoimissa, res.vänr. 1936. Oli marraskuusta 1939 tammikuuhun 1940 komennuksella Italiassa ja Ruotsissa kokeillen ostettavia lentokoneita ja kuljettaen eräitä koneita Suomeen. Tammikuusta alkaen rintamalentäjänä. Kaatui ilmataistelussa Viipurinlahdella 1. 2. 1940. — Haudattu Helsingin sankarihautaan.

Valajäsen N:o 1486
AATTO KAUNO KALEVI HAVULINNA
Pastori, res.vänr.

Syntynyt Oulaisissa 21. 7. 1910, vanhemmat kansak. opettaja Aatto Havulinna ja hänen vaimonsa Elin Aleksandra, o.s. Ojamo. — Ylioppilas Suomal. normaalilyseosta 1931. Opiskeli Helsingin Yliopiston teol. tiedekunnassa, suoritti jumaluusopillisen erotutkinnon ja vihittiin papiksi 1936. Opintomatkat Norjaan ja Viroon. Toimi Helsingin pohj. suomal. seurakunnan kirkkoherran apulaisena sekä uskonnon opettajana Töölön yhteiskoulussa, Arkadian yhteislyseossa ja Viidennessä suomal. yhteiskoulussa. — Liittyi AKS:aan 20. 10. 1933, vannoi lippuvalan 12. 5. 1934. — Toimi ylioppilasaikanaan m.m. M.Y.K.Y:n puheenjohtajana. — Suoritti asevelvollisuutensa SVK:ssa ja RUK:ssa 1937—38, ylennettiin res.vänrikiksi 1938. Toimi sodan aikana JR 11:ssä joukkueenjohtajana ja pataljoonan adjutanttina. Haavoittui vaikeasti kranaatin sirpaleista hyökkäyksessä Kuolemajärvellä 23. 12. 1939 ja kuoli PSp:aan vietynä leikkauspöydälle. — Haudattu Helsingin Hietaniemen hautausmaahan.

Valajäsen N:o 853
OLAVI BERNHARD HEIKKILÄ
Agronomi, res.luutn.

Syntynyt Ruskossa 5. 5. 1908, vanhemmat kunnallisneuvos Bernhard Heikkilä ja hänen vaimonsa Hulda, o.s. Uotila; puoliso Aili, o.s. Nissi, kaksi poikaa ja tytär. — Ylioppilas Turun suomal. Yhteiskoulusta 1927. Opiskeli Helsingin Yliopistossa suorittaen agronomitutkinnon 1933. Opintomatkat Viroon, Ruotsiin, Norjaan ja Tanskaan. — Hoitanut kotitilaansa Ruskon Heikkilää isänsä kuoleman jälkeen vsta 1931. — Liittyi AKS:aan 26. 9. 1928, vannoi lippuvalan 6. 12. 1928. — Hoiti lukuisia luottamustoimia ollen m.m. Ruskon kunnallislautakunnan esimiehenä, maamiesseuran puheenjohtajana, Ayrshireyhdistyksen hallintoneuvoston jäsenenä, Varsinais-Suomen

agronomikerhon puheenjohtajana ja Varsinais-Suomen kulutusmaidon tuottajain yhdistyksen sihteerinä. — Suoritti asevelvollisuutensa Er. Mittauspatteristossa ja RUK:ssa 1927—28, ylennettiin res.vänrikiksi 1928, res.luutnantiksi 1938. Toimi sodan aikana tulenjohtajana KTR 5:ssä, kaatui Summassa 26. 12. 1939. — Haudattu Ruskon hautausmaalle.

Valajäsen N:o 1599
NIILO EEMELI HIETALA
Mat. yliopp., res.vänr.

Syntynyt Sippolassa 1. 9. 1912, vanhemmat raamimestari Matti Hietala ja hänen vaimonsa Sofia, o.s. Norrlin. — Ylioppilas Kouvolan Yhteiskoulusta 1931. Opiskeli Helsingin Yliopiston matem. luonnontiet. tiedekunnassa puuttuen häneltä fil.kand. tutkinnosta yksi tentti. Toimi vakauslaitoksen asistenttina 1938—39. — Liittyi AKS:aan 2. 2. 1934, vannoi lippuvalan 6. 12. 1934. — Osallistui innokkaasti ylioppilaselämään toimien m.m. Helsingin Yliopiston Ylioppilaskunnan edustajiston ja hallituksen jäsenenä 1938, Kymenlaakson osakunnan taloudenhoitajana 1935—37 ja osakuntaneuvoston jäsenenä 1937—39. — Erikoisharrastuksena urheilu- ja suojeluskuntatyö, kuului Kymenlaakson Osakunnan pesäpallojoukkueeseen, urheiluseura »Terhon» (Inkeroinen) johtokunnan jäsen. — Suoritti asevelvollisuutensa VR:ssä ja RUK:ssa 1931—32, ylennettiin res.vänrikiksi 1932. Toimi sodan aikana joukkueenjohtajana ja varakompp.päällikkönä JR 32:ssa Punnusjoella. Kaatui Punnusjoella Telkkälän kylässä 23. 12. 1939 johtaessaan joukkuettaan hyökkäykseen mainittua Telkkälän kylää vastaan. — Haudattu Sippolaan (Inkeroisten Karhunkankaalle).

Valajäsen N:o 2639
MATTI PEKKA HILTUNEN
Kauppat. yliopp., res.vänr.

Syntynyt Iisalmella 1. 7. 1917, vanhemmat konduktööri Juho Reinhold Hiltunen ja hänen vaimonsa Rosa, o.s. Lappa-

lainen. — Ylioppilas Iisalmen Yhteislyseosta 1937. Opiskeli Kauppakorkeakoulun kauppa- ja pankkiosastolla. — Liittyi AKS:aan 6. 10. 39, merkitty Seuran valakirjaan kuolemansa jälkeen. — Erikoisharrastuksina sk.työ ja partiotoiminta, kuului SM-järjestöön ja IKL:een. — Suoritti asevelvollisuutensa Ilmailukoulussa ja ITR:ssä 1937—38, ylennettiin res. vänrikiksi 1938. Toimi sodan aikana jaosupseerina ja tulenjohtajana Laatokan koillispuolella. Kaatui 10. 1. 40 Koirinojan Koivuselällä Pitkärannan radan läheisyydessä seuratessaan tulenjohtajana etenevää jalkaväen etujoukkoa. — Haudattu Iisalmen sankarihautaan.

Valajäsen N:o 2510
JOUKO KAARLO KULLERVO HOVILA
Agr. yliopp., res.vänr.

Syntynyt Somerolla 1. 8. 1914, vanhemmat maanviljelijä Kaarlo Nikolai Hovila ja hänen vaimonsa Fanni Agatha, o.s. Mäkinen. — Ylioppilas Turun suomal. Yhteiskoulusta 1936. Opiskeli Helsingin Yliopiston maat. metsät. tiedekunnassa. — Liittyi AKS:aan 18. 10. 1938, vannoi lippuvalan 12. 5. 1939. Kuului kouluaikanaan Turun OKS:aan. — Erikoisharrastuksena maataloustyöt, urheilu ja sk.työ. — Suoritti asevelvollisuutensa PR:ssä ja RUK:ssa 1936—37, ylennettiin res.vänrikiksi 1937. Toimi sodan aikana joukkueenjohtajana Kannaksella. Kaatui vastahyökkäystä suoritettaessa Talissa 13. 3. 40 muutamia minuutteja ennen rauhan tuloa. — Haudattu Someron sankarihautaan.

Valajäsen N:o 2636
ONNI MATTI HUIKKONEN
Hist.kielit. yliopp., res.vänr.

Syntynyt Jyväskylän pitäjässä 1. 1. 1917, vanhemmat sekatyömies Topias Huikkonen ja hänen vaimonsa Maria. — Ylioppilas Jyväskylän Lyseosta 1936. Opiskeli Helsingin Yliopiston hist.kielit. tiedekunnassa. — Liittyi AKS:aan 28. 9. 1939,

merkitty Seuran valakirjaan kuolemansa jälkeen. — Toimi Keski-Suomalaisen Osakunnan historioitsijana sekä syksyllä 1939 osakunnan sihteerinä. — Suoritti asevelvollisuutensa KSR:ssä ja RUK:ssa 1936—37, ylennettiin res.vänrikiksi 1937. Toimi sodan aikana pataljoonan adjutanttina Laatokan koillispuolella ja Summan lohkolla. Kaatui Talissa 8. 3. 40 hv.torjuntatykin ammuksesta ollessaan kokoamassa hajalleen joutunutta etulinjan komppaniaa. — Haudattu Jyväskylän sankarihautaan.

Valajäsen N:o 1356
TAUNO ARVID HUOVINEN
Res.luutn.

Syntynyt Iissä 27. 5. 1910, vanhemmat rovasti Kaarlo Matti Huovinen ja hänen vaimonsa Rohde, o.s. Heikel. — Ylioppilas Oulun Lyseosta 1929. Opiskeli Helsingin Yliopiston maat.-metsät. tiedekunnassa. Toimi vsta 1939 sanomalehti Kaiun ilmoituspuolen hoitajana. — Liittyi AKS:aan 21. 2. 1933, vannoi lippuvalan 6. 12. 1933. Kuului kouluaikanaan Oulun OKS:aan. — Erikoisharrastuksena nuorisoseuratyö. Toimi Iin nuorisoseuran puheenjohtajana. — Suoritti asevelvollisuutensa PJP:ssa ja RUK:ssa 1929—30, ylennettiin res. vänrikiksi 1930, res.luutnantiksi 1939. Toimi sodan aikana patl. adjutanttina Suomussalmella. Kaatui hyökkäyksessä Suomussalmen kirkonkylään 21. 12. 1939. — Haudattu Iin sankarihautaan.

Valajäsen N:o 2006
REINO EEMIL HUSSO
Kirjanpitäjä, res.vänr.

Syntynyt Turussa 16. 8. 1912, vanhemmat kirjanpitäjä Pekka Eemil Husso ja hänen vaimonsa Lempi Louna, o.s. Lindberg; puoliso Maire, o.s. Hurme. — Ylioppilas Turun suomal. Lyseosta 1932. Käynyt Turun Kauppaopiston ylioppilasluo-

kan. — Toimi liikealalla harjoittelijana, sittemmin Suomen konsulaatin palveluksessa Danzigissa ja Memelissä sekä viimeksi Maamiesten Kauppa Oy:n kirjanpitäjänä. — Liittyi AKS:aan 31. 10. 1934, vannoi lippuvalan 17. 5. 1936. Toimi kouluaikanaan Turun OKS:ssa. — Erikoisharrastuksina urheilu ja suojeluskuntatyö. — Suoritti asevelvollisuutensa PR:ssä ja RUK:ssa 1932—33, ylennettiin res.vänrikiksi 1933. Toimi sodan aikana joukkueenjohtajana Kannaksella. Kaatui viivytystaistelua johtaessaan Honkaniemessä 19. 2. 40. — Haudattu Turun sankarihautaan.

Valajäsen N:o 1422
ARVO OSSI HÄMÄLÄINEN
Agr. yliopp., res. luutn.

Syntynyt Pyhäjärvellä (Vpl.) 17. 7. 1910, vanhemmat maanviljelijä Simo Hämäläinen ja hänen vaimonsa Maria. — Ylioppilas Käkisalmen Yhteiskoulusta 1931. Opiskeli Helsingin Yliopiston maat.metsät. tiedekunnassa puuttuen häneltä maat. ja metsät. kand. tutkinnosta yksi tentti. — Liittyi AKS:aan 6. 10. 1933, vannoi lippuvalan 12. 5. 1934. — Osallistui innokkaasti Viipurilaisen Osakunnan toimintaan, osakuntaneuvoston jäsen 1936—37 ja 1938—39, osakunnan laulunjohtaja 1938—39. Saanut Viipurilaisen Osakunnan ansiomerkin N:o 67. Erikoisharrastuksina urheilu ja valistustoiminta. — Suoritti asevelvollisuutensa JP 4:ssä ja RUK:ssa 1931—32, ylennettiin res. vänrikiksi 1932, res. luutnantiksi 1939. Toimi sodan aikana joukk. johtajana Kannaksella. Kaatui Keljan taistelussa 27. 12. 1939. — Haudattu Pyhäjärven (Vpl.) hautausmaalle.

Valajäsen N:o 1229
ERKKI KALEVI ERNFRID HÄRMÄVAARA
Toimittaja, res. vänr.

Syntynyt Elimäellä 11. 5. 1913, vanhemmat dir. cantus, kamreeri Aarne Härmävaara ja hänen vaimonsa Helmi. — Ylioppilas Helsingin Koelyseosta 1931. Opiskeli Helsingin Yliopis-

ton teol. tiedekunnassa keskeyttäen opintonsa 1935. — Toimi 1935—39 SOK:n palveluksessa m.m. »Yhteishyvän» toimituksessa sekä lehden taloudenhoitajana. Siirtyi kesällä 1939 »Helsingin Sanomien» toimitukseen.— Liittyi AKS:aan 27. 11. 1931, vannoi lippuvalan 1932. — Osallistui ylioppilaselämään toimien m.m. Kymenlaakson Osakunnan ensimmäisenä isäntänä. — Suoritti asevelvollisuutensa KSR:ssä ja RUK:ssa 1932—33, ylennettiin res. vänrikiksi 1933. Toimi sodan aikana aluksi huoltoupseerina, sittemmin joukk. johtajana ja lopuksi kompp. päällikkönä. Kaatui Vuosalmella 8. 3. 1940. — Haudattu Elimäen hautausmaahan.

Valajäsen N:o 1848
INTO AULIS EDVARD INKILÄ
Hist. kielit. yliopp., res. vänr.

Syntynyt 21. 5. 1914 Tammelassa, vanhemmat kansak. opettaja Edvard Inkilä ja vaimonsa Hilma, o.s. Pura. — Ylioppilas Forssan Yhteiskoulusta 1934. Opiskeli Helsingin Yliopiston hist. kielit. tiedekunnassa pääaineenaan suomenkieli ja kotim. kirjallisuus, pro gradu kev. 1939. Stipendiaattina Tarton Yliopistossa syyslukukauden 1938. — Liittyi AKS:aan 14. 2.1935, vannoi lippuvalan 6. 12. 1935. Toimi 1930—31 Forssan yhteiskoulun Karjala-Seuran puheenjohtajana. — Osallistui ylioppilaselämään toimien m.m. Hämäläis-Osakunnan fuksimajurina, Kanta-Hämeen kerhon isäntänä ja oli jäsenenä monissa toimikunnissa. — Erikoisharrastuksia lausunta, maanpuolustustyö sekä kotiseututyö. Osallistui Hämäläis-Osakunnan kotiseutututkimusmatkaan Rengossa 1938. — Suoritti asevelvollisuutensa PR:ssä 1936—37, ylennettiin res. vänrikiksi 1937. Toimi sodan aikana joukk. johtajana Kannaksella. Haavoittui Summan lohkolla 19. 12. 1939 joutuen koko päivän makaamaan hangella. Kuoli haavoihinsa seuraavana päivänä. — Haudattu Tammelan sankarihautaan.

Valajäsen N:o 2617

ERKKI ANTERO JÄRVELÄINEN

Mat. yliopp., jääkäri

Syntynyt Viipurissa 6. 8. 1919, vanhemmat kauppias Antti Johannes Järveläinen ja hänen vaimonsa Lyydia Sofia, o.s. Karjalainen. — Ylioppilas Viipurin suomal. Lyseosta 1937. Opiskeli Helsingin Yliopiston matem. luonnont. tiedekunnassa. — Liittyi AKS:aan 6. 10. 1937, merkitty Seuran valakirjaan kuolemansa jälkeen. — Erikoisharrastuksena piirtämisharjoitukset. Osallistui Viipurilaisen Osakunnan toimintaan ollen m.m. apulaisisäntänä. — Ryhtyi suorittamaan asevelvollisuuttaan SJR:ssä toukokuussa 1939. Otti osaa sotaan joukko-osastonsa mukana, haavoittui Leipäsuolla Viipurin lähellä 12. 2. 1940 ja kuoli haavoihinsa 13. 2. 1940. — Haudattu Mäntyharjun sankarihautaan.

Valajäsen N:o 617

AIMO AHTI JÄRVI

Varatuomari, res. luutn.

Syntynyt Sippolassa 23. 9. 1908, vanhemmat kansak. opettaja Jooseppi Järvi ja hänen vaimonsa Ida; puoliso Maire Katarina, o.s. Björklund, poika ja tytär. — Ylioppilas Kokkolan suomal. Yhteislyseosta 1926. Opiskeli Helsingin Yliopiston lainopillisessa tiedekunnassa suorittaen ylemmän oikeustutkinnon 1934. Sai varatuomarin arvon 1937. — Toimi asianajajana Kokkolassa, Kokkolan kaupunginvoutina, Vaasan kaupungin taksoitussihteerinä, valittiin syksyllä 1939 Vaasan raastuvanoikeuden oikeusneuvosmieheksi. — Liittyi AKS:aan 28. 10. 1926, vannoi lippuvalan. — Erikoisharrastuksina suojeluskuntatyö ja metsästys. — Suoritti asevelvollisuutensa KSP:ssa ja RUK:ssa 1928—29, ylennettiin res. vänrikiksi 1929, res. luutnantiksi 1939. Toimi sodan alussa kompp. päällikkönä Kannaksella. Määrättiin sittemmin sotatuomariksi, mutta lähti myöhemmin vapaaehtoisesti takaisin rintamajoukkoihin. Lienee kaatunut Vuosalmella 5. 3. 1940. — Siunattu kadonneena Lohtajan hautausmaalle.

Valajäsen N:o 2623
HILLE OSSIAN KAISLA
Metsät. yliopp., res. vänr.

Syntynyt Turussa 30. 6. 1914, vanhemmat rakennusmestari Onni Ossian Kaisla ja hänen vaimonsa Sigrid Alina. — Ylioppilas Helsingin suomal. Yhteislyseosta 1937. Opiskeli Helsingin Yliopistossa metsätiedettä. Toimi apulaisena Metsätieteellisellä tutkimuslaitoksella kesällä 1939. — Liittyi AKS:aan 24. 10. 1938, merkitty Seuran valakirjaan kuolemansa jälkeen. — Erikoisharrastuksena miekkailu, jossa saavuttanut seuraavat Suomen mestaruudet: floretissa A-sarjan mestaruus 1935, kalvassa B-sarjan mestaruus 1937, säilässä B-sarjan mestaruus 1937 ja A-sarjan mestaruus 1939. Ottanut osaa miekkailukilpailuihin Ruotsissa, Norjassa ja Virossa. Kuulunut »Miekka-Miesten» johtokuntaan, toiminut Miekkailuliitossa. Osallistui myös osakuntaelämään.—Suoritti asevelvollisuutensa SVK:ssa ja RUK:ssa 1937—38, ylennettiin res. vänrikiksi 1938. Toimi sodan aikana joukkueenjohtajana Kannaksella. Kaatui Turkinsaarella 2. 3. 1940 vihollisen kranaatinsirpaleesta. — Haudattu Helsingin Hietaniemen sankarihautaan.

Valajäsen N:o 2053
EERO JAAKKO KANKAANPÄÄ
Agr. yliopp., RAUK:n oppilas

Syntynyt Helsingissä 31. 7. 1915, vanhemmat maanviljelijä Jaakko Kankaanpää ja hänen vaimonsa Alma. — Ylioppilas Turun suomal. Yhteiskoulusta 1935. Opiskeli Helsingin Yliopistossa aluksi lainoppia ja vsta 1936 maat.metsät. tiedekunnassa. —Liittyi AKS:aan 15. 11. 1935, vannoi lippuvalan 6. 12. 1936. Toimi kouluaikanaan Turun OKS:ssa, varapuheenjohtajana 1934—35. — Erikoisharrastuksena sk. työ. Osallistui aktiivisesti ylioppilaselämään toimien m.m. Hämäläis Osakunnan suomalaisuuspäällikkönä 1938. — Toimi sodan alussa »Maan Turvan» palveluksessa. Ryhtyi suorittamaan asevelvol-

lisuuttaan 17. 1. 1940. Kuoli 4. 3. 1940 junaonnettomuudessa Iittalassa ollessaan matkalla joukko-osastoonsa. — Haudattu Ypäjän sankarihautaan.

Valajäsen N:o 2476
EINO ALVAR KAPANEN
Luutnantti

Syntynyt Savonlinnassa 12. 5. 1912, vanhemmat kauppias Pekka Kapanen ja hänen vaimonsa Matilda Lydia, o.s. Vatanen. — Ylioppilas Savonlinnan Lyseosta 1932. Suoritti asevelvollisuutensa KJP:ssä ja RUK:ssa 1932—33, ylennettiin res. vänrikiksi 1933. Kävi Kadettikoulun pioneerilinjan 1934—35, ylennettiin vänrikiksi 1936 ja luutnantiksi 1938. Palveli 1936—38 nuor. ups. Pion. P:ssä, siirrettiin 1938 Er. Pion. K:aan Kellomäelle. Toimi sodan aikana 9. Pion. K:n päällikkönä Kannaksella. Kaatui 14. 2. 40 Lähteen lohkolla n. 4 km. Leipäsuon tienristeyksestä etelään ollessaan henkilökohtaisesti asettamassa miinoja rintamalinjan edessä olevaan aukkoon. Kaatui tehtävän suoritettuaan kk. suihkusta, ruumis jäi vihollisen puolelle. Sai kaksi viikkoa ennen kaatumistaan IV lk:n vapaudenristin urhoollisuudesta. — Liittyi AKS:aan 5. 10. 32, vannoi lippuvalan. Erosi seurasta astuttuaan vakinaiseen palvelukseen. — Siunattu taistelukentälle jääneenä Savonlinnan sankarihautaan.

Valajäsen N:o 1368
LALLI KARHULA
Luutnantti

Syntynyt Kauhajoella 10. 10. 1908, vanhemmat maanviljelijä Paavo Karhula ja hänen vaimonsa Maija, o.s. Korpiaro; puoliso Helvi, o.s. Kautiainen. — Ylioppilastutkinto Kristiinan suomal. keskikoulun jatkoluokilta 1931. Suorittanut asevelvollisuutensa Pion. P:ssä ja RUK:ssa 1928—30, ylennetty res. vänrikiksi 1930. Oppilaana Kad. K:ssa 1931—34, ylennetty kad. kersantiksi 28. 1. 34. Ylennetty vänrikiksi 1934 ja luutnantiksi 1935. Toiminut nuor. upseerina TR:ssa sekä ope-

tusupseerina TK:ssa. Käynyt armeijan hiihto- ja voimistelukurssit 1935 sekä TK:n luutnanttikurssin 1937. Toimi sodan aikana kiv. komppanian päällikkönä Peronjoella, Suursuolla, Kattilaojalla sekä Näättälässä. Saanut IV lk. vapaudenristin 17. 1. 40. Kaatunut Näättälässä 5. 3. 1940. — Liittyi AKS:aan 30. 11. 32, vannoi lippuvalan 15. 12. 32. Erosi seurasta vakin. palveluksessa olevana. — Haudattu Kauhajoen hautausmaahan.

Valajäsen N:o 2433
OLAVI AARRE ANTERO KARIKOSKI
Ylioppilas, res. vänr.

Syntynyt Helsingissä 23. 1. 1914, vanhemmat aluemetsänhoitaja Osmo Karikoski ja hänen vaimonsa Lilly Sylvia, o.s. Mélart. — Ylioppilas Mikkelin Yhteiskoulusta 1936. Toimi apteekkialalla ja opiskeli Helsingin Yliopiston farmac. laitoksella. — Liittyi AKS:aan 2. 12. 1937, vannoi lippuvalan 6. 12. 1938. — Erikoisharrastuksena partio-, urheilu- ja sk. työ. Toimi Uuraan Sk:n paikallisesikunnan jäsenenä ja paikallispäällikön apulaisena. Osallistui SM-järjestön ja IKL:n toimintaan. — Suoritti asevelvollisuutensa JP 3:ssa ja RUK:ssa 1936—37, ylennettiin res. vänrikiksi 1937. Toimi sodan aikana patl:n talousupseerina Laatokan koillispuolella. Haavoittui 16. 12. 39 jalkaan ollessaan torjumassa läpimurron tehnyttä vihollisosastoa Kitelässä, palasi sitomisen jälkeen taisteluun ja kaatui samana päivänä. — Haudattu Mikkelin hautausmaalle.

Valajäsen N:o 2424
ELJAS KARJALAINEN
Tekn. yliopp., res. vänr.

Syntynyt Kajaanissa 1. 1. 1917, vanhemmat nahkuri Frans Karjalainen ja hänen vaimonsa Reeta. — Ylioppilas Kajaanin Yhteislyseosta 1936. Opiskeli Teknillisen Korkeakoulun maanmittausosastolla. — Liittyi AKS:aan 8. 11. 1937, vannoi lippuvalan 6. 12. 1938. — Erikoisharrastuksena urheilu, etutilassa pesäpallo ja hiihto. — Suoritti asevelvollisuutensa KR:ssa ja

RUK:ssa 1936—37, ylennettiin res. vänrikiksi 1937. Toimi sodan aikana joukkueenjohtajana ja kompp. päällikkönä Suomussalmella. Kaatui 27. 12. 1939 Suomussalmella Kiannanniemen hyökkäystaistelussa. — Haudattu Kajaanin hautausmaalle.

Valajäsen N:o 2618
HEIKKI ILMARI KARVA
Eläinlääket. yliopp., res. vänr.

Syntynyt Karkussa 21. 2. 1915, vanhemmat ent. tilallinen Kaarlo Karva ja hänen vaimonsa Emma. — Ylioppilas Tyrvään Yhteiskoulusta 1936. Opiskeli Helsingin Yliopiston maat. metsät. tiedekunnassa 1937—38 sekä vsta 1938 alkaen Tukholman Eläinlääket. Korkeakoulussa. — Liittyi AKS:aan 6. 10. 1937, merkitty Seuran valakirjaan kuolemansa jälkeen. — Erikoisharrastuksena urheilu ja maataloustyöt. — Suoritti asevelvollisuutensa 1936—37 JP 2:ssa ja RUK:ssa, ylennettiin res. vänrikiksi 1937. Toimi sodan aikana joukkueenjohtajana Suomussalmella. Kaatui hyökkäyksessä Sanginlammilla 2. 1. 1940. — Haudattu Karkun sankarihautaan.

Valajäsen N:o 2634
SVANTE MIKAEL KATKO
Hist. kielit. yliopp., res. vänr.

Syntynyt Honkajoella 29. 9. 1915, vanhemmat maanviljelijä Vilho Katko ja hänen vaimonsa Emilia, o.s. Jätinmäki. — Ylioppilas Kristiinankaupungin suomal. Yhteislyseosta 1936. Opiskeli Helsingin Yliopiston hist. kielit. tiedekunnassa pääaineenaan kansantalous. Toimi kevätlukuk. 1938 v.t. opettajana Noormarkun Finbyn-Harjakankaan kansakoululla ja 1938—39 nuor. upseerina SJR:ssä. — Liittyi AKS:aan 5. 4. 1939, merkitty Seuran valakirjaan kuolemansa jälkeen. — Erikoisharrastuksina sk.- ja nuorisoseuratyö sekä musiikki. — Suoritti asevelvollisuutensa SJR:ssä ja RUK:ssa 1936—37, ylennettiin res.vänrikiksi 1937. Toimi sodan alkaessa opetusupseerina harjoituskeskuksissa. Myöhemmin joukk. johtajana ja

kompp. päällikkönä JR 64:ssä osallistuen taisteluihin Suomussalmella ja Laatokan koillispuolella, kaatuen viimemainitussa 4. 2. 1940. — Haudattu Lapväärtin hautausmaalle.

Valajäsen N:o 2630
ALPO OLAVI KAULIO
Yliopp., res.vänr.

Syntynyt Taipalsaarella 28. 2. 1917, äiti talollinen Miina Kaulio. — Ylioppilas Lappeenrannan Yhteislyseosta 1937. Opiskeli Jyväskylän Kasvatusopillisessa Korkeakoulussa. — Liittyi AKS:aan 23. 11. 1938, merkitty Seuran valakirjaan kuolemansa jälkeen. — Suoritti asevelvollisuutensa ITR:ssä ja RUK:ssa 1937—38, ylennettiin res.vänrikiksi 1938. Toimi sodan aikana joukk. johtajana Kannaksella, haavoittui 14. 2. 1940 Sirkniemen taistelussa lähellä Muolaan kirkonkylää kranaatin sirpaleista ja kuoli seuraavana päivänä Rauhan sotasairaalassa. — Haudattu Taipalsaaren sankarihautaan.

Valajäsen N:o 2624
MARTTI TAPANI GABRIEL KAUPPALA
Autonmyyjä, res.vänr.

Syntynyt Helsingissä 19. 9. 1914, vanhemmat opettaja Jalmari Kauppala ja hänen vaimonsa Henni, o.s. Paananen. — Ylioppilas Suomal. Normaalilyseosta 1934. Antautui liikealalle toimien konttoristina Ivar Lindfors Oy:n ja kirjanpitäjänä Gustav Paulig ja Knin palveluksessa sekä vsta 1938 alkaen autonmyyjänä Korpivaara & Halla Oy:ssä. — Liittyi AKS:aan 24. 10. 1938, merkitty Seuran valakirjaan kuolemansa jälkeen. — Toimi innokkaasti suojeluskunnassa. Erikoisharrastuksena ampuminen saavuttaen m.m. valioluokan merkin kiv. ammunnassa. — Suoritti asevelvollisuutensa SVK:ssa, RUK:ssa ja Huoltokoulussa 1935—36, ylennettiin res.vänrikiksi 1936. Toimi sodan aikana kk. joukkueen johtajana JR 11:ssä Länsi-Kannaksella. Kaatui Kuolemajärven Jääkärikodinniemessä 5. 2. 1940 vihollisen suorasuuntaustykin täysosumasta. — Haudattu Helsingin Hietaniemen sankarihautaan.

Valajäsen N:o 1298
LAURI VILJAM KAUPPILA
Fil.maist., res.vänr.

Syntynyt Urjalassa 10. 4. 1910, vanhemmat ratamestari Kalle Oskari Kauppila ja hänen vaimonsa Saimi, o.s. Saha; puoliso Sirkka Aino Kyllikki, o.s. Similä. — Ylioppilas Hämeenlinnan Lyseosta 1932. Opiskeli Helsingin Yliopiston filosofisen tiedekunnan hist. kielit. osastossa, suoritti fil. kand. tutkinnon 1937. Toimi opettajana Heinolan Yhteiskoulun jatkoluokilla 1938—39 ja samanaikaisesti opettajana myös Heinolan Työväenopistossa sekä Vierumäen urheiluopistossa. Toimi syksystä 1939 Hämeenlinnan Yhteiskoulun suomenkielen ja historian opettajana. — Liittyi AKS:aan 28. 10. 1932, vannoi lippuvalan 12. 5. 1933. — Erikoisharrastuksena sk.työ, kotiseutututkimus ja urheilu, erittäinkin ampuminen ja mäenlasku. Akateeminen mäenlaskumestari 1935. Omisti SAL:n pienoiskiväärin mestariluokan ja kiväärin erikoismestariluokan merkit. Osallistui innokkaasti Hämäläis-Osakunnan toimintaan, osakunnan ampumatoimitsija 1937—38 sekä fuksienohjaaja 1938. — Suoritti asevelvollisuutensa TR:ssä ja RUK:ssa 1933—34, ylennettiin res.vänrikiksi 1934. Toimi sodan aikana patl:n adjutanttina ja joukk. johtajana Kannaksella. Kaatui Säiniöllä Susisaaren lohkolla 21. 2. 1940. — Haudattu Kangasalan sankarihautaan.

Valajäsen N:o 2641
PAAVO KAUPPILA
Tekn. yliopp., res.vänr.

Syntynyt Helsingissä 16. 7. 1918, vanhemmat toimitusjohtaja Aarne Kauppila ja vaimonsaViivi. — Ylioppilas Helsingin suomal. Lyseosta 1936. Opiskeli Teknillisen korkeakoulun arkkitehtuuriosastolla, suorittaen arkkitehtitutkinnon ensimmäisen osan. — Liittyi AKS:aan 23. 11. 1939, merkitty Seuran valakirjaan kuolemansa jälkeen. — Osallistui innokkaasti ylioppilaselämään toimien Teekkari-lehden toimitussihteerinä kevätlukuk. 1938, TY:n Arkkitehtiklubin hallituksen jäsenenä

kevätlukuk. 1938 sekä Polytekn. Urheiluseuran uintijaoston jäsenenä. — Suoritti asevelvollisuutensa 1938—1939 RL:ssa, RUK:ssa ja SVK:ssa, ylennettiin res.vänrikiksi 1939. Toimi sodan aikana panssaritorjuntajoukk. johtajana Kannaksella. Kaatui Kämärällä 21. 2. 1940. — Siunattu kentälle jääneenä Helsingin sankarihautaan.

Valajäsen N:o 2441
HANNES KINNUNEN
Vanh. lehtori, fil.maist., res.luutn.

Syntynyt Siilinjärvellä 16. 8. 1905, vanhemmat asemamies Pekka Kinnunen ja hänen vaimonsa Aini; puoliso Irja, o.s. Ek, kaksi tytärtä. — Ylioppilas Kuopion Lyseosta 1924. Opiskeli Helsingin Yliopiston mat. luonnontiet. tiedekunnassa suorittaen fil.kand. tutkinnon 1930. Suoritti kasvatusopin tutkinnon 1931 antaen samana vuonna käytännölliset opettajanäytteet. Toimi vsta 1931 alkaen matematiikan, fysikan ja kemian vanh. lehtorina Kuopion tyttölyseossa. Toimi Kuopion väestönsuojelupäällikkönä. — Liittyi AKS:aan 17. 2. 1938, vannoi lippuvalan 6. 12. 1938. — Erikoisharrastuksena sk. työ, IKL sekä filosofinen kirjallisuus. — Suoritti asevelvollisuutensa PSR:ssä ja RUK:ssa 1924—25, ylennettiin res.vänrikiksi 1925, res.luutnantiksi 1936. Toimi sodan aikana joukk. johtajana ja kompp. päällikkönä JR 38:ssa. Kaatui 7. 12. 1939 Uomaalla pataljoonan jouduttua hyökkäyksessä vihollisen tuliylläkön alaiseksi. Ruumis jäi taistelukentälle. — Siunattu kadonneena Siilinjärven sankarihautaan.

Valajäsen N:o 1219
ARVI MATTI KIVINIEMI
Pastori, res.luutn.

Syntynyt Nurmossa 6. 7. 1909, vanhemmat maanviljelijä Matti Kiviniemi ja hänen vaimonsa Sanna Vilhelmiina, o.s. Puska; puoliso Mirjam, o.s. Kosmaa, kaksi tytärtä. — Ylioppilas Lapuan Yhteiskoulusta 1930. Opiskeli Helsingin Yliopiston teol. tiedekunnassa suorittaen jumaluusopillisen erotutkinnon

1935. Vihittiin papiksi samana vuonna ja toimi senjälkeen Sörnäisten suomal. seurak. kirkkoherran apulaisena ja nuorisopapin apulaisena sekä tuntiopettajana Kallion Yhteiskoulussa. — Liittyi AKS:aan 12. 2. 1932, vannoi lippuvalan 6. 12. 1932. Toimi m.m. AKS:n Inkerinjaoston sihteerinä. Kuului kouluaikanaan Lapuan Yhteiskoulun Karjala-Seuraan. — Suoritti asevelvollisuutensa RTR:ssä ja RUK:ssa 1930—31, ylennettiin res.vänrikiksi 1931, res.luutnantiksi 1939. Toimi sodan aikana 8. A. Var. K:n päällikkönä. Kuoli ammusräjähdyksessä 19. 6. 1940 ollessaan valvomassa ammuksien purkausta kuorma-autosta. — Haudattu Helsingin länt. hautausmaalle.

Valajäsen N:o 2622
HANNO KIVISAARI
Agr. yliopp., RAUK:n opp.

Syntynyt Kullaalla 7. 9. 1918, vanhemmat opettaja Lauri Johannes Kivisaari ja hänen vaimonsa Lempi Aleksandra, o.s. Kuukka. — Ylioppilas Turun suomal. Lyseosta 1937. Opiskeli Helsingin Yliopiston maat. metsät. tiedekunnassa. — Liittyi AKS:aan 18. 10. 1938, merkitty Seuran valakirjaan kuolemansa jälkeen. — Erikoisharrastuksina mehiläishoito, urheilu ja raittiustyö. Osallistui 1937 raittiusviestin kuljetukseen Helsingistä Varsovan raittiuskongressiin. — Toimi sodan alussa sk.-tehtävissä Ensossa ja Kaarinassa. Ryhtyi suorittamaan asevelvollisuuttaan ja meni vapaaehtoisena rintamalle. Kaatui Pölläkkälän Vuosalmella 8. 3. 1940 joukkueen joutuessa vastaiskun jälkeen vihollisen tuliylläkön alaiseksi. — Haudattu Kaarinan sankarihautaan.

Valajäsen N:o 1553
JOPI KOLEHMAINEN
Tekn.yliopp., res.luutn.

Syntynyt Nilsiässä 21. 7. 1909, vanhemmat kansak.opettaja Erkki J. Kolehmainen ja hänen vaimonsa Kreeta, o.s. Ruotsalainen. — Ylioppilas Nurmeksen Keskikoulun Jatkoluokilta 1931. Opiskeli Teknillisen Korkeakoulun maanviljelysinsi-

nööriosastolla suorittaen sodan puhjetessa viimeisiä tenttejään. — Liittyi AKS:aan 27. 2. 1933, vannoi lippuvalan 6. 12. 34. — Suoritti asevelvollisuutensa VR:ssä ja RUK:ssa 1931—32, ylennettiin res.vänrikiksi 1932, res.luutnantiksi 1940. Toimi sodan aikana joukk.johtajana ja kompp.päällikkönä Lieksassa, Kivivaarassa, Suomussalmella ja Kuhmossa. Kaatui Kuhmossa rauhantekopäivänä 13. 3. 1940. — Haudattu Nurmeksen sankarihautaan.

Valajäsen N:o 1256
KALLE JUHANA ANTERO KORHONEN
Maanmittausinsinööri, res.luutn.

Syntynyt Kajaanissa 26. 5. 1909, vanhemmat insinööri Kalle Korhonen ja hänen vaimonsa Anna, o.s. Ryynänen; puoliso Kirsti Annikki, o.s. Huttunen, kaksi poikaa. — Ylioppilas Nurmeksen Yhteiskoulusta 1930. Opiskellut Teknillisessä Korkeakoulussa ja suorittanut maanmittausinsinööritutkinnon 1935. Toiminut maanmittausauskultanttina Oulun ja Lapin lääneissä sekä keväästä 1939 alkaen ylim. maanmittausinsinöörinä Hämeen läänissä. — Liittyi AKS:aan 1. 4. 1932, vannoi lippuvalan 6. 12. 1932. — Erikoisharrastuksena sk.työ sekä urheilukalastus. — Suoritti asevelvollisuutensa RT:ssä ja Merisotakoulun RU-osastolla 1930—31, ylennettiin res.vänrikiksi 1931, res.luutnantiksi 1939. Toimi sodan aikana it-patterin päällikkönä sekä myöhemmin kompp.päällikkönä. Kaatui 3. 3. 1940 Tuppurassa johtaessaan komppaniaansa jään yli vastahyökkäykseen Kuningassaarta vastaan. Ruumis jäi Tuppuraan. — Siunattu taistelukentälle jääneenä Lieksan sankarihautaan.

Valajäsen N:o 1138
LAURI MAUNU KORHONEN
Luutnantti

Syntynyt Utajärvellä 10. 10. 1906, vanhemmat maanviljelijä Juho Korhonen ja hänen vaimonsa Liisa, o.s. Lamminaho; puoliso Ulla Sylvi Mirjam, o.s. Tuomisto, kaksi tytärtä. —

Ylioppilas Kajaanin Yhteislyseosta 1926. Opiskeli Teknillisessä Korkeakoulussa. — Suoritti asevelvollisuutensa Pion. P:ssa ja RUK:ssa 1926—27, ylennettiin res.vänrikiksi 1927. Oppilaana Kad.K:ssa 1935—37. Ylennettiin vänrikiksi 1937, luutnantiksi 1939. Toimi nuor. upseerina Pion.P:ssä. Toimi sodan aikana 28. Pion.komppanian päällikkönä. Kaatui 11. 2. 1940 Summan kylässä johtaessaan varustustöitä. — Liittyi AKS:aan 31. 10. 1930, vannoi lippuvalan 12. 5. 1931. Erosi Seurasta mentyään vakinaiseen palvelukseen. — Haudattu Utajärven Niskankylän hautausmaahan.

Valajäsen N:o 2637
JUHO JAAKKO KORPIJAAKKO
Lakit.yliopp., res.vänr.

Syntynyt Kauhavalla 24. 6. 1915, vanhemmat asemapäällikkö Kaarlo Einari Korpijaakko ja hänen vaimonsa Helmi Aliina. — Ylioppilas Kauhavan Keskikoulusta ja Lukiosta 1934. Opiskeli Helsingin Yliopiston lainopillisessa tiedekunnassa suorittaen lopputenttejä ylempää oikeustutkintoa varten. Toimi v.t. nimismiehenä Kauhavalla 1937, 1938 ja 1939 kuukauden kunakin vuonna. — Liittyi AKS:aan 28. 9. 1939, merkitty Seuran valakirjaan kuolemansa jälkeen. — Erikoisharrastuksina partiotoiminta ja urheilu. Partiojärjestö »Lakeuden-Haukat» perustaja ja johtaja 1936—37. Yleisurheilussa erikoistui keskimatkojen juoksuun voittaen 1937 yliopiston mestaruuden maastojuoksussa sekä sijoittuen akateemisissa mestaruuskilpailuissa 1938 ja 1939 palkintosijoille 800 ja 1500 metrin matkoilla. Etelä-Pohjalaisen Osakunnan urheilulautakunnan jäsen. Harrasti myös ammuntaa suorittaen m.m. SAL:n mestariluokan merkin kaksintaist.ammunnassa. — Suorittanut asevelvollisuutensa Pohj.R:ssä ja RUK:ssa 1934—35, ylennettiin res.vänrikiksi 1935. Toimi sodan aikana joukk.johtajana JR 23:ssa Taipaleenjoella. Katosi partiomatkalla 21. 12. 1939 saaden »ei kenenkään maalla» täysosuman. — Siunattu kadonneena Kauhavan sankarihautaan.

Valajäsen N:o 1009
JAAKKO ARMAS KORPIKALLIO
Fil.lis., res.vänr.

Syntynyt Anttolassa 10. 5. 1907, vanhemmat Robert Gabriel Korpikallio ja hänen vaimonsa Selma Maria, o.s. Hyyryläinen. — Ylioppilas Mikkelin Lyseosta 1927. Opiskeli Helsingin Yliopiston hist.kielit. tiedekunnassa pääaineinaan kasvatusoppi, historia ja filosofia. Suoritti fil.kand. tutkinnon 1931, fil.lis. tutkinnon 1937. Opintomatkat Saksaan 1927, Englantiin 1934—35 ja 1936. Toimi Kallion yhteiskoulussa historian ja yhteiskuntaopin tuntiopettajana. Keväällä 1939 asetetun oppikoulukomitean jäsen. Julkaisut: väitöskirja »Yksilön ja kansalaisen kasvatus Englannissa. I. Kasvatuspäämäärien kehitys renessanssista nykyaikaan» (1937). Teoksen II osa ilmestynee lähikuukausina nimellä »Kansalaismielen koulu» prof. J. Hollon toimittamana. Julkaissut artikkeleita »Kasvatus ja Koulu»-lehdessä sekä AKS:n julkaisuissa. — Liittyi AKS:aan 8. 11. 1929, vannoi lippuvalan 12. 5. 1930. Osallistui AKS:n ja Savolaisen Osakunnan toimintaan puhujana. — Suoritti asevelvollisuutensa 1931—32 KSR:ssä ja RUK:ssa, ylennettiin res.vänrikiksi 1932. Toimi sodan aikana joukk.johtajana JR 37:ssä Laatokan koillispuolella. Haavoittui kuolettavasti kiväärikranaatin sirpaleista 20. 1. 1940 hyökkäyksessä Salmissa Lavajärven kannaksella, kuoli JSp:aan tuotuna. — Haudattu Anttolan sankarihautaan.

Valajäsen N:o 2224
HEIKKI VELI KORTEKANGAS
Maat.metsät.yliopp., res.vänr.

Syntynyt Kuivaniemellä 1. 5. 1915, vanhemmat kirkkoherra Yrjö Henrik Kortekangas ja hänen vaimonsa Anna Maria, o.s. Kantala,. — Ylioppilas Oulun Lyseosta 1934. Opiskeli Helsingin Yliopiston maat.metsät. tiedekunnassa. Toimi kesällä 1939 Suoviljelysyhdistyksen assistenttina raja-Kar. jalassa. — Liittyi AKS:aan 22. 11. 1936, vannoi lippuvalan 6. 12. 1937. — Ylioppilaselämässä toimi m.m. Sampsan

isäntänä ja hoiti eri luottamustoimia Pohjois-Pohjalaisessa Osakunnassa. — Erikoisharrastuksina urheilu, sk.työ, isänmaallinen yhdistystoiminta, esiintyi lausujana, runoili jonkin verran itsekin. — Suoritti asevelvollisuutensa VJP:ssa ja RUK:ssa 1934—35, ylennettiin res.vänrikiksi 1935. Toimi sodan aikana joukk.johtajana. Kaatui yöllisellä partioretkellä Tolvajärven taistelussa Äglajärven Hietajärvellä 4. 12. 1939. — Haudattu Tolvajärven kreikkal.katoliseen hautausmaahan 6. 12. 39, siirretty kotiseurakuntansa Kestilän hautausmaahan 25. 1. 40.

Valajäsen N:o 1457
MAUNO LAURI AAPELI KOSKENALUSTA
Maat. ja metsät. kand., res.vänr.

Syntynyt Vesilahdella 19. 8. 1912, vanhemmat talonomistaja Aapeli Koskenalusta ja hänen vaimonsa Elsa Albertiina, o.s. Heino. — Ylioppilas Tampereen Lyseosta 1931. Opiskeli Helsingin Yliopiston maat. ja metsät. tiedekunnassa, suoritti agronomitutkinnon 1936, maat. ja metsät. kand. tutkinnon 1938. Opintomatkat Saksaan ja Viroon 1936 ja 1937. Toimi S. Sianjalostusyhdistyksen konsulenttina vsta 1939. — Liittyi AKS:aan 13. 10. 1933, vannoi lippuvalan 12. 5. 1934. — Toimi Sampsan taloudenhoitajana ja Hämäläis-Osakunnan virkailijana useita vuosia. — Erikoisharrastuksina shakki, valokuvaus, urheilu ja runoilu. Innokas sk.mies ja ampuja. — Suorittanut asevelvollisuutensa 1938—1939 JP 3:ssa ja RUK:ssa, ylennettiin res.vänrikiksi 1939. Toimi sodan aikana joukk. johtajana ja kompp.päällikkönä Kannaksella. Kaatui 6. 3. 1940 Heinjoen pitäjän Kääntymän kylässä. — Haudattu yksityishautaan Tampereelle 15. 4. 1940.

Valajäsen N:o 2330
PENTTI AKSELI KOTIRANTA
Kauppat.yliopp., res.vänr.

Syntynyt Sallassa 17. 4. 1917, vanhemmat kunnankirjuri Akseli Kotiranta ja hänen vaimonsa Impi. — Ylioppilas Sor-

tavalan Lyseosta 1936. Opiskeli Teknillisessä Korkeakoulussa sekä vsta 1939 alkaen Kauppakorkeakoulussa. — Liittyi AKS:aan 25. 10. 1937, vannoi lippuvalan 12. 5. 1938. Osallistui kouluaikanaan Sortavalan OKS:n toimintaan. — Erikoisharrastuksena urheilu. — Suoritti asevelvollisuutensa KSR:ssä ja RUK:ssa 1936—37, ylennettiin res.vänrikiksi 1937. Toimi sodan aikana JR 5:ssä joukk.johtajana ja kompp. päällikkönä. Kaatui Oinolan pellolla 19. 12. 1939 konekiväärin luodin lävistämänä. — Haudattu Iitin sankarihautaan.

Valajäsen N:o 2628

RISTO TIMO JUHANI KOURI

Lakit.yliopp., res.alik.

Syntynyt Helsingissä 5. 6. 1915, vanhemmat pankinjohtaja Pekka Armas Kouri ja hänen vaimonsa Elin Helena, o.s. Lindqvist. — Ylioppilas Rovaniemen Keskikoulun Jatkoluokilta 1936. Opiskeli Helsingin Yliopiston lainopillisessa tiedekunnassa. Toimi vv. 1938—39 apulaisena KOP:n Rovaniemen konttorissa. — Liittyi AKS:aan 7. 11. 38, merkitty Seuran valakirjaan kuolemansa jälkeen. — Erikoisharrastuksena urheilu. — Suoritti asevelvollisuutensa Pohj.R:ssä 1937—38, ylennettiin res.alikersantiksi 1937. Toimi sodan aikana Er.P. 18:ssa. Kaatui Kuolajärvellä 6. 12. 39 ollessaan partiomatkalla vihollisen puolella. — Siunattu kentälle jääneenä Rovaniemen sankarihautaan.

Valajäsen N:o 676

AIMO KUOKKANEN

Fil.maist., res.vänr.

Syntynyt Enonkoskella 29. 3. 1905, vanhemmat kauppias Antti Kuokkanen ja hänen vaimonsa Aino Lydia, o.s. Rikkonen. — Ylioppilas Savonlinnan Lyseosta 1925. Opiskeli Helsingin Yliopiston hist.kielit. tiedekunnassa, suoritti fil.kand. tutkinnon 1931. Opintomatkat Saksaan 1922 ja 1936, Eestiin 1929 ja 1933, Keski-Europaan 1938. — Toimi väliaikaisena opettajana eri oppikouluissa. Rauman Kansalaisopiston joh-

tajana vsta 1933 kuolemaansa saakka. Toiminut ajoittain suomenkielen opettajana Rauman Lyseossa, Merenkulkuopistossa ja Seminaarissa. Lukuvuonna 1936—37 Räisälän Kansanopiston v.t. johtajana. — Liittyi AKS:aan 11. 3. 1927, vannoi lippuvalan. — Erikoisharrastuksena retkeily. Toimi SOL:n johtokunnan jäsenenä. Kuulunut YRY:een toimien johtokunnan jäsenenä. Toiminut Savol. Osakunnan isäntänä kl. 1928, historioitsijana 1929—30, kansanvalistus- ja kotiseututoimikunnan sihteerinä 1929—31, kuulunut osakuntaneuvostoon ja eri toimikuntiin. Saanut Savolaisen Osakunnan kunniamerkin 1932. — Suorittanut asevelvollisuutensa SJP:ssa ja RUK:ssa 1925—26, res.vänr. 1926. Toimi sodan aikana eri tehtävissä, viimeksi joukk.johtajana Kannaksella. Kaatui Tammisuolla 13. 3. 1940. — Haudattu Enonkosken sankarihautaan.

Valajäsen N:o 1716

REINO KALERVO KUUSALO

Metsänhoitaja, res.vänr.

Syntynyt Seinäjoella 12. 5. 1911, vanhemmat ylijunailija Heikki Jalmari Kuusalo ja hänen vaimonsa Edla, o.s. Borgman. — Ylioppilas Seinäjoen Yhteislyseosta 1931. Opiskeli Helsingin Yliopiston maat. metsät. tiedekunnassa suorittaen metsänhoitotutkinnon 1939. Toimi harjoittelijana eri puutavaraliikkeiden sekä Etelä-Pohjanmaan metsänhoitolautakunnan palveluksessa. — Liittyi AKS:aan 10. 10. 1934, vannoi lippuvalan 12. 5. 1935. Toimi kouluaikanaan Seinäjoen Yhteislyseon Karjala-Seurassa. — Suoritti asevelvollisuutensa SVK:ssa ja RUK:ssa 1932—33, ylennettiin res.vänrikiksi 1933. Toimi sodan aikana joukk.johtajana Taipaleenjoella. Haavoittui 13. 1. 1940 päähän kranaatinsirpaleesta. Parannuttuaan palasi takaisin joukko-osastoonsa. Kaatui Mustaojalla vastaiskua suoritettaessa 19. 2. 1940 kranaatin täysosumasta. Ruumis hävisi taistelukentällä. — Siunattu kentälle jääneenä Seinäjoen sankarihautaan 30. 6. 1940.

Valajäsen N:o 1917
MATTI ARTTURI KYLÄ-REKOLA
Dipl.ins., res.vänr.

Syntynyt Somerolla 25. 6. 1911, vanhemmat maanviljelijä Artturi Kylä-Rekola ja hänen vaimonsa Elina. — Ylioppilas Forssan Yhteiskoulusta 1932. Opiskellut Teknillisessä Korkeakoulussa, suorittanut maanviljelysinsinööritutkinnon 1939. Toimi ylim. insinöörinä Oulun maanvilj.ins.piirissä. — Liittyi AKS:aan 14. 2. 1935, vannoi lippuvalan 12. 5. 1936. — Suoritti asevelvollisuutensa PPP 1:ssä ja RUK:ssa 1932—33, ylennettiin res.vänrikiksi 1933. Toimi sodan aikana Er.P. 21:n adjutanttina. Katosi Uuraan saarella 3. 3. 1940 ollessaan partiotehtävää suorittamassa. — Siunattu kadonneena Tammelan sankarihautaan.

Valajäsen N:o 1282
NIILO JOHANNES KYTÖMÄKI
Pastori, res.korn.

Syntynyt Ylikiimingissä 26. 4. 1912, vanhemmat rovasti Juho Kytömäki ja hänen vaimonsa Iida Matilda, o.s. Saarinen. — Ylioppilas Raudaskylän Keskikoulusta ja Lukiosta 1932. Opiskeli Helsingin Yliopiston teol. tiedekunnassa, suoritti jumaluusopillisen erotutkinnon 1938, vihittiin papiksi samana vuonna. Toimi rajaseutupappina Sallan pitäjän itäosissa. Toimi erittäin innokkaasti rajaseudun hengellisen tason kohottamiseksi ja puolustustahdon vahvistamiseksi. — Liittyi AKS:aan 5. 10. 1932, vannoi lippuvalan 12. 5. 1933. — Suoritti asevelvollisuutensa URR:ssä 1934—35, ylennettiin res. kornetiksi 1935. Toimi sodan aikana Er.P. 17:ssä joukk.johtajana ja kompp.päällikkönä. Kaatui Sallassa Mäntyvaaran taistelussa 20. 12. 1939 johtaessaan komppaniaansa hyökkäykseen. — Haudattu Raudaskylän sankarihautaan.

Valajäsen N:o 2483

ILKKA JOHANNES KÖNNI

Lakit.yliopp., RAUK:n opp.

Syntynyt Kuopiossa 14. 5. 1918, vanhemmat insinööri Johannes Hermanni Könni ja hänen vaimonsa Elsa, o.s. Kovanen. — Ylioppilas Ilmajoen Keskikoulusta ja Lukiosta 1937. Opiskeli Helsingin Yliopiston lainopillisessa tiedekunnassa ylempää oikeustutkintoa varten. — Liittyi AKS:aan 27. 1. 1938, vannoi lippuvalan 12. 5. 1939. — Ryhtyi suorittamaan asevelvollisuuttaan 18. 1. 1940, RAUK:n oppilas. Siirrettiin rintamalle Laatokan koillispuolelle helmikuun alussa. Rintamalla uusiutui aikaisempi munuaistauti, johon kuoli sotasairaalassa 24. 5. 1940. — Haudattu Helsingin Hietaniemen hautausmaalle yksityishautaan.

Valajäsen N:o 2331

ONNI LAITINEN

Lääket.yliopp., res.vänr.

Syntynyt Sodankylässä 7. 9. 1916, vanhemmat lääkäri Onni Teodor Laitinen ja hänen vaimonsa Elli, o.s. Tillman. — Ylioppilas Rovaniemen Yhteiskoulusta 1936. Opiskeli Helsingin Yliopiston lääketieteellisessä tiedekunnassa. — Liittyi AKS:aan 25. 10. 1937, vannoi lippuvalan 12. 5. 1938. — Erikoisharrastuksina urheilu sekä metsästys ja kalastus. — Suoritti asevelvollisuutensa PSR:ssä ja RUK:ssa 1936—37, ylennettiin res.vänrikiksi 1937. Toimi joukk.johtajana Sallan rintamalla. Kaatui Kuolajärvellä 6. 12. 1939 saaden kranaatinsirpaleen takaraivoonsa. — Haudattu perhehautaan Rovaniemellä.

Valajäsen N:o 501

VILJAMI ILMARI LAPPALAINEN

Varatuomari, res.luutn.

Syntynyt Ruokolahdella 12. 6. 1902, vanhemmat liikemies J. P. Lappalainen ja hänen vaimonsa Lydia; puoliso Meri Matilda, o.s. Korvenoja, kaksi tytärtä. — Ylioppilas Viipurin

suomal. Lyseosta 1922. Opiskeli Helsingin Yliopiston lainopillisessa tiedekunnassa, suoritti ylemmän oikeustutkinnon 1929, sai varatuomarin arvon 1931. Toimi apulaisena eri asianajotoimistoissa Viipurissa, Kirvun v.t. nimismiehenä sekä vsta 1930 kuolemaansa saakka Viipurin tukkuliikkeiden luottotarkkailutoimiston hoitajana. — Liittyi AKS:aan 19. 11. 1925, vannoi lippuvalan. — Erikoisharrastuksena sk.työ. — Suoritti asevelvollisuutensa Aut.P:ssa ja RUK:ssa 1922—23, ylennettiin res.vänrikiksi 1923, res.luutnantiksi 1931. Toimi sodan aikana komppanian päällikkönä eräässä suojajoukkopataljoonassa Kannaksella. Kaatui Muolaassa 23. 12. 1939 johtaessaan komppaniansa hyökkäystä. — Haudattu Vihdin sankarihautaan.

Valajäsen N:o 2425
AAPELI LAUKKANEN
Tekn.yliopp., res.vänr.

Syntynyt Pihtiputaalla 28. 1. 1915, vanhemmat työmies Aukusti Laukkanen ja hänen vaimonsa Helmi, o.s. Saastamoinen. — Ylioppilas Haminan Yhteislyseosta 1935. Opiskeli Teknillisen Korkeakoulun kemiallisella osastolla suorittaen sodan puhjetessa viimeisiä tenttejään. — Liittyi AKS:aan 8. 11. 1937, vannoi lippuvalan 6. 12. 1938. — Suoritti asevelvollisuutensa RT:ssä ja MSK:n tykistölinjalla 1935—36, ylennettiin res.vänrikiksi 1936. Palveli sodan aikana Mustanmaan linnakkeella jaosupseerina ja kaasu-upseerina. Sai surmansa ilmapommituksessa 3. 3. 1940. — Haudattu Haminan sankarihautaan.

Valajäsen N:o 203
ANTTI EVERT LAUKKANEN
Majuri

Syntynyt Säämingissä 5. 7. 1893, vanhemmat maanviljelijä Juho Laukkanen ja hänen vaimonsa Katriina Karolina, o.s. Frädsven; puoliso Anna, o.s. Samoiloff, poika ja tytär. —

Ylioppilas Savonlinnan Realilyseosta 1914. Opiskeli Teknillisen Korkeakoulun kemiallisella osastolla, mutta keskeytti opintonsa vapaussodan aikana ja siirtyi sotilasalalle. Kävi Suomen Tykistökoulun I kurssin 1918, suoritti SKK:n ensimmäisen vuosikurssin ulko-oppilaana 1926. Ylennettiin vänrikiksi 1918, luutnantiksi 1919, kapteeniksi 1922 ja majuriksi 1926. Palveli eri tehtävissä puolustusministeriössä, yleisesikunnassa ja eri tyk.rykmenteissä. Erosi vakinaisesta palveluksesta omasta pyynnöstään 1931. Opiskeli 1930—31 Helsingin palokunnassa puolustuslaitoksen paloupseeriksi valmistautumista varten. Toimi vsta 1931 palosuojelu-upseerina YE:ssa, nimitettiin puolustuslaitoksen assistentin toimeen 1939. Toimi sodan aikana Helsingin väestönsuojelupäällikkönä, mutta siirrettiin pyynnöstään rintamajoukkoihin. Toimi pataljoonan komentajana Länsi-Kannaksella. Kaatui kranaatinsirpaleesta 24. 2. 1940 Pien-Perojoella ollessaan tarkastamassa etulinjoja. Osallistui vapaussodassa taisteluihin Karjalan rintamalla. — Liittyi AKS:aan 31. 2. 1924, erosi Seurasta vakinaisessa palveluksessa olevana.

Valajäsen N:o 2633
REINO OLAVI LAURINEN
Valtiotiet. yliopp., res.vänr.

Syntynyt Mellilässä 7. 7. 1916, vanhemmat maanviljelijä Anton Laurinen ja hänen vaimonsa Amanda. — Ylioppilas Turun suomal. Yhteiskoulusta 1937. Opiskeli Helsingin Yliopistossa valtiotieteitä ja kansantaloutta. — Liittyi AKS:aan 16. 3. 1939, merkitty Seuran valakirjaan kuolemansa jälkeen. — Erikoisharrastuksena sk.työ. — Suoritti asevelvollisuutensa JP 2:ssa ja RUK:ssa 1937—38, ylennettiin res.vänrikiksi 1938. Toimi sodan aikana joukk.johtajana JR 13:ssa Kannaksella. Kaatui 12. 12. 1939 etuvartiotaistelussa Leipäsuolla ollessaan parhaillaan tuhoamassa vihollisen hyökkäysvaunua. — Siunattu kadonneena Mellilän sankarihautaan.

Valajäsen N:o 1846
OSMO OTTO LAUTELA
Metsänhoitaja, res.vänr.

Syntynyt Pudasjärvellä 10. 7. 1911, vanhemmat piirieläinlääkäri Otto Jalmari Lautela ja hänen vaimonsa Ida Maria, o.s. Paasonen. — Ylioppilas Forssan Yhteiskoulusta 1932. Opiskeli Helsingin Yliopiston maat.metsät. tiedekunnassa suorittaen metsänhoitotutkinnon 1937. Toimi ylim. metsänhoitajana Perä-Pohjolan piirikunnassa sekä vsta 1939 alkaen apulaismetsänhoitajana Kemihaaran hoitoalueessa. Toimi metsähallituksen määräyksestä asutustoimikunnan jäsenenä Rovaniemellä. — Liittyi AKS:aan 14. 2. 1935, vannoi lippuvalan 6. 12. 1935. Toimi vsta 1939 AKS:n Lapin piirin päällikkönä. — Suoritti asevelvollisuutensa PPP 1:ssä ja RUK:ssa 1932—33, ylennettiin res.vänrikiksi 1933. Toimi sodan aikana joukk.johtajana ja kompp.päällikkönä Sallan rintamalla. Kaatui Joutsijärvellä Mäntyvaaran kummulla 20. 12. 1939. — Haudattu Forssan sankarihautaan.

Valajäsen N:o 2086
AULIS VILHO ENSIO LAUTKANKARE
Taloustiet.yliopp., res.vänr.

Syntynyt Liedossa 14. 1. 1913, vanhemmat maanviljelijä Oskari Vilhelmi Lautkankare ja hänen vaimonsa Aino Sofia, o.s. Jussila. — Ylioppilas Turun Yhteiskoulusta 1935. Opiskeli Turun Yliopiston humanistisessa tiedekunnassa pääaineinaan taloustiede. Toimi väliaik. virkailijana Käsityöläispankissa. — Liittyi AKS:aan 7. 4. 1936, vannoi lippuvalan 8. 5. 1937. — Osallistui IKL:n toimintaan kotipaikkakunnallaan. — Suoritti asevelvollisuutensa PR:ssä ja RUK:ssa 1937—38, ylennettiin res.vänrikiksi 1938. Toimi sodan aikana joukk. johtajana JR 14:ssä Kannaksella. Kaatui Taaperniemen taistelussa 23. 12. 1939. — Haudattu Paimion sankarihautaan.

Valajäsen N:o 1678

TOIVO AKSELI LEHTINIEMI

Metsänhoitaja, res.vänr.

Syntynyt Hämeenkyrössä 7. 2. 1913, vanhemmat maanviljelijä Akseli Hermanni Lehtiniemi ja hänen vaimonsa Ida, o.s. Haapaniemi. — Ylioppilas Tampereen Lyseosta 1932. Opiskeli Helsingin Yliopiston maat.metsät. tiedekunnassa, suoritti metsänhoitotutkinnon 1936. Toimi 1936—37 valtion ylim. metsänhoitajana Pieksämäellä. Vsta 1937 lähtien Metsänomistajain Metsäkeskus Oy:n metsäpäällikkönä. Viljeli myöskin kotitaloaan Hämeenkyrössä. — Liittyi AKS:aan 5. 10. 1934, vannoi lippuvalan 12. 5. 1935. — Osallistui ylioppilaselämään toimien m.m. Hämäläis-Osakunnan Pirkkalaiskerhon isäntänä. Oli innokas urheilija ja sk.mies. Tampereen SM-järjestön perustaja ja ensimmäinen puheenjohtaja. Kuului IKL:een. — Suoritti asevelvollisuutensa JTR:ssä ja RUK:ssa 1932—33, ylennettiin res.vänrikiksi 1933. Toimi sodan aikana patteriupseerina Kannaksella. Kaatui Viipurin Monrepossa 11. 3. 1940 lentopommituksessa. — Haudattu Hämeenkyrön sankarihautaan.

Valajäsen N:o 2645

YRJÖ LEHVONEN

Ylioppilas, res.vänr.

Syntynyt Rääkkylässä 22. 6. 1915, isä maanviljelijä Vilho Lehvonen. — Ylioppilas Joensuun Lyseosta 1935. Opiskeli Viipurin Musiikkiopistossa sekä Jyväskylän Kasvatusopillisessa Korkeakoulussa. Toimi syksyllä 1939 opettajana Iisalmen Pörsäinmäen kansakoulussa. — Liittyi AKS:aan 27. 1. 1938, merkitty Seuran valakirjaan kuolemansa jälkeen. — Toimi kotiseudullaan urheilu- ja edistysseurojen luottamusmiehenä, innokas sk. mies. — Suoritti asevelvollisuutensa VR:ssä ja RUKssa 1935—36, ylennettiin res.vänrikiksi 1936. Toimi sodan aikana joukk. johtajana Laatokan saaristossa. Kaatui 7. 1. 1940 Salmissa Mantsin ja Lunkulan saarien tienoilla ollessaan joukkueensa kanssa partiomatkalla vihollisen huoltoyhteyksille ja

palattuaan auttamaan muutamia jälkeen jääneitä miehiään. Ruumis jäi taistelukentälle. — Siunattu kadonneena Rääkkylän sankarihautaan.

Valajäsen N:o 2399

AARNE JOHANNES LEPPÄNEN

Lakit.yliopp., res.vänr.

Syntynyt Längelmäellä 26. 5. 1913, vanhemmat maanviljelijä Ville Leppänen ja hänen vaimonsa Ida, o.s. Mäkelä. — Ylioppilas Jämsän Yhteiskoulusta ja Realilukiosta 1935. Opiskeli Helsingin Yliopiston lainopillisessa tiedekunnassa. — Liittyi AKS:aan 5. 11. 1935, vannoi lippuvalan 6. 12. 1938. — Oli innokas sk.mies. — Suoritti asevelvollisuutensa TR:ssä ja RUK:ssa 1937—38, ylennettiin res.vänrikiksi 1938. Toimi sodan aikana joukk.johtajana JR 16:ssa. Kaatui hyökkäyksessä Tolvajärvellä 12. 12. 1939. — Haudattu Längelmäen sankarihautaan.

Valajäsen N:o 1870

AIMO AUGUST LINKOSALMI

Teol.yliopp., res.vänr.

Syntynyt Helsingissä 12. 9. 1911, vanhemmat veturinkuljettaja Karl August Lindholm ja hänen vaimonsa Hilja. — Ylioppilas Helsingin Koelyseosta 1931. Opiskeli Helsingin Yliopiston teol. tiedekunnassa, suoritti jumaluusopill. preliminääritutkinnon. Toimi kesillä 1934—35 Perkjärven lastenkodin kaitsijana. Oli viimeksi AISY:n palveluksessa. — Liittyi AKS:aan 21. 2. 1935, vannoi lippuvalan 6. 12. 1935. — Otti aktiivisesti osaa Eteläsuomalaisen Osakunnan toimintaan ollen m.m. osakunnan arkistonhoitajana 1935—38. — Suoritti asevelvollisuutensa JP 3:ssa ja RUK:ssa 1937—38, ylennettiin res.vänrikiksi 1938. Toimi sodan aikana joukk.johtajana Laatokan koillispuolella kaatuen 31. 12. 1939. — Haudattu Helsingin Hietaniemen sankarihautaan.

Valajäsen N:o 154

RISTO KUSTAA HENRIKKI LOUHIMO

Dipl.insinööri, res.ins.luutn.

Syntynyt Hattulassa 12. 8. 1901, vanhemmat kansakoulunopettaja K. A. Louhimo ja hänen vaimonsa Hulda; puoliso Aili Siiri. — Ylioppilas Hämeenlinnan suomal. Yhteiskoulusta 1919. Opiskeli Teknillisen Korkeakoulun konerakennusosastolla, valmistui dipl.insinööriksi 1928. Opintomatkat Saksaan ja Tanskaan. Toimi insinöörinä OTK:n teknillisessä osastossa 1928—29, ylim. insinöörinä VR:n Helsingin konepajassa 1929—33, 2 lk. koneinsinöörinä VR:n Turun ja Helsingin konepajoissa 1933—38, nimitettiin VR:n Vaasan konepajan päälliköksi 1938. — Liittyi AKS:aan 5. 10. 23, vannoi lippuvalan 6. 12. 23. — Kuului rautatieteknillisen yhdistyksen ja STS:n konerakentajakerhon johtokuntiin. — Suoritti asevelvollisuutensa Autopataljoonassa 1919—20. Suoritti ins.ups. tutkinnon ja ylennettiin res.ins.luutnantiksi 1930. Toimi sodan aikana Vaasan konepajan päällikkönä. Sai surmansa ilmapommituksessa Vaasassa 31. 12. 39. — Haudattu Vaasan hautausmaalle.

Valajäsen N:o 322

VOITTO JOHANNES LOUHIVAARA

Maanmittausinsinööri, res.luutn.

Syntynyt Tampereella 6. 1. 1899, isä kirjastonhoitaja Johan Louhivaara; puoliso Annikki, o.s. Vinblad, poika ja tytär. — Tuli ylioppilaaksi Kokemäen Maanviljelyslyseosta 1921. Opiskeli Teknillisen Korkeakoulun maanmittausosastolla suorittaen diploomitutkinnon 1929. Otettiin maanmittausauskultantiksi 1930, määrättiin ylim. maanmittausinsinööriksi Oulun lääniin 1932 ja nimitettiin III palkkausluokan maanmittausinsinööriksi samaan lääniin 1936. — Liittyi AKS:aan 25. 9. 1925, vannoi lippuvalan. — Suoritti asevelvollisuutensa TR:ssä ja RUK:ssa 1921—22, ylennettiin res.vänrikiksi 1922,

res.luutnantiksi 1936. Toimi sodan aikana joukk.johtajana ja kompp.päällikkönä Suomenlahden rannikolla. Katosi taistelussa Uuraassa 3. 3. 1940. — Siunattu kadonneena Kemin sankarihautaan.

Valajäsen N:o 1740
ARVO VALENTIN LÄHDE
Maat.metsät.kand., metsänhoitaja, res.vänr.

Syntynyt Jalasjärvellä 3. 11. 1910, vanhemmat maanviljelijä Vihtori Lähde ja hänen vaimonsa Maria. — Ylioppilas Raudaskylän Keskikoulusta ja Lukiosta 1933. Opiskeli Helsingin Yliopiston maat.metsät. tiedekunnassa, suoritti metsänhoitotutkinnon 1936 ja maat. ja metsät. kand. tutkinnon 1938. Opintomatka Saksaan Marburgin yliopiston stipendiaattina 1938. Toimi vsta 1937 Helsingin Yliopiston metsäpoliittisen laitoksen assistenttina. Kesillä 1937 ja 1938 apulaisena valtakunnan metsien arvioimistyössä. Suoritti tutkimuksia metsätyöalalla työskentelevän väestön palkka-, ravinto- ja asunto-oloista. — Liittyi AKS:aan 5. 10. 1934, vannoi lippuvalan 12. 5. 1935. — Suoritti asevelvollisuutensa PJP:ssä ja RUK:ssa 1931—32, ylennettiin res.vänrikiksi 1932. Toimi sodan aikana joukk.johtajana Kannaksella. Kaatui Kiviniemessä 12. 12. 1939 ollessaan tähystämässä. — Haudattu Jalasjärven sankarihautaan.

Valajäsen N:o 2647
ESKO HENRIK LÄNTINEN
Ylioppp., res.vänr.

Syntynyt Turussa 21. 2. 1916, vanhemmat poliisikonstaapeli Samuel Läntinen ja hänen vaimonsa Olga, o.s. Lehtinen. — Ylioppilas Turun suomal. Lyseosta 1937. Opiskeli Jyväskylän Kasvatusopillisessa Korkeakoulussa. — Liittyi AKS:aan 23. 11. 1939, merkitty Seuran valakirjaan kuolemansa jälkeen. — Ylioppilaiden Raittiusyhdistyksen jäsen. — Suoritti asevelvollisuutensa PR:ssä ja RUK:ssa 1938—39, ylennettiin res.

vänrikiksi 1939. Toimi sodan aikana joukk.johtajana JR 62:ssa. Kaatui Taipaleessa 18. 2. 1940. — Siunattu kentälle jääneenä Turussa 11. 5. 1940.

Valajäsen N:o 565

REINO ALPO MANKONEN

Kapteeni

Syntynyt Vaasassa 10. 4. 1904, vanhemmat pakkamestari Petter Albin Mankonen ja hänen vaimonsa Aura Cesilia; puoliso Mary, yksi tytär. — Ylioppilas Vaasan suomal. Lyseosta 1924. Suoritti asevelvollisuutensa VJP:ssa ja RUK:ssa 1924—25, ylennettiin res.vänrikiksi 1925. Oppilaana Kadettikoulun yl. linjalla 1925—27. Ylennettiin vänrikiksi 1927, luutnantiksi 1929, kapteeniksi 1935. — Erikoisharrastuksena urheilu, varsinkin jalkapalloilu. — Toimi sodan syttyessä it.patterin päällikkönä kotijoukoissa. Sai omasta pyynnöstään siirron rintamajoukkoihin. Toimi pataljoonan komentajana Suomussalmella ja Kuhmossa. Kaatui Kuhmossa 8. 2. 1940. — Liittyi AKS:aan 17. 2. 1926, vannoi lippuvalan. Erosi Seurasta vakinaisessa palveluksessa olevana. — Haudattu Vaasan sankarihautaan.

Valajäsen N:o 1855

HARRI BERNHARD MANSIO

Toimistopääll., res.vänr.

Syntynyt Helsingissä 31. 1. 1910, vanhemmat maalari Karl Viktor Mattsson ja hänen vaimonsa Aili Amalia. — Ylioppilas Helsingin suomal. Lyseosta 1932. Opiskeli Helsingin Yliopiston lainopillisessa tiedekunnassa ylempää oikeustutkintoa varten. Toimi useita vuosia AISY:n palveluksessa, viimeksi toimistopäällikkönä. Opintomatka Saksaan ja Italiaan 1936. — Liittyi AKS:aan 14. 2. 1935, vannoi lippuvalan 6. 12. 1935. — Suoritti asevelvollisuutensa UR:ssä ja RUK:ssa 1932—33, ylennettiin res.vänrikiksi 1933. Toimi sodan aikana joukk.-

johtajana Suomenlahden rannikolla, viimeksi Viipurinlahdella. Kaatui Heinlahdella 8. 3. 1940 kranaatinsirpaleesta. — Haudattu Helsingin Hietaniemen sankarihautaan.

Valajäsen N:o 2642

KLAUS GUNNAR KALEVA MATONIEMI

Yliopp., RAUK:n opp.

Syntynyt Lammilla 7. 7. 1920, vanhemmat maanviljelijä Heikki Matoniemi ja hänen vaimonsa Lyydia, o.s. Jyränkö. — Ylioppilas Hämeenlinnan Lyseosta 1939. Opiskeli Jyväskylän Kasvatusopillisessa Korkeakoulussa. Toimi v.a. opettajana Lammin Porraskosken kansakoulussa. — Liittyi AKS:aan 23. 11. 1939, merkitty Seuran valakirjaan kuolemansa jälkeen. — Toimi sodan alussa Jyväskylän ja Lammin suojeluskunnissa. Astui vapaaehtoisena palvelukseen 20. 1. 1940. Toimi rintamalla taistelulähettinä Er.P. 2:ssa. Kaatui 12. 3. 1940 Antrean pitäjän Revon kylässä. — Siunattu kentälle jääneenä Lammin sankarihautaan.

Valajäsen N:o 2501

PENTTI PÄIVIÖ MEKKONEN

Lakit.yliopp., res.vänr.

Syntynyt Suoniemellä 6. 4. 1917, vanhemmat kauppias Aukusti Mekkonen ja vaimonsa Lempi, o.s. Rauhala. — Ylioppilas Tampereen suomal. Yhteiskoulusta 1937. Opiskeli Helsingin Yliopiston lainopillisessa tiedekunnassa. — Liittyi AKS:aan 10. 10. 1938, vannoi lippuvalan 12. 5. 1939. Toimi kouluaikanaan SM-järjestössä ollen sen paikallisjohtajana Tampereella 1935—36. — Suorittanut asevelvollisuutensa TR:ssä ja RUK:ssa 1937—38, ylennetty res.vänrikiksi 1938. Toimi sodan aikana joukk.johtajana Kannaksella Summan lohkolla. Kaatui vastahyökkäyksessä 12. 2. 1940. — Siunattu kentälle jääneenä Suoniemen sankarihautaan.

Valajäsen N:o 1718
KALLE VILJO METTALA
Agronomi, res.vänr.

Syntynyt Mietoisissa 17. 4. 1912, vanhemmat maanviljelijä Juho Mettala ja hänen vaimonsa Amanda, o.s. Mettala; puoliso Hilkka, o.s. Astala, yksi poika. — Ylioppilas Turun suomal. Yhteiskoulusta 1933. Opiskeli Helsingin Yliopiston maat. metsät. tiedekunnassa, suoritti agronomitutkinnon 1939. Toimi »Maaseudun Tulevaisuuden» toimituksessa ja Itä-Hämeen Maanviljelysseuran karjatalouskonsulenttina. — Liittyi AKS:aan 10. 10. 1934, vannoi lippuvalan 12. 5. 1935. Toimi VSO/AKS:n päällikkönä kevätlukukauden 1937, saman osaston osastoneuvoston jäsen 1937—39. AKS:n hallituksen jäsen vv. 1938—39. Toimi kouluaikanaan Turun OKS:ssa. — Osallistui ylioppilaselämään kuuluen m.m. Sampsan johtokuntaan ja hoiti eri luottamustoimia Varsinaissuomalaisessa Osakunnassa. — Suoritti asevelvollisuutensa 1933—34 PR:ssä ja RUK:ssa, ylennettiin res.vänrikiksi 1934. Toimi sodan aikana joukk.johtajana ja kompp.päällikkönä Taipaleenjoella. Kaatui 11. 2. 1940 kranaattitulessa Metsäpirtin Terenttilässä. — Haudattu Mietoisten hautausmaalle.

Valajäsen N:o 2186
KAUKO AATOS ILMARI MOILANEN
Agr.yliopp., res.vänr.

Syntynyt Ruskealassa 30. 11. 1916, vanhemmat kansak. opettaja Frans Petter Moilanen ja hänen vaimonsa Vilma, o.s. Auvinen. — Ylioppilas Salon Yhteiskoulusta 1935. Opiskeli Helsingin Yliopiston maat.metsät. tiedekunnassa. — Liittyi AKS:aan 22. 11. 1936, vannoi lippuvalan 12. 5. 1937. — Erikoisharrastuksina hiihto ja pesäpalloilu. Toimi Varsinaissuomalaisen Osakunnan urheilujohtajan apulaisena ja oli innokkaasti mukana osakunnan urheiluelämässä. — Suoritti asevelvollisuutensa PR:ssä ja RUK:ssa 1938—39, ylennettiin

res.vänrikiksi 1939. Toimi sodan aikana joukk.johtajana Kannaksella. Haavoittui kuolettavasti Leipäsuolla 14. 2. 1940. — Siunattu kentälle jääneenä Kiikalan sankarihautaan.

Valajäsen N:o 2409
TAUNO ENSIO MUURINEN
Agr.yliopp., res.vänr.

Syntynyt Kuolemajärvellä 30. 8. 1914, vanhemmat maanviljelijä Salomon Muurinen ja hänen vaimonsa Maria, o.s Matikainen. — Ylioppilas Viipurin Realilyseosta 1935. Opiskeli Helsingin Yliopiston maat.metsät. tiedekunnassa. — Liittyi AKS:aan 6. 10. 1937, vannoi lippuvalan 6. 12. 1938. — Erikoisharrastuksina urheilu ja musiikki. — Suoritti asevelvollisuutensa KKR:ssä ja RUK:ssa 1935—36, ylennettiin res. vänrikiksi 1936. Toimi sodan syttyessä kk.joukk.johtajana Kivennavan pitäjän Ahijärven kylässä. Haavoittui vaikeasti 2. 12. 1939 johtaessaan joukkueensa asemien vaihtoa, mutta jatkoi tehtävän suorittamista ratsastaen. Tehtävän loppuvaiheissa putosi hevosen seljästä ja jäi taistelukentälle. — Siunattu kentälle jääneenä Juankosken sankarihautaan.

Valajäsen N:o 1424
HEIKKI VELI MÄKELÄ
Metsänhoitaja, res.vänr.

Syntynyt Tampereella 5. 1. 1913, vanhemmat ratamestari Eevert Hesekiel Mäkelä ja hänen vaimonsa Amanda Mariana, o.s. Mäkitalo. — Ylioppilas Toijalan Yhteiskoulusta 1933. Opiskeli Helsingin Yliopiston maat.metsät. tiedekunnassa, suoritti metsänhoitotutkinnon 1939. Toimi tämän jälkeen harjoittelijana Keski-Suomen Metsänhoitolautakunnassa ja Kurun normaalimetsäkoulussa. — Liittyi AKS:aan 6. 10. 1933, vannoi lippuvalan 12. 5. 1934. — Kuului »Metsämiesten» johtokuntaan 1938—39. — Erikoisharrastuksena sk.työ ja urheilu. — Suoritti asevelvollisuutensa TR:ssä ja RUK:ssa

1934—35, ylennettiin res.vänrikiksi 1935. Toimi sodan aikana kk.joukk.johtajana ja kompp.päällikkönä Terenttilässä ja Vuosalmella. Haavoittui Vuosalmella 2. 3. 1940 vatsaan, kuoli kenttäsairaalassa 3. 3. 1940. — Haudattu perhehautaan Ypäjälle.

Valajäsen N:o 2516
PENTTI KALERVO MÄKINEN
Tekn.yliopp., res.vänr.

Syntynyt Mäntsälässä 4. 9. 1915, vanhemmat meijeristi Eino Mäkinen ja hänen vaimonsa Ida, o.s. Felin. — Ylioppilas Kuopion Lyseosta 1935. Opiskeli Teknillisen Korkeakoulun insinööriosastossa. — Liittyi AKS:aan 18. 10. 1938, vannoi lippuvalan 12. 5. 1939. — Suoritti asevelvollisuutensa Pohj. R:ssä ja RUK:ssa 1935—36, ylennettiin res.vänrikiksi 1936. Toimi sodan aikana joukk.johtajana ja kompp.päällikkönä Taipaleen Suvannolla. Kaatui Taipaleessa 25. 12. 1939 kranaatinsirpaleesta. — Haudattu Kuopion sankarihautaan.

Valajäsen N:o 2629
ESKO VIHTORI NORRI
Tekn.yliopp., res.vänr.

Syntynyt Huittisissa 20. 12. 1916, vanhemmat maanviljelijä Väinö Norri ja hänen vaimonsa Maija. — Ylioppilas Turun suomal. Yhteiskoulusta 1937. Opiskeli Teknillisen Korkeakoulun maanmittausosastossa. — Liittyi AKS:aan 14. 11. 1938, merkitty Seuran valakirjaan kuolemansa jälkeen. — Erikoisharrastuksena sk.työ ja urheilu. — Suoritti asevelvollisuutensa TR:ssä ja RUK:ssa 1937—38, ylennettiin res.vänrikiksi 1938. Toimi sodan aikana kk.joukkueen johtajana Suomussalmella ja Kuhmossa. Kaatui Kuhmossa 29. 2. 1940. — Haudattu Huittisten hautausmaalle.

Valajäsen N:o 1761
YRJÖ NYKÄNEN
Lehtori, res.luutn.

Syntynyt Leppävirroilla 25. 12. 1890, vanhemmat maanviljelijä Herman Nykänen ja hänen vaimonsa Elisabeth, o.s. Räsänen; puoliso Elli Karoliina, o.s. Nykänen, poika ja tytär. — Ylioppilas Viipurin klassillisesta Lyseosta 1912. Valmistui voimistelunopettajaksi Yliopiston voimistelulaitokselta 1914. Opintomatkat Saksaan 1922, Ruotsiin, Tanskaan ja Saksaan 1923. Toimi Viipurin venäl. realik. voimist. opettajana 1915—17, Ruokolahden piirin apul.nimismiehenä 1917—18, Käkisalmen poliisikomissariona 1918—19, Viipurin suojeluskunnan kansliapäällikkönä 1919—20, Viipurin realikoulun, Maanvilj. ja Kauppalyseon voimist.opettajana 1920—27, Viipurin sk. piirin urheiluohjaajana 1920—26, Sortavalan seminaarin voimist. ja terveysopin lehtorina 1927—31, Suomalaisen Normaalilyseon voimist. ja terveysopin lehtorina 1932 kuolemaansa saakka. Suomen voimistelujoukkueenjohtaja Parisin, Amsterdamin ja Berlinin olympialaisissa kisoissa. Useiden vuosien aikana Suomen parhaita voimistelijoita, moninkertainen Suomen voimistelumestari. Julkaisut: »Urheilun opetus» (1930); »Voimistelun opetustaito» (1931); »Voimistelun tuntiohjelmia» (1939). — Liittyi AKS:aan 29. 11. 1934, vannoi lippuvalan 12. 5. 1935. — Suomen Voimist. ja Urh.liiton liittohallituksen jäsen 1923—26, Sortavalan kaupungin urheilulautak. puheenjohtaja 1928—31, Stadion-säätiön edustajiston jäsen vsta 1932. Suomen Kansallisen Partioliiton johtohenkilöitä. Useiden mieskuorojen jäsen. — Osallistui vapaussotaan komppanianpäällikkönä. Ylennettiin res.vänrikiksi 1918, res. luutnantiksi 1928. Toimi sodan aikana aluksi koulutusupseerina kotijoukoissa, sittemmin kompp.päällikkönä Vuosalmella. Kaatui Vuosalmella 9. 3. 1940. — Siunattu kentälle jääneenä Helsingin krematorion kappelissa.

Valajäsen N:o 1918
TAUNO AUGUST OVASKAINEN
Maat. ja metsät.kand., metsänhoitaja, res.vänr.

Syntynyt Karttulassa 20. 11. 1910, vanhemmat metsänvartija August Ovaskainen ja hänen vaimonsa Edla Maria, o.s. Karttunen; puoliso Kielo Tellervo, o.s. Anttonen, yksi poika. — Ylioppilas Kuopion Yhteiskoulusta 1931. Opiskeli Helsingin Yliopiston maat.metsät. tiedekunnassa. Suoritti metsänhoitotutkinnon 1935 sekä maat. ja metsät.kand. tutkinnon 1939, valmisteli väitöskirjaa. Toimi Kemi Oy:n metsänhoitajana Rovaniemellä, Yliopiston metsätieteellisen kirjaston assistenttina, Pohjois-Savon metsänhoitolautakunnassa sekä Metsätieteellisessä tutkimuslaitoksessa. — Liittyi AKS:aan 14. 2. 1935, vannoi lippuvalan 12. 5. 1936. Toimi AKS:n Helsingin piirin sihteerinä. — Suoritti asevelvollisuutensa PSR:ssä ja RUK:ssa 1931—32, ylennettiin res.vänrikiksi 1932. Toimi sodan aikana joukk.johtajana ja kompp.päällikkönä Laatokan koillispuolella. Kaatui Nietjärvellä 28. 2. 1940 kranaatinsirpaleesta ollessaan tarkastamassa komppaniansa asemia. — Haudattu Tervon sankarihautaan.

Valajäsen N:o 2342
LAURI AKSEL PALOSUO
Agr.yliopp., res.luutn.

Syntynyt Helsingissä 6. 10. 1913, vanhemmat maanviljelysneuvos Uuno Brander ja hänen vaimonsa Helena, o.s. Karttunen; puoliso Hilkka, o.s. Korckman. — Ylioppilas Helsingin suomal. Yhteiskoulusta 1933. Opiskeli Helsingin Yliopiston maat.metsät. tiedekunnassa puuttuen häneltä maat. ja metsät.kand. tutkinnosta yksi loppukuulustelu. Suunnitteli ja johti useiden vuosien aikana maatalousasioita perikunnan omistamalla maatilalla Kiteellä. — Liittyi AKS:aan 1. 11. 1937, vannoi lippuvalan 12. 5. 1938. — Osallistui innokkaasti ylioppilaselämään toimien m.m. Yliopp. Raittiusyhdistyksen isäntänä, sihteerinä ja puheenjohtajana, Sampsan isäntänä, Ylioppilaskunnan hallituksen jäsenenä 1938—39, YL:n jäsen.

— Erikoisharrastuksina partiotoiminta (saanut m.m. Mannerheim-soljen), raittiusasia ja sk.työ. Toimi kouluaikanaan Helsingin oppikoulujen toverikuntaliiton puheenjohtajana. — Suoritti asevelvollisuutensa KTR 1:ssä ja RUK:ssa 1934—35, ylennettiin res.vänrikiksi 1935, res.luutnantiksi helmikuussa 1940. Toimi sodan aikana viestiupseerina KTR 5:ssä Summan lohkolla. Kaatui 16. 2. 1940 lentokoneesta marssirivistöön ammutusta kk.suihkusta. — Haudattu Kiteen Koivikon sukuhautaan.

Valajäsen N:o 1516
VÄINÖ OLAVI PEKKINEN
Luutnantti

Syntynyt Sortavalassa 1. 12. 1908, vanhemmat liikemies Antti Pekkinen ja hänen vaimonsa Irja; puoliso Hilkka Helena, o.s. Juusela, yksi poika. — Ylioppilas Helsingin Maanviljelyslyseosta 1930. Suoriti asevelvollisuutensa PPP 1:ssä ja RUK:ssa 1931—32, ylennettiin res.vänrikiksi 1932. Oppilaana Kadettikoulun yleisellä linjalla 1933—35, kad.alikers. 1934, kad.kers. 1935. Ylennetty vänrikiksi 1935, luutnantiksi 1936. Toiminut nuor. upseerina TR:ssä. Suorittanut TK:n luutnanttikurssin 1938. Toiminut sodan aikana komppanian päällikkönä Kannaksella. Haavoittui kranaatinsirpaleesta Näätälän lohkolla Ryvännejärven etelärannalla 5. 3. 1940 ja kuoli liiallisen verenvuodon johdosta kenttäsairaalassa 8. 3. 1940. — Liittyi AKS:aan 3. 11. 33, vannoi lippuvalan 16. 5. 34, erosi Seurasta vakinaisessa palveluksessa olevana. — Haudattu Eurajoen hautausmaalle.

Valajäsen N:o 1743
EERO ALVAR PERMANTO
Hist.kielit.yliopp., res.vänr.

Syntynyt Viipurin pitäjässä 24. 9. 1915, vanhemmat talonomistaja Johan Edvard Permanto ja hänen vaimonsa Helena, o.s. Kymäläinen. — Ylioppilas Viipurin suomal. Lyseosta 1933. Opiskeli Helsingin Yliopiston filosofisen tiedekunnan

hist.-kielit. osastossa pääaineenaan uudet kielet. Opiskeli stipendiaattina Königsbergin ja Marburgin yliopistoissa Saksassa sekä Besancon'in yliopistossa Ranskassa. Toimi 1938—39 saksankielen opettajana Helsingin kaup. poliisilaitoksen kielikursseilla. — Liittyi AKS:aan 17. 10. 1934, vannoi lippuvalan 12. 5. 1935. — Osallistui innokkaasti ylioppilaselämään toimien m.m. Viipurilaisen Osakunnan osakuntaneuvostossa 1936—37 ja 1938—39 sekä hoitaen muita osakunnan luottamustoimia. Suomen Ylioppilaskuntien Liiton hallituksen jäsenenä 1936—37. Valittiin syksyllä 1939 SYL:n sihteeriksi. — Suoritti asevelvollisuutensa JP 1:ssä ja RUK:ssa 1933—34, ylennettiin res.vänrikiksi 1934. Palveli vuosina 1936, 1937 ja 1938 yli 7 kk. v.t. nuor. upseerina JP 4:ssä. Toimi sodan aikana joukk.johtajana Länsi-Kannaksella. Kaatui vastahyökkäyksessä Hatjalahden järvellä 23. 12. 1939. — Siunattu kentälle jääneenä Helsingin Hietaniemen sankarihautaan.

Valajäsen N:o 2105
ALEKS PESU
Ylioppilas, res.luutn.

Syntynyt Pietarissa 23. 6. 1911, vanhemmat piirtäjä Aleksander Pesu ja hänen vaimonsa Elin. — Tullut ylioppilaaksi Porin klassillisesta Lyseosta 1931. Opiskellut Helsingin Yliopistossa lakitiedettä ja teologiaa, harjoittanut Turun Yliopistossa kirjallisuuden opinnoita. Toiminut useita vuosia kotiopettajana sekä AISY:n asiamiehenä. — Liittyi AKS:aan 15. 11. 1935, vannoi lippuvalan 12. 5. 1937. — Erikoisharrastuksina shakki, musiikki ja sk.työ. — Suorittanut asevelvollisuutensa PR:ssä ja RUK:ssa 1931—32, ylennetty res.vänrikiksi 1932, res.luutnantiksi helmikuussa 1940. Toimi sodan aikana kk. joukkueen johtajana ja komppanian päällikkönä Sallassa ja Viipurinlahdella. Haavoittui joulukuussa kranaatinsirpaleista. Kaatui 12. 3. 1940 Säkkijärven Vilajoella asemien tarkastusmatkalla. — Haudattu Porin uudelle hautausmaalle.

Valajäsen N:o 1119

GUNNAR VILHELM PETÄJÄNIEMI

Aluepäällikkö, res.luutn.

Syntynyt Torniossa 12. 5. 1910, vanhemmat junailija O. V. Petäjäniemi ja hänen vaimonsa Hulda, o.s. Henriksson; puoliso Vieno Martta, o.s. Sallinen, yksi tytär. — Ylioppilas Tornion Yhteislyseosta 1928. Opiskeli Helsingin Yliopiston matem.luonnont. tiedekunnassa. — Liittyi AKS:aan 31. 10. 30, vannoi lippuvalan 12. 5. 31. Erosi Seurasta astuttuaan vakinaiseen palvelukseen. Toimi apulaisena AKS:n toimistossa 1930—31. — Suoritti asevelvollisuutensa PJP:ssa ja RUK:ssa 1931—32, ylennettiin res.vänrikiksi 1932, res.luutnantiksi 1937. Palveli nuor. upseerina KTR 3:ssa, koulutusupseerina Kuopion suojeluskunnassa sekä vsta 1938 aluepäällikkönä Pohjois-Savon sk.piirin VI alueessa. Toimi sodan aikana kompp.päällikkönä Laatokan koillispuolella. Kaatui Pitkärannassa 28. 1. 1940. — Haudattu Tornion sankarihautaan.

Valajäsen N:o 2643

TUOMO VIHTORI PINOMÄKI

Tekn.yliopp., res.vänr.

Syntynyt Kiukaisissa 29. 12. 1917, vanhemmat Kalle Seelim Pinomäki ja hänen vaimonsa Alma Lyydia, o.s. Tuomola. — Ylioppilas Porin suomal. Yhteislyseosta 1936. Opiskeli Teknillisen Korkeakoulun insinööriosastossa. — Liittyi AKS:aan 23. 11. 1939, merkitty Seuran valakirjaan kuolemansa jälkeen. — Suoritti asevelvollisuutensa JP 2:ssa ja RUK:ssa 1936—37, ylennettiin res.vänrikiksi 1937. Toimi sodan aikana joukk.johtajana Sallan rintamalla. Haavoittui Pelkosenniemellä 19. 12. 1939, kuoli Tornion sairaalassa 26. 12. 1939. — Haudattu Kiukaisten vanhalle hautausmaalle.

Valajäsen N:o 2475
PAUL YRJÖ POHTO
Luutnantti

Syntynyt Jyväskylän pitäjässä 23. 2. 1912, vanhemmat kauppias Georg Laube ja hänen vaimonsa Hilda, o.s. Hämäläinen; puoliso Kerttu, o.s. Pöllänen (kuollut). — Ylioppilas Jyväskylän Lyseosta 1931. Suorittanut asevelvollisuutensa MLE:ssa ja RUK:ssa 1931—32, ylennetty res.vänrikiksi 1932. Oppilaana Kadettikoulussa 1934—36. Ylennetty vänrikiksi 1936, luutnantiksi 1938. Taistelukoulun luutnanttikurssi 1939. Palveli nuor. upseerina Pion.P:ssa. Toimi sodan aikana kompp. päällikkönä Kannaksella. Kaatui Kämärällä 15. 2. 1940. — Liittyi AKS:aan 11. 9. 31. Erosi Seurasta vakinaisessa palveluksessa olevana. — Siunattu kentälle jääneenä Jyväskylän sankarihautaan.

Valajäsen N:o 2646.
VILHO VEIKKO PUHAKKA
Ylioppilas, res.vänr.

Syntynyt Vehkalahdella 26. 7. 1915, vanhemmat maanviljelijä Edvard Puhakka ja hänen vaimonsa Matilda. — Ylioppilas Haminan Yhteislyseosta 1936. Opiskeli Jyväskylän Kasvatusopillisessa Korkeakoulussa. — Liittyi AKS:aan 23. 11. 1939, merkitty Seuran valakirjaan kuolemansa jälkeen. — Suoritti asevelvollisuutensa 2. Er. RT pstossa ja RUK:ssa 1936—37, ylennettiin res.vänrikiksi 1937. Toimi sodan aikana joukk.johtajana Härkölän ja Tiurin linnakkeilla. Kaatui Vilaniemessä 5. 3. 1940, ruumis jäi taistelukentälle. — Siunattu poissaolevana Vehkalahden sankarihautaan 6. 6. 1940.

Valajäsen N:o 2012
NESTORI PUOSI
Hist.kielit.yliopp., res.vänr.

Syntynyt Luvialla 12. 1. 1908, vanhemmat maanviljelijä Iisakki Puosi ja hänen vaimonsa Fanni. — Ylioppilas Rauman Yhteislyseosta 1931. Opiskeli uusia kieliä Helsingin ja Turun

Yliopistoissa sekä stipendiaattina Königsbergin yliopistossa. Opintomatkat Saksaan 1936, —37, —38 ja —39. — Liittyi AKS:aan 4. 4. 1935, vannoi lippuvalan 17. 5. 1936. — Suoritti asevelvollisuutensa KSP:ssa ja RUK:ssa 1931—32, ylennettiin res.vänrikiksi 1932. Toimi sodan aikana joukk.johtajana Laatokan koillispuolella. Kaatui tiedustelupartiossa Pitkärannassa 28. 2. 1940. — Haudattu Eurajoen sankarihautaan.

Valajäsen N:o 1440
JAAKKO OLAVI RANTA
Fil.kand., res.vänr.

Syntynyt Nurmossa 27. 12. 1913, vanhemmat kauppias Jaakko Ranta ja hänen vaimonsa Selma. — Ylioppilas Lapuan Yhteiskoulusta 1932. Opiskeli Helsingin Yliopiston hist.kielit. tiedekunnassa, suoritti fil.kand. tutkinnon 5. 11. 1937. Opintomatka Unkariin 1937. Toimi vsta 1938 ylim. virkamiehenä sekä apulaisaktuaarina Tilastollisessa päätoimistossa. — Liittyi AKS:aan 6. 10. 1933, vannoi lippuvalan 12. 5. 1934. — Suoritti asevelvollisuutensa SVK:ssa ja RUK:ssa 1932—33, ylennettiin res.vänrikiksi 1933. Toimi sodan aikana patl.adjutanttina Suomussalmella. Kaatui Ahvensalmen taistelussa 7. 1. 1940. — Haudattu Lapuan sankarihautaan.

Valajäsen N:o 2132
PAAVO JOHANNES RANTAKARI
Metsänhoitaja, res.vänr.

Syntynyt Peräseinäjoella 11. 4. 1915, vanhemmat maanviljelijä Juho Rantakari ja hänen vaimonsa Aino. — Ylioppilas Lapuan Yhteiskoulusta 1934. Opiskeli Helsingin Yliopiston maat.metsät. tiedekunnassa, suoritti metsänhoitotutkinnon 1938. Toimi Metsätieteellisen tutkimuslaitoksen palveluksessa, harjoittelijana Etelä-Pohjanmaan metsänhoitolautakunnassa ja Lestin hoitoalueessa, ylim. metsänhoitajana Kuivaniemen hoitoalueessa. — Liittyi AKS:aan 1. 10. 1936, vannoi lippuvalan 12. 5. 1937. Toimi AKS:n Eteläpohjalaisen osaston päällikkönä. — Erikoisharrastuksena ampuminen ja sk.työ. —

Suoritti asevelvollisuutensa RT 2:ssa ja RUK:ssa 1934—35, ylennettiin res.vänrikiksi 1935. Toimi sodan alussa it.-joukoissa länsi-Suomessa, sai pyynnöstään siirron Koiviston patterien Saarenpään linnakkeelle, jossa toimi tykinjohtajana. Sodan loppuvaiheissa toimi joukk.johtajana Viipurinlahdella. Kaatui Säkkijärven Vilaniemessä 7. 3. 1940. — Haudattu Peräseinäjoen sankarihautaan.

Valajäsen N:o 1746
OIVA JUHANI RASILA
Pankinprokuristi, res.vänr.

Syntynyt Oulussa 23. 9. 1913, vanhemmat puuseppä Emil Rasila ja hänen vaimonsa Anna Emilia, o.s. Kilpua. — Ylioppilas Oulun Lyseosta 1932. Oppilaana Kauppakorkeakoulussa 1934—36. Toimi Pohjolan-Osake-Pankin palveluksessa, viimeksi prokuristina. — Liittyi AKS:aan 17. 10. 1934, vannoi lippuvalan 12. 5. 1935. — Erikoisharrastuksina urheilu ja sk. työ. — Suoritti asevelvollisuutensa VJP:ssa ja RUK:ssa 1932—1933, ylennettiin res.vänrikiksi 1933. Toimi sodan aikana kk.joukkueen johtajana Kannaksella. Kaatui Vuokselan Noisniemellä 23. 1. 1940 puhelimen ääreen tykinammuksen murtaessa linnakkeen seinän. — Haudattu Oulun sankarihautaan.

Valajäsen N:o 1495
ILMARI RIIKONEN
Fil.maist., res.vänr.

Syntynyt Kontiolahdella 30. 1. 1913, vanhemmat kauppias Otto Riikonen ja hänen vaimonsa Iida, o.s. Erenius-Leppäkoski; puoliso Maini Marjatta, o.s. Esko, yksi poika. — Ylioppilas Joensuun Yhteiskoulusta 1931. Opiskeli Helsingin Yliopiston matem.-luonnontiet. osastossa, suoritti fil.kand. tutkinnon 1938. Toimi matemaattisten aineiden v.t. opettajana Lahden Lyseossa ja Käkisalmen yhteislyseossa sekä syksystä 1939 alkaen Puolustusministeriön asesuunnitteluosaston palveluksessa. Toimi opiskeluaikanaan m.m. Outokumpu Oy:n ja Geologisen toimikunnan palveluksessa. — Liittyi AKS:aan

27. 10. 1933, vannoi lippuvalan 12. 5. 1934. — Osallistui ylioppilaselämään toimien m.m. Karjalaisen Osakunnan isäntänä 1935—36 sekä v.t. kuraattorina syksyllä 1939. — Suoritti asevelvollisuutensa KTR 2:ssa ja RUK:ssa 1931—32, ylennettiin res. vänrikiksi 1932. Toimi sodan aikana tykistön tulenjohtajana Kollaanjoella. Haavoittui kranaatinsirpaleesta 4. 3. 1940, kuoli sidontapaikalle. — Haudattu Helsingin Hietaniemen sankarihautaan.

Valajäsen N:o 2485

KAARLO JAAKKO RITVANEN

Agr.yliopp., res.vänr.

Syntynyt 20. 7. 1914 Vihdissä, vanhemmat kansak. opettaja Kaarlo Edvard Ritvanen ja hänen vaimonsa Elin Maria. — Ylioppilas Hangon suomal. Yhteiskoulusta 1934. Opiskeli Helsingin Yliopiston maat.metsät. tiedekunnassa. — Liittyi AKS:aan 11. 2. 1938, vannoi lippuvalan 12. 5. 1939. — Erikoisharrastuksina maatalous ja metsästys. Osallistui Eteläsuomalaisen Osakunnan toimintaan ollen m.m. jäsenenä suomalaisuustoimikunnassa sekä osakunnan apuisäntänä. — Suoritti asevelvollisuutensa PR:ssä ja RUK:ssa 1934—35, ylennettiin res.vänrikiksi 1935. Toimi sodan aikana joukk. johtajana Kannaksella. Haavoittui kranaatinsirpaleesta Keihäsniemessä 5. 3. 1940, kuoli Rauhan sotasairaalassa 6. 3. 1940. — Haudattu Vihdin sankarihautaan.

Valajäsen N:o 1608

JOHANNES JOUKO JOELI ROPPOLA

Pankkivirk., res.vänr.

Syntynyt Paavolassa 2. 12. 1915, vanhemmat maanviljelijä J. J. Roppola ja hänen vaimonsa Thyra, o.s. Öhman. — Ylioppilas Oulun Lyseosta 1933. Opiskeli Helsingin Yliopiston teol. tiedekunnassa. Toimi pankkivirkailijana Oy. Pohjoismaiden Yhdyspankin Mikkelin ja Kotkan konttoreissa. — Liittyi AKS:aan 9. 2. 1934, vannoi lippuvalan 6. 12. 1934. Toimi kouluaikanaan Oulun OKS:ssa. — Suoritti asevelvolli-

suutensa Rats. Patterissa ja RUK:ssa 1937—38, ylennettiin res.vänrikiksi 1938. Toimi sodan aikana eri tehtävissä KTR 2:ssa Kannaksella. Kaatui Vuosalmella 10. 3. 1940. — Haudattu Paavolan sankarihautaan.

Valajäsen N:o 2638
VEIKKO ARMAS RÖNKKÖ
Maat.metsät.ylioppp., res.korn.

Syntynyt Kiuruvedellä 26. 6. 1918, vanhemmat piirityönjohtaja Kustaa Rönkkö ja hänen vaimonsa Hilda Viola. — Ylioppilas Raudaskylän Keskikoulusta ja Lukiosta 1938. Opiskeli Helsingin Yliopiston maat.metsät. tiedekunnassa. — Liittyi AKS:aan 28. 9. 1939, merkitty Seuran valakirjaan kuolemansa jälkeen. — Suoritti asevelvollisuutensa HRR:ssä ja RUK:ssa 1938—39, ylennettiin res.kornetiksi 1939. Toimi sodan aikana aluksi koulutusupseerina kotijoukoissa sekä joulukuun puolivälistä alkaen kk.-joukk. johtajana Taipaleenjoella. Kaatui Terenttilässä 1. 3. 1940 kranaatinsirpaleen osumasta. — Haudattu Kiuruveden hautausmaalle.

Valajäsen N:o 2207
JORMA JOHANNES SALOKORPI
Teknikko, res.vänr.

Syntynyt Lohjalla 27. 4. 1911, vanhemmat leipuri Johan Aksel Salokorpi ja hänen vaimonsa Tyyne Maria, o.s. Suhonen. — Ylioppilas Jämsän Yhteiskoulusta ja Realilukiosta 1935. Opiskeli Tampereen Teknillisen Opiston paperiteollisuusosastolla, valmistui teknikoksi 1939. — Liittyi AKS:aan 20. 2. 1936, vannoi lippuvalan 6. 12. 1937. — Erikoisharrastuksina urheilu, ampuminen ja valokuvaus. — Suoritti asevelvollisuutensa SVK:ssa ja RUK:ssa 1933—34, ylennettiin res.vänrikiksi 1934. Toimi sodan aikana joukk.johtajana Taipaleenjoella. Kaatui kranaatinsirpaleesta Taipaleen Terenttilän Mustallajoella 1. 1. 1940. — Haudattu Jämsän sankarihautaan.

Valajäsen N:o 1317
JAAKKO JALMARI SAULI
Luutnantti

Syntynyt Tampereella 29. 9. 1911, vanhemmat kirjailija, fil.maisteri Jalmari Sauli ja hänen vaimonsa Lyyli. — Ylioppilas Turun suomal. klassill. Lyseosta 1930. Suoritti asevelvollisuutensa PR:ssä ja RUK:ssa 1930—31, ylennettiin res. vänrikiksi 1931. Oppilaana Kadettikoulun jv.-linjalla 1931—33. Ylennettiin vänrikiksi 1933, luutnantiksi 1935. Toimi 1933—37 nuor. upseerina PR:ssä, 1937—39 Hels. Sp:n adjutanttina. Oli vuodeksi 1939 komennettuna jalkaväentarkastajan toimistoon ja Olympiakomitean nykyaikaisen viisiottelujaoston sihteeriksi. Keväällä 1939 opintomatkalla Berlinissä OK:n lähettämänä. Toimi 1933—34 PR:n upseerikerhon sihteerinä ja 1933—37 PR:n urheilu-upseerina. — Erikoisharrastuksena urheilu. Kuului 1935 ja 1936 Turun Urheiluliiton Suomen mestaruusjoukkueeseen 4×400 m. viestissä. Voitti useita Varsinais-Suomen piirin piirimestaruuksia pikamatkoilla. — Toimi sodan aikana 4 DE:n adjutanttina maaliskuun alkuun, sen jälkeen kompp. päällikkönä Viipurinlahdella. Haavoittui vaikeasti Vilajoella 11. 3. 1940, kuoli seuraavana yönä leikkaukseen kenttäsairaalassa. — Liittyi AKS:aan 11. 11. 32, vannoi lippuvalan 15. 12. 32. Erosi Seurasta vakinaisessa palveluksessa olevana. — Haudattu Turun sankarihautaan.

Valajäsen N:o 1259
PAULI VILHELM SIRKKA
Fil.maist., res.vänr.

Syntynyt Äänekoskella 16. 3. 1912, vanhemmat leipuri Otto Ville Sirkka ja hänen vaimonsa Ida Maria. — Ylioppilas Jyväskylän Yhteislyseosta 1931. Opiskeli Helsingin Yliopiston matem.-luonnont. tiedekunnassa, suoritti fil. kand. tutkinnon 1936. Toimi Yliopiston propedeuttis-kasvitieteellisen laitoksen ylim. assistenttina 1937—39. Valmisti väitöskirjaa Kei-

teleen vesikasvillisuudesta. — Liittyi AKS:aan 4. 12. 1931, vannoi lippuvalan 6. 12. 1932. — Erikoisharrastuksina musiikki, kirjallisuus ja shakki. — Suoritti asevelvollisuutensa KSR:ssä ja RUK:ssa 1936—37, ylennettiin res.vänrikiksi 1937. Toimi sodan aikana joukk.johtajana Taipaleenjoella. Haavoittui 11. 2. 1940 Terenttilässä oikeaan käteen. Kaatui Terenttilässä 22. 2. 1940. — Haudattu Äänekosken sankarihautaan.

Valajäsen N:o 2616
JAAKKO SOHLO
Jääkärimajuri

Syntynyt Limingassa 11. 10. 1894, vanhemmat maanviljelijä Jaakko Sohlo ja hänen vaimonsa Anna Maria, o.s. Tuomikoski; puoliso Helvi Aune, o.s. Höydén. — Ylioppilas Oulun suomal. klassill. Lyseosta 1912. Opiskeli Kauppakorkeakoulussa ja Helsingin Yliopiston lainopillisessa tiedekunnassa. — Liittyi Jääkäripataljoona 27:ään 1916. Otti osaa taisteluihin itärintamalla, ylennettiin hilfsgruppenführeriksi. Osallistui vapaussodassa joukk. johtajana Tampereen, Aittolahden, Lyykylän, Maanikkalan ja Talin taisteluihin. Toimi sodan jälkeen nuor. upseerina, kompp. päällikkönä ja yleisesikuntaupseerina eri joukko-osastoissa. Nimitettiin 1934 Kokkolan sotilaspiirin päälliköksi. Suoritti sotilaspedagogisen kurssin 1925, Taistelukoulun komppanianpäällikkökurssin 1929. Ylennettiin vänrikiksi 1918, luutnantiksi 1919, kapteeniksi 1922 ja majuriksi 1934. Toimi sodan aikana pataljoonan komentajana JR 21:ssä. Kaatui 21. 12. 1939 Taipaleenjoella johtaessaan pataljoonansa vastahyökkäystä. — Hoiti asuinpaikoillaan kunnallisia luottamustoimia kuuluen m.m. Helsingin mlk:n kunnanvastuustoon 1931 sekä Kokkolan kaupunginvastuustoon vsta 1937. — Erikoisharrastuksena urheilu, etenkin paini. — Liittyi AKS:aan 17. 9. 1930, erosi Seurasta vakinaisessa palveluksessa olevana. — Haudattu Limingan sankarihautaan.

Valajäsen N:o 567
AARO SUOKKONEN
Maanmittausinsinööri, res.luutn.

Syntynyt Haukiputaalla 28. 11. 1904, vanhemmat maanviljelijä Arvid Suokkonen ja hänen vaimonsa Ida. — Ylioppilas Oulun Yhteislyseosta 1924. Opiskeli Teknillisen Korkeakoulun maanmittausosastolla, valmistui dipl.insinööriksi 1930. Toimi ylim. maanmittausinsinöörinä Oulun läänissä vsta 1931, vakinaisena vsta 1935. Oli viimeksi isojakotoimitusinsinöörinä Sallan ja Kemijärven jakokunnissa. — Liittyi AKS:aan 11. 11. 1926, vannoi lippuvalan. — Innokas sk.mies toimien m.m. kompp.päällikkönä Oulun sk:ssa. — Suoritti asevelvollisuutensa PJP:ssa ja RUK:ssa 1924—25, ylennettiin res.vänrikiksi 1925, res.luutnantiksi 1934. Toimi sodan aikana kompp. päällikkönä Suomussalmella, Raatteessa ja Kuhmossa. Haavoittui vaikeasti päähän 14. 2. 1940 Kuhmossa Lammasperällä Kälkäis- ja Pikku-Kälkäisjärvien välisessä maastossa. Kuoli Päivärinteen sotasairaalassa Muhoksella 21. 2. 1940. — Haudattu Haukiputaan sankarihautaan.

Valajäsen N:o 2621
MARTTI SUORSA
Metsätyönjohtaja, res.korn.

Syntynyt Kestilässä 22. 9. 1912, vanhemmat työmies Heikki Suorsa ja hänen vaimonsa Greeta. — Ylioppilas Haapaveden Yhteiskoulusta 1932. Toimi metsätyönjohtajana Siikajokilaakson Metsä Oy:ssä. Aloitti syksyllä 1939 opinnot metsänhoitotutkintoa varten. — Liittyi AKS:aan 10. 10. 1938, merkitty Seuran valakirjaan kuolemansa jälkeen. — Erikoisharrastuksena sk.työ. Esiintyi puhujana ja lausujana. — Suoritti asevelvollisuutensa URR:ssä ja RUK:ssa 1932—33, ylennettiin res.kornetiksi 1933. Toimi sodan aikana joukk.johtajana ja kompp.päällikkönä Suojärvellä ja Ilomantsissa. Haavoittui vaikeasti Ilomantsissa 22. 12. 1939 johtaessaan komppanian irtautumista. Kuoli kenttäsairaalassa 23. 12. 1939. — Haudattu Kestilän sankarihautaan.

Valajäsen N:o 2635

MARTTI TERTTI

Maat. ja metsät. tri, Yliopiston metsänhoitaja, res.sot.virk.

Syntynyt Helsingissä 4. 3. 1898, vanhemmat kirkkoherra Matti Sydänheimo (Hertz) ja hänen vaimonsa Maria, o.s. Paavolainen; puoliso Helvi Helena, o.s. Routamo (Caselius), kaksi poikaa ja tytär. — Ylioppilas Suomal. Normaalilyseosta 1916. Opiskeli Helsingin Yliopiston maat.metsät. tiedekunnassa. Suoritti metsänhoitotutkinnon 1923, maat. ja metsät.kand. tutkinnon 1928, maat. ja metsät. lisensiaattitutkinnon 1932. Toiminut Helsingin Yliopiston metsänhoidon assistenttina 1923—25, Evon metsäkoulun metsänhoitajana 1926—28, Metsätieteellisen tutkimuslaitoksen vanh. assistenttina ja sihteerinä 1928—33, yliopiston metsänhoitajana vsta 1933. — Liittyi AKS:aan 10. 7. 1939, merkitty Seuran valakirjaan kuolemansa jälkeen. — Huopalahden kunnanvaltuuston ja Munkkiniemen yhdyskunnan valtuuston jäsenenä vsta 1937 lähtien, Munkkiniemen yhdyskunnan hallintolautakunnan jäsenenä vsta 1938 lähtien, yl. metsäpäivien toimikunnan sihteerinä vsta 1928 lähtien, Helsingin Metsänhoitajayhdistyksen johtokunnan jäsenenä ja varapuheenjohtajana 1934—35, Kenr. Mannerheimin lastensuojeluliiton metsänhoitovaliokunnan jäsenenä vsta 1934 lähtien, Suomen Kansallisen Ammattikuntajärjestön keskushallituksen jäsenenä 1935, puheenjohtajana vsta 1936 lähtien, ylioppilasyhdistys »Metsämiesten» esimiehenä vsta 1938 lähtien. — Erikoisharrastuksena sukututkimus. — Suorittanut asevelvollisuutensa KTR 2:ssa 1919, ylennetty vääpeliksi 1920. Ilmoittautui vapaaehtoisena palvelukseen lokakuussa 1939, toimi res.sot.virkamiehenä ilmapuolustuksen esikunnassa. Kaatui ilmapommituksessa Mikkelissä 5. 1. 1940. —Haudattu Mikkelin maaseurakunnan hautausmaalle.

Valajäsen N:o 2626
ERKKI ILMARI TERVASKARI
Ylioppilas, res.vänr.

Syntynyt Oulussa 11. 3. 1918, vanhemmat vakuutuslaitoksen osastopäällikkö Eemeli Mikko Tervaskari ja hänen vaimonsa Hilja Johanna, o.s. Laitinen. — Ylioppilas Helsingin Uudesta Yhteiskoulusta 1937. Toimi konttoriharjoittelijana Keskusosuusliike Hankkijassa. — Liittyi AKS:aan 28. 10. 1938, merkitty Seuran valakirjaan kuolemansa jälkeen. — Erikoisharrastuksina sk.työ, urheilu ja ilmailu. YL:n jäsen. — Suoritti asevelvollisuutensa SVK:ssa ja RUK:ssa 1937—38, ylennettiin res.vänrikiksi 1938. Toimi sodan aikana patl:n viestiupseerina sekä joukk.johtajana Taipaleenjoella ja Pölläkkälässä. Kaatui Vuosalmen Vasikkasaaressa kk.suihkusta 5. 3. 1940. Ruumis jäi taistelukentälle. — Siunattu kentälle jääneenä Helsingissä.

Valajäsen N:o 2644
TUOMO TAPANI TISSARI
Mat.luonnont.yliopp., res.vänr.

Syntynyt Lohjan Virkkalassa 11. 7. 1917, vanhemmat kansak.opettaja Otto Tissari ja hänen vaimonsa Aino Matilda, o.s. Mäkinen. — Ylioppilas Hangon Lukiosta 1936. Opiskeli Helsingin Yliopiston matem.luonnont. tiedekunnassa. — Liittyi AKS:aan 23. 11. 39, merkitty Seuran valakirjaan kuolemansa jälkeen. — Erikoisharrastuksina sk.työ, urheilu ja partioiminen, saanut m.m. Mannerheim-soljen sekä Partiopoikaliiton pronssisen ansiomerkin. — Suorittanut asevelvollisuutensa KTR 1:ssä ja RUK:ssa 1937—38, ylennetty res.vänrikiksi 1938. Toimi sodan aikana tulenjohtajana Hatjalahdessa, Uuraassa, Viipurinlahdella ja Turkinsaaressa. Kaatui Turkinsaaressa 9. 3. 40 vetäytyessään tulenjohtopartionsa kanssa vihollisella luovutetuista asemista. — Siunattu kentälle jääneenä Lohjan sankarihautaan.

Valajäsen N:o 1433
REINO RAFAEL TOPI
Fil.maist., toimittaja

Syntynyt Tyrväällä 4. 6. 1910, vanhemmat maanviljelijä Aukusti Topi ja hänen vaimonsa Roosa. — Ylioppilas Tyrvään Yhteiskoulusta 1931. Opiskeli Helsingin Yliopiston hist.-kielit. tiedekunnassa, suoritti fil.kand. tutkinnon 1936. Toimi toimitusharjoittelijana »Ilkassa» 1937, »Vapaa Työ»-lehden toimitussihteerinä 1937-39, »Kymen Keskilaakson» toimittajana vsta 1939 kuolemaansa saakka. — Liittyi AKS:aan 6. 10. 1933, vannoi lippuvalan 12. 5. 1934. — Toimi Satakuntalaisen Osakunnan lehden »Satakuntalaisen» toimitussihteerinä kolme lukukautta. — Erikoisharrastuksina musiikki ja historia. — Vapautettu asevelvollisuuden suorittamisesta sairauden perusteella. Toimi sodan aikana »Maan Turvan» piirijohtajana, toimipaikkana Inkeroinen. Sai surmansa ilmapommituksessa Inkeroisissa 29. 2. 1940. — Haudattu Tyrvään hautausmaalle.

Valajäsen N:o 2627
AARNE VALDEMAR TUOMALA
Farmaseutti, res.vänr.

Syntynyt Sysmässä 17. 9. 1915, vanhemmat Heikki Tuomala ja hänen vaimonsa Alma, o.s. Lundén. — Ylioppilas Lahden Lyseosta 1935. Toimi apteekkioppilaana, suoritti farmaseuttitutkinnon 1938, palveli farmaseuttina Leppävirran ja Sysmän apteekeissa. — Liittyi AKS:aan 3. 11. 1938, merkitty Seuran valakirjaan kuolemansa jälkeen. — Suoritti asevelvollisuutensa TR:ssä ja RUK:ssa 1935—36, ylennettiin res.vänrikiksi 1936. Toimi sodan aikana joukk.johtajana Laatokan koillispuolella. Kaatui partiomatkalla Kollaanjoella 5. 1. 1940. — Siunattu kentälle jääneenä Sysmän sankarihautaan.

Valajäsen N:o 1878
REINO JOHANNES UUSITALO
Mat.yliopp., res.vänr.

Syntynyt Vähäkyrössä 2. 11. 1910, vanhemmat talollinen, liikemies Eemil Uusitalo ja hänen vaimonsa Fiina; puoliso Aura o.s. Kannelmaa. — Ylioppilas Vaasan suomal. Lyseosta 1930. Opiskeli Helsingin Yliopiston matem.luonnont. osastossa. — Liittyi AKS:aan 21. 2. 1935, vannoi lippuvalan 6. 12. 1935. — Erikoisharrastuksina ilmailu ja sk.työ. — Suoritti asevelvollisuutensa VP 2:ssa ja Ilm. K:ssa 1931—32, Ilm.V:n RUK. Ylennettiin res.vänrikiksi 1932. Toimi sodan aikana tähystäjänä pommituslaivueessa. Sai surmansa Rautalammilla 1. 12. 1939 koneen lumipyryssä törmätessä pommituslennolta palattaessa kallioon. — Haudattu Vähänkyrön sankarihautaan.

Valajäsen N:o 1560
MATTI OLAVI VAINIKAINEN
Agr.yliopp., res.vänr.

Syntynyt Kuopiossa 6. 1. 1914, vanhemmat faktori Taavi Vainikainen ja hänen vaimonsa Ida Heleena. — Ylioppilas Kuopion Lyseosta 1933. Opiskeli Helsingin Yliopiston maat.-metsät. tiedekunnassa suorittaen viimeisiä tenttejä agr.tutkintoa varten. — Liittyi AKS:aan 6. 10. 1933, vannoi lippuvalan 6. 12. 34. Kuului kouluaikanaan Kuopion Lyseon Karjala-Seuraan. — Suoritti asevelvollisuutensa VR:ssä ja RUK:ssa 1936—37, ylennettiin res.vänrikiksi 1937. Toimi sodan aikana kev.osaston adjutanttina Laatokan koillispuolella. Haavoittui kranaatinsirpaleesta 28. 1. 1940, kuoli kenttäsairaalassa 2. 2. 1940. — Haudattu Kuopion hautausmaahan.

Valajäsen N:o 1785
TOIVO ILMARI VALANNE
Ekonoomi, res.vänr.

Syntynyt Töysässä 5. 3. 1913, vanhemmat kirkkoherra Eino I. Valanne ja hänen vaimonsa Ester Alfhild, o.s. Wallenius. — Ylioppilas Viipurin suomal. Lyseosta 1931. Opiskeli Helsingin Yliopiston lainopillisessa tiedekunnassa ylempää oikeustutkintoa varten. Suoritti Kauppakorkeakoulun päästötutkinnon 1939. Toimi harjoittelijana Viipurin lääninvankilan talouskonttorissa, Juustilan kanavakasöörin konttorissa sekä Sukevan keskusvankilan talouskonttorissa. — Liittyi AKS:aan 26. 1. 1934, vannoi lippuvalan 6. 12. 1935. — Erikoisharrastuksena urheilu. — Suoritti asevelvollisuutensa KKR:ssä ja RUK:ssa 1932—33, ylennettiin res.vänrikiksi 1933. Toimi sodan aikana patl:n adjutanttina Virolahdella ja Kannaksella. Kaatui Näykkijärven taistelussa 19. 2. 1940 suorittaessaan etulinjassa saamaansa tehtävää. — Siunattu taistelukentälle jääneenä Suomenniemen sankarihautaan.

Valajäsen N:o 1626
KALLE VELI UOLEVI YRJÄNÄ VAULO
Agronomi, res.vänr.

Syntynyt Keuruulla 19. 2. 1911, vanhemmat kansak.tarkastaja, fil.maist. Kaarle Vaulo ja hänen vaimonsa Maija, o.s. Rantanen. — Ylioppilas Hämeenlinnan Yhteiskoulusta 1930. Opiskeli Helsingin Yliopiston maat.metsät. tiedekunnassa, suoritti agronomitutkinnon 1938. Opintomatka Saksaan 1937. Hoiti vsta 1938 kotitilaansa Retulan Ylikartanoa Tyrvännössä. — Liittyi AKS:aan 16. 2. 1934, vannoi lippuvalan 6. 12. 1934. — Erikoisharrastuksina sk.työ, ampuminen ja metsästys. — Suoritti asevelvollisuutensa Me.L.as:lla ja RUK:ssa 1930—31, ylennettiin res.vänrikiksi 1931. Toimi sodan aikana joukk.johtajana Kannaksella. Kaatui hyökkäyksessä Muolaan Kosenjoella 23. 12. 1939, ruumis jäi taistelukentälle. — Siunattu kentällejääneenä Tyrvännön sankarihautaan.

Valajäsen N:o 2625
MARKKU VENNALA
Agr.yliopp., res.luutn.

Syntynyt Perniössä 21. 10. 1915, vanhemmat maanviljelijä W. W. Westerling ja hänen vaimonsa Hilma Emilia, o.s. Nirva. — Ylioppilas Salon Yhteiskoulusta 1936. Opiskeli Helsingin Yliopiston maat.metsät. tiedekunnassa agronomitutkintoa varten. — Liittyi AKS:aan 24. 10. 1938, merkitty Seuran valakirjaan kuolemansa jälkeen. — Erikoisharrastuksina pesäpallo ja yleisurheilu. Pelannut pesäpallon suursarjassa Salo-Uskelan sk:n joukkueessa. Kuulunut Pesäpalloliiton aluetoimikuntaan. Antanut eri paikkakunnilla pesäpalloneuvontaa. Kuului Varsinaissuomalaisen Osakunnan pesä- ja jalkapallojoukkueisiin. — Suorittanut asevelvollisuutensa KTR 1:ssä ja RUK:ssa 1936—37, ylennetty res.vänrikiksi 1937. Saanut kaatumisensa jälkeen ylennyksen res.luutnantiksi. Toimi sodan aikana tulenjohtajana Kannaksella. Haavoittui Tammisuolla kranaatista 8. 3. 1940, kuoli kenttäsairaalassa saman päivän iltana. — Haudattu Perniön sankarihautaan.

Valajäsen N:o 2191
TOIVO JAAKKO VESILUOMA
Ekonoomi, res.vänr.

Syntynyt Ylihärmässä 22. 2. 1913, vanhemmat maanviljelijä Juha Vesiluoma ja hänen vaimonsa Maija. — Ylioppilas Lapuan Yhteiskoulusta 1933. Suoritti Kauppakorkeakoulun päästötutkinnon 1937. Valmistuttuaan työskenteli kaksi vuotta KOP:n pääkonttorissa ja senjälkeen T:mi Matti Saurion palveluksessa. — Liittyi AKS:aan 22. 11. 1936, vannoi lippuvalan 12. 5. 1937. — Suoritti asevelvollisuutensa PPP 1:ssä ja RUK:ssa 1933—34, ylennettiin res.vänrikiksi 1934. — Toimi sodan aikana patl:n adjutanttina sekä joukk.johtajana Taipaleessa ja Keski-Kannaksella. Kaatui 9. 3. 1940 Vuoksessa olevassa Vitsaaressa vastaiskua suoritettaessa. — Siunattu kentälle jääneenä Ylihärmän sankarihautaan.

Valajäsen N:o 1723
TOIVO JOHANNES VIHIJÄRVI
Maanviljelijä, res.luutn.

Syntynyt Jyväskylässä 25. 5. 1912, vanhemmat maanviljelijä Emil Vihijärvi ja hänen vaimonsa Siviä. — Ylioppilas Helsingin Maanviljelyslyseosta 1933. Opiskeli Teknillisessä Korkeakoulussa maanviljelysinsinööriksi, mutta keskeytti opintonsa 2 1/2 vuoden jälkeen ja ryhtyi hoitamaan kotitilaansa Jämsässä. — Liittyi AKS:aan 10. 10. 1934, vannoi lippuvalan 12. 5. 1935. — Erikoisharrastuksina sk.työ ja kuorolaulu. Hoiti kotiseudullaan kunnallisia luottamustoimia. — Suoritti asevelvollisuutensa KSR:ssä ja RUK:ssa 1933—34, ylennettiin res.vänrikiksi 1934, res.luutnantiksi 1940. Toimi sodan aikana kk.joukkueenjohtajana Taipaleessa. Kaatui Terenttilässä 20. 2. 1940 vastaiskua suoritettaessa. — Haudattu Jämsän sankarihautaan.

Valajäsen N:o 1790
ALLAN VILHELM VIRKKUNEN
Lakit. yliopp., res.vänr.

Syntynyt Maaningalla 19. 5. 1911, vanhemmat maanviljelijä Johan Snellman ja hänen vaimonsa Anna Matilda. — Ylioppilas Kuopion suomal. Lyseosta 1932. Opiskeli Helsingin Yliopiston lainopillisessa tiedekunnassa. Opintomatka Saksaan 1935. Toimi »Sinimusta»-lehden toimittajana 1935. — Liittyi AKS:aan 25. 4. 1934, vannoi lippuvalan 6. 12. 1935. — Erikoisharrastuksena urheilu, erittäinkin ampuminen. — Suoritti asevelvollisuutensa JP 1:ssä ja RUK:ssa 1936—37, ylennettiin res.vänrikiksi 1937. Toimi sodan aikana joukk. johtajana Laatokan koillispuolella. Kaatui taistelussa Uomaalla 7. 12. 1939. — Siunattu kentällejääneenä Siilinjärven sankarihautaan.

6

Valajäsen N:o 2620
TAUNO ILMARI VIRTANEN
Fil.maist., res.vänr.

Syntynyt Loimaalla 14. 8. 1912, vanhemmat lääninkirjaaja Toivo Virtanen ja hänen vaimonsa Lempi, o.-. Nieminen. — Ylioppilas Turun suomal.klassill. Lyseosta 1931. Opiskeli Turun Yliopiston humanistisessa tiedekunnassa, suoritti fil.kand. tutkinnon 1936. Suoritti kasvatusopin tutkinnon 1937. Toimi jonkin aikaa kansakoulun opettajana. Oli Suomen Kulttuurirahaston asiamiehenä vuoden 1938 loppuun. Toimi vuoden 1939 alusta kuolemaansa saakka Suomal. Kansakoulun Ystävätyhdistyksen sihteerinä. — Liittyi AKS:aan 15. 3. 1938, merkitty Seuran valakirjaan kuolemansa jälkeen. — Erikoisharrastuksena urheilu. Turun Riennon jäsen saavuttaen erikoislajissaan korkeushypyssä useita piirimestaruuksia. Turun Yliopiston Ylioppilaskunnan Urheilijain puheenjohtajana 1937, edusti ylioppilaskuntaa menestyksellisesti yleisurheilussa ja jalkapallossa. — Suoritti asevelvollisuutensa PR:ssä ja RUK:ssa 1931—32, ylennettiin res.vänrikiksi 1932. Toimi sodan aikana kk. joukkueen johtajana Kannaksella. Haavoittui 4. 3. 1940 Kärstilän maastossa kranaatinsirpaleesta jalkaan. Jalka katkaistiin sotasairaalassa, mutta henkeä ei voitu pelastaa. Kuoli 9. 3. 1940. — Haudattu Turun sankarihautaan.

Valajäsen N:o 1690
HANNU VALDEMAR VOIPAALA
Fil. kand., res.vänr.

Syntynyt Sääksmäellä 21. 2. päivänä 1916, vanhemmat kunnallisneuvos Valdemar Nieminen ja hänen vaimonsa Aina. — Ylioppilas Hämeenlinnan suomal. Yhteiskoulusta 1933. Opiskeli Helsingin Yliopiston filosofisen tiedekunnan hist.-kielit. osastossa, suoritti fil.kand. tutkinnon 1937. — Liittyi AKS:aan 5. 10. 1934, vannoi lippuvalan 12. 5. 1935. — Erikoisharrastuksina sk. työ ja kotiseutututkimus. Toimi Sääksmäen sk:n poikatyönjohtajana 1935—37 ja vna 1939.

Hämäläis-Osakunnan kotiseutusihteeri 1938. Kuului Ylioppilaslehden johtokuntaan. — Suoritti asevelvollisuutensa TR:ssä ja RUK:ssa 1937—38, ylennettiin res.vänrikiksi 1938. Toimi sodan aikana joukk. johtajana Keski-Kannaksella ja Viipurissa. Kaatui Viipurissa Kelkkalan kaupunginosassa 3. 3. 1940 kraanaatinsirpaleesta. — Haudattu Sääksmäen sankarihautaan.

Valajäsen N:o 2619
VIKTOR VORNANEN
Kauppaedustaja, res.luutn.

Syntynyt Viipurissa 3. 6. 1913, vanhemmat kauppias Pekka Vornanen ja hänen vaimonsa Anna, o.s. Rättö; puoliso Lahja, o.s. Reunala, yksi poika. — Ylioppilas Viipurin Realikoulusta 1935. Antautui liikealalle toimien 1936 Oy. Savo-Karjalan Tukkuliikkeen nuor. konttoristina, 1937 Karjalan Maatuote Oy:n toimitusjohtajana, 1937—38 Itä-Suomen Konttoritarpeita Oy:n edustajana sekä kesäkuusta 1938 lähtien Antrean Kutomaliikkeen apulaisjohtajana ja edustajana. — Liittyi AKS:aan 27. 1. 1938, merkitty Seuran valakirjaan kuolemansa jälkeen. — Erikoisharrastuksina raittiustyö, urheilu ja sk. työ. Kuului Viipurin Raittiuspiirin piiritoimikuntaan 1938 ja oli samalla piirin urheilusihteeri. Kuului eri raittiusyhdistyksiin aktiivisena jäsenenä yli kymmenen vuotta. — Suoritti asevelvollisuutensa KKR:ssä ja RUK:ssa 1935—36, ylennettiin res.-vänrikiksi 1936. Ylennetty res.luutnantiksi kaatumisensa jälkeen. Toimi sodan aikana joukk. johtajana ja kompp. päällikkönä Kannaksella. Haavoittui 17. 2. 1940 ja oli hoidettavana sotasairaalassa 10. 3. 1940 asti. Palasi joukko-osastoonsa tavaten sen 12. 3. 1940 Vuoksen rintamanosalla Noskuan ja Kääntymän kylien seuduilla. Haavoittui uudelleen 13. 3. 1940 kranaatista ja kuoli samana päivänä kenttäsairaalassa. — Haudattu Lappeenrannan veljeshautaan.

Valajäsen N:o 1347
VELI EENOKKI VUORISTO
Pastori, res.vänr.

Syntynyt Rovaniemellä 2. 1. 1912, vanhemmat kauppias Hannes Vuoristo ja hänen vaimonsa Hilja, o.s. Tuomikoski, puoliso Fanni, o.s. Oravainen, yksi poika ja kaksi tytärtä. — Ylioppilas Oulun Lyseosta 1930. Opiskeli Helsingin Yliopiston teol. tiedekunnassa, suoritti jumaluusopillisen erotutkinnon 1935. Toimi Vesannon sk:n kirkkoherran virka-apulaisena ja ajoittain v.t. kirkkoherrana 1935—39. Karstulan srk:n v.t. pitäjänapulaisena 1939—40. — Liittyi AKS:aan 17. 2. 1933, vannoi lippuvalan 6. 12. 1935. — Suoritti asevelvollisuutensa PJP:ssä ja RUK:ssa 1930—31, ylennettiin res.vänrikiksi 1931. Toimi sodan aikana joukk. johtajana ja kompp. päällikkönä Suomussalmella, Raatteessa ja Kuhmossa. Haavoittui Kuhmon Löytövaarassa 4. 2. 1940 ja kuoli kenttäsairaalassa 6. 2. 1940. — Haudattu Alatornion hautausmaahan.

Valajäsen N:o 2460
MATTI PELLERVO VÄISSI
Mat.yliopp., sk.sotam.

Syntynyt Kullaalla 20..3. 1917, vanhemmat maanviljelijä Juho Oskari Väissi ja hänen vaimonsa Aino Maria. — Ylioppilas Salon Yhteiskoulusta 1936. Opiskeli Turun Yliopiston matemaattis-luonnontiet. tiedekunnassa. — Liittyi AKS:aan 15. 3. 1938, vannoi lippuvalan 8. 12. 1938. — Kuului vsta 1937 alkaen suojeluskuntaan (Perttelin sk. ja Turun msk.) Kuoli tapaturmaisesti vartiopalveluksessa Turussa 30. 11. 1939. — Haudattu Pertteliin.

Valajäsen N:o 2133
TAUNO KULLERVO YLINEN
Metsänhoitaja, res.vänr.

Syntynyt Tampereella 9. 7. 1911, vanhemmat kirvesmies Taavetti Ylinen ja hänen vaimonsa Hilma, o.s. Koskela. — Ylioppilas Tampereen klassill. Lyseosta 1931. Opiskeli Helsin-

gin Yliopiston maat.metsät. tiedekunnassa, suoritti metsänhoitotutkinnon 1935. Toimi apul. metsänhoitajana Ab. Kemi Oy:ssä 1935—37 sekä apul. metsänhoitajana Pohjois-Savon metsänhoitopiirissä 1937—40. — Liittyi AKS:aan 21. 2. 1935, vannoi lippuvalan 6. 12. 1937. — Erikoisharrastuksena partiotoiminta. — Suoritti asevelvollisuutensa TR:ssä ja RUK:ssa 1931—32, ylennettiin res.vänrikiksi 1932. Toimi sodan aikana joukk. johtajana Suomussalmella ja Laatokan koillispuolella. Kaatui partiomatkalla Pitkärannan Petäiskylässä 17. 1. 1940, ruumis jäi vihollisen puolelle. — Siunattu kentällejääneenä sukuhautaan Tampereella.

Valajäsen N:o 2299
OLAVI YRJÖLÄ
Agr. yliopp.,, res.luutn.

Syntynyt Iitissä 3. 11. 1915, vanhemmat maanviljelijä Juho Yrjölä ja hänen vaimonsa Tilda. — Ylioppilas Heinolan Yhteiskoulusta 1936. Opiskeli Helsingin Yliopiston maat.metsät. tiedekunnassa agronomitutkintoa varten. — Liittyi AKS:aan 6. 10. 1937, vannoi lippuvalan 12. 5. 1938. — Suoritti asevelvollisuutensa KKR:ssä ja RUK:ssa 1936—37, ylennettiin res.-vänrikiksi 1937, res.luutnantiksi 1940. Toimi sodan aikana joukk. johtajana Kannaksella. Kaatui Punnusjoella 15. 2.1940. — Siunattu kentällejääneenä Iitin sankarihautaan.

Valajäsen N:o 2325
VELI EENOKKI ÖISTÄMÖ
Agr. yliopp., RAUK:n opp.

Syntynyt Tampereella 22. 5. 1917, vanhemmat johtaja Karl Ludvig Östring ja hänen vaimonsa Elisabeth, o.s. Mikkola. — Ylioppilas Tampereen klassillisesta Lyseosta 1937. Opiskeli Helsingin Yliopiston maat.metsät. tiedekunnassa agronomitutkintoa varten. — Liittyi AKS:aan 18. 10. 1937, vannoi lippuvalan 12. 5. 1938. — Ryhtyi suorittamaan asevelvollisuuttaan 20. 1. 1940, komennettiin RAUK:uun, josta vapaaehtoisena lähti rintamalle Kannakselle. Kaatui Viipurissa 12. 3. 1940. — Haudattu Kangasalan sankarihautaan.

ELIAS SIMOJOKI AKS:n PERUSTAJANA

Poissa on keskeltämme valajäsen n:o 1, tulinen isänmaanystävä ja kansallinen taistelija, vilpitön kristitty, miehekäs, puhdashenkinen toveri ja veli. Hän tapasi sankarikuolemansa Laatokan jäällä, lähellä nuoruutensa taisteluseutuja.

Soturi, pappi ja veli, kaikkia näitä Elias Simojoki oli ja kutakin ehjästi. Taistelijan pyyteetön kiihkeys, kristityn syvä nöyryys ja veljen osaaottava lähimmäisenrakkaus sulautuivat hänessä merkilliseksi ja kauniiksi kokonaisuudeksi: Hänen rikkaan persoonallisuutensa voimasta nämä luonteen eri puolet jättivät pysyvän leiman AKS:n syntyyn ja kehitykseen.

Perääntymiseen päättynyt heimosotaretki 1921—22 oli se ulkonainen syy, joka johti AKS:n syntyyn. Niillä, jotka palasivat Karjalan metsistä taistelemasta, oli, niin Suomesta tulleilla kuin vie-

nankarjalaisillakin, yhteinen takaisin paluun ajatus. Tämä tulevaisuuteen kohdistuva velvoittava, mutta samalla optimistinen mieliala vallitsi myös AKS:n perustajissa eikä sillä myöskään liene ollut vähäistä osuutta Elias Simojoen innostukseen AKS:ää ja alkanutta heimotyötä kohtaan.

Mutta pian kävi selväksi, että tuo toive ei voinut toteutua. Suomen kansa ei ollut kypsä siirtymään tekoihin suuren valtiollisen ohjelman toteuttajana. Oli ryhdyttävä syvämuokkaukseen, kansalliseen herätystyöhön ja aktiiviseen heimotyöhön, jotta kansamme tajuaisi historiallisen tehtävänsä. Elias Simojoen valveutunut mieli ymmärsi tehtävän suuruuden ja hän ryhtyi työhön hehkuvan innostuksensa koko voimalla. Suomen Heimossa 1923 hän heimosoturiveljelleen kirjoitti:

> »Sinä kysyit minulta, Veli, kuinka viitsin vielä puuhata ja ahertaa täällä Karjalan hyväksi. Sinä ivaat minua ja henkistä taisteluamme. Sinä et pidä sotana sotaa aivoilla ja sydämellä, mutta vain sotaa ruudilla ja raudalla . . . Minä tiedän, että tarvittiin Suomen ja Karjalan sodissa ennen urhoollisuutta — enemmän tarvitaan tässä sodassa, jota nyt käymme. Tiedän, että tarvittiin ennen uskollisuutta — enemmän nyt. Tarvittiin sitkeyttä ja altista mieltä — enemmän, paljon enemmän nyt.»

Niinkuin E. E. Kaila syövytti nuoreen AKS:ään vuorenlujan maanpuolustushengen, niin Elias Simojoki valoi Seuraan pyhän innostuksen tulta suomalaisen heimon ylösnousemususkollaan. Niistä monista tilaisuuksista, joissa hän kaunopuheisin sanoin ja valloittavasti selvitti Karjalan kysymystä, tulee erikoisesti mieleen AKS:n ensimmäinen itsenäisyysjuhla, joka pidettiin — ainoan kerran — Kansallisteatterissa ja jonka ohjelmistoon painetun salaperäisen »Suomen huomen» nimisen esityksen pitäjäksi ilmaantui nuori tulisielu puhuja. Karjalan kansa ja maa oli tämänkin puheen mottona, ja valtavat suosionosoitukset todistivat, että ylioppilas Elias Simelius ei ollut turhaan valvonut paria edellistä yötä puheensa kokoonpanossa.

Useinkin lienee sivullista ihmetyttänyt se vakava uskonnollinen

pohjaväri, joka vuodesta toiseen kuvastuu AKS:n toiminnassa. Elias Simojoki oli tämän sävyn luoja. Nuori taistelija, joka taittoi peistä kansakunnan suuren ja ylpeän tulevaisuuden puolesta, oli yksilönä nöyrä suhteessaan kokonaisuuteen. AKS:n lipun vihkimistilaisuuden verrattoman kaunis puhe 12/5 1923 todistaa sen yksin sanoin: »... Emme etsi omaa kunniaamme, vaan isänmaamme ja kansamme menetettyä kunniaa. Emme etsi omia etujamme, vaan tahdomme kaikki uhrata, kaikki kärsiä ja vaikka sydänveremme alttiiksi antaa pirstotun suomalaisen heimon herättämiseksi ja kokoamiseksi ja suuren suomalaisen isänmaan saamiseksi sekä vanhurskauden vaatimuksen täyttämiseksi.» Sama yksilöllinen nöyryys oli hänelle luontaista uskonnollisessakin mielessä. Puuttumatta lähemmin tähän Elias Simojoen elämän ja luonteen tärkeään puoleen sinänsä, mainittakoon vain, kuinka hänen kristillisyytensä vilpittömyys tuli kauniisti esille lämpimänä myötätuntoisuutena ja ymmärtämyksenä, jopa hyväuskoisuutena sitä kohtaan, joka olipa aateveli tai vastustaja, kääntyi luottamuksellisesti hänen puoleensa. Ja etenkin vaikeuksiin joutuneelle hänellä riitti osaaottavaa huomiota.

AKS:n tulevalle kehitykselle Simojoen uskonnollisen ja isänmaallisen mielen yhteispanos oli suuntaa-antava. »AKS:n Tiessä» 1937 hän on itse tilittänyt vakaumuksensa syntymistä Karjalan taistelujen keskellä seuraavasti.

»Ne Karjalassa taistelleet suomalaiset ylioppilaat, jotka perustivat AKS:n, palasivat — niinkuin on monesti sanottu — Karjalan vapaustaistelusta järkyttynein mielin. He eivät voineet kevytmielisen elämän pyörteissä elävän pääkaupungin keskelläkään unohtaa niitä heimomme kärsimyksiä, joiden todistajiksi he olivat Karjalassa joutuneet. Se taistelu, jossa he olivat olleet mukana, oli ollut tavallaan *pyhää* sotaa heimomme elämästä ja kuolemasta. Tämän kirjoittaja muistaa vielä tälläkin hetkellä, kuinka luimme rakovalkean ääressä raamatunlauseita »Päivän tunnussanoista» ja sopersimme hiljaisia rukouksiamme Hänelle, jonka kädessä ovat elämän ja kuoleman avaimet. — Kuoleman porteilla, erämaiden hiljaisuudessa, Karjalan hävitettyjen kylien keskellä lausuttiin AKS:n syn-

tysanat. — Niiden äärettömien vaikeuksien edessä, jotka sulkivat Karjalan vapaudelta tien, täytyi ihmisen tuntea oma heikkoutensa ja voimattomuutensa ja käsittää, että Jumalan armossa on yksilön ja kansakunnan ainoa apu.»

Ja samassa kirjoituksessa hän, viitaten myös E. E. Kailan voimakkaaseen uskonnolliseen pohjasävyyn ja sen merkitykseen AKS:n syntyvaiheissa, lausuu:

»*ettei pelkkä ulkonainen uskonnollisten asiain kunnioittaminen riitä, vaan tarvitaan persoonallista uskoa Kristukseen ja Hänen kauttaan tapahtuvaa sovitusta ja hengellistä uudistusta.* Jos tällainen hengellinen herätys kerran vavahduttaa AKS:n jänteviä rivejä, niin silloin Jumalan aika on koittanut uudistaa koko Suomen kansa sekä luoda sille sellainen asema historiassa, että se kykenee suorittamaan kutsumustehtäväänsä Jumalan valittuna kansana.»

Elias Simojoki osoitti, että kansallisen herätysliikkeen oli lähdettävä vakavalta uskonnolliselta pohjalta. Mutta hänen uskonnollisuutensa ei ollutkaan pehmeää ja avutonta hyvänahkaisuutta. Siinä yhtyivät merkillisen sopusointuisesti taistelijaluonteen miehekkyys ja kristityn nöyryys. Ja näiden ominaisuuksien ilmenemisessä tuli aina esille luonteen eheys ja vilpittömyys. Ilman ehyttä vakaumusta ja vilpitöntä mieltä ei mikään aatteellinen työntekijä voi saada aikaan pysyvää tulosta. Ilman niitä olisi Simojoenkin osuus AKS:n kehitykseen jäänyt vähäiseksi. AKS saa kiittää voimastaan niitä alkuaikojensa johtajia, jotka siihen valoivat yllämainitut siveelliset arvot. Elias Simojoen nimi loistaa tässä kirkkaana E. E. Kailan nimen rinnalla. Siihen rohkeaan, miehekkääseen ja veljelliseen henkeen, joka kunniakkaasti ilmeni viime sodassa monien nuorten teologi-upseerien pelottomassa toiminnassa ja joka vaaran hetkinä vahvisti rintamasotilaan intoa ja luottamusta, oli — en epäile sitä sanoa — Elias Simojoen esimerkillä ja herätystyöllä erittäin suuri osuus.

AKS:n voiman puntarina on aina ollut sen sisäisen veljeshengen lujuus. Kun veljeshenki ja sen seuralainen veljeskuri on ollut ehyttä, on AKS:n toiminta ollut hedelmällistä. Kun se on heiken-

nyt, on sisäisen hajanaisuuden ja voiman puutteen vaara ollut lähellä. Voi olla, että niinkuin E. E. Kaila oli maanpuolustushengen sekä yksilön ja kansakunnan välisen suhteen erikoinen selventäjä AKS:ssä, niin hän myöskin oli AKS:läisen veljeshengen varsinainen muokkaaja. Mutta varmaa on myös, että Elias Simojoki jo oman luonteensa ja ominaisuuksiensakin pohjalla oli tämän veljeshengen sekä loistava edustaja että esimerkillinen levittäjä. Hänen nuorekas miehekkyytensä, joka usein esiintyi jopa poikamaisen terveenä riehakkuutena, loi hyvät edellytykset lujien toverisiteiden kehittymiselle hänen ja toisten nuorten taisteluveljien välille. Alkuaikojen taistelujoukon pienuus ja sille vastakohtana kansallisen tehtävän suuruus lujittivat ja vakiinnuttivat tämän veljellisen yhteistahdon. Se seikka, että AKS:stä ei tullut heikkositeistä, hengeltään velttoa heimoasioiden kansalaisyhdistystä, vaan itseltään ja toisiltaan paljon vaativien nuorten, sisäiseltä kurilta tinkimätön veljesjärjestö, oli tärkeältä osaltaan Elias Simojoen hengen aikaansaannos.

Elias Simojoki ei saanut enää nähdä Vitelen rantoja. Mutta hänen muistonsa velvoittaa niitä, jotka ovat saaneet olla hänen taistelutovereitaan tai kuulua hänen johtamaansa nuorisoon.

Yrjö Vuorjoki.

ELIAS SIMOJOKI SOTURINA JA PAPPINA

Elias Simojoen elämäntyö ei ole vielä arvioitavissa. Vasta sitten, kun historian suuret puitteet selkenevät, kyetään näkemään, minkälainen nivel hän on ollut itsenäisyytemme aikaisessa kansallisessa nousussa. Ei edes hänen työstään pappina ja soturina ole vielä kokonaiskäsitys muodostettavissa. Vaikka hän olikin vain maalaispappi ja sotilasarvoltaan korpraali, jolle ei koskaan riittänyt edes yhtään kunniamerkkiä, saattavat tulevat sukupolvet nähdä hänessä suuren herättäjän näilläkin aloilla. Hänen johtaja-asemansa nuoremman, AKS:läisesti ajattelevan papiston keskuudessa ja hänen aloitteensa sellaisessa sotilasasiassa kuin Kannaksen vapaaehtoinen linnoittaminen, panevat meidät, hänen ystävänsä, aavistelemaan, että Elias Simojoki on ollut kaukonäköinen tiennäyttäjä kaikilla aloilla, joilla hän on toiminut. Tulevat ajat näkevät, oliko aavistuksemme oikea.

Elias Simojoen pappisura alkoi isän apulaisena Kiuruvedellä. Olisi luullut, että tuo palavasieluinen, rohkeaotteinen pappi ja heimosoturi olisi nopeasti hakeutunut hiljaisesta maalaispitäjästä

takaisin pääkaupungin vilkkaaseen elämään, jossa hänen monet lahjansa olisivat päässeet oikeuksiinsa ja johon hänen ylioppilasaikaiset taistelutoverinsa olivat jääneet. Todennäköisesti hän suunnittelikin tällaista muuttoa. Mutta silloin tuli isän kuolema. Iankaikkisuuteen siirtyvän isän taisteluiden näkeminen vaikutti syvästi hänen avonaiseen, vanhempiaan rakastavaan mieleensä. Hän luopui suunnitelmistaan ja jäi kotiin, osaksi senkintähden, että häntä nyt perheen vanhimpana poikana tarvittiin kotona enemmän kuin ennen. Näin alkoi Elias Simojoen elämässä ajanjakso, jolloin hän toimi yksinomaan pappina ja joka kesti siihen saakka, kunnes valtiollisen elämän taistelut alkoivat viedä osan hänen ajastaan.

Iisalmen maaseurakunta, jonne hän siirtyi pian isän kuoleman jälkeen, Kemin maaseurakunta, missä hän oli apulaisena niinkuin Iisalmessakin, ja Kiuruveden seurakunta, jonne hän v. 1929 muutti takaisin, tällä kertaa pitäjänapulaiseksi, osaavat kertoa, minkälainen pappi Elias Simojoki oli. Kun hän astui saarnatuoliin — hän meni sinne melkein juoksuaskelin ikäänkuin silläkin osoittaakseen: sielujen pelastuksen asialla on kiire — tunsi koko seurakunta, että kirkkaina kaikuvien sanojen ja tulta säkenöivien silmien alla oli saarnatuolissa ihmeellisen puhdas sielu. Elias Simojoen persoonallisuus jo sinään oli synnissä eläville ihmisille voimakas saarna. Hänestä huokui sisäisen puhtauden henki, jonka hänen vastustajansakin ovat useaan kertaan tunnustaneet. Ja kun hän sitten koko olemuksensa lämmöllä tarttui edessäolevaan jumalansanaan, saivat hänen saarnansa usein sellaisen voiman, että paatunutkin mieli liikahteli. Lukemattomat ovat ne ihmiset, jotka kaipaavat Simojokea ennen muuta saarnaajana, koska heillä on se tunne, että hän osasi saarnata juuri heille.

Simojoki lukeutui herännäispappeihin jo kodista saamansa hengen vaikutuksesta, mutta myöskin oman sisäisen vakaumuksensa tähden. Siksi hänen käyttämiinsä seurakunnallisiin työmuotoihin kuuluivat saarnan ohella seurat. Seurapirtit lienevätkin se työmaa, jolla Simojoki on raskaimman päivätyönsä tehnyt, sillä hän piti hyvin ahkerasti seuroja. Milloin vain oli mahdollista, hän oli joka päivä liikkeellä. Väsymätönnä hän kulki seurakuntansa

pitkiä taipaleita, usein polkupyörällä tai hiihtäen. Ennakkoluulottomasti hän meni jokaiseen asumukseen, johon pappia tarvittiin, mutta erikoisen mielellään hän lupasi seurat syrjäkylien pieniin mökkeihin, sillä hän sanoi, että Jumalan Henki on lähempänä pieniä pirttejä kuin komeita seuratupia.

Elias Simojoelle oli aivan vieras se käsitys, että kun pappi on tehnyt virkatehtävänsä, hän voi muun aikansa käyttää huolettomaan yksityiselämään. Hän tahtoi olla uskollinen seurakunnan palvelija. Siksi hän liikkui paljon pitäjällä, oli aina valmis lähtemään sairaitten luo ja muihin virkatehtäviin sekä jäi usein seurataloon yöksi saadakseen puhella ystäviensä kanssa. Monet vaikeat asiat noina iltoina selvitettiin, monet sairaat ja vanhukset ripitettiin. Ja monet sellaiset, jotka eivät olleet uskaltautuneet pappilaan asti vaivoistaan puhumaan, saivat silloin tilaisuuden puhella pappinsa kanssa.

Lienee kuitenkin niin, että voimakkain ase Elias Simojoen kädessä, jota hän tietämättään käytti seurakunnassaan liikkuessaan, oli hänen persoonallinen vaikutuksensa. Hänen ystävällisyytensä oli jo hyvin puoleensavetävää. Vielä paljon enemmän vaikuttivat sellaiset sanat, joilla hän ikäänkuin paljasti omaa sisäelämäänsä ja joita kuunnellessa harva ihminen voi välttyä ajatukselta: noin minunkin pitäisi elää ja toimia. Hänessä oli jotakin, joka aina vaikutti ihmisen parempaan minään elävöittävästi ja parannukseen kehoittavasti. Tämän ovat tunteneet hänen seurakuntalaistensa ohella nekin akateemiset piirit, joissa hän liikkui, ennen muita papit. Mutta seurapirteistä kotiin lähtevä ja vielä »pastorin» luokse pistäytyvä seurakansa on sen kuitenkin selvimpänä tuntenut. Sillä jos koskaan, niin tuollaisina hetkinä näkyi kirkkaana, minkälainen Elias Simojoki todella oli. Usein tuli hänen viereensä joku köyhä, joka valitti vaikeaa taloudellista tilaansa. Harvoin kävi niin, ettei Simojoki jollakin tavalla auttanut, sillä hän oli hyvin antelias. Kiuruveden köyhimmät kyläkunnat parhaiten tietävät, kuinka suuria summia »Elias-pastori» on heille omia varojaan jakanut. Eräs kuvaava pikku tapaus, hänen itsensä kertoma, tulkoon tässä mainituksi. Ostettuaan moottoripyörän hän teki päätöksen, että jokaisesta lapsenkastematkasta on saa-

tava bensiinikorvaus. Mutta kun hän saapui uudella pyörällään ensimmäiseen kastetilaisuuteen, hän joutui nähtyään kastettavan lapsen vaatekappaleet ja sen kodin, jossa tuon lapsen oli aloitettava elämänsä taival, mielessään ensin alentamaan suunnittelemaansa maksua puolella, sitten kokonaan, ja lopulta hän poislähtiessään — antoi äidille vähän rahaa.

Elias Simojoen auttamishalua katsellessa joutui moni ihminen häpeämään omia tekojaan. Mutta sitäkin voimakkaammaksi kävi tämä tunne, kun puhe siirtyi parannuksenasioihin ja sai havaita, minkälainen hänen Jumala-suhteensa oli. Hän oli Jumalan edessä kuin lapsi isänsä edessä, luottavainen, vilpitön. Ja samalla hän oli lapsenomaisen nöyrä. Vaikka hän oli jo kouluaikana ollut toveripiirinsä ihailema, vaikka hän ylioppilasaikanaan oli kuin itsestään joutunut johtajan paikalle ja vaikka hän pappina oli suurten lahjojen mies, hän oli kuitenkin sydämensä syvyyksissä sanomattoman nöyrä. Hän ei pitänyt itseään minään. Vain nöyrä ihminen jaksaa nauraa omille epäonnistumisilleenkin niinkuin Simojoki nauroi, vain nöyrä ihminen on esimiehelleen niin kuuliainen ja palvelevainen kuin hän oli. Hänessä oli sitä nöyryyttä, joka ei tarkoita voittaa ihmisten suosiota, vaan on sydämen pohjasta lähtöisin.

Syvästi kaivaten, paljon köyhtyneinä seisovat pastori Simojoen ystävät sen tosiasian edessä, että häntä ei voi enää tässä elämässä tavata.

*

Kun syksyllä 1939 nuoret miehet kutsuttiin ylimääräisiin harjoituksiin, Simojoki jäi aluksi kotiin, koska ei enää kuulunut reservi-ikäluokkiin. Mutta jo joukkojen perustamisvaiheen aikana hän ilmestyi varuskuntakaupunkiin ja ilmoittautui vapaaehtoisena sotilaspappina armeijan käytettäväksi. Palveltuaan YH:n ajan divisioonan apulaispastorina siirrettiin hänet vähän ennen sotaa JR 39:n pastoriksi. Kun tuohon rykmenttiin kuuluivat m.m. Kiuruveden miehet, siirto oli hänelle mieluinen. Hän tahtoi päästä seurakuntalaistensa joukkoon. Siltäkin varalta, että sota puhkeaisi, hän halusi varata itselleen sellaisen papinpaikan, jossa voi

osallistua taisteluihin. Se mahdollisuus, että hän jäisi taammas silloin, kun toiset käyvät vihollista päin, ei näyttänyt tulleen hänen mieleensäkään. Hän oli taistelija aina. Yksi ahdistava ajatus häntä kuitenkin painoi, sellainen, jota aikaisempiin sotiin lähtiessä ei ollut tarvinnut ottaa lukuun: kotona olevat vaimo ja Lauri Aunus. 'Mikä on heidän kohtalonsa, jos minä kaadun?' kysyi Elias Simojoki joskus sellaisella painolla, että se paljasti hänen pelkäävän ajatella tuota mahdollisuutta loppuun. Eikö hän saisikaan nähdä poikansa varttumista mieheksi ja taistelijaksi? Mutta kun rykmentin komentaja piti upseeripuhuttelun, jossa hän sanoi: 'Me rakastamme kotejamme, vaimojamme, lapsiamme; tästä hetkestä lähtien on kuitenkin vain yksi tapa rakastaa heitä oikein — käydä taisteluun vimmatusti,' silloin tämäkin kuorma keveni paljon Elias Simojoen hartioilta, ja hän oli taas valmis sanomaan itselleen ja muille: isänmaan puolesta täytyy uhrata *kaikki*.

Se päivä, jolloin hän pitäjänsä miesten rinnalla kohtasi vihollisen viime talven sodassa ensi kerran, tuli hänelle sodan raskaimmaksi. Vihollisen avaama tuli oli yllättävän kova. Miehiä kaatui ja haavoittui. Simojoki kulki pitkin ketjua, rohkaisi, kehoitti jälkeenjättäytyviä — oli kysymyksessä meidän hyökkäyksemme — ottamaan asemat toisten tasolta ja hoiti haavoittuneita. Ankarassa tulessa hän raahasi läpiammutun komppanianpäällikön sidontapaikalle. Koko ajan hän liikkui taistelukentällä niinkuin kaikki muut olisivat vaarassa, hän yksin turvassa. Hän unohti itsensä ja huolehti taistelutovereistaan. Kun miehet ankaran tulikasteen saatuaan palasivat illalla teltoilleen, nähtiin siellä entistä selvemmin, minkälainen mies Elias Simojoki oli. Taistelussa hän oli ollut rohkeaakin rohkeampi, nyt illalla, kun selvisi, että Kiuruveden miehistä oli kaatuneina ja kadonneina jäänyt vihollisen jalkoihin neljättäkymmentä, hän itki, itki ääneensä. Hänen sydämensä oli pakahtua sinä iltana. Kappale rakasta Karjalaa oli menetetty hänen omien seurakuntalaistensa verestä punoittavana.

Sotilaspapilla ei ole paljonkaan tilaisuutta hoitaa papintehtäviä sellaisessa liikuntasodassa kuin Laatokan koillispuolella käytiin, jos pappi menettelee rauhanaikana laadittujen suunnitelmien

mukaisesti. Mutta Simojoki löysi heti sodan alussa uudet työmuodot. Hän liikkui aina miestensä mukana, otti osaa jokaiseen taisteluun ja osallistui kaikkiin marsseihin. Näin menetellen hän saattoi käyttää hyväkseen lyhyetkin levähdysajat. Metsien kätköihin pystytetyt teltat muuttuivat nopeasti seurapirteiksi, joissa viljeltiin Jumalan sanaa. Ja ellei hän voinut koota useampia miehiä sanankuulijoikseen, oli hänellä joukkojen mukana kulkiessaan aina tilaisuus puhella yksityisille miehille. Tässäkin hän oli tiennäyttäjä.

Tammikuun loppupuolella Simojoki oli miestensä mukana tunkeutunut syvälle vihollisen valtaamalle alueelle. Eräs eteentyönnetty tukikohta sijaitsi Konnunsaaressa Koirinojan lahdella Laatokalla. Tukikohtaan saattoi kulkea vain pimeän aikana, koska salmi saaren ja mantereen välillä oli vihollistulen alla. Kun tammikuun 24 p:n iltana muonanviejät hieman pelokkaina olivat lähdössä salmen yli, Simojoki lähti mukaan, ja miehet sanoivat, että tuntui kuin joukkue miehiä olisi lähtenyt heitä suojaamaan. Simojoki viipyi yön saarella veisaillen miesten kanssa ja antaen teltan hämärässä parille halukkaalle ehtoollistakin. Seuraavana päivänä, tammikuun 25 p:nä, oli kirkas, aurinkoinen sää. Vihollinen oli hyvin hiljaa »motissaan», mutta lahden jäälle tuli vihollisen puolelta joitakin hevosia, joita konekiväärimme ampui. Eräs niistä jäi keskelle tuota noin kilometrin levyistä salmea haavoittuneena makaamaan, yritti monta kertaa nousta jaloilleen, mutta kaatui aina takaisin hangelle eläimen hirvittävää hätähuutoa huutaen. Simojoki yritti muiden kanssa ampua sen rannalta, mutta etäisyys oli liian pitkä. Silloin hän hyppäsi suksille, hiihti vihollispesäkkeiden tähystyksen alla avointa jäätä melkein puoliväliin salmea, ampui haavoittuneen hevosen, kääntyi takaisin ja oli jo jonkin matkaa hiihtänyt, kun vihollinen avasi tulen ja Elias Simojoki kaatui hangelle pää vihollisluulan lävistämänä. Sankaripastorin taistelut olivat päättyneet hänen ollessaan juuri ojentamassa virvoittavaa vesilasia yhdelle sodan kaikkein pienimmistä — haavoittuneelle hevoselle. Hänen kuolemansa symbolisoi hänen elämänsä. Hän taisteli aina *vanhurskauden* puolesta.

Tatu Malmivaara.

ELIAS SIMOJOKI NUORISON-JOHTAJANA

Kun Elias Simojoen elämää ja toimintaa nyt tarkastelee päättyneenä kokonaisuutena, siinä erottuu näkyviin kolme vaihetta. Oman lukunsa muodostavat ensinnäkin heimosodat ja AKS:n perustamisvuodet, jolloin hän palavammin kuin yksikään toinen iski heimoasian akateemisen nuorison tietoisuuteen. Näitä vuosia seurasi uuttera työ papillisen kutsumuksen alalla Pohjois-Savossa, kunnes hän uudelleen palasi Helsinkiin ja aloitti innokkaan valtiollisen herätystyönsä ja nousi tällöin ennenkaikkea nuorisonjohtajaksi. Seuraavassa muutamia rivejä tästä Simojoen viimeisestä elämänvaiheesta.

Elias Simojoki valittiin vuoden 1933 eduskuntavaaleissa kansanedustajaksi. Kun hän syksyllä tuli Helsinkiin, hän joutui heti aikaisemmin muodostuneen Sinimustat-järjestön johtajaksi. Simojoki lienee tuskin paljonkaan epäröinyt, kun hänelle tätä tehtävää

tarjottiin. Koko hänen olemukselleen oli ominaista harvinainen kutsumustietoisuus. Ja nyt hän näki avautuvan mahdollisuuksia entistä voimakkaammin muunkin nuorison keskuuteen levittää sitä aatetta, jonka tulisin ja vankkumattomin esitaistelija hän aikaisemmin oli ollut akateemisen nuorison joukossa.

Meidän maassamme ei varmaan koskaan ole ollut toista Simojoen kaltaista nuorisonjohtajaa, jossa yhdistyi niin monta niistä ominaisuuksista, joita korkean luokan nuorisonjohtajalta vaaditaan. Hänessä oli sitä meillä harvinaista mielen paloa, hänen puheessaan sitä vakuuttavuutta ja hänen luonteessaan sitä mukaansatempaavaa nuorekkuutta, mikä ei voi olla vaikuttamatta nuoriin mieliin. Simojoelle Suomen nuorison kansallinen herättäminen oli vakava elämänkysymys, jonka täyttämiseen hän antautui koko sielullaan. Hän katsoi tätäkin tehtäväänsä nöyrän uskovaisen näkökulmasta, näki sen liittyvän läheisesti omaan uskonnolliseen kutsumukseensa. Tässä onkin erikoisesti pantava merkille, että hän aina tähdensi nuorison parissa liikkuessaan tämän nuorisoliikkeen vakavaa uskonnollista pohjaa. Hyvin kuvaavia ovat ne sanat, mitkä Simojoki kerran eräässä sinimustain kokouksessa lausui: »Kuitenkin on nöyrästi tunnustettava, että täydellinen valtio ei ole täällä alhaalla, vaan se on saavutettavissa vain siellä, jossa kaikki vajaa lakkaa. Se on muistettava aina sen nuorison, joka kulkee täällä isänmaanrakkauden viitoittamaa tietä. Tämä isänmaa on vain sitä varten, että siinä isänmaassa kasvatettaisiin Suomen nuorisoa ylhäistä isänmaata varten, eikä se sen vuoksi saa olla meille kaikki kaikessa muuhun kuin tähän ajalliseen nähden.»

Tältä pohjalta Simojoki lähti, ja sen vuoksi hänestä mahtoi tuntua katkeralta, kun vastustajat syyttivät häntä nuorison turmelijaksi. Nyt kun sota osoitti, mitä meidän rauhan vuosina olisi pitänyt tehdä ja mitkä ajatukset kansamme olemassaolon ja onnellisen tulevaisuuden kannalta ovat oikeita, osataan varmaankin objektiivisesti arvostella Simojoen toiminnan ja pyrkimysten laatua ja arvoa.

Hän oli nuorisonjohtajana omaksunut itselleen Suomen nuorison laajan ja suurisuuntaisen kasvatusohjelman. Se oli selväpiir-

teinen ja yksinkertainen. Sekä idän uhka että Suomen heimon aseman vakiinnuttaminen Pohjolassa vaativat hänen mielestään nuorisomme määrätietoista kasvattamista tulevaisuuden tehtäviä varten. Simojoki oli niitä miehiä, jotka selvästi näkivät, että vaaran päivä lähenemistään läheni. Joka paikassa hän sen vuoksi yhä uudestaan vaati maanpuolustuksemme lujittamista. Tämä oli kuolemanvakava asia hänelle, ja puhutun ja kirjoitetun sanan voimalla Simojoki sotaa edeltäneinä vuosina tulkitsi palavaa hätäänsä kansan itsenäisyyttä uhkaavasta vaarasta. Paljon huomiota herättivät aikoinaan esim. hänen seuraavat sanansa: »Millä vastaa tämä kansa oman nuorisonsa edessä, jos se joutuu lähettämään sen kuoleman kentille puutteellisin varustein? Miksi te kansamme varovaiset isät olette huolissanne nuorisomme politikoimisesta, sensijaan, että olisitte huolissanne siitä, ettei sillä ole käytettävissään tarpeeksi hyviä konekiväärejä sodan syttyessä.»

Suomen maata ei voi puolustaa muu kuin sotilaskansa, oli Simojoen vakaumus, ja hän linkosi esiin vaatimuksen: Nuoriso on militarisoitava! Simojoen lausumana tämä merkitsi uutta ohjelmaa nuorison kasvattamiseksi sekä henkisesti että fyysillisesti voimakkaaksi ja terveeksi. Yksinkertaisen selvästi tämä on lausuttu sanoissa, joita voi pitää Simojoen nuoriso-ohjelman ytimenä: »*Samalla kun on huolehdittava armeijan aseiden perushankinnoista, on huolehdittava sen ihmisaineksen perushankinnasta, joka näitä aseita käyttää.* Molemmat perushankinnat on nykyinen yhteiskunta laiminlyönyt».

Tätä ihmisaineksen »perushankintaa» Simojoki lähti suorittamaan ryhtyessään sinimustain johtajaksi. Hän pani heti organisatiotyön käyntiin. Hän puhui ja kirjoitti. Hän kiersi ympäri maata, ja kaikkialla varhaisnuorisomme otti hänet suurella innostuksella vastaan. Lyhyessä ajassa Sinimustat-järjestön jäsenmäärä kasvoi moniin tuhansiin. Uusia työmuotoja otettiin käytäntöön ja entisiä kehitettiin. Simojoen aloitteesta kiinnitettiin erikoista huomiota leirikoulutukseen. Niinpä hän keväällä 1935 voikin »Sinimusta»-lehdessä ilmoittaa, että kesän kuluessa järjestetään neljä leiriä poikia varten ja yksi tyttöleiri. Yleiseltä valtakunnalliselta kannalta nyt, kun sodanedellinen kiivas sisäpoliit-

tinen taistelu on vaimentunut, näistä nuorisoleireistä ei voitane sanoa muuta kuin hyvää. Leireille kokoontunut nuoriso tutustui isänmaan historiaan, yhteiskunnan ongelmiin, Italian ja Saksan vallankumoukseen. Iltaisin leirinuotion ääressä Elias Simojoki sytyttävällä tavallaan kertoili muistoja vapaussodan ja heimosotien päiviltä. Ja kun liikuntakasvatukseen kiinnitettiin leiriohjelmassa erikoista huomiota, tämä lujitti huomattavalla tavalla varhaisnuorison fyysillistä kuntoa. Siivekkääksi lauseeksi tuli aikoinaan Simojoen erääseen leirikutsuun kirjoittama huomautus, että sinimustan »on opittava marssimaan, uimaan ja ampumaan, sillä *lopullisessa ratkaisussa ei tarvita vain sielua, vaan myöskin ruumista.*» Viisi vuotta myöhemmin suomalainen nuoriso joutui henkilökohtaisesti kokemaan, että tuo toteamus piti paikkansa.

Tässä yhteydessä on kiinnitettävä vielä huomiota siihen sosiaaliseen kasvatustyöhön, mitä Simojoki johtamansa nuorison keskuudessa suoritti. On näet huomattava, että kun Simojoki toiminnassaan kansamme puolustuskyvyn ja -tahdon lujittamiseksi joutui taistelemaan sosialidemokraattista puoluetta vastaan, tämä ei suinkaan merkinnyt hänelle yhteiskunnallista taistelua. Ken tunsi Simojoen, voi tämän vakuutuksen antaa. Simojoessa päinvastoin oli tavallista voimakkaampi ja herkempi sosiaalinen mieli. Tunnettua on se ainutlaatuinen tapa, millä hän seurakunnassaan koetti auttaa ja tukea vähäväkisten taloudellista toimeentuloa. Ja eduskunnassa sosiaalisia parannuksia ja uudistuksia tarkoittavat aloitteet aina saivat hänestä vilpittömän kannattajan. Erikoisesti ovat jääneet mieleen ne voimakkaat puheenvuorot, jotka hän käytti metsätyöläisten palkkojen ja olosuhteiden parantamiseksi. Nuorison on tutustuttava suomalaisen työväestön elämään, se oli se ajatus, joka Simojoelle oli erikoisen läheinen ja jota hän ei väsynyt nuorisolle toistamasta. Kun ylioppilasnuorisossa nykyisin on havaittavissa kasvavaa mielenkiintoa sosiaalisia kysymyksiä kohtaan ja halua vilpittömään kanssakäymiseen suomalaisen työväenluokan kanssa, on se varmaankin huomattavalta osalta Simojoen sosiaalisen herätystyön vaikutusta.

Elias Simojoen ei suotu nähdä sitä päivää, jolloin Suomen kansa sodan opettamana käy kokoamaan voimansa tulevaisuuden valta-

kuntaa rakentamaan. Hän sai antaa henkensä palavasti rakastamansa isänmaan puolesta niinkuin hänen läheinen työtoverinsakin nuorisotyön alalla, Viljo Lius, tämä harvinaisen kirkas ja lupaava tulevaisuuden mies. Mutta Elias Simojoki nähdessään sen vaaran päivän tulleen, jota varten hän nuorisoa kasvatti, näki myös kansamme yksimielisenä nousevan isänmaata puolustamaan. Hän itse sankarikuolemallaan osoitti jälleen esimerkkiä Suomen nuorisolle ja verellään pyhitti elämäntyönsä.

Sakari Vapaasalo.

JAAKKO KORPIKALLIO

On tammikuun 20:s päivä Laatokan koillispuoleisella rintamalla. Salmissa Lavajärven kannaksella on suomalaisjoukko vasta suorittanut onnekkaan hyökkäyksen ja pysähtynyt senjälkeen hetkeksi asemiin. Miehet hengähtävät kuopissaan, tähystävät tarkkaan edessä olevaa maastoa, mistä käsin viholliset kovalla tulellaan painavat hyökkääjät mataliksi. Joukkueenjohtajana toimiva reservivänrikki Jaakko Korpikallio on mukana. Hänen silmälasinsa ovat pakkasesta vallan huurteessa, ja hän ottaa ne silmiltään, pyyhkii niistä käsillään pahinta huurretta pois. Nähdäkseen tarkemmin vihollliseen päin hän nousee samalla puolittain pystyyn. Mutta silloin räiskähtää juuri kohdalla. Jaakko Korpikallio tarttuu rintaansa ja tuupertuu maahan. Pahasti osui, aivan sydämen seutuun! — Matka sidontapaikalle on pitkä, pakkanen

tarraa tiukasti paljosta verenvuodosta kalvenneeseen haavoittuneeseen. Voimat vähenevät, loppu lähenee. Perille tultaessa onkin elämän liekki jo sammunut.

Filosofiantohtori Jaakko Korpikallion sankarikuolema oli eräs katkerimmista menetyksistä, jotka kulttuuriamme sotatalvena kohtasivat. Hän oli juuri ehtinyt valmistautua täysimittaiseksi tiedemieheksi, saada kypsiksi monet vuosikausia kehittelemänsä aaterikkaat ajatukset ja probleemat. Muutama vuosi vain, ja ne olisivat tulleet valmiiksi viimeistellyiksi ja kirjoitetuiksi. Toisin kuitenkin kävi. Aatteet haihtuivat isäntänsä mukana Karjalan tuuliin, eikä niiden jatkajaa näy näköpiirissä.

Jaakko Korpikallion humanistiset tiedot olivat laajat ja perinpohjaiset, kun hän vuonna 1934 lähti tutkimusmatkalle Englantiin, josta palasi seuraavana vuonna. Toisenkin samanlaisen matkan hän suoritti vuonna 1936, ja kohta sen jälkeen ilmestyi akateemisena väitöskirjana hänen laaja teoksensa »Yksilön ja kansalaisen kasvatus Englannissa, I» (1937). Siinä hän selvittelee luonteelleen ominaisella perinpohjaisuudella kasvatuspäämäärien kehitystä renessanssista nykyaikaan asti. Juuri ennen sodan puhkeamista ehti valmiiksi käsikirjoitus teoksen jatko-osaan »Kansalaismielen koulu», jossa tekijä selostaa havaintoihinsa ja tutkimuksiinsa nojautuen Englannissa nykyisin vallitsevia kasvatusoloja.

Huolimatta pääteostensa tutkimusobjektin laadusta Korpikallio ei kuitenkaan vieraantunut oman maansa visaisten kasvatusongelmien piiristä. Hänen useat pienemmät kirjoituksensa (julaistut pääasiassa aikakauskirjassa »Kasvatus ja koulu» vuosina 1934—1938, yhteensä viisi artikkelia) osoittavat päinvastoin, että Suomen nuoriso ja sen koulu olivat jatkuvasti lähellä hänen sydäntään. Niiden kehittäminen väikkyikin hänellä elämänsä varsinaisena päämääränä, jonka onnelliseen ratkaisuun ulkomaisetkin tutkimukset tähtäsivät. Korpikallio halusi ensin nähdä, miten asiat on järjestetty muualla, voidakseen avarampien näkemysten pohjalla ryhtyä tieteelliseen tutkimustyöhön Suomen nuorison kasvatusprobleemien selvittämiseksi. Eikä hän tyytynyt olemaan vain teoreetikko, vaan pyrki syvällä vakaumuksella ja innostuksella soveltamaan aatteitaan ja kokemuksiaan jatkuvasti käytän-

töönkin toimiessaan Kallion yhteiskoulun historian ja yhteiskuntaopin opettajana. Miten kauas ja syvälle tähtääviä ajatuksia hänen mielessään kypsyi, siitä antaa joitakin viitteitä lyhyehkö kirjoitus »Ajatuksia koulukasvatuksen uudistamisesta» (AKS:n Tie 1939).

Nuorelle, parhaaseen ikään varttuneelle kasvatustieteilijälle ja opettajalle olisi tuskin voinut tarjoutua sopivampaa, mielenkiintoisempaa tehtävää kuin mikä osui Korpikalliolle Valtioneuvoston nimittäessä hänet kesäkuussa 1939 n.s. Oppikouluasetuskomitean yleistä pedagogiikkaa edustavaksi jäseneksi. Samalla hän sai tehtäväkseen huolehtia myös historiallisten aineiden opetuksen suuntaviivojen kehittelystä. Korpikallio tunsi tehtävänsä vaikeuden ja vastuullisuuden, mutta kävi siihen käsiksi rohkeasti ja harkiten. Ja hänen leppoisasta olemuksestaan kuvastui suuri innostus, syvä asianharrastus; hänellähän oli nyt tehtävä, jolle hän tunsi voivansa omistaa koko henkisen voimansa ja harrastuksensa. Suuri lienee ollutkin kaipaus, kun oli keskeytettävä työ alkuunsa ja lähdettävä toisiin tehtäviin, Karjalan saloille isänmaan vartioksi.

Jaakko Korpikallion pedagogista valveutuneisuutta osoitti erikoisesti se, että hän kykeni tarkastamaan kasvatus- ja koulukysymystä yleiseltä näkökannalta, nousemaan paljon yli omien aineidensa rajojen. Nuoriso itse muodosti hänelle sen lähtökohdan, jolle koulu on rakennettava. Koulun sisäisen elämän ja opetustapojen olisi kirvoitettava esiin ne kyvyt ja persoonallisuuden alut, jotka usein kätkeytyvät ihmisarkuuden ja kömpelyyden varjoon ja jäävät siten kehittymättä täyteen voimaansa. Mutta toiminnallisuus ei saisi olla suinkaan vain pinnallista näpertelyä ja touhuamista, vaan laadultaan enemmän sisäistä, henkistä laatua, todelliseen suomalaiseen kansanluonteeseen pohjautuvaa. Koulun olisi siten kyettävä tavoittamaan Suomen kansan sielu ja vaikuttamaan sen jalostumiseen ei yksin älyllisessä suhteessa, vaan myös tunteen ja tahdon puolesta. Vaikka tietopuolisen kasvatuksen pätevyydessä ja perusteellisuudessa ei nykyisinkään ole tinkimisen varaa, olisi sittenkin välttämätöntä, ettei oppikoulu vieraannuttaisi kasvattejaan elävästä elämästä ja tekisi heitä penseiksi tuottavaa työtä, nimenomaan ruumiillistakaan työtä koh-

taan. Kohottamalla maaseudun henkistä tasoa kohotettaisiin myös sen elintasoa ja hävitettäisiin nykyisin vallitseva väärinkäsitys tuottavan työn ja sivistyksen välisestä ristiriidasta. Nykyinen oppikoulu ei ole vielä päässyt vapautumaan niistä kahleista, joiden puristuksessa se vuosikymmenet ja -sadat on vaikuttanut. Sitä on ollut luomassa suomalaisesta kansasta itsensä irralliseksi tunteva vieraskielinen sivistyneistö, ja se on saanut taistella ankarasti olemassaolostaan venäläistyttämisohjelmien painon alla. Siksi on välttämätöntä, että siihen vihdoin luodaan itsenäisen Suomen olosuhteita vastaava henki. Keskitystä kaivataan jo käytännöllisistä syistä. Mutta vielä enemmän kaivataan kuitenkin keskittymistä kansalliseen sivistyssisältöön. Ja ennen kaikkea: oppikoulun on pyrittävä jokaisen sivistyssisältöä omaavan opetusaineen avulla tuomaan seiniensä sisälle henkistä elämää, syvää mietiskelyä, herkkää kauneuden tajua, tunteen ja tahdon viljelyä, reipasta iloa ja nuorekasta hengen vapautta. — — —

Jaakko Korpikallio ei päässyt palaamaan takaisin rakkaan työnsä ääreen. Hänen ajatuksensa katkesivat kesken. Sen, joka on kuullut hänen lämmöllä ja vakaumuksella esittävän harkittuja mielipiteitään kasvatusongelmista, valtaa hänen muistonsa ääressä syvä alakuloisuus. Tuntuu siltä, ettei pienellä maallamme olisi ollut varaa uhrata hänenlaistaan voimakasta hengen miestä. Hänen sankarimuistonsa kirkastaa meille, että vapauden puolesta eivät mitkään uhrit ole liian kalliita.

Ilmari Paasio.

Y R J Ö N Y K Ä N E N

Yrjö Nykäsessä menetti maamme voimistelu yhden parhaimmista ja työtarmoisimmista miehistään. Varsinaisen elämäntyönsä suoritti Nykänen juuri voimistelun työkentällä, mutta emme silti saa unohtaa, että hän harvinaisen monipuolisena urheilijana on kotikaupungissaan Viipurissa suorittanut menestyksellistä työtä myös jalkapalloilun ja painin alalla.

Vaikka »Jyrä» ennätti harrastaa painia vain sivutöinään, kehittyi hänestä erinomainen taitopainija, joka opiskeluvuosinaan saavutti akateemisia mestaruusarvoja painissa. Viipurin Voimailijoissa suoritti hän suuriarvoista työtä samoihin aikoihin Oskari Frimanin kanssa sekä osallistui lukuisiin kilpailuihin, m.m. Suomen mestaruuskilpailuihin v. 1917.

Varsinainen »leipälaji» voimistelun ulkopuolella oli »Jyrällä» kui-

tenkin jalkapallo. Viipurin Reippaan joukkueessa oli hänen työnsä tälläkin alalla ratkaisevaa laatua. Hänen opastuksellaan kehittyi Reippaan riveissä useita taitavia palloilijoita, joista »Jyrän» kaksi veljeä Hermanni ja etenkin Matti olivat huippuluokkaa. »Jyrä» itse hallitsi maltillisesti ja teknillisesti monet vuodet tukimieslinjaa niin hyvin Reippaan kuin HJK:n joukkueissa. Hän oli sellainen pelaaja, joka pelaa jalkapalloa »päällään», ja juuri älyn käyttö pelissä olikin hänen vahvin puolensa.

Voimistelijana on »Jyrä» kuitenkin jättänyt selvimmät jälkensä aktiivimiehenä. Jo koulupoikana hän kohosi maamme parhaimpien voimistelijoiden joukkoon. Viipurin Reippaan riveissä hän niitti monta kaunista voittoa seuralleen sekä itselleen. Hänen voimistelussaan ilmeni erinomainen varmuus ja muotopuhtaus. Sama harkinta, joka oli johtavana hänen kaikissa edesottamuksissaan, oli tunnusomaista myös hänen voimistelulleen. Hän ei koskaan pyrkinyt loistamaan liikkeiden vaikeudella, varmuuden kustannuksella. Tämä ei merkitse sitä, ettei hän olisi pystynyt suorittamaan vaikeitakin liikkeitä. Ei niin. Kyllä hän kykeni suorittamaan yhtä vaikeita liikkeitä kuin kuka tahansa toinen niinä aikoina, mutta hän erosi kilpatovereistaan siinä, että hän esitti vaikeat liikkeet vasta sitten, kun ne olivat valmiit esitettäviksi muotopuhtaasti ja varmasti. Aktiiviaikanaan hän saavutti m.m. viitenä eri vuotena Suomen mestaruusarvon voimistelussa.

Vuonna 1915 Nykänen valmistui voimistelunopettajaksi, ja tästä alkaa hänen varsinainen kasvatustyönsä voimistelun vainiolla. Sen työn lisäksi, mitä hän suoritti eri kouluissa voimistelun opettajana, on erikoisesti merkille pantava hänen valtava työnsä vapaiden harrastusten, seurojen ja Suomen Voimisteluliiton työkentällä. Valtaosa hänen työstään voimistelunjohtajana ja kasvattajana lankesi Viipurin ja itä-Suomen osalle. Hän antautui työhönsä täydestä sydämestään, ja kun hän hallitsi työalansa pienintä piirtoa myöten, olivat tuloksetkin mitä parhaimmat. Viipuri kohosi johtoasemaan voimistelussa. Viipurin Reipas sekä seurana että sen miehet yksityisinä kilpailijoina hallitsivat voittajina useat vuodet maamme voimistelun kilpakentillä.

Nykäsen perusteelliset tiedot ja taidot koituivat koko maamme

voimisteluelämän hyödyksi hänen toimiessaan useina vuosina Voimisteluliiton johtokunnan jäsenenä. Nykäsen ansiota on suurelta osalta seuravoimistelumme uudistuminen. Ulkomaisilla opintomatkoilla saamistaan vaikutteista ja näkemisistään hän kykeni erottamaan pois sen, mikä niissä oli vain ulkopuolista kuorta ja koreilua sekä muokkaamaan niissä olevan ytimen suomalaiselle luonteelle käyttökelpoiseksi. Nykäsen sormenjäljet suomalaisessa taitovoimistelussa tuntuvat vielä hyvin pitkän ajan eteenkin päin.

Nykänen oli Suomen voimistelujoukkueen valmentajana ja johtajana kolmissa Olympialaisissa kisoissa, nimittäin Pariisin, Amsterdamin ja Berliinin kisoissa, ja siihen menestykseen, mikä näissä kisoissa maamme joukkueilla oli, on Nykäsen ansio kiistämätön. Koulun piiriinkin Nykänen on jättänyt huomattavat jäljet kirjallisen tuotantonsa kautta. Vuosina 1930 ja —31 ilmestyi häneltä kaksi merkittävää teosta, »Urheilun opetus» ja »Voimistelun opetustaito». Kumpaisessakin teoksessaan Nykänen viittoo voimistelun opettajille uusia uria päämäärään pääsemiseksi. Etenkin teoksessa »Urheilun opetus» opetusaste-jaoittelun ja teoksessa »Voimistelun opetustaito» telineliikkeiden auttamis- ja vastaanottomenetelmien käsittely ja esittäminen ovat olleet ja ovat edelleenkin voimistelun opettajille suureksi avuksi heidän työssään. Juuri ennen sodan puhkeamista ennätti Nykänen suorittaa loppuun viimeisen teoksensa »Voimistelun tuntiohjelmia» — sekin teos, joka esittää uutta voimistelukirjallisuudessa. Nykäsen vaikutus ulottuu näiden teosten kautta yli koko maamme kouluvoimistelun, johon hänen persoonallinen panoksensakin Sortavalan seminaarin ja sittemmin Normaalilyseon voimistelun lehtorina ehti jättää merkittävän vaikutuksen.

Vielä on meidän mainittava Nykäsen toiminta Viipurin Suojeluskunnan kansliapäällikkönä vv 1919—20 sekä Viipurin Sk-piirin urheiluohjaajana vv 1920—26. Tässä työssään hän joutui kiertämään koko Karjalan Kannaksen ristiin rastiin toimeenpannen voimistelu- ja urheilukursseja suojeluskuntaväelle. Tällöin hän oppi tuntemaan Karjalan ja sen kansan perusteellisesti, ja kiintymys, joka näillä matkoilla molemminpuolisesti syntyi vaikutti suuresti Nykäsen myöhäisempään toimintaan Karjalan asiassa.

Lyhyestikin hahmotellen on se työ, jonka Nykänen maamme voimisteluelämän hyväksi ennätti suorittaa, ollut niin laajuudessaan kuin laadussaankin suurimmassa määrin kiitoksen ansaitsevaa. Hän itse ei koskaan kiitosta etsinyt. Hän teki työnsä sydämen halusta koskaan omaa etuaan etsimättä, ja kun kerran maamme voimistelun historia kirjoitetaan tulee Nykäsen suorittama työ asetettavaksi oikeaan arvoonsa.

Nykäsen työ katkesi kesken. Hän ei ollut täyttänyt vielä 50 vuotta, mutta hänen työvuosiinsa sisältyi runsas ja sisällöltään rikas työkausi. Työ, jota suoritetaan sellaisella antaumuksella ja sydämeninnolla, kantaa runsaan hedelmän vielä kauan sen jälkeen, kun työntekijän kädestä on ase jo kirvonnut.

*

Sinulle, Veljeni, on langennut arpa kaunein. Isänmaasi puolesta, kauniin Karjalan mailla, vuolaan Vuoksen rannalla saavutit sankarin osasi.

Unelmat, joita niin usein yhdessä kudoimme, unelmat suuresta Suomesta ja eheästä kansasta, jäivät silmiltäsi näkemättä. Eheän kansan löysit siellä rintamalla aseveljistäsi, ja se varmaan valoi mieleesi aavistuksen onnellisemmasta tulevaisuudesta. Mutta tunnen, että karvain mielin jätit askel askeleelta kauneinta Karjalaa vihamiehen haltuun. Viipuri, Sortavala, koko Karjalan Kannas, jossa lapsuutesi ihanimmat vuodet vietit, ja jossa valtaosan elämäsi työstä suoritit, ovat nyt vainolaisen tallattavina.

Kaukaa sukeltavat esiin yhteiset muistot. Kasvinkumppalin, koulutoverin, opiskelutoverin, virkaveljen, lauluveikon, aateveljen yhteiset muistot. Lähes puolen vuosisataa ovat elämämme langat kummallisesti kietoutuneet toisiinsa. Harvoin on kahden, alkuaan vieraan, miehen elämän radat kulkeneet niin rinnattain, alkaen riemukkailta, vapailta, vallattomilta poikavuosilta, läpi kouluvuosien, yliopisto-opiskelujen takaisin kotikaupunkiin Viipuriin. Niinkuin olivat olleet yhteisiä lapsuusajan temmellykset, niin olivat yhteisiä myös työvuosien harrastukset. Saman seuran värejä puolustimme urheilukentillä, saman lipun alla lauloimme iltojen iloksi, jopa samoissa kouluissa olimme virkaveljinä toistemme jälkiä kul-

kien. Vuosien kuluttua ja teittemme välillä erottua, hyvä Kohtalo johdatti meidät jälleen yhteen tänne pääkaupunkiin. Mikä oli silloin luonnollisempaa kuin että yhteiset poliittiset harrastuksemme veivät meidät AKS:aan. Sinä, Veljeni, olit aatteen mies loppuun saakka. Muuta ei Sinulta voinut odottaakaan. Mihin kerran ryhdyit, sen veit niin pitkälle kuin se voimillasi oli mahdollista. Mitään puolinaista et suvainnut. Se oli perusluonnettasi vastaan. Yhtä täsmällisesti ja tinkimättä kuin hoidit virkavelvollisuutesi, suoritit myöskin ottamasi tehtävät. Karjala, suuri Suomi, yksimielinen kansa, ne olivat Sinun harrastuksesi kohteet viime vuosina. Uskollisena näille aatteille seisoit järkkymättä Taipaleen teräsmyrskyssä, Vuosalmen rumputulessa. Seisoit, ja kaaduit. Kaaduit aatteen sankarina, sillä olit jo käsittänyt, että Vuosalmikin oli vain etappi.

Sodan lait ovat ankarat. Ne tuhoavat parhainta elämää ihmissilmin katsoen järjettömästi. Niin kävi Sinunkin kohdallasi, Veljeni. Meidän jäljelle jääneiden on vaikea käsittää uhrisi tarkoituksenmukaisuutta. Mutta ehkä tämä on juuri niitä asioita, joita ei järjellä selvitetä. Sinä, Veljeni, kannoit uhrisi uljaasti loppuun saakka. Meidän, veljiesi, on etsittävä ylhäältä voimaa voidaksemme Sinun laillasi kantaa kohtalomme, kun vuoromme kerran koittaa.

Kirposi kilpi,
Katkesi kalpa
Veljeni, taistosi raukes.
Uskalsit henkesi,
Uhrasit veresi,
Sankarihautasi aukes.

Oskari Väänänen.

MARTTI TERTTI

Maatalous- ja metsätieteiden tohtori Martti Tertti kaatui lentopommin satuttamana tammikuun 5 p:nä Mikkelissä käydessään siellä sodan aikaisen toimintansa vaatimissa tehtävissä.

Martti Tertti oli, vaikkakin AKS:n jäsenenä melko nuori, kuitenkin niitä veljiä, joiden menetys kipeimmin tuntuu. Tämä johtuu ennen kaikkea siitä, että hän oli varustettu niillä lahjoilla, joita AKS:n taistelu tämän maan hyväksi veljiltä eniten vaatii. Se näkyy jo siinä ihmissilmin arvioituna korkeassa, vaikka jo nousussaan katkenneessa elämänkaaressa, minkä hänen voimakas ja tuloksekas elämänsä oli lyhyenä aikana ehtinyt piirtää.

Hänen työsarkansa oli laaja ja monipuolinen. Päätehtävänsä hän suoritti metsätieteen ja -opetuksen alalla. Hän toimi jo opiskeluaikanaan Keravan yhteiskoulun opettajana, ja metsänhoita-

jaksi valmistuttuaan hän tuli metsänhoidon assistentiksi yliopistoon, toimien myös kesäisin assistenttina yliopiston metsänharjoitteluasemalla Hyytiälässä. Myöhemmin hän oli vielä pari vuotta Evon metsäkoulun metsänhoitajana, kunnes tuli Metsätieteellisen tutkimuslaitoksen metsänhoidon tutkimusosaston vanhemmaksi assistentiksi ja laitoksen sihteeriksi 1928. Viisi vuotta myöhemmin nimitettiin hänet yliopiston metsänhoitajan virkaan, missä hän oli vielä sodankin aikana.

Edellä mainittuihin elämänsä puitteisiin pystyi Tertti mahduttamaan harvinaisen paljon tuloksekasta työtä. Tiedemiehenä hän antoi pysyvän ja merkityksellisen lisän maamme metsätieteelle. Hän oli aloittanut tutkimustoimintansa jo heti valmistuttuaan metsänhoitajaksi, mutta varsinaiseksi tutkimuskaudeksi hänelle muodostuivat ne viisi vuotta, jolloin hän Metsätieteellisessä tutkimuslaitoksessa oli tilaisuudessa antautumaan kokonaan tieteelliseen työhön. Tällöin valmistui mm. se hänen metsän uudistumisen perusteita selvittelevä tutkimuksensa aluskasvillisuuden merkityksestä metsän uudistumiselle, joka samalla oli hänen väitöskirjatyönsä. Vaikka sitten myöhemmin monet uudet tehtävät sekä metsäopetuksen ja muun metsätalouden samoinkuin yhteiskunnallisella ja valtiollisellakin alalla tempasivat hänet mukaansa, jaksoi hän kuitenkin edelleen jatkaa myös tieteellistä toimintaansa. Hänen tutkimuksensa kohdistuivat pääasiassa metsänhoidollisiin ja metsäbiologisiin kysymyksiin, ja hän saavutti näillä aloilla niin korkeaksi arvostellun tieteellisen tason, että hänet katsottiin päteväksi sekä metsänhoidon että metsäbiologian professorin virkoihin. Mutta hänen tutkimustoimintansa ulottui vielä metsätalouden historiaan ja metsätuhoihinkin, mikä osoittaa hänen metsäalalla omaamiensa tietojen laajuutta. Hänen varsinaisten tutkimustensa ohella kannattaa erityisesti viimeksimainitussa mielessä mainita mm. hänen metsähallituksen historiansa k.o. laitoksen 75-vuotisesta toiminnasta.

Ehkä vielä painavampi on Tertin elämäntyö opettajana ja kasvattajana. Lukuunottamatta opettajatoimintaansa Keravan yhteiskoulussa Tertti suoritti tämänkin työnsä metsätalouden hyväksi. Jo yliopiston assistenttina, varsinkin Hyytiälässä, sekä

Evon metsäkoulun metsänhoitajana tulivat hänen synnynnäiset opettajanlahjansa näkyviin, ja kummallakin taholla hän saavutti melko erilaisen oppilaskuntansa täydellisen luottamuksen. Parhaiten hänen erinomainen opettaja- ja kasvattajakykynsä pääsi esille hänen keskenjääneessä kasvatustyössään yliopiston metsänhoitajana, missä ominaisuudessa hän joutui mm. johtamaan metsänhoitajiksi valmistautuvien ylioppilaiden ns. ensimmäisen kesän harjoitustöitä yliopiston metsäharjoitteluasemalla. Jo lähes 500 metsätieteiden opiskelijaa ehti täällä nauttia hänen opetuksestaan. Tässä toimessaan Tertti olikin paikalla, mihin on vaikea soveltuvampaa henkilöä koskaan löytää. Hänen suuri rakkautensa luontoon samoinkuin laajat ja perusteelliset sekä luonnontieteelliset että metsätieteelliset tietonsa loivat kestävän pohjan hänen opetustyölleen. Hänellä oli lisäksi erinomainen kyky havainto-opetukseen luonnossa sekä selvä, johdonmukainen ja mukaansa tempaava esitystapa. Hän jaksoi aina seurata aikaansa ja siten pystyi alati esittämään uutta metsätalouden alalta. Hän ymmärsi oppilaitaan ja myöskin heidän oma-aloitteisuuttaan. Hänen suhtautumisensa oppilaihinsa oli välitöntä ja rehtiä, niin että hänen apuunsa ja neuvoihinsa haluttiin ja rohjettiin turvautua. Siitä huolimatta hän vaati heiltä paljon. Mutta itse hän omalla esimerkillään myöskin osoitti heille tinkimättä ja ilomielin velvollisuutensa täyttävän ammattimiehen. Siksi hän nousi oppilaittensa mielessä esikuvaksi, mikä sai heidätkin yrittämään. Tertti oli todellakin yhtä paljon kunnioitettu kuin pidettykin opettaja.

Tertin kasvattaja- ja opettajatyöhön liittyi läheisesti hänen toimintansa metsätaloudellisen ja yleisluontoisen valistustyön alalla. Hän on laatinut lukuisia yleisluontoisia metsäalan valistuskirjasia, kuten »Nuorten metsäkirja» koululaisille ja partiolaisille, »Pieni metsänhoidon opas», »Kansakoulujen metsäopetuksen opas» ynnä lukuisia muita, jotka ovat tarkoitettuja kansan ja metsänomistajien valistamiseksi. Vielä hänen kuolemansa jälkeenkin ilmestyi häneltä yhdessä erään toisen kirjoittajan kanssa julkaistu »Maamiehen metsäoppi», tarkoitettu lähinnä maanviljelijöitä varten. Hän kirjoitteli lisäksi ahkeraan sanoma- ja aikakauslehdissä, oli käytetty ja pidetty luennoitsija ammattimiesten,

maanviljelysseurojen, partiolaisten ja oppikoululaisten tilaisuuksissa, radiossa, erilaisilla ammattialan ja eri opettajien ym. kursseilla, ja sitä paitsi hän oli metsäkerho-ajatuksen alkuunpanijoita ja toteuttajia.

Monipuolisilta ja lukuisilta metsätaloudellisilta harrastuksiltaan Tertti sai vielä riittämään runsaasti aikaa myöskin osallistuakseen yhteiskunnalliseen ja valtiolliseenkin elämään. Paitsi tieteellisellä ja metsätaloudellisella puolella tapahtunutta yhdistystoimintaa — hän toimi mm. Suomen Metsänhoitoyhdistyksen ja Metsäpäivien sihteerinä, Metsätaloudellisen Aikakauskirjan päätoimittajana, Luonnon Ystävän ja Metsätaloudellisen Aikakauslehden toimitussihteerinä sekä Helsingin metsänhoitajayhdistyksen johtokunnan jäsenenä ja varapuheenjohtajana — hän osallistui myös muuhun yhdistys- ja kunnalliseen toimintaan. Hän oli mm. Mannerheimin lastensuojeluliiton metsänhoitovaliokunnan, Huopalahden kunnanvaltuuston sekä Munkkiniemen yhdyskunnan valtuuston ja hallintolautakunnan jäsen. Valtiolliseen elämään hän osallistui ollen innokkaasti mukana Isänmaallisen Kansanliikkeen toiminnassa. Hänen harrastuksensa kohdistuivat erityisesti työväen kysymyksiin ja hän osallistuikin IKL:n työväenasian ohjelman kehittämiseen. Luonteensa mukaisesti ei hän tämänkään kysymyksen suhteen jäänyt pelkäksi teoreetikoksi, vaan ryhtyi määrätietoisesti soveltamaan käytäntöön periaatteitaan. Hän toimi Suomen Kansallisen Ammattikuntajärjestön (SKA) puheenjohtajana vsta 1936 kuolemaansa saakka. Muutenkin hän uhrasi työtä ja aikaa IKL:n toimintaan, esiintyen usein puhujana eri tilaisuuksissa, myös maaseudulla. Sitäpaitsi hän oli vuoden 1936 valtiollisissa vaaleissa IKL:n kansanedustajaehdokkaanakin.

Tertti oli työssään ja elämässään isänmaalleen vihkiytynyt, väsymätön uurastaja ja taistelija. Hänen suurimpana halunaan oli tehdä kaikki kansansa hyväksi. Siksi hän oli myös heti valmis vapaaehtoisena osallistumaan kertausharjoituksiin, vaikka hänen I luokan nostoväen vääpelinä ei ollut tarvinnut vielä astua riveihin. Hän oli mukana Puolustusministeriön Sanomatoimiston lokakuussa 1939 järjestämillä valistusupseerikursseilla ja hänet määrättiin sitten valistusupseeriksi, jolla paikalla hän oli viimeistä

velvollisuuttaankin täyttäessään. Hän ehti nähdä kuitenkin ennen kaatumistaan suurimman ihanteensa toteutuneena: kansansa yhtyneenä yli kaikkien rajojen. Hän oli ikäänkuin tietoinen elämänsä päättymisestä jo ennen sodan puhkeamistakin, ja hänellä oli kiire ehtiä tekemään vielä joitakin palveluksia maansa ja kansansa hyväksi.

Tertissä menetti isänmaa paljon, miehen, jolla olisi ollut kykyä, voimia ja tahtoa palvella maataan. Häntä — kuten monia muitakin sankarivainajiamme — ajatellessa tuntuu kuin aina parhaimmat meistä olisivat tulleet kutsutuiksi pois ja me heikommat olisimme jääneet jäljelle.

Esko Kangas.

ASEVELJEYDEN HENKI

Jussi Saukkonen

Nuoren ja keskipolven suomalaisten keskuudessa on kauan kaivattu syvällistä, tekoihin johtavaa yhteiskunnallisen herätyksen henkeä; on kaivattu eri karsinoihin jakautuneen yhteiskuntamme ennakkoluulot hävittävää uudistuksen henkeä. Viime talven ankara sota loi kansamme elinvoimaisimman osan keskuuteen, armeijamme keskuuteen »vallankumouksen» hengen, aseveljeyden hengen, joka on levenemässä koko kansan keskuuteen. Se osa kansastamme, joka on tällaista uudistusta rehellisesti kaivannut, on nyt velvollinen vaalimaan aseveljeyttä, jotta se todella pääsisi muodostumaan yhteiskuntaamme hyödyttäväksi voimaksi. — Emme pystyneet hyvän rauhan aikana voittamaan itseämme. Tarvitsimme katkeran sodan. Sen tähden tiedämme nyt, mitä meidän on tekeminen turvataksemme kansallemme onnellisemman tulevaisuuden.

Aseveljeys on luonteeltaan tunnevoimainen sana, jonka sisältö voidaan helposti unohtaa. Sen tähden on syytä joskus syventyä erittelemään sen olemusta. Kun kuuntelee nykypäivien juhlapuheita ja lukee sanomalehtikirjoituksia, tuntuu siltä kuin tuijottaisimme aseveljeyteen pitäen sitä keskuuteemme yhtäkkiä ilmestyneenä ihmeenä. Ja kuitenkin se on suurelta osalta veren perintöä, jonka sodan kylmät tosiasiat ovat elvyttäneet eläväksi tekojen hengeksi.

Kansamme kiintymys siihen maahan, jonka monet sukupolvet ovat työllään erämaalta valloittaneet ja nykyinenkin sukupolvi osaltaan rakentanut; Pohjolan miehen perinnäinen vapaudenrakkaus, suomalaiselle ominainen kiintymys kotia ja omaisia kohtaan sekä isäin tapojen ja uskonnon syvä kunnioittaminen ovat piilleet jokaisen suomalaisen sydämessä silloinkin, kun on epäilty ja väitetty kielteisyyden astuneen isänmaanrakkauden tilalle kansalaisten sydämiin. Näiden perusominaisuuksien varaan syntyi sotilaittemme yhteenkuuluvaisuuden tunne jo reservin ylimääräisten kertausharjoitusten aikana. Vilpitön toveruus yhdisti silloin rajoille vartioon asettuneet eri yhteiskuntaryhmiin kuuluneet Suomen miehet. Siellä oli jokaisella mahdollisuus saada välitön kosketus erilaisen elämänkäsityksen omaavaan kansalaiseen. Eivät olleet poliittisesti väritetyt sanomalehdet eivätkä välittäjän tehtävän itselleen omaksuneet poliittiset johtajat luomassa erikoisväritystään miehisten miesten kanssakäymiseen. Avomielinen ajatustenvaihto ja rehti käyttäytyminen mursivat jo ennen sodan alkua ennakkoluulojen vahvan muurin. Kun maamme sitten joutui hyökkäyksen kohteeksi, luja yhteenkuuluvaisuuden tunne oli luonnollinen perusta sille toveruudelle, joka johti kunkin kohdastaan tekemään kaikkensa rintamatoverin ja oman kansamme hyväksi. Kuolemanvaara silmien edessä jaettiin muonaosuudet, sotakuukausipalkat ja autettiin vaikeaan tilanteeseen joutunutta toveria omin asein. Etulinjojen luoti- ja kranaattisateessa annettiin myös monet vakaat lupaukset auttaa taistelutoverin omaisia, jos tämä itse jäisi taistelukentälle. Kotirintaman raskaat koettelemukset lujittivat sotilaiden uhrimieltä. Näin syntyi aseveljeys.

Kun aseveljeyden henki on kerran syntynyt elämän ankarien

realiteettien edessä, on sen jatkuvan vaalimisen tapahduttava myös todellisuuden pohjalla ja ilman korupuheita.

Suomalainen aseveljeyden henki ei saa koskaan kehittyä itsetyytyväisyydeksi eikä kerskaukseksi, joka estää kansalaisia näkemästä kokonaisuutta, kansakuntaa, jonka hyväksi kaikki toiminta on ohjattava. Se ei saa nostaa uusia raja-aitoja entisten sortuneiden tilalle tehostamalla rintamamiesasemaa. Rakentavaksi muodostuu aseveljeyden henki silloin, kun se on v a a t i m a t o n t a t u n n u s t a u t u m i s t a aseveljien suureen, vastuuntuntoiseen joukkoon.

Oikea aseveljeyden henki ei vaadi etuoikeuksia,vaan on sanan parhaassa merkityksessä p a l v e l e v a a h e n k e ä. — Tähän on syytä kiinnittää huomiota, koskapa nyt on jo eri yhteyksissä ilmennyt pyrkimystä esittää vaatimuksia rintamamiesasemaan vedoten. Todellinen aseveli ei vaadi itselleen oikeuksia, vaan kysyy velvollisuuksiaan aseveljiään, kaatuneiden tovereiden omaisia ja isänmaataan kohtaan. Me säilytämme myös rauhan aikana sen periaatteen, joka meille ankarassa sodassa kirkastui: »Yksilön on elettävä, ajateltava ja toimittava joka hengenvedollaan kansansa menettämättömänä jäsenenä.»

Aseveljeys edellyttää yksimielisyyden säilyttämistä kansamme keskuudessa. Tässä pyrkimyksessämme emme kuitenkaan ole oikeutettuja päätymään suvaitsemattomuuden tielle. Yksimielisyys, johon aseveljet pyrkivät kansakuntaa koskevissa suurissa elinkysymyksissä, ei voi olla yksilön vapaata harkintaa kahlitsevaa, yksilöä orjuuttavaa. Aseveljien pyrkimyksenä ei ole tehdä itsestään eikä tovereistaan joukkosieluja, jotka merkityksettöminä hiekkajyväsinä soluvat virran mukana, sillä talvella 1939—40 opimme antamaan arvoa yksilölliselle harkintakyvylle ja omatoimisuudelle, koska näimme, miten arvokkaita tekijöitä ne olivat armeijallemme viime sodassa.

Tästä johtuu, että aseveljet kunnioittavat toistensa elämänkäsitystä, vakaumusta, vaikka se olisikin erilainen kuin kunkin omakohtainen vakaumus. Siinä ei nähdä erimielisyyden aihetta suurten ratkaisujen tullen, niin kuin ei nähty v:n 1939 syksylläkään. Tällä suvaitsevaisuudella on kuitenkin tietty ehdoton rajansa: kansa-

kunnan elintärkeissä kysymyksissä on aseveljien löydettävä toisensa samalta rintamalta, kuten viime talvenakin. Ja näitä elintärkeitä kysymyksiä ovat kansamme itsemääräämisoikeuden ja valtiollisen vapauden puolustaminen sekä laillisen valtiojärjestyksemme säilyttäminen. Kaikesta edelläolevasta on loogillisena seurauksena se, että aseveliyhtymät eivät ole oikeutettuja kajoamaan päivän puoluepoliittisiin kysymyksiin. Ne koroittavat äänensä vasta silloin, kun suuret valtakunnalliset ratkaisut ovat esillä, ja silloin niitä myös kuunnellaan.

Aseveljeyden henki on siveellisen elämäntahdon henki. Se velvoittaa kansansa tulevaisuudesta vastuun tuntevat miehet omaksumaan terveet elämäntavat, koska tulevaisuus kuuluu vain siveellisesti korkeatasoiselle kansalle. Aseveljet ovat myös tietoisia siitä, että heidän tulee täyttää ne lupaukset, jotka on annettu vihollisen tulen alla, kuolema silmien edessä asetoverin omaisten ja isänmaan oikeuksien turvaamisesta. Ne ovat pyhiä lupauksia. Älköön kukaan koskaan saako aihetta moittia aseveljiä täyttämättömistä lupauksista! Aseveljeys edellyttää lujaa keskinäistä luottamusta, joka on lunastettava teoilla. Käydyn sodan kokemukset ja entispolvien perintö johtavat aseveljet myös isien uskon turviin vakaina ja nöyrinä tunnustajina.

Koska aseveljeys on luova voima, kuuluu sen olemukseen myös henkisen sivistyksen arvostaminen ja harrastaminen. Näimmehän viime talvena, mihin pystyy kansa, jolla on korkea henkinen kulttuuri tukenaan. Näimme, millaisiin saavutuksiin pystyivät kansansivistyslaitostemme ja oppikoulujemme kasvattamat miehet rivimiehinä, alipäällystönä ja upseereina. Tiedämme nyt, että sivistyselämän vaaliminen on syvälle käypää maanpuolustustyötä. Sen tähden vv:n 1939—40 sodan rintamamies antaa aina suuren arvon henkiselle kulttuurille. — Kaikessa muussakin toiminnassa on aseveljien pyrkimyksenä rauhan toimin rakentaa se, minkä sota on heidän silmiensä nähden hävittänyt. Tämä ei kuitenkaan merkitse sitä, että aseveljet unohtaisivat maanpuolustuksen lujittamisen. Sen vaalimisen he käsittävät ehdottomaksi velvollisuudekseen.

Elämän ankarat realiteetit velvoittavat aseveljiä myös kaikella tarmollaan edistämään kansamme aineellista nousua siitä ahdin-

kotilasta, johon pienenä kansana suursodan aikana jouduimme. Riittävän toimeentulon takaaminen, viihtyisien kotien luominen kaikille yhteiskuntamme jäsenille on aseveljeyden hengen sanelema korkein aineellinen tavoite. Sen tähden on siellä, missä viime sodan rintamamiehet toimivat, ilmenevä yritteliäisyyttä, auttamisen tahtoa ja epäitsekästä mieltä. Taloudellisella avustustoiminnallaan aseveliyhtymät tulevat lähentämään eri yhteiskuntaryhmiä toisiinsa, samalla kun ne turvaavat puutteenalaisille toimeentulon, ilman kerjuusauvaa. Jos aseveljeydestä vihdoin syntyy se voima, mikä murtaa niin usein hyvät uudistusaikeet ehkäisseen taloudellisen itsekkyyden muurin, on yhteiskunnassamme tapahtunut vallankumous, josta versoo kansallemme onnellinen tulevaisuus. Ja tämän tehtävänsä se pystyy suorittamaan silloin, kun ihmisten silmät avautuvat näkemään, että kaunein sanoin julistettu uudistustyö on mahdollinen vasta sitten, kun se alkaa kustakin yksilöstä itsestään sisältä päin ja ryhtyy vasta sen jälkeen ympäristöä valloittamaan.

Oikea aseveljeyden henki on luova Suomen kansasta kansakunnan, jonka jäsenten keskuudessa ei ole enää mitään muuta arvonmittaa kuin rehellinen työ ja kunniallinen elämä.

Aseveljeys on vv:n 1939—40 sodan arvokkaimpia voittoja. Sen tulee vallata koko Suomen kansa.

AJATUKSIA JA MIELIALOJA SOTATALVEN NÄKÖKULMASTA

Lauri Hyvämäki

Suomen sota 1939—40! Jos yritetään arvioida sen ja sitä seuranneen rauhanteon vaikutusta kansamme vastaisiin valtiollisiin kohtaloihin, niin ajatus aivan vaistomaisesti kieltäytyy tähtäämästä kauemmaksi tulevaisuuteen kuin huomiseen tai korkeintaan ylihuomiseen. *Mars praecurrit in planetis* — Mars on edelleenkin lähin planeetoista, rauha ihanteista halvin tässä sotaisessa kaksikymmentäsataluvun maailmassa. Niin kauan kuin aseellis-diplomaattinen taistelu Euroopan johtovallasta, merien herruudesta ja siirtomaaelintiloista jatkuu, on tilanne meidän osaltamme siksi arvoituksellinen ja täynnä alati muuttuvia tekijöitä, että kriitillisinkin ja tietorikkainkin arvostelija näkee siihen suunnilleen yhtä syvälle kuin kortistakatsoja ihmiskohtaloihin. Suomen viime sota oli eräs,

historian silmissä todennäköisesti erittäin tärkeä, vaihe nykyistä Euroopan sotaa, siinä kaikki, mitä toistaiseksi voitaneen sanoa. Millaiseksi asemamme tästä lähtien vakiintuu, on kysymys, jonka ratkaisu ei riipu yksinomaan meistä, vaikka suvereenina valtiona tahdommekin pitää sen omissa käsissämme.

On vielä toistettava: ei ole tällä hetkellä eikä ehkä pitkiin aikoihinkaan mahdollista arvioida Suomen viime sodan »*ulkonaista*» merkitystä kansamme elämälle. Mutta äskettäin eletyn suuren sotatalven »*sisäisen*» merkityksen me sekä tajuamme järjellämme että tunnemme voimakkaasti sydämissämme. *Sen* arvioimiseen on jo nyt mahdollisuus. Seuraavat ajatukset, jotka vähitellen ovat kiteytyneet viime talven ja kevään kokemusten pohjalla, ovat kuitenkin pikemminkin eräänlaista persoonallista tilintekoa siitä, miten AKS-läinen rintamasotilas on käsittänyt sotamme henkisen merkityksen, kuin yritys luonnehtia sodan vaikutuksia kansamme sieluun yleensä.

SUOMEN KANSAN TAISTELU SOTATALVENA EI OLLUT MUUTA KUIN AKS:N OPPIEN EHDOTONTA JA TÄYDELLISTÄ TUNNUSTAMISTA

Aina syksyyn 1939 saakka on voitu, mikäli oli kysymys Akateemisesta Karjala-Seurasta ja sen edustamista aatteista, joltisellakin syyllä puhua »eristetystä nuorisosta». Sen jälkeen ei enää.

Tämän kirjoittaja muistaa vielä elävästi ensimmäisen AKS:n veljesillan, jossa hän oli mukana ensi yliopistolukukautenaan. Se oli tavallista sytyttävämpi ilta ja antoi ikään kuin aavistuksen siitä syvästä ja korkeasta, jota olemme tunteneet kuullessamme saneltavan Seuramme lippuvalaa. Tuntui kuin se henki, joka ilmeni tuon illan puheista ja lauluista, olisi ollut jotakin vallan uutta, jotakin, joka nimenomaan oli m e i d ä n ja jota muiden olisi vaikea käsittää samalla tavoin. Tilaisuuden päätyttyä myöhään illalla tulin ulkona kadulla keskustelleeksi erään vanhemman AKS-läisen kanssa, jonka matka piti samaan suuntaan. Keskustelu oli tietenkin kuluneen illan mielialojen siivittämää. Koetimme arvailla, mitä merkitsisi, jos koko Suomen kansaan saataisiin vale-

tuksi sama henki, joka meidän veljesjoukossamme tuntui olevan. Silloin sen suuri tulevaisuus olisi ikiajoiksi taattu, sanoi toverini. Jostakin syystä me kuitenkin päädyimme siihen kielteiseen tulokseen, että vuoden 1933 rikkinäinen Suomi tuskin milloinkaan voisi kokonaisuudessaan ja yht'äkkiä tulla niin korkea-asteisen kansallistunnon ja isänmaanrakkauden elävöittämäksi kuin me toivoimme.

Tämä keskustelu tähtikirkkaana syysiltana vuosia sitten palasi monta kertaa mieleeni eräänä toisena syksynä, vuoden 1939 loka- ja marraskuun kertausharjoitusviikkoina. Se heräämisen ja yhtymisen ihme, joka aikaisemmin näytti niin mahdottomalta, oli silloin tapahtunut. Ja mitkä olivat sen edellytykset, mitä siihen oli tarvittu? Olimme juuri nähneet, kuinka kolmikymmenmiljoonainen kansa käytyään kaksi viikkoa totaalista sotaa menetti itsenäisyytensä ja maansa vieraille. Tiedettiin, että Suomen ja Venäjän hallitusten kesken oli sukeutunut neuvotteluja joistakin aluesiirroista. Kesällä oli itärajalla AKS:n ja suojeluskuntajärjestön aloitteesta suoritettu vapaaehtoisia linnoitustöitä, ja syksyllä olivat eräät reserviläisryhmät saaneet kutsun lippujen alle puolueettomuusvartioinnin tehostamiseksi. Siinä kaikki, mitä varmasti tiedettiin. Ja seuraukset? Mistä se tuli, tuo sankarillinen itsestäänpiittaamattomuuden ja uhrivalmiuden henki, joka muutamassa viikossa hapatti koko meikäläisen yhteiskunnan ja sen itseensä ja omaan ryhmäänsä tiukasti sulkeutuneet, puoluekyräilyn katkeroittamat ja omaan osaansa tyytymättömät kansalaiset? Se on kenties määrittelemättä jäävä, mutta silti suurin niistä realiteeteista, joihin taistelumme marras—maaliskuussa 1939—40 perustui, ja me asepalvelukseen kutsutut AKS-läiset tunsimme sen täsmälleen samaksi asiaksi, mikä on ollut AKS:läisyyden ytimenä aina Seuran perustamisesta asti. Nyt se oli koko kansan yhteistä omaisuutta. Meille oli suotu onni elää suurta aikaa, todellista Suomen suvun nousun alkua!

Emme olleet enää »eristetty nuoriso». Moni meistä muistanee vielä, kuinka läheisesti hänelle puhuivat radiossa lausutun »Kekrinaaton laulun 1939» sanat:

»Lokakuu kolmekymmentäyhdeksän,
ovat korkeat päiväs' ja yös'!
Olet kutsunut, kansani, palvelemaan,
ja lähteä saan minä myös.
Kera kansani yhtä mä olla saan,
minä maatani palvella saan.
Lyhyt vartiotie elonpäivämme lie,
tuhatvuotinen on isänmaan.»

VUODEN 1939 KENTTÄARMEIJASSA TULI KANSALLISEN YHTEYTEMME AJATUS ENSI KERRAN LIHAKSI JA VEREKSI

Ensimmäisen kerran oli itsenäisessä Suomessa koko kansa aseissa. Tämä uusi olotila toi mukanaan lukemattomia uusia tehtäviä, jotka panivat yhteiskunnan sopeutumiskyvyn kovalle koetukselle. Uhanalaisten seutujen väestön siirto ja huolto, reserviläisten perheiden taloudellisen aseman turvaaminen, yhteydenpito armeijan ja kotiseudun välillä — siinä muutamia kysymyksiä, joiden ratkaiseminen ei suinkaan ollut helppoa. Vaikein oli tietysti itse pääkysymys: sotilaallisen valmiuden saavuttaminen sillä pohjalla, joka aikaisempina vuosina oli luotu tai luomatta jätetty. Siihen taas liittyi läheisesti, ikäänkuin henkisenä puolena, kysymys siitä, millaiseksi oli käytännössä osoittautuva itse taisteluvälineen, kansan syvistä riveistä kootun kenttäarmeijan, sisäinen lujuus.

Vaikkakin suomalainen on sotilaana aina ollut omaa luokkaansa, eivät silti esimerkiksi kokemukset rauhanaikaisista kertausharjoituksista aina ole olleet yksinomaan ilahduttavia, mitä tulee kurinpitoon. Millaiseksi oli muodostuva päällystön ja miehistön suhde alkaneissa »ylimääräisissä»? Kun reserviupseerit, jotka meillä jo koulutusedellytystensä puolesta edustavat n.s. sivistyneistöä — karkean kansanomaisesti katsottuna siis »herroja» — joutuivat niin laajassa mitassa hoitamaan sotilaallisia johtajatehtäviä, kuin meidän armeijassamme oli asianlaita, saattoi monessa — eikä vähimmin reserviupseereissa itsessään — aluksi syntyä epäilyksiä, oliko heillä mahdollisuuksia saada oikea ote miehistöön. Viimeksi-

mainitun valtaosahan oli ruumiillisen työn tekijöitä, siis useissa tapauksissa varsin erilaista elämän- ja maailmankatsomusta edustavaa. Eivätkö esimerkiksi meikäläisten reserviupseerien suhteellisen niukasta erikoiskoulutuksesta johtuvat haitat heikentäisi heidän johtaja-asemaansa ja antaisi aihetta helposti kurittomuudeksi kärjistyvälle arvostelumielelle? Aktiiviupseeri, ammattisotilas, saa jo asemansa vuoksi osakseen tietyn määrän arvovaltaa käskynalaistensa puolelta. Tämän edun reserviupseeri helposti menettää, elleivät sitä ole korvaamassa tavallista etevämmät johtajaominaisuudet.

Nämä epäilyt eivät suinkaan olleet perusteettomia, mutta käytäntö osoitti kuitenkin toista. Ankaran ajan vaatima yhteinen tehtävä lähensi päällystön ja miehistön toisiinsa ja loi niiden välille keskinäisen yhteisymmärryksen ja arvonannon. Sen voinevat todistaa myös YH-vaiheen aikana kenttäarmeijassa palvelleet AKS:läiset, joista suurin osa oli juuri reserviupseereita ja joutui siis toimimaan joukkueenjohtajina ja komppanianpäällikköinä. Näillä paikoilla on johtajalla tilaisuus oppia välittömästi tuntemaan miehensä sekä yksilöinä että joukkona, ja hän joutuu myös usein harkitsemaan kysymyksiä, jotka ovat laadultaan pikemminkin sosiaalisia kuin sotilaallisia. Esim. siviili-ihmisen korvissa niin vaatimattomilta kuulostaviin asioihin kuin loma-anomuksiin liittyy monesti sellaisia perusteluja, jotka saattavat esimiehen ankarasti punnitsemaan, mikä on oikeus ja kohtuus, mikä ei. Linnoitustöissä, jotka koulutustoiminnan ohella muodostivat ylimääräisten kertausharjoitusten varsinaisen ytimen, ei työtä johtava reserviupseeri voinut paljonkaan operoida käskyillä ja komennoilla, vaan hän joutui antamaan työohjeita ja -selityksiä, vetoamaan enemmän terveeseen järkeen kuin sotilaskuriin ja ennen kaikkea käyttämään sitä itse. Siten muodostui upseerin ja miehistön suhde melkein itsestään samanlaiseksi kuin työnjohtajan ja työntekijäin suhde yleensä. Tietenkin kesän 1939 vapaaehtoiset linnoitustyöt olivat sitä varten olleet terveellinen koulu. Monellekin niin sanotun henkisen työn tekijälle, joka reserviupseerin ominaisuudessa joutui linnoitustöissä harkitsemaan pesäkkeitten, ampumahautojen ja estelinjojen sijoituksia ja opastamaan maanviljelijä- ja työläisre-

serviläisiään niiden rakentamisessa, oli nimenomaan sotaa edeltänyt YH-vaihe erittäin kasvattava. Johtaja oppi tuntemaan miehensä samoin kuin nämä hänet, ja tuloksena oli useimmissa tapauksissa molemminpuolinen luottamus. Tietenkin oli sopeutumattomia yksilöitä ja luonteita, mutta ne eivät voi himmentää edullista kokonaisvaikutelmaa. Näin jäljestä päin muistuu syksyn 1939 lapio ja kivääri kädessä harjoitteleva kenttäarmeijamme mieleen ikäänkuin valoisana tulevaisuudenkuvana siitä nousevasta Suomesta, jossa elämän sisältönä on työ, ennen kaikkea työ isänmaan hyväksi, ja elämän muotona keskinäinen asetoveruus ja kohtalonyhteys.

TOTAALINEN SOTA — TOTAALINEN TAPPIO?

Sinä marraskuun aamuna, jolloin venäläisten pommikoneitten moottorien jyrinä ensi kerran kuului Suomen kaupunkien ja kylien yllä ja jolloin suojajoukkomme pitkällä itärajalla ottivat vastaan vihollisen ensimmäisen hyökkäysaallon, oli siis Suomen kansa psyykillisesti puolustusvalmis huolimatta siitä henkeäsalpaavan vakavasta tietoisuudesta, että yksin jätettyinä taistelimme suurvaltaa vastaan. Ihmissilmin katsoen meillä oli vain kolme mahdollisuutta: voitto, kompromissirauhaan johtava diplomaattinen välitys tai tuho. Aivan varmaa lienee, että koko maailma, mikäli se meitä lainkaan ajatteli, piti kolmatta vaihtoehtoa väistämättömänä. Olihan muutaman vuoden kuluessa jo siihen mennessä kokonaista neljä valtiota — Itävalta, Tšekkoslovakia, Albania ja Puola — joutunut alistumaan ekspansiivisena esiintyvän suurvaltanaapurin valtausjoukkojen edessä. Vieläpä, Puolaa lukuunottamatta, melkein miekaniskutta. Ja kuitenkin nämä valtiot, paitsi Albania, olivat sekä väkiluvultaan että aineellisilta voimavaroiltaan pohjoista Suomea monin verroin vahvempia, vaikkakin niillä kullakin oli omat ristinsä, mitä tuli diplomaattiseen ja sotilasmaantieteelliseen asemaan. Entä Baltian valtiot? Ne olivat pari kuukautta aikaisemmin vastalauseetta myöntyneet Neuvostoliiton vaatimuksiin sijoittaa niiden alueelle tärkeitä sotilaallisia tukikohtia. Suomen ryhtyessä puolustustaisteluun Venäjää vastaan meillä oli riipaiseva tunne siitä, että alkaneessa totaalisessa sodassa häviölle

joutuminen merkitsisi meille totaalista häviötä — kansamme itsenäisyyden, kulttuurin ja fyysillisen voiman armotonta tuhoamista. Niitä Napoleonin sotien aikuisia ritarillisia sodankäyntisääntöjä, jotka löivät leimansa vuosien 1808—09 Suomen sotaan ja silloisen voittajan menettelyyn, ei nykypäivän sota enää tunne eikä niitä totisesti kukaan suomalainen odottanutkaan!

MUUT VAIHTOEHDOT: KOMPROMISSIRAUHA JA VOITTO

Toinen ajateltavissa oleva ratkaisu oli jossakin sodan myöhemmässä vaiheessa tarjoutuva diplomaattinen välitys, joka tekisi rauhan mahdolliseksi sellaisin ehdoin, ettei Suomen elinetuja ja kunniaa loukattaisi. Tämä mahdollisuus näytti perin sumealta. Kun se joka tapauksessa jäi ratkaisevasti riippuvaksi siitä, miten sotilaallinen tilanne kehittyisi, niin se askarruttikin etupäässä vain maan hallitusmiesten ajatuksia herättämättä yleisempää mielenkiintoa.

Oli vielä jäljellä yksi mahdollisuus: voittaa sota. Oliko siihen uskominen mieletöntä?

Jo sodan n.s. viivytystaisteluvaiheessa nähtiin, ettei ylivoimainenkaan vihollinen tule Suomeen niinkuin kotiinsa. Pian kertoivat päämajan lakooniset tiedonannot uusia, rohkaisevia sanomia. Pääsotanäyttämöllä, Karjalan Kannaksella, Suomen puolustus kesti, ja venäläisten suurhyökkäys saatiin joulukuussa pysähdytetyksi. Tolvajärvellä suomalaisten hyökkäävä puolustus työnsi vihollisen takaisin. Lieksan suunnalla vihollinen heitettiin rajan yli. Uuden vuoden ensimmäisellä viikolla saatettiin pohjoisrintamalla loppuun Suomussalmen suuri tuhoamistaistelu, johon verrattavia olivat myöhemmin Laatokan koillispuolella saavutetut Syskyjärven, Lemetin ja Uomaan voitot. Muillakin rintamilla Suomen puolustus piti, vaikka tilanne oli alati kriitillinen. Vastustajan ilma- ja panssarivoimat, nuo nykyajan sodassa niin tärkeät aseet, eivät vielä kahtena ensimmäisenä sotakuukautena olleet saavuttaneet ratkaisevaa menestystä.

Vähitellen alkoi kotialueella tulla ikäänkuin uskonkappaleeksi se käsitys, että meillä sittenkin oli olemassa sotilaallisen voiton

mahdollisuudet, kunhan jokin onnekas historiallinen sattuma tulisi meille avuksi. Tätä vahvisti myös ulkomaisen avun toivo, joka sittemmin oleellisesti osoittautui pettäväksi. Vielä helmimaaliskuulla, Summan ja Viipurinlahden kohtalokkaitten taistelujen aikana, uskottiin, että kaikki lopuksi käy hyvin. — Emme saa väheksyä näitten vakaumusten merkitystä, sillä ne kuitenkin olivat eräänlainen välttämätön hypoteesi, pohja millä seistä — kaikkien realiteettien uhallakin!

ETULINJOJEN MIELIALOJA

Rohkenematta tehdä liian laajoja yleistyksiä tahtoisin väittää, että kotialueella hyvin suuressa määrin ajateltiin sodan ratkaisusta siten kuin tässä on yritetty kuvata. Rintamajoukkojen mielessä sen sijaan tuskin kuvasteli edellämainituista kolmesta vaihtoehdosta muita kuin kaksi: voitto tai tappio, eivätkä nekään täysin tietoisesti. Sodan sielullisesti ja ruumiillisesti herpaannuttavassa nykyhetkessä eivät kovin kauaskantoiset ajatukset viihdy. Kun jokainen päivä ja yö saattoi yksilön kohdalla olla viimeinen, oli ikäänkuin helpompaa olla ajattelematta paljon — mikäli voi! Talvisten päivien seuratessa toinen toistaan kiintyi huomio melkein kokonaan omaan yksikköön, puolustuslohkoon tai hyökkäyskaistaan. Sitä paitsi oli jo johtajankin, sanokaamme etulinjassa toimivan reserviupseerin, monesti varsin vaikea saada selvää kuvaa oman rintamansa tapahtumista edes siinäkään määrin kuin hänen asemansa edellytti. Mitä sitten yksityisen rintamamiehen? Laajat korpialueet, joiden puolustus oli harvalukuisten joukkojen käsissä, pitkät ja vaivalloiset yhteydet, peitenimistö — ne kaikki jo itsestään rajoittivat omiin havaintoihin perustuvaa ajattelua taistelujen kulusta. Tietenkin saapuivat aikanaan tiedot yleisestä tilanteesta, ja suomalaisten aseitten menestys luonnollisesti toi tyydytyksen tunteen, mutta tuskinpa siinä määrin kuin kotirintamalla. Sekin, minkä puolesta taisteltiin, — kotiseutu, koti, omaiset — saattoi joskus tuntua varsin kaukaiselta. En suinkaan väitä, että kaikkien kohdalla asia oli niin, mutta unohtamisen taito kuuluu joka tapauksessa eräänlaiseen sodan vaatimaan henkiseen itsesuojeluvaistoon. Myöskin silloin kun saapui tieto omaisen tai

ystävän kaatumisesta taistelussa. Sekin tuntui kaikessa kipeydessään kuuluvan sodan elämänjärjestykseen. Vasta rauhan palattua, kun olemme nähneet, mitä yksikin kaatunut on saattanut merkitä omaisille ja läheisille, olemme käsittäneet uhrien suuruuden oikeassa valossa.

Edelläsanotun tarkoitus ei suinkaan ole todistella sitä, että suomalainen rintamasotilas olisi sodan kaikkinielevässä kaaoksessa menettänyt entiset elämänarvonsa. Ne käsitettiin vain ikäänkuin syvemmin, vaistomaisemmin, tunteenomaisemmin. Ja monelle kirkastui uusiakin arvoja. Viime talvena nähtiin etulinjoilla selvästi, kuinka syvään uskonnollisten kansanliikkeittemme perintö on juurtunut tämän kansan sieluun. Tosin melkein jokainen sota synnyttää n.s. vaarauskonnollisuutta, josta rauhan palattua ei jää paljonkaan jäljelle. Ja epäilemättä viime sotamme rintamamiesten uskonnollisuudessakin oli sitä paljon. Mutta sittenkin uskaltaisin ajatella, että sotatalvi merkitsi suurta murrosvaihetta sekä monen yksilön että koko kansan uskonnollisessa elämässä. Ne perinteet, joita meille on antanut Etelä-Pohjanmaan ja Pohjois-Savon herännäisyys, Pohjolan laestadiolaisuus ja länsisuomalainen rukoilevaisliike, muita mainitsematta mutta myöskään unohtamatta, osoittautuivat rintamalla todellisiksi elämän voimiksi. Voidaanpa sanoa, että ne antoivat koko sodalle uskonsodan luonteen. Milloin ennen olemme niin itsekohtaisiksi tunteneet tuon luterilaisista luterilaisimman »uskonpuhdistuksen marseljeesin», »Jumala ompi linnamme»-virren, tai Lapuan taistelun virren sanat kuin viime talvena?

Niin siis Suomen armeija sotatalvena mietiskeli kansansa kohtaloa ehkä vähemmän kuin kotialueella ajateltiin, mutta kärsi, taisteli ja uskoi sitäkin enemmän!

RAUHA. . .?

Sotatoimet lopetti maaliskuun 13 p:nä solmittu Moskovan rauha.

Se mahdollisuus, jolle sodan alussa oli vähimmin huomiota omistettu, toteutui sittenkin omalla tavallaan. Tässä kohden vaietkoon toistaiseksi kaikki arvostelu. Tyhjentävimmin on siitä

puhuttu armeijamme ylipäällikön ensimmäisessä sodan päättymisen jälkeen julkaisemassa päiväkäskyssä.

Varmaankin oli niitä, jotka rauhansanoman kuultuaan hengessään katkerina huudahtivat keskiaikaisen sotapäällikön tavoin: »Kaikki on menetetty paitsi kunnia!» Maamme alue silvottiin, Karjalan väestö joutui siirtymään uuden rajan taakse. Tuskinpa äskeinen vihollinenkaan odotti, että kukaan suomalainen epäröisi valitessaan Suomen ja Neuvostoliiton kansalaisuuden välillä. Onkohan koskaan mitään kansainvälisen oikeuden periaatetta tarvittu niin vähän kuin optio-oikeutta Suomen ja Venäjän rauhanteossa maaliskuussa 1940?

Rauha, joka kuitenkin oli harkittu viisaimmaksi ratkaisuksi, tuntui nyt monin verroin raskaammalta kantaa kuin totaalisen sodan kuorma. Ja mitä takeita oli sen pysyvyydestä? Vaikka aseet olivat vaienneet, ei vuosisataista vastakohtaa idän ja lännen välillä ollut poistettu. Sen tiesi jokainen.

Miten voitaisiin elää huomispäivän Suomessa? Koskaan eivät kulttuurimme ja taloutemme saisi niitä edellytyksiä, jotka niillä oli 1930-luvun kuohuvassa, riitaisessa mutta sittenkin terveen elinvoiman ja nousun merkeissä eläneessä Suomessa? Entä yli neljännesvuoden kestäneen sotamme luoma sankarillinen innostus — oliko se nyt lamautuva aineellisten vaikeuksien ylivoiman edessä ja häviävä jäljettömiin? Koko näköpiiri tuntui tympeältä ja ahdistavalta. Oli kuin sankaridraaman näyttämö olisi yhtäkkiä muuttunut vaivaistaloksi.

»*Infandum, jubes, renovare dolorem* — sanomattoman tuskan palautat mieleen, kohtalotar!» Tämä roomalainen lause luonnehtisi kenties jollakin tavoin niitä ajatuksia, jotka rauhanteon jälkeisinä päivinä liikkuivat kodistaan karkoitettujen, omaisensa ja läheisensä taistelussa menettäneitten, sotasairaaloissa kärsivien ja sekä sotilas- että siviilirintamalla uupumukseen asti taistelleitten suomalaisten mielissä.

Mutta tähän maaliskuun päivien gehennaan alkoi sittenkin tunkeutua valonsäteitä. Ja varsinkin tuli muuan ajatus lohdutukseksi.

TÄMÄ KANSA OLI PAKKORAUHANKIN JÄLKEEN SAMA KUIN SUOMEN SODAN JA HELMIKUUN MANIFESTIN PÄIVINÄ

Vähitellen alkoi masentunut toivo etsiä itselleen uusia kiintopisteitä. Ja niiksi tulivat Suomen armeijan äänetön, päättäväinen ja rautaisen mieskurin leimaama vetäytyminen demarkatiolinjalle ja kokonaisen heimon sanaton päätös kuulua suomalaiseen kansanyhteyteen huolimatta sen kotiseudun riistämisestä irti valtakuntamme alueesta. Ja kun kevät ehti pitemmälle, niin huomattiin, että meille oli sentään paljon jäänytkin. Suomen taistelujoukot palasivat kotiin, tosin harvenneina mutta taistelleina ja kestäneinä, ja vaikka yleinen maansuru vielä painoi mieliä, ei se voinut tukahduttaa puhtaasti inhimillisiä ilon ja ylpeyden tunteita. Ennen pitkää alkoi myös kansaamme terästää se vastuuntietoisuus, jonka synnytti karjalaisen siirtoväen asettuminen keskuuteemme. Kansamme sielun elpymisen kannalta ei niin ikään liene vähäiseksi arvioitava sitä rohkeaa tulevaisuudenuskoa, joka eli monissa sodan vammojen takia terveytensä menettäneissä invaliideissa ja vaikutti hiljaisen saarnan tavoin katkeroituneihin ja penseihin mieliin.

E i k ä m i k ä ä n k a n s a i n v ä l i n e n a s i a k i r j a v o i v i e l ä k ä ä n r i i s t ä ä m e i l t ä t u l e v a i s u u d e n t o i v o a. Se toivo on ikäänkuin äänettömänä rukouksena niin luterilaisten kirkkojemme hartaudessa kuin kreikkalaiskatolistemme vigilioissa tälläkin hetkellä.

SANKARIVAINAJAMME

On vielä eräs kansalaisryhmä, jolle me olemme suuremmassa kiitollisuudenvelassa kuin armeijalle, invaliideille ja kotiseutunsa hinnalla maan vapauden ostaneille karjalaisille, ja se on vuosien 1939—40 Suomen sodan sankarivainajat.

Heistä on puhuttu ja kirjoitettu paljon, mutta ei koskaan liiaksi. He ensiksi pesivät verellään kansamme silmistä sen pahan unen punaisista ja valkoisista, jonka loppumista Akateeminen Karjala-Seura on syntymästään saakka odottanut.

Koska tämä kirja on lähinnä aiottu AKS:läisten ja heitä lähellä olevien käsiin, tahdon vielä muutamalla sanalla palauttaa mieleen kaatuneet Seuramme jäsenet, vaikka tiedän, että heitä tässä kirjassa muutenkin muistetaan. Niistä sadastakahdestakymmenestäkahdeksasta AKS:läisestä, jotka viime sodassa kaatuivat, oli sataseitsemän reserviupseereita.

On sykähdyttävää ajatella, että niistä lähes tuhannesta, nuoren miespolvemme parhaimmistoa edustavasta reserviupseerista, jotka jäivät kunnian kentälle, kuka kranaatinsirpaleen ruhjomana, kuka konekiväärisuihkun tai venäläisen tarkka-ampujan luodin lävistämänä, kuka miinaräjähdyksen tai lentopommin tuhoamana, joka yhdeksäs oli hengessään vannonut: »*Lippumme alla ja lipullemme . . .*»

Heidän kuolemassaan on lupaus AKS:n aatteiden toteutumisesta.

Me muistelemme heitä murheella, mutta se on ylpeää murhetta. Sillä me tiedämme, että he elivät ja kuolivat Isänmaalle, jonka vapaus ei tunne mitään maallista rajahintaa.

DULCE ET DECORUM EST PRO PATRIA MORI!

TYÖPALVELU JA SEN TARPEELLISUUS SUOMESSA

Kauko Leiponen

TYÖ MIEHEN KUNNIA.

Maailmansodan aiheuttamat suuret menetykset ja seuranneen taloudellisen lamakauden synnyttämät työttömien miljoona-armeijat ovat pääasiallisesti ne kaksi valtatekijää, joiden ansiosta työpalvelu eri maissa on saanut alkunsa. Vähäisistä alkuyrityksistä on määrätietoisin ponnistuksin ja usein ankaraa vastustusta kokien luotu sen nykyiset muodot. Tällöin on erittäin merkillepantavaa, että kehityksen ehdittyä kyllin pitkälle on miltei jokaisessa valtiossa, jossa työpalvelu on tavalla tai toisella toteutettu, havaittu se myös kansalaiskasvatuksen parhaaksi kouluksi.

Suurteollisuuden kehitys on nostanut esille suuren joukon sosiaalisia kysymyksiä synnyttäen samalla monissa maissa yhä räikeämpiä luokka- ja etuvastakohtia. Vastustettaessa tällaista kansakunnan elämälle vaarallista kehitystä luomalla työlle lujaa pohjaa ja hallitsevaa asemaa pääomaan nähden, s.o. henkistä sisällystä ja voimaa kansayhteisön jokaisen jäsenen työhön, olipa se mitä laa-

tua tahansa, on kehitetty kansakunnan yhteinen yleishyödyllisiin tai yleviin sosiaalisiin päämääriin pyrkivä työ ja sen ohella työpalvelu kasvatusmuotona.

Työpalvelun kehityksessä erotetaan tavallisesti kolme eri alkulähdettä, nimittäin Bulgarian, Sveitsin ja Saksan työpalvelu. Ne ovat syntyneet toisilleen osittain hyvinkin vieraiden syiden johdosta ja kehittyneet kukin omia kansallisia muotojaan luoden. Näistä kolmesta lähteestä ovat saaneet vaikutteita muut nykyisin parissakymmenessä eri valtiossa syntyneet ja voimassaolevat työpalvelujärjestelmät.

Tähän työpalvelun kolmiapilaaseen olisi lisättävä vielä neljäskin lehti, nimittäin suomalais-ugrilaisten kansojen luoma varsin omalaatuinen kansallinen työapujärjestelmä, talkoopalvelu, joka tosin huomattavalta osalta on ollut siirtymässä historiaan.

Lienee tässä yhteydessä aihetta lähemmin tarkastella niitä eri syitä, jotka työpalvelun käytäntöönottoon ovat vaikuttaneet ja niitä päämääriä, joihin työpalvelu eri maissa pyrkii. Täten paremmin havaitaan edellämainitsemani talkoopalvelumme sisäinen yhtäläisyys nykypäivien työpalveluhengen kanssa.

TYÖPALVELU ERI MAISSA.

Bulgarian työpalvelu.

Bulgarialla on kunnia olla se valtio, joka ensimäisenä on virallisesti omaksunut työpalvelun. Bulgarian työpalvelu on ilmeinen maailmansodan jälki-ilmiö. Jo kesäkuun 5 p:nä 1920 säädettiin laki työpalvelusta.

Työpalvelun päämäärinä ovat siellä:

1. Maan työvoiman järjestäminen ja käyttö kokonaisuuden hyväksi kohottamalla tuotannon tasoa sekä suorittamalla ja edistämällä yleishyödyllisiä töitä.
2. Harrastuksen ja mielenkiinnon lisääminen yleishyödyllisiä töitä kohtaan.
3. Kansan moraalisen ja taloudellisen tason kohottaminen kasvattamalla vastuuntuntoa kansalaisissa.
4. Kansallistietoisuuden kohottaminen ja isänmaahan sekä kunin-

kaaseen kohdistuvan rakkauden, uskollisuuden ja kiintymyksen vaaliminen.

5. Yksityis- ja oman edun alistaminen kansan ja valtion hyväksi.

Työpalvelu on pakollista, vaikka siitä voidaankin erinäisistä syistä vapautua maksukorvausta vastaan. Töitä valittaessa ovat maan olosuhteet olleet määräävät. Etualalla ovat rautatie-, maantie- ja kanavatyöt, tukimuurien ja patojen rakentamiset, perusparannustyöt ja metsätyöt. Lisäksi työpalveluorganisation käytössä on omaa ja valtion tarvetta varten kenkä- ja pukutehtaita.

Edellämainittujen päämäärien saavuttamiseksi on työpalvelu määrätietoisesti toiminut ja saanut kansan jakamattoman kunnioituksen ja arvonannon osakseen. Työpalvelulla on maa menestyksellisesti kyennyt korjaamaan Neuillyn rauhan pahimmat sekä taloudelliset että moraaliset seuraukset sekä siten nousemaan siitä alennustilasta, johon se oli joutunut maailmansodan hävitysten seurauksena ja satojentuhansien miesten kaaduttua.

Ylipäänsä voidaan sanoa, että Bulgarian työpalvelu on sopeutunut hyvin maan luontaisiin ja kansallisiin oloihin, ja se on ollut mitä suurimerkityksisintä tälle 6-miljoonaiselle kansalle.

Sveitsin työpalvelu.

Toisena työpalvelun alkukotina on ollut vapaudenrakkaudestaan kuuluisa Sveitsi, joka jo melko varhain on omaksunut ajatuksen. Huomattavaa on lisäksi, että työpalveluajatus heräsi täällä ensin ylioppilaspiireissä vuonna 1925, jolloin vapaaehtoisuuden pohjalla syntyi ensimmäinen ylioppilasleiri. Kolme vuotta myöhemmin järjestettiin opiskelijain työpalvelu Sveitsin Ylioppilaskuntien liiton toimesta vakinaiselle kannalle.

Tarkoituksena on ollut opiskelijain tutustuttaminen sosiaalisiin kysymyksiin käytännöllisissä töissä, joilla on puhtaasti avustusluonne. Pyrkimyksenä on ensisijassa köyhien, hätääkärsivien vuoristopitäjien asukkaiden auttaminen vapaaehtoisella työllä. Rakennetaan teitä, säännöstellään metsäpuroja, työskennellään sadonkorjuussa ja raivataan alppiniittyjä sekä autetaan vahingon tai onnettomuuden kohtaamia kanssaihmisiä. Näin on talonpoikien ja ylioppilaiden kesken kehittynyt hyvä suhde, mikä on ollut omiaan

edistämään sosiaalisten kysymysten tuntemusta ja niiden suotuisaa ratkaisua myöhemmin.

Ylioppilaiden työpalvelun rinnalle on vuonna 1932 vakavan työttömyyden uhatessa syntynyt lähinnä Saksan esimerkin innoittamana yleinen vapaaehtoinen työpalvelu, jonka tehtävänä on työskentelymahdollisuuksien järjestäminen nuorille 16—24 vuotiaille työttömille. Samaan aikaan on lisäksi järjestetty työpalveluleireillä kursseja vanhemmille työttömille tarkoituksella laajentaa heidän ammattipätevyyttään ja kehittää heitä jo omaksutussa ammatissa. Vuotta myöhemmin perustivat työpalvelusta kiinnostuneet järjestöt ja eräät julkiset laitokset Sveitsin vapaaehtoisen työpalvelun keskuksen, ja vuonna 1935 liittoneuvosto vihdoin lainsäädäntöteitse antoi toiminnalle järjestetyn muodon niin, että työpalvelun organisatoorinen yhteys siten lopullisesti saavutettiin.

Työpalvelutöitä teettävät liittovaltio, kanttoonit, kaupungit, kylät sekä yleishyödylliset tai sosiaaliset järjestöt suhteellisen pienin työleirijoukoin. Työpalvelujoukot rakentavat metsä-, alppi- ja maanteitä, retkeily- ja nuorisomajoja, suorittavat uudisraivausta, ojitustöitä, purojen säännöstelyä, esihistoriallisten muinaisjäännösten kaivauksia yms. sekä auttavat onnettomuuksien kohtaamia kansalaisia.

Sveitsin työpalvelu on siis pääosaltaan sosiaalista auttamistoimintaa sekä osittain työttömyystorjuntaa. Jonkin verran annetaan työpalveluleireillä yleistä kansalaiskasvatustakin. Se on saavuttanut varsin hyviä tuloksia ja on vuosi vuodelta saanut osakseen yhä suurempaa kannatusta, mikä ilmenee myös jatkuvasti kasvavissa osanottajaluvuissa.

Saksan työpalvelu.

Kansallissosialistinen Saksa on kuitenkin se maa, joka menestyksellisimmin on soveltanut työpalvelua käytäntöön, jopa niin, että työpalvelua pidetään eräänä Saksan nousun tärkeimmistä tekijöistä.

Jo vuonna 1922 Nuorsaksalaisten järjestö esitti ensimmäisen kerran tietoisesti työpalvelua kaikenlaisen avustustoiminnan perusehtona. Vuonna 1931 annettiin ensimäinen virallinen asetus va-

paaehtoisten työpalveluleirien järjestämiseksi silmämääränään laajaksi paisuneen työttömyyden lieventäminen. Kesti kuitenkin vuosia, ennenkuin työpalvelu tuli pakolliseksi nykyisessä muodossaan, sillä esiintyi monenlaista sekä sisä- että ulkopoliittista vastustusta. Kansallissosialistisen puolueen johtajan Hitlerin vuonna 1930 puolueen työpalveluorganisation keskeiseksi henkilöksi määräämän eversti Konstantin Hierlin vaivat tulivat kuitenkin runsaasti palkituiksi, kun vuonna 1935 kesäkuun 26 p:nä astui voimaan yleinen työpalveluvelvollisuus. Lain 1 § määrittelee sen seuraavasti:

1. Valtakunnan työpalvelu on Saksan kansan kunniapalvelua.
2. Kaikki nuoret saksalaiset ovat velvolliset palvelemaan kansaansa valtakunnan työpalvelujoukoissa.
3. Valtakunnan työpalvelun tulee kasvattaa Saksan nuorisoa kansallissosialismin hengessä kansayhteisön jäseniksi, jotka todella ymmärtävät työnteon käsitteen ja osaavat ennen kaikkea ruumiilliselle työlle antaa sille kuuluvan arvon.
4. Valtakunnan työpalvelu tulee suorittamaan yleishyödyllisiä töitä.

Saksan työpalvelun tarkoituksena on siis pääasiassa nuorison kasvatus, ja siksi työpalvelu on järjestetty sitä silmälläpitäen varaamalla päivittäin runsaasti aikaa liikuntakulttuurille ja henkiselle sekä maailmankatsomukselliselle kasvatukselle.

Työpalvelustaan ovat saksalaiset kehittäneet järjestelmän, jolla on tärkeä osuus kansayhteisön jäsenten kasvatuksessa vastuuntuntoisiksi, työn merkityksen oivaltaviksi kansalaisiksi. Työpalvelua on pidettävä eräänä nykyajan huomattavimmista sosiaalipoliittisista ilmiöistä.

Työpalvelu muissa valtioissa.

Yleishuomiona mainittakoon, että kaikkialla, missä työpalvelulla on pyritty puhtaaseen työttömyystorjuntaan ilman voimakkaampaa henkistä sisällystä kuin mitä sisältyy ammattiopetukseen tai työnvälitykseen, on se enemmän tai vähemmän epäonnistunut jääden vaille laajojen piirien kannatusta. Tällaisista maista mainittakoon *Belgia*, *Englanti*, *Hollanti*, *Ruotsi* sekä myös Suo-

messa vv. 1934—37 valtion nuoriso- ja työsiirtolain muodossa suoritettu kokeilu. Englannissa esimerkiksi on tehty kymmenkunta yritystä työpalvelun aikaansaamiseksi, joukossa useita valtiovallankin taholta tulleita, mutta »onton» sisällyksensä vuoksi ne eivät ole saaneet laajempaa kannatusta. Päinvastoin taas maissa, joissa työpalvelulle on annettu kasvatustehtävä tai sen päämäärät muuten ovat yleishyödyllisiä ja sosiaalisesti yleviä, on se alusta alkaen saanut kansan jakamattoman kannatuksen osakseen.

Eestissä, Latviassa, Liettuassa, Romaniassa ja aikaisemmin *Tsekkoslovakiassa* on saksalainen kansanaines keskuudessaan suorittanut vapaaehtoista työpalvelua Saksan työpalvelumuotoja noudattaen.

Kreikassa on vuodesta 1937 alkaen ollut käynnissä vapaaehtoinen työpalvelu lähinnä Saksan esimerkin mukaan järjestettynä. Tunnuslauseena on: »Kaikki Kreikalle!» Tarkoituksena on kasvattaa Kreikan nuorisoa kansayhteisön kelpo jäseniksi sekä kunnioittamaan työtä ja antamaan ruumiilliselle työlle oikea arvo. Työpalvelujoukot suorittavat yleishyödyllisiä töitä.

Jugoslaviassa on syntynyt ylioppilaiden aloitteesta vapaaehtoinen työpalvelu, joka on järjestetty lähinnä Sveitsin esimerkin mukaisesti.

Puolassa oli varsin voimakas omien kansallisten olojen pohjalla Saksan vaikutuksesta syntynyt vapaaehtoinen työpalvelujärjestelmä, joka oli vahvistettu lailla heinäkuun 2 p:nä 1936. Siinä määrättiin työpalvelun päämääriksi:

1. Nuorison työpalvelu on kunniapalvelua kansalle ja valtiolle.
   Työpalvelulla suoritetaan ruumiillista työtä valtion tai sen taloudellisten etujen hyväksi.
   Työpalvelu suoritetaan vapaaehtoisuuden pohjalla työpalvelujoukoissa.
2. Työpalvelujoukoissa annetaan nuorisolle lisäksi sotilaallista alkeisvalmennusta sekä ammattikasvatusta, kansalaiskasvatusta ja yleistä sivistystietoa.

Unkarissa syntyivät ensimmäiset työpalveluleirit vuonna 1935 Turul-järjestön toimesta. Niihin osallistui etupäässä ylioppilaita.

Jonkin aikaa tämän jälkeen määrättiin lailla, että työpalvelujoukoissa suorittavat asevelvollisuutensa aseelliseen palvelukseen kelpaamattomat, ja vuonna 1939 tuli voimaan yleinen Saksan antamien vaikutteiden mukaan järjestetty työpalveluvelvollisuus.

Yhdysvalloissa syntyi vuonna 1933 vapaaehtoinen työpalvelujärjestelmä, jonka tarkoituksena oli supistaa laajaksi paisunutta työttömyyttä. Työpalvelujoukoille annetaan myös ammattiopetusta sekä yleistä kansalaiskasvatusta, ja tulokset ovat olleetkin varsin hyviä. Se näkyy jo siitäkin, että vuoteen 1937 mennessä oli työpalvelujoukoissa palvellut lähes 2 $^1/_2$ miljoonaa nuorukaista ja miestä.

Kiinassa on työpalvelu, joka kuitenkin on enemmän työapuluonteista.

Japanissa on myös työpalveluliike saanut jalansijaa. Sillä on kuitenkin omat erikoispiirteensä. Sillä taistellaan varsinkin maaltapakoa vastaan siten, että maalaisväestöön kuuluvia nuoria japanilaisia kasvatetaan työpalveluleireillä »maahengessä» sekä miehiksi, jotka myöhemmin kotiseudulleen siirtyneinä tulevat olemaan esimerkillisinä yksilöinä kotikylissään, sekä siellä herättämään kunnioitusta kotiseutua ja maatyötä kohtaan.

Kaupunkien työttömiä nuorukaisia varten on työleirejä, joilla annetaan työpalvelun ohessa ammattikasvatusta ja muita heille elämässään tarpeellisia tietoja.

Tähänastiset kokemukset ovat olleet erittäin hyvät, ja työpalvelu on nopeasti leviämässä yleiseen tietoisuuteen maassa.

Edellisten lisäksi on olemassa eräitä muitakin valtioita, jotka tähän mennessä ovat omaksuneet työpalvelun ja ruvenneet sitä soveltamaan käytäntöön.

Suomi ja vanha yhteistyökulttuuri.

Suomella ja muillakin suomalais-ugrilaisilla kansoilla on työpalvelun alalla kansalliset perinteet, jotka ovat vanhemmat kuin ehkä minkään muun kansan. Esivanhempamme ovat omaksuneet työavun tai työpalvelun epäitsekkään ajatuksen jo varhaisessa mui-

naisuudessa. Se oli se luja pohja, jolle perustui vapaa, voimakas yhteiskuntaelämä kylien ja pitäjien piirissä.

Jo varhaisesta keskiajan historiasta on tuttua Suomen heimojen voimakastahtoinen toiminta elinalueittensa suojelemiseksi. Heimon tai kylän yhteisvoimin rakennettiin puu- ja kivilinnoja kaikkien tärkeimpien vesiteiden suojaksi. Näiltä ajoilta periytyvä heimon uhrimieli ja palveluaulius kasvatti erikoisesti yhteistahtoa ja yhteenkuuluvaisuuden henkeä, joka aikaa myöten johti monenlaisiin yhteisiin työsuorituksiin.

Kansallinen talkoopalvelu.

Kansalliselta yhteenkuuluvaisuuden pohjalta ovat kehittyneet talonpoikaisväestömme monin muodoin hyväkseen käyttämät työliitot ja talkoot. Työllä auttaminen kuului maassamme entisaikaan kyläyhteisön jäsenten kunniakkaimpiin ja samalla mieluisiin velvollisuuksiin. Vuosien varrella kehittyi ainutlaatuinen yhteistyökulttuuri, joka loi monenlaisia perinteitä. Tämä sosiaalinen toimintamuoto on saavuttanut meillä kunnioitettavan korkean tason kyläyhteiskunnissamme.

Työliitoille on ollut tunnusmerkillistä vastavuoroisuus, joka on ollut omaan edistämään kaikkien asianosaisten parasta. Usein on haluttu suorastaan auttaa kanssaihmisiä tai helpottaa heille muuten kovin raskasta tai pitkäaikaista työsuoritusta. Varsinkin heinänteko talosta etäällä olevilla niityillä, elonleikkuu ja riihen puinti, yleensä työt, joissa tarvitaan tietty määrä työväkeä tai työpareja töiden sujumiseksi hyvin, ovat olleet omiaan edistämään »väen vaihtamista» s.o. kylän talojen yhteistöitä.

Työliitoista on siirrytty vapaampaan auttamistapaan, talkoihin, jotka ovat tunnetut kautta Suomen. Niihin on liittynyt kullekin maakunnalle ominaista tapakulttuuria, joka on varsin voimakkaasti kohottanut yhteistyön arvoa. Käytännössä on ollut monenlaisia talkoita, joista mainittakoon elo-, niitto-, perunanistutus-, pellavanlihtaus-, kyntö-, puunveto-, hirrenveto-, majanmuutto-, katonteko-, kuokka-, (uudisraivaus) aidan- ja tientekotalkoot. Tunnetuimmat ovat olleet elotalkoot, jotka vastavuoroisuudessaan muistuttavat työliittoja, mutta toisaalta ovat olleet oikeita työnilon kruunaamia työnjuhlia. Kukin talo lähetti talkootaloon yhden

tai useampia henkilöitä, ja talo sai sitten nauttia osaltaan samoja etuisuuksia lähettäessään puolestaan kutsun talkoihin. Syntyi usein suorastaan talkookuntia, jotka keskuudessaan auttoivat toisiaan.

Talkoilla on täten myös autettu vahingon tai onnettomuuden kohdannutta talon tai riihen rakentamisessa palaneen tilalle. Vastaalkavalle talolle on kyläläisten yhteisvoimin raivattu kilvan uutta viljelysmaata, ajattelematta ollenkaan, onko heillä joskus myöhemmin mahdollisesti tilaisuutta saada vastapalveluksia. Monia vähäväkisempiä on autettu talkoilla, monille pieneläjille vauraampien talojen isännät ovat tuoneet halko- tai rankakuorman talven polttopuiksi. Usea pikkuviljelijä tai käsityöläinen on hirsitalkoilla, jotka vietettiin yleensä uudenvuoden jälkeen, saanut itselleen rakennuspuut kestitystä vastaan.

Talojen, kylien tai pitäjien yhteisvoimin talkootöinä on suoritettu monia muitakin töitä, kuten maanteiden, kyläteiden, siltojen, aitojen, kalapatojen tms. rakentamisia, ja yhteisesti ne on myös kunnossa pidetty. Yhteisponnistuksin talkootöitä tehden on myös ojia ja puroja perattu, niittyjä ja soita kuivattu sekä lampia ja järviä laskettu.

Talkoilla on rakennettu monia pitäjien ja kylien hallintorakennuksia, pitäjänmakasiineja sekä myöhemmin kansakouluja jopa oppikoulujakin. Talkoilla ovat myös useat kirkkomme kohonneet.

Viime vuosisadan lopulla alkaneen vapaan kansalaistoiminnan aikana on uhrattu varsin paljon vapaaehtoista työtä talkootöissä. Lieneekö maassamme yhtään maamiesseuran-, nuorisoseuran-, pienviljelijäyhdistyksen tai työväenyhdistyksen taloa, jota ei ainakin jossakin määrin olisi talkoilla rakennettu. Sama on asianlaita satoihin urheilukenttiin, hiihtomäkiin sekä suojeluskunnan- ja palokunnantaloihin että ampumaratoihin nähden, monista muista rakennusyrityksistä puhumattakaan.

Talkoopohjalta lähtivät myös kesän 1939 vapaaehtoiset linnoitustyöt, jotka tempasivat kansamme eri piirit voimakkaasti mukaan.

Edellä on lyhyesti hahmoteltu niitä monihaaraisia perinteitä, jotka Suomella on vaalittavanaan työpalvelun saralla. Niin ollen

voitaneen täydellä syyllä pitää maatamme yhtenä työpalveluajatuksen kotimaana.

Myös veljesmaissamme Eestissä ja Unkarissa on aivan nykypäiviin säilynyt vanhaa talkookulttuuria. Eestissä talkoot ovat olleet täysin tunnetut ja levinneet yli maan, ollen tosin suppeammassa käytössä kuin Suomessa. Unkarin vuoriseuduilla, varsinkin Transsylvaniassa, on talkootyön tapainen työapu tunnettu ja käytössä vielä nykyäänkin, sen sijaan Tonavan tasangoilla se on täysin tuntematonta.

Talkoiden luonne.

Talkootyöt ovat olleet luonnollisestikin vapaaehtoisia työsuorituksia, mutta kuitenkin määrätyllä tavalla velvoittavia. Talkookutsun saattoi tietoon talon isäntä tai yhteisen yrityksen luottamusmies, ja tällöin oli jokaisen talollisen kunniakas velvollisuus olla mukana auttamassa. Katsottiinpa loukkaukseksi, ellei kutsua lähetetty, ja suorastaan rikkomukseksi yleistä tapalakia vastaan, ellei asianomainen kutsuttu noudattanut saamaansa kutsua.

Talkootöiden kohteena on yleensä ollut vähäväkisempi maalaisväestö, maaseudun käsityöläiset ja usein omatta syyttään vaikeuksiin joutuneet, kuten orvot, lesket ja kadon tai onnettomuuden kohtaamat naapurit. Myöhemmin on yhteistyön kohteena ollut myös kylän, pitäjän, maakunnan, valtion tai muunlaisen suuremman yhteisön hyväksi tehtävät työt, jotka ovat kyllä aina olleet yleishyödyllisiä tai yhteispyrkimyksiä edistäviä laadultaan. Kesän 1939 linnoitustöitä on pidettävä luonteeltaan jo melko puhtaana vapaaehtoisena työpalveluna.

Kansallisille yhteistöillemme luonteenomaisena piirtenä on myös mainittava, että varsinaisen kovemman työn suorittivat yleensä nuoret ihmiset, ja talkoojoukosta onkin valtaosa ollut nuorisoa. On ikäänkuin annettu nuorisolle tilaisuus näyttää kykyään todella ankarassa työkilvassa ja samalla kasvattaa heitä kyläyhteisön jäseninä vastuuntuntoisiksi ja samalla ripeiksi työntekijöiksi. Talkoissa, kuten muissakin yhteistöissä, toimittiin kilpailumielessä. Keskiajan lopulla m.m. saatettiin kilpailla siitä, kuka toi isoimman kiven rakennettavan kivikirkon seinään, myöhemmin kuka oli paras työntekijä — viimeinen ei kukaan olisi halunnut olla.

Tällaisessa vapaaehtoisessa työjoukossa ei suinkaan laiskin ja heikoin, vaan kykenevin ja tarmokkain määräsi työtahdin. Kilvan ovat kuokat ja kirveet heiluneet kompasanain lennellessä työntekijäin kesken, kun on kuokkatalkoissa oltu. Kilvan on yritetty, kuka ensinnä ja suurimman kuorman rakennuspuita tuo yhteisyritystä varten. Kilpailuhenki on ollut kansamme veressä jo Väinämöisen ja Joukahaisen kilpalaulannasta saakka, ja niin ovat myöhemmin pitäjät kilpailleet siitä, kuka ensin saa seuratalon tai urheilukentän toimeksi, ja kilpaillen myös linnoitustöissä estekiviä pystytettiin ja monttua kaivettiin. Rehtiä on työnteko ollut, ja kun yleensä on työskennelty omin työvälinein, on samalla saatu työn touhussa nähdä myös kunkin työvälineiden kunto ja hoito, joka on ollut eräänlainen käyttäjänsä arvon mittapuu.

Milloin suurempi yritys oli tehtävänä, oli se suoritettava luonnostaankin yhteistöin, koska palkkatyövoimaa oli entisaikaan vähän saatavissa. Kun töissä oli mukana yleensä vain oman kylän tai pitäjän väkeä, opittiin vuosien varrella tuntemaan naapurit hyvin, ja kun tällainen joukko kävi työhön, oli siinä ryhdikkyyttä ja intoa yhdessä työskenneltäessä enemmän kuin kunkin yksilön suorittaessa työtä yksinään.

Parhainta näissä yhteistöissä on kuitenkin ollut monesti niihin yhtynyt henkinen virkistys. Työtä ei tehty pelkästään työn itsensä vuoksi, vaan useimmissa tapauksissa on kyseessä ollut sosiaalinen toimintamuoto, joka on saanut erittäin kauniita ja säännönmukaisia ilmauksia. Tunnusmerkillinen vapaa työllä auttaminen on nostanut työnilon korkeimmilleen. Työt tehtiin iloisesti kuin huvina, mikä oli omiansa keventämään ja jouduttamaan raskasta jokapäiväistä raadantaa. Talkoot päätettiin aina talkoojuhlalla. Se on ollut kylän yhteinen kokoava tilaisuus, jossa nuorekkaan riemun ja vanhan, vakaan, iloisen mielen vallitessa tunnettiin voimakkaasti yhteenkuuluvaisuus ja kohtalonyhteys. Nämä yhteiset vakiintuneet työ- ja auttamistilaisuudet pitivät naapurisovun yllä, ja kun tapalain mukaan niihin vedettiin mukaan uneliain ja ärtyisinkin naapuri, vaikuttuvat ne erittäin kokoavasti yhteisöön. Taloudellisten etujen lisäksi on varsin huomattava se henkinen tuki

ja elämänuskon vahvistuminen, jota työllä auttaminen antoi varssinkin autettaville pieneläjille.

Suurissa talkoissa on ollut talkooväkeä satakin henkeä jopa ylikin, niin että töiden järjestelyssäkin piti tämä ottaa jo huomioon. Sadonkorjuuaikana on kylässä talkoita voitu pitää yhtäjaksoisesti kolmenkin viikon ajan. Jos tällöin sattui, että samaan aikaan oli pyydetty useampiin talkoihin, lähetettiin väkeä taloista yleensä jokaiseen talkootaloon, mutta tälloin luonnollisestikin vähemmän jokaiseen. Tavallisesti on kuitenkin soviteltu talkoot eri päiviksi eri taloihin.

Talkoiden merkitys.

Tarkastellessa näin pintapuolisestikin kansallista työkulttuuriamme ja sen aikaansaannoksia, niin havaitaan siinä paljon sellaista, mikä on erittäin varteenotettavaa juuri nykyhetkellä. Meillä on yhteistyöllä vanhat velvoittavat perinteet, jopa niin voimakkaat, että monin paikoin vielä nytkin kutsun tullessa yhteistöihin ei haluta eikä voidakaan kieltäytyä. Vanha, yhteistyökulttuuriamme vallinnut, kirjoittamaton mutta ankaran velvoittava tapalakimme on ollut erittäin hyvä. Perinteellisillä sitovilla säännöksillään se on pyrkinyt selvästi samoihin sosiaalisiin ja kasvatuksellisiin päämääriin kuin nykypäivien työpalvelukin. Tälle itsesäätämälleen laille Suomen kansa on paljosta kiitollisuudenvelassa. Sen lain säätämällä yhteistyöllä on ollut erittäin suuri yhteistahtoa, vastuuntuntoa ja sosiaalista näkemystä kasvattava vaikutus kylien ja myös muiden yhteisöjen piirissä. Yhteistyöt ovat aikoinaan olleet suurelta osalta kansamme kinkeriensä lisäksi käymä ainoa koulu, mutta ne ovatkin kunnialla täyttäneet tehtävänsä. Työ on ollut esivanhempiemme tärkein arvon mitta ja se, johon on aina luotettu pahojakin haavoja parantavana lääkkeenä.

TYÖPALVELUN NYKYINEN ASEMA SUOMESSA.

Monissa valtioissa on maailmansodan jälkeen havaittu entistäkin selvemmin yhteistyön valtava merkitys ja toteutettu sen hyväksikäyttäminen kansan kasvatuksessa ja hyvinvoinnin edistämisessä

monin eri muodoin. Kaikkialla, missä työpalvelu on saanut työn lisäksi aatteellisen tehtävän, se on osoittautunut voimakkaasti kehittyväksi ja paikkansa hyvin täyttäväksi laitokseksi. Parhaana todistuksena tästä ovat Bulgarian, Sveitsin, Saksan, Unkarin ja Puolan työpalvelujärjestelmät, joissa työpalvelulle on annettu huomattava tehtävä yleisessä kansalaiskasvatuksessa.

Yhteiskuntaolomme eivät ole olleet niin kärjistyneitä kuin monissa Keski-Euroopan maissa eikä työttömyys niin laajaa kuin siellä, ja kun työn merkitys on meillä ollut harvoja poikkeuksia lukuunottamatta oikein arvioitu, ei meillä kuluneina vuosikymmeninä ole esiintynyt pakottavaa työpalvelun tarvetta. Lisäksi on otettava huomioon kansallinen talkoopalvelumme ja muut työaputoimintamme, jotka ovat esiintyneet sosiaalisia olojamme tasoittavina tekijöinä, mutta jotka samalla vuosisatojen aikana ovat luoneet oikean henkisen pohjan työpalvelun toteuttamiselle. Tosiasiallisesti olemme omaksuneet työpalveluajatuksen jo varhaisessa muinaisuudessa ja perinteellisin, kansallisin muodoin säilyttäneet sen nykypäiviin.

Työpalvelu- ja työvelvollisuus maanpuolustuksen hyväksi.

Tosin Suomessa on lainsäädännöllisestikin määrättyä työpalvelu- ja työvelvollisuutta maanpuolustuspalveluksessa. Kesäkuun 30 p:nä 1932 annetun asevelvollisuuslain 12 §:ssä säädetään m.m. seuraavaa:

Joka kutsunnassa toimitetussa tarkastuksessa ruumiinvian tai kivulloisuuden vuoksi näyttää pysyväisesti kykenemättömältä aseelliseen palvelukseen, vapautetaan rauhan aikana toistaiseksi palveluksesta vakinaisessa väessä, mutta voidaan *liikekannallepanon sattuessa*, jos hänet uudessa tarkastuksessa huomataan kykeneväksi aseelliseen palvelukseen tai muuhun toimeen, tehtävään tai *työhön maanpuolustusta varten*, palvelukseen kutsua.

Mikäli aseelliseen palvelukseen hyväksyttyjen lukumäärä ei riitä vakinaisen väen pysyttämiseksi miesluvultaan sen vahvuisena kuin maanpuolustuksen kannalta on tarpeen, voidaan kuitenkin 1 momentissa mainittuja asevelvollisia *rauhan aikanakin* kutsua

sellaiseen *palvelukseen*, josta heidän terveydelleen ei harkita olevan vaaraa.

Lisäksi suorittavat *erinäisistä syistä aseelliseen palvelukseen sopimattomat* tai kelpaamattomat (omantunnonarat, kansalaisluottamusta vailla olevat tms.) asevelvollisuutensa *työpalveluksena* »maanpuolustuksen etua välittömästi tai välillisesti tarkoittavassa työssä». (34—36 §)

Kun aseelliseen palvelukseen kelpaamattomien ryhmän suuruus itsenäisyysaikana on eri vuosina vaihdellut noin 20—40 % asevelvollisuusikäisen ikäluokan vahvuudesta, on keskimäärin lähes $^1/_3$ nuorisostamme jäänyt vaille sotilaskoulutuksen suomia etuja, ja samalla lähes vastaavassa määrässä on sota-aikana toimiva kenttäarmeijamme ollut pienempi maksimimääräänsä. On näet huomattava, että pääosa tästä aseelliseen palvelukseen kelpaamattomasta joukosta on täysin työkykyistä ja kelpaavaa kenttäarmeijassakin monenlaiseen apupalvelukseen, huoltomuodostelmiin ja työjoukkoihin. Tämä on varteenotettava seikka suunniteltaessa tuon ryhmän vastaista käyttöä ja koulutusta, esimerkiksi työpalvelujoukoissa.

Sitäpaitsi on meillä voimassa kesäkuun 16 p:nä 1939 annettu laki yleisestä työvelvollisuudesta sodan aikana, jonka 1 §:ssä säädetään:

Jokainen Suomen kansalainen, joka on täyttänyt kahdeksantoista, vaan ei kuuttakymmentä vuotta, on *velvollinen*, niinkuin jälempänä säädetään, määräyksestä tekemään *maanpuolustuksen etua välittömästi tai välillisesti tarkoittavaa työtä.*

Määräyksen työvelvollisuuden voimaansaattamisesta antaa presidentti, ja se voidaan antaa silloin, kun sotatilasta annetun lain säännökset tai osa niistä on saatettu noudatettavaksi. Molempia yllämainittuja lakeja on sovellettu käytäntöön viime talvisen sodan ja sotatilan aikana.

Siirtopoikien työpalveluleirit.

Kesällä 1940 on sitäpaitsi valtiovallan myötävaikutuksella perustettu siirtoväen 12—18 vuotiaita työttömiä nuorukaisia varten työpalveluleirejä, joissa lisäksi annetaan nuoriso- ja ammattikas-

vatusta. Osanotto leireille on täysin vapaaehtoista. Alkukokemukset näistä leireistä ovat varsin myönteiset.

Työpalvelun tarpeellisuus nykyhetkenä.

Nyt sodan jälkeen, kun kansaamme kutsuu suuri jälleenrakennustehtävä, jossa työpalvelu voi tarjota erittäin tehokasta apua, ei ole mitään syytä väheksyä sen merkitystä tai jättää tätä suurta apua käyttämättä.

Meillähän työpalvelulle avautuu erittäin laajoja mahdollisuuksia aloilla, joilla »ei työ tekemällä lopu». Näillä aloilla työpalvelujoukoilla voidaan suorittaa huomattavia ja suurimerkityksisiä parannuksia, jotka muuten jäisivät kokonaan saavuttamatta, viivästyisivät tai olisivat nykyhetkellä hankittavissa liian kalliilla kustannuksilla. Tällaisena työpalvelu on omiaan parantamaan elinmahdollisuuksia ja kohottamaan siten yleistä hyvinvointia maassa ja nopeammin kuin muuten saattamaan talouselämämme kestävälle pohjalle.

Tällaisena vaikeana aikana voipee työpalvelusta joku sanoa, että tänä työttömyyden uhkaamana ajankohtana se riistäisi työtilaisuuksia työntekijöiltä. Käytännössä ei niin tule käymään, koska työpalvelujoukkoja ei käytetä työaloilla, joilla sellainen vaara saattaisi olla olemassa. On otettava myös huomioon, että alunperin on työpalvelu miltei kaikkialla otettu käytäntöön juuri työttömyystorjunnan tehostamiseksi, siis aivan päinvastaisessa tarkoituksessa.

Työpalvelu tuo lisäksi monia suuria henkisiä arvoja saavutettujen työsuoritusten ohella. Yhteisponnistuksin suoritetun, kaikkia kansankerroksia yhdistävän yhteistyön avulla kasvaa parhaiten yksimielisyyden ja yhteenkuuluvaisuuden henki. Yhteinen työ ja yhdessä vietetyt vapaahetket ovat mitä parhain keino poistamaan luokkarajat eri varallisuuspiirien ja yhteiskuntaluokkien välillä. Nuoret ihmiset oppivat antamaan työlle sille kuuluvan arvon ja ymmärtämään, että yhteisetu ja isänmaalle suoritetut palvelukset ovat oman ja ryhmäedun yläpuolella. Täten kasvatetaan velvollisuudentuntoisia, työnilon oivaltavia kansalaisia, kun omin käsin saadaan olla mukana rakentavassa työssä.

Ei ole liioin vähäksi arvioitava työpalvelun merkitystä sotilaallisena esikoulutuksena sekä aseelliseen palvelukseen kelpaamattomien osalta heidän asevelvollisuuspalveluna. Säännöllinen reipas ulkotyö on myös omiaan kohottamaan nuorison fyysillistä kuntoa. Työn suuntautuessa huomattavalta osalta maan tuottokyvyn kohottamiseen, se tulee sitomaan uusia voimia maatalouden palvelukseen tai ainakin lopettamaan ennen sotaa vallinneen ja jo probleemiksi muodostumassa olevan maaltapaon.

Ylipäänsä voidaan sanoa, että kansamme nuoriso saa työssä tutustua toisiinsa, ja ruumiillisen työn mahdollinen aliarvioiminen henkiseen työhön verrattuna saadaan täten parhaiten häviämään. Opitaan palvelemaan kanssaihmisiä, ja saadaan käytännössä kirkastunut sosiaalinen näkemys, jota koulu ei meillä läheskään riittävässä määrin ole toistaiseksi pystynyt antamaan.

Samoin kuin armeijamme on kasvattanut asevelvollisista nuorukaisista sodassa yhtenäisen, murtumattoman kansanarmeijamme, tulee kansallinen työpalvelu kasvattamaan kansastamme myös rauhan aikana yhtenäisen ja lujan työnarmeijan.

SUOMALAINEN TYÖPALVELU

Ossi Kivelä

Ajankohtaisuus.

Eräitä tämän hetken keskeisimpiä sisäisiä probleemojamme ovat:

Pika-asutuslain täytäntöönpano, siihen liittyvän laajan uudisraivauksen suorittaminen ja viljaomavaraisuuden saavuttaminen.

Sodan aineellisten, henkisten ja fyysillisten vaurioiden korjaaminen = jälleenrakennustyö.

Maanpuolustuksen kehittäminen ja voimakkaan yhteishengen, sodan perinnön, lujittaminen.

Nämä probleemat työntyvät esiin monin tavoin ja ilahduttavistakin ilmiöistä huolimatta niiden ratkaisu näyttää yhä viivästyvän. Tässä tilanteessa olisi mitä edullisin ajankohta lähteä kiireellisesti luomaan suomalaista työpalvelua, jonka positiivinen vaikutus edellämainittuihin tehtäviin olisi ilmeinen sen lisäksi, että sen merkitys monessa muussakin suhteessa on suureksi arvioitava.

Kasvatustehtävä.

Työpalvelumme ensimmäinen tehtävä olisi kasvattaa nouseva polvi suomalaisen työn ymmärtämiseen, kykeneväksi ruumiillista työtä tekemään ja sekä ruumiillisen että henkisen työn arvon ja merkityksen entistä selvemmin tajuamaan ja täten luoda perustaa kaikkien kansalaisten hedelmälliselle yhteistoiminnalle ja valtakunnalliselle lujuudelle.

Miltei yhtä tärkeäksi muodostuisi fyysillisen kunnon kasvatus. Juuri työn ja siihen yhdistettyjen liikunta- ja urheiluharjoitusten kautta voitaisiin vielä paljon korjata niitä laiminlyöntejä, joita tähän mennessä on siinä suhteessa tehty. Koko kansan suorituskyvyn nousu niin rauhan kuin sodankin tehtäviä silmälläpitäen voisi muodostua huomattavaksi.

Yksilöllisten kansalaishyveiden kehittämiselle ja luonteen kasvatukselle yleensä loisi työpalvelu oikean ympäristön, jonka hyväksikäyttäminen nuoren miehen (ja naisen) kasvatuksessa olisikin työpalvelumme keskeisin tehtävä. Myöskin sotilaallisen alkeisvalmennuksen antaminen kuuluu luonnollisesti suomalaisen työpalvelun tehtäviin.

Kansantaloudellinen tehtävä.

Työpalvelullemme olisi paljon tehtäviä, joiden suorituksen kansantaloudellinen merkitys on ilmeinen, mutta joiden suorittaminen tällä hetkellä uhkaa jäädä muuten toteuttamatta tai liiaksi hidastua. Edellä on jo viitattu laajaan uudisraivaustehtävään, jonka merkityksen jokainen on joutunut havaitsemaan. Uudisraivaus siihen läheisesti liittyvine tie-, kuivatus- ja muine maanparannustöineen olisi niin työn laadun kuin henkisen pohjansakin vuoksi erittäin sopiva työala suomalaiselle työpalvelulle. Jos nyt kiireesti ryhdyttäisiin sen toteuttamiseen, voitaisiin lähivuosien kriitillistä tilannetta jossakin määrin helpottaa. Pohjois-Suomen asutus ja viljelykselle raivaus tulee jatkuvastikin olemaan tehtävä, jonka toteuttamisessa työpalvelun kansantaloudellinen ja valtakunnallinen merkitys olisi mitä suurin. Metsiemme tuoton kohottaminen on myöskin nyt entistäkin tärkeämpää. Monipuoliset työt, kuten esim. metsänpuhdistus-, istutus-, kylvö-, ojitus-

ja hakkuutyöt, joissa työvoiman tarve on miltei rajaton, tarjoaisivat yhä uusille ja uusille nuorukaisjoukoille laajan ja arvokkaan työkentän.

Erittäin laajat olisivat ne tehtävät, joilla maamme puolustusmahdollisuuksia voitaisiin parantaa ja joista samalla koituisi kansantaloudellista hyötyä. Tällöin tulisi kysymykseen varsinkin liikenneyhteyksien kehittäminen. Myöskin v:n 1939 vapaaehtoisten linnoitustöiden jatkaminen olisi suomalaisen työpalvelun kunniatehtävä.

On luonnollista, milloin työnsuoritus on yksityistaloudellisesti kannattavaa ja vapaalla työvoimalla suoritettavissa, että se myöskin palkkatyönä suoritetaan, kun taas työpalvelun tarkoitus on käydä käsiksi tehtäviin, joiden yksityistaloudellinen kannattavaisuus on kyseenalainen, mutta joiden kansantaloudellinen tai maanpuolustuksellinen arvo on kiistaton. Erikoistapauksissa, kuten esim. sadonkorjuun aikaan, voisi tietysti tulla kysymykseen työpalvelujoukkojen käyttö yksityisluontoisiinkin tehtäviin, joissa työvoiman tarve on suuri. Juuri kysymys maatalouden työvoimareservistä on muodostunut yhä polttavammaksi. Vapaaehtoisella talkootoiminnalla on tässä mielessä tietysti huomattava merkitys. Varmoihin tuloksiin pääsemistä helpottaisivat kuitenkin aivan oleellisesti vasta pakollisen työpalvelun joukot, joiden vahvuus juuri kesäkuukausien aikana olisikin pidettävä korkeimmillaan.

Talkootoimintaa voitaisiin useissa tapauksissa kehittää vakinaisen työpalvelun ympärillä, samalla selventäen molempien vanhaa suomalaista pohjaa ja kansanomaisuutta. Tällaisessa yhteistoiminnassa olisi myöskin kaikki edellytykset kehittää vapaa talkootoiminta todella valtavaksi. Esim. kaupunkien ja asutuskeskusten kesälomanviettäjille muodostuisi työpalveluleirissä vietetty talkooviikko verrattomaksi elämykseksi ja täten käytetty aika koituisi monin tavoin kansamme parhaaksi.

Palvelusaika.

Useimmissa maissa, joissa työpalvelu on saatettu vakinaiselle kannalle, on palvelusaika 6 kuukautta ja ennen asevelvollisuutta. Tätä voitaneen pitää meilläkin sopivana. Sinä aikana ehtii jo

tottua työhön ja tuntemaan mitä ruumiillinen työ on, työtehon kohoaminen on jo selvästi havaittavissa ja tulokset siitä alkaneet näkyä. Fyysillinen kunto ehtii tässä ajassa kohota jo varsin huomattavasti. 6 kuukautta on myöskin jo riittävän pitkä kestävän yhteenkuuluvaisuuden- ja toverihengen muodostumiseksi. Aluksi voitaisiin ajatella vain kesäkuukausien käyttämistä palvelukseen, koska silloin olisi johtajakysymys opettajien ja opiskelijoiden avulla helposti ratkaistavissa ja myöskin majoitus helpompi.

Organisatio.

Työpalvelujoukkojen organisation täytyy luonnollisesti olla verraten pitkälle sotilaallinen. Paitsi puhtaasti teknillisistä syistä, on se tarpeellista senkin vuoksi, että työpalvelukasvatuksen yhtenä tehtävänä tulee olla sotilaallisen alkeisvalmennuksen antamisen ja kurin kehittämisen. Siinä mielessä tulee koulutuksen ja organisation sopeutua puolustusvoimien järjestelyyn ja koulutukseen. Organisation oleellisin yksikkö on työleiri. Sen sopivana vahvuutena voitaneen pitää komppanian vahvuutta, n. 150—200 miestä. Työleiri tai -komppania jakaantuisi 3—4 joukkueeseen ja joukkue 3—4 ryhmään. Jos lähdetään siitä, että vuosiluokan vahvuus olisi 30,000, saataisiin 150—200 työleiriä eli 1 leiri 3—4 pitäjää kohti. Useampia leirejä saattaisi luonnollisesti keskittyä samoille seuduille, riippuen työmaitten sijainnista, mutta suurin piirtein leirit jakaantuisivat kautta maan ja olisivat verraten kevyesti siirrettävissä paikasta toiseen. Tällöin lienee luonnollista, että sotilaallisen piiri- tai läänijaon mukaisesti työleirit muodostaisivat oman piiri- tai lääniorganisationsa, jota johtaisi koko maassa työpalvelun keskusjohto.

Johtajisto.

Puheenaolevassa organisatiossa on tietysti erikoinen syy koettaa välttää jäykkää ja virastomaista organisointia ja pyrittävä joustavaan asioitten hoitoon. Jos siihen päästään, tietää se pienempää johtajatarvetta, mutta asettaa myös johtajistolle suuret vaatimukset. Erittäin suuret vaatimukset on täytettävä työleirin johtajan. Hänestä loppujen lopuksi riippuu kaiken onnistuminen.

Hänen tulee olla koko aatteen kantaja ja toteuttaja, kasvattaja ja työnjohtaja. Joutuessaan päivittäiseen kosketukseen johdettavien kanssa on hänen henkilökohtainen vaikutuksensa mitä suurin. Hänen on oltava henkisesti ja fyysillisesti esikuvallinen, mutta hänen tulee myöskin hallita ne työt, mitä suoritetaan. Työpalvelujoukon johtaja, jolla ei ole työnjohtajan taipumuksia, on mahdottomuus. Työleirin johtajan on oltava res.upseeri; jos hän on lisäksi partiojohtaja ja pioneeri tai muuta teknillistä koulutusta saanut, on hänellä suuret mahdollisuudet onnistua.

Samoja vaatimuksia kuin työleirin johtajalle — vaikkei yhtä tinkimättömiä — on asetettava joukkueenjohtajille. Mahdollisimman nopeasti on pyrittävä siihen, että he ovat työpalveluleirien omia kasvatteja. Yhden kesän palvelun ja parin viikon johtajakurssien perusteella voi kyvykkäimmistä tulla sopivia joukkueenjohtajia.

Vaikea kysymys tulee olemaan suurempien työmaiden teknillinen johto ja työn valvonta. Mahdollisuuksia pitäisi kuitenkin olla järjestää tämä yhteistoiminnassa asianomaisten maanviljelysinsinööri-, tie- ja vesirakennus- ja metsänhoitopiirien kanssa. Tämä toisaalta edellyttää niiden työvoiman lisäämistä, mutta siten myös päästään siihen, että varsinaista työn suunnittelu- ja valvontaporrasta ei työpalvelun piirijohtoon tarvitse tulla. Mainitunlainen järjestely edellyttää kyllä työpalvelun keskusjohdolta ja sen teknilliseltä osastolta asiantuntemusta ja joustavuutta, mutta lienee kuitenkin toteutettavissa. Saksassa on teknillinen johto järjestetty edellämainitunlaisesti, vaikka siellä työnjako eri ammattikuntien välillä eri valtioissa vaihtelee aiheuttaen vielä lisävaikeuksia.

Piirijohdon päätehtävä tulee olemaan koulutuksessa. Huollollisia tehtäviä täytyisi sille myös asettaa. Kuitenkin voisi sen vakinaisen henkilökunnan määrän supistaa verraten pieneen.

Keskus- ja piirijohdot vaativat kuitenkin vakinaista henkilökuntaa melko paljon. Leirijohto voidaan sensijaan suurelta osalta täyttää ainakin aluksi väliaikaisesti esim. opettajilla ja opiskelijoilla, jotka ovat sodan käyneitä res.upseereita ja sk.miehiä. Kun heille leiriajalta maksettaisiin kunnollinen palkka, olisi mahdol-

lisuus suorittaa verraten tarkka valinta. Ei liene pieneksi arvioitava se merkitys, mikä tällaisella kesänvietolla olisi nuorelle sivistyneistölle — ja sen kautta koko kansalle — kansan syvien rivien ajatustavan ja toiveiden selventäjänä.

Kannattavaisuudesta.

Ei liene paikallaan koettaa tässä yhteydessä yksityiskohtaisemmin puuttua työpalvelun vaatimiin kustannuksiin ja mahdolliseen kannattavaisuuteen. Käsityksen saamiseksi mittasuhteista voitaneen jonkinlainen summittainen arvio kuitenkin tässäkin esittää. Jos palvelusaika on 6 kk, työaika 6 tuntia päivässä ja kuukaudessa 25 työpäivää suorittaa mies 6 × 6 × 25 = 900 työtuntia. Verraten pienestä työtehosta lähtien voidaan työtunnin arvoksi ottaa 5 mk ja koko suoritetun työn arvoksi saadaan 4,500: —. Jos vuosittain työpalvelumiehiä olisi 30,000, merkitsisi se 135 miljoonan markan vastaavaa työmäärää, joka voitaisiin sijoittaa kansantaloudellisesti kannattavasti. Jos tämän työn armeijan todellinen kansantaloudellinen arvo voitaisiin laskea, päädyttäisiin siinä huimaaviin lukuihin, sillä työpalvelun vaikutus koko kansan työtehoon vaikuttaa monin tavoin. Että näin on, johtuu ennenkaikkea siitä, että työpalvelu kehittää nuorukaisessa juuri niitä ominaisuuksia, jotka koko ihmiselämän ajan vaikuttavat työkykyyn ja työhaluun ja siten koko kansan työn määrään, puhumattakaan siitä, että työpalvelu luo todella kestävän pohjan rakentavalle yhteistoiminnalle ja yhteistyölle, jonka kansantaloudellinen ja valtakunnallinen merkitys on niin suuri, ettei sitä markoilla voida mitata.

Tämän hetken tehtävä.

Ei liene ainakaan tämän kirjan lukijoissa monta, jotka olisivat suomalaisen työpalvelun toteuttamista vastaan, eikä niitä liene paljon koko maassakaan, mutta eteenpäin ei vain ole päästy, vaan aika vierii arvellessa, päivä päätä käännellessä. Ei tule riittävästi peltoa raivatuksi, ei tarpeeksi teitä rakennetuksi. Pelätään, että sodan tuoma yhteishenki häviää, ja merkkejä siitä onkin olemassa,

mutta kuitenkaan ei ryhdytä yhteishenkeä todella määrätietoisesti lujittamaan ja kasvattamaan.

Juuri nyt olisi aika mitä kiireisimmin ryhtyä työpalvelun toteuttamiseen. Laki työpalvelusta olisi kiireesti laadittava, määrärahat myönnettävä ja valmisteluihin ryhdyttävä viipymättä. Ensi kesänä voitaisiin aloittaa esim. $^1/_4$ teholla. Seuraavana talvena koulutettaisiin johtajistoa ja seuraavana kesänä suomalainen työpalvelu toimisi jo täydellä teholla. Se olisi todellista jälleenrakennustyötä.

MAATALOUSKERHOTYÖ — MAASEUDUN NUORTEN VAPAAEHTOINEN TYÖPALVELU

Aatos Tavaila

Suomessa on maatalouskerhotyötä tehty jo 15 vuotta. Tänä aikana on selvästi tultu huomaamaan, että tämä varhaisnuorisoa työhön ja omakohtaiseen toimintaan innoittava neuvonta pystyy meillä kautta maan saamaan nuoret mukaansa. Maatalouskerhotyötä tehdäänkin jo yli 400 paikkakunnalla ja nuorten yrittäjäin määrä lähentelee tänä vuonna 90.000. Osotteeksi siitä, ettei maatalouskerhotyö ole vain ohimenevä neuvontamuoto voidaan mainita, että kerholaisten lukumäärä on vuosi vuodelta suurentunut ja kerhopaikkakuntien hankkimat neuvontavarat ovat niin'ikään vähitellen lisääntyneet. Ellei maatalouskerhotyö aivan selvästi näyttäisi kerholaisille, heidän vanhemmilleen ja naapureille, miten tällä toiminnalla hankitaan runsaasti arvokkaita tuotteita ja

miten sitä harjoittavat nuoret juuri sen avulla saadaan käyttämään vapaa-aikansa hyödyllisesti ja ammattiasioihin perehdyttävästi, ei tämä neuvonta olisi niin lyhyenä aikana saavuttanut edellä esitettyä laajuutta. Ja ilman niitä monia nuoria henkisesti innostavia ja kasvattavia toimintamuotoja, joita maatalouskerhotyöhön liittyy, eivät varttuneemmat nuoret olisi vuodesta vuoteen pysyneet kerholaisina, eivätkä myöskään kuntien johtohenkilöt olisi niin auliisti tukeneet tätä toimintaa.

Mikä tässä toiminnassa sitten innostaa nuoria?

Maatalouskerhotyö on järjestetty *kilpailuluontoiseksi* toiminnaksi, jossa nuoret itsenäisesti yrittäen ja omatoimisesti töitä tehden kilpailevat keskenään. Kerhotyössä ei pidetä luentoja eikä ammattiesitelmiä kuin poikkeustapauksissa. Siinä annetaan omakohtaisen harjoituksen ja työn opastaa nuoria. Kerholaisten työskentely tapahtuu myös *ammattitaitoisen neuvojan* valvonnan alaisena ja siksi tässä työssä voidaankin toteuttaa periaate: *tehdä hyvin tehty vieläkin paremmin.* Maatalouskerhotyö antaa myös kansakoulusta päässeille nuorille tilaisuuden sovittaa käytäntöön niitä tietopuolisia ohjeita, joita koulu on antanut. Niinikään ohjaa kerhotyö maaseudun nuoret *kokeilemaan* uusilla työtavoilla, kasvijalosteilla, lannoitusmenetelmillä jne. Täten nuoret huomaavat, ettei maa- ja kotitalous olekaan niin kaavamaista ja arkipäiväistä kuin he ehkä ovat kuvitelleet. Heidän pienistä yrityksistään tulee myös usein esimerkkiä antavia ja jopa uudistuksia tuoviakin, sillä vanhemmat seuraavat aina erittäin suurella kiinnostuksella lastensa puuhailuja. Maatalouskerhotyö kerhokokouksineen, leiripäivineen, retkeilyineen, työ- ja urheilukilpailuineen sekä muine yhteistilaisuuksineen on myös omiaan liittämään nuoria yhteen ja tuomaan *maaseudun elämään virkistävää vaihtelua.* Siten nuoret saavat samanikäisten kanssa mitellä voimiaan ei vain tiedoissa, vaan myös ammattitaidoissa ja kätevyydessä.

Edellä esitetynlaisena voitaisiin maatalouskerhotyötä pitää ainakin jossain määrin maaseudun nuorten vapaaehtoisena *työpalveluna.* Valitettavasti ei kerhotyö kuitenkaan kaikkialla ole vielä sellaista. Työn tulokset ovat aivan ratkaisevasti riippuvaisia kerhoneuvojan pätevyydestä, kerholaisten iästä, yritysten vaati-

vaisuudesta ja monipuolisuudesta sekä aikuisten tälle neuvonnalle antamasta henkisestä ja aineellisesta tuesta. Jos siis tahdotaan, että maatalouskerhotyöstä muodostuisi jollakin paikkakunnalla nuoria työhön kiinnittävä ja heitä ammattiasioissa opastava työkoulu, joka käytännöllisen valmennuksen ohella ohjaisi heitä myös henkisesti, on sitä kehitettävä nykyisestä aivan määrätietoisesti, jottei tämä neuvonta rajoittuisi vain ammattiasioita käsitteleväksi ja maa- ja kotitalouden tarpeita korostavaksi toiminnaksi.

Tarkastettaessa millä tavalla maatalouskerhotyötä olisi järjestettävä ja kehitettävä edellä esitettyyn tavoitteeseen pyrittäessä, kiintyy huomio ensi sijassa nuoriin yrittäjiin. Meidän on saatava maaseudun 12—18 vuotiaat nuoret huomaamaan, että heilläkin on erikoisvelvollisuuksia tätä maata ja kansaa kohtaan. *Varhaisnuorison on huomattava, ettei riitä se, että he vain isän ja äidin apuna suorittavat arkiaskareita.* Heidän on myös ryhdyttävä *itsenäisesti* hoitamaan ensin pieniä viljelys- ja kotieläinhoitoyrityksiä omatoimisuutta ja itsevarmuutta saadakseen. Tämän vuoksi onkin heidän liityttävä maatalouskerholaisiksi.

Koska kerhotyössä on myös nähty, että tämän ikäiset nuoret jaksavat ja pystyvät itsenäisesti työskentelemään, voidaan vaatia, että nuoret uhraavat vapaa-ajastaan huomattavan osan ei vain pikkupiirteiseen kerholaisena työskentelyyn, vaan oikein aikaa ja määrätietoista ponnistelua vaativaan pienyrittelyyn. Niinikään on heille osoitettava, että vapaaehtoinen maatalouskerhotyö, kun sitä harjoitetaan yhteen menoon 6—7 vuotta, todellakin antaa heille mahdollisuudet sellaisten yritysten kehittämiseksi, jotka 15—18-vuotiaille tuottavat rahaa ja joiden ammattiopetukset suorastaan neuvovat heitä elämänuran valinnassa.

Meillä Suomessa on tähän asti maatalouskerhotyötä liiaksi totuttu pitämään vain lasten ja nuorten puuhailuna. Varttuneempi nuoriso on sen vuoksi tavallaan kaihtanut kerhotyötä, kosk'ei se ole nähnyt tässä työskentelyssä riittävästi juuri heidän ikäkaudelleen luonteenomaisia toimintamuotoja. Tästä syystä olisikin pyrittävä siihen, että maaseudun nuoret liittyisivät kerholaisiksi vasta kansakoulun suoritettuaan. Silloin heillä olisi talviajallakin

aikaa ja tilaisuutta osallistua monipuoliseen ja juuri niihin oloihin sovellettuun maatalouskerhotyöhön. Näin säilyisi heissä jatkuvasti innostus kerhotyöhön, samalla kun he vaistomaisesti kehittäisivät omia yrityksiään yhä vaativammiksi ja monipuolisemmiksi.

Suomessa on maatalouskerhotyössä yleensä tyydytty siihen, että kerholaiset viljelevät kasvejaan keskimäärin n. 1—2 aarin aloilla silloinkin, kun kerholainen on jo 14—15 vuotias. Mutta jos halutaan saada yrityksestä sellainen, joka tarjoaa kerholaiselle todella työtä, on viljelysalaa huomattavasti suurennettava. 13—15-vuotias nuorukainen ja neitonen voi vapaa-aikoinaan hyvin hoitaa 3—4 aarin suuruisen vihannespalstan tai 5—8 aarin peltoviljelysyrityksen. 15—17-vuotias voi jo ottaa 5—10 aarin suuruisen peltosaran hoitoonsa. Näin suurista pinta-aloista on se hyöty, että ne pakoittavat kerhoneuvojan ja nuoren yrittäjän turvautumaan *työtehollisesti oikeisiin työtapoihin ja työkaluihin.* Rinnan tämän kerhoviljelysten suurentamisen kanssa on kiinnitettävä huomiota myös yritysten kerholaisia *kasvattavaan* puoleen. Samoin on otettava huomioon se seikka, että nuorten yritykset voivat *opastaa kerholaisten vanhempia ja naapureitakin* omaksumaan näissä pikkuyrityksissä kokeiltuja uusia työ- ja viljelystapoja. Siten voi maatalouskerhoneuvonta lähi vuosina muodostua varsinkin uusille asutustilallisille korvaamattoman arvokkaaksi innoittajaksi. Kerholaisten yritykset voivat nimittäin paitsi esimerkillään myöskin taloudellisilla tuloksillaan viittoa suunnan, mihin uudisviljelijöiden on pienviljelyksiään ensikädessä kehitettävä. Ymmärtääksemme kerhotyön merkityksen juuri tässä viimeksi mainitussa puolessa ei tarvitse muuta kuin viitata niihin saavutuksiin, mihin maatalouskerhonuorisomme jo nyt on päässyt pyrkiessään hankkimaan omin avuin köyhimpiinkin kerhokoteihin kunnolliset omenapuutarhat. Onhan nimittäin kerholaisillamme omissa taimistoissaan kasvamassa $^1/_4$ miljoonaa omenapuun perusrunkoa ja noin 15 tuhatta omenapuujalostetta.

Kerhotyön mahdollisuudet eivät kuitenkaan rajoitu ainoastaan edellä esitettyyn. Varttuneimmat kerhotytöt voivat omistautua viljelemään kauppaa varten *sopimusluontoisesti erilaisia vihan-*

neksia ja peltokasveja. Viimeksimainituista sopii heille erittäin hyvin pellava. Se vaatii kesäajalla suhteellisesti vähän työtä, mutta tarjoaa vähempitöisenä syys- ja talvikautena sopivaa kotiaskartelua. Tätenhän nuori polvi saadaan jatkamaan esiäitiensä perinteitä ja siten esivanhempien tieto ja taito siirtyy kauniilla tavalla tuleville sukupolville. 16—18-vuotiaat neitoset voivat myös ottaa huolehtiakseen *kotinsa ympäristön kaunistamisesta.* Täten kiintyy nuorten huomio ei vain taloudellisten tulosten tavoitteluun vaan myös niihin ihmisen henkistä puolta kohottaviin arvoihin, joista rakentuu viihtyisä koti.

Varttuneempien kerhopoikien töistä on syytä mainita *metsäpuiden taimien kouluttaminen ja omien metsäpalstojen hoitaminen.* Nämä molemmat työmuodot ja *käsitöiden tekeminen* tarjoavat 15—18-vuotiaille pojille erittäin sopivia askartelumahdollisuuksia. Tätenhän pojat mm. pääsevät metsätalousneuvojien ohjaamina suorittamaan omien metsäpalstojensa hoitohakkuita, ojituksia, istutuksia, jopa niiltä saatavien tuotteiden myyntiäkin. Näillä nuorukaisilla on myös kaikki edellytykset pienempien *uudisraivauksien* suorittamiseksi. Meillä on etenkin Sisä-, Itä- ja Pohjois-Suomessa hyviä mahdollisuuksia verrattain vähillä töillä saada milloin muutaman kymmenen aarin, milloin ehkä hehtaarinkin suuruiset uudisviljelykset raivatuksi. Viime mainitut työmuodot antavat myös mahdollisuudet kerhotyön puitteissa soveltaa käytäntöön *keskinäistä työavun antoa ja yhteistoimintaa.* Näin oppivat nuoret huomaamaan, kuinka suuri hyöty juuri pienviljelysoloissa yksityisyrittäjälle tarjoutuu yhteistoiminnasta.

Maatalouskerhotyö voi myös varsin paljon edistää pientalouksien *kotieläintenhoitoa.* 14—18-vuotiaat kerholaiset voivat nimittäin ottaa lampaita, porsaita, vasikoita, mehiläisyhteiskuntia ym. kotieläimiä aivan omina yrityksinään kerhoneuvojan antamien ohjeiden mukaisesti hoidettavaksi. Täten heidät ohjataan ei vain hoitamaan näitä eläimiä, vaan myös omatoimisesti huolehtimaan niille hankittavista rehuista samalla, kun he joutuvat tarkkailemaan ja tekemään vertailuja hoidokkiensa tuotannosta ja sen kannattavaisuudesta. Näin muodostuu kotieläintenhoitotyö kiinnostavaksi ja nuoret joutuvat henkilökohtaisesti toteamaan, että

tälläkin toiminta-alalla tarjoutuu huolelliselle ja alaansa innostuneelle henkilölle erittäin hyödyllisiä ja kiitollisia tehtäviä.

Jos meillä saadaan maatalouskerhotyötä kehitetyksi edellä esitettyjen suuntaviivojen mukaisesti, silloin tästä neuvonnasta muodostuu maaseudun varhaisnuorisolle todellinen työkoulu. Tällaisena maatalouskerhotyö kiinnittää piiriinsä senkin nuorisojoukon, jota muuten olisi vaikea saada innostetuksi maa- ja kotitaloustöihin. Kerhotyö saa heidät vastaanottavimpana elämänsä kautena ammattipätevien neuvojien ohjattavaksi. Kun kerholaiseksi liittyminen lisäksi on vapaaehtoista, sopii tämä työskentelymuoto erittäin hyvin suomalaiselle luonteelle. Sen vuoksi voidaankin täydellä syyllä sanoa, että nykyisestään kehitetty ja monipuolistettu maatalouskerhotyö on juuri meille sopivaa maaseudun nuorten työpalvelua.

RUUMIILLINEN KUNTO JA MAANPUOLUSTUS

Lassi Vepsäläinen.

Sodassa tarvittavan ruumiillisen kunnon säilyttäminen rauhan aikana on kysymys, jonka tärkeys on helppo todistaa. Yhtä helppoa on ammattimiehen tuoda julkisuuteen ne liikuntakasvatuslajit, joiden avulla asekunto arkisessa elämässä hankitaan. Monin verroin vaikeampaa on luoda niitä käytännöllisiä keinoja, jotka saisivat jokaisen toimeen tuon päämäärän hyväksi. Tällä hetkellä, jolloin ei ole olemassa yhtään sellaista suurjärjestöä, joka saisi kansan kokonaisuudessaan harrastamaan liikuntaa, eikä myöskään ole voimistelu- eikä urheilupakkoa, on ainoa keino asian auttamiseksi saada kaikki miehet käsittämään omakohtaisen, jokamiehen urheilun merkitys. Ihmisen oma sisäinen asenne ja henkilökohtainen ruumiillisen kunnon arvon ymmärtäminen on sittenkin se, mikä voi ajaa hänet huolehtimaan omasta hyvinvoinnistaan, pakottaa hänet asekunnossa pysymiseen vaadittaviin ponnistuksiin ja saada hänet hankkimaan iloa ja vaihtelua urheilun parista. Jotta oivaltaisi käsittelynalaisen kysymyksen kyllin syvällisesti, on syytä penkoa sitä pohjia myöten.

Koulujemme liikuntakasvatus on vielä tällä hetkellä aivan alaarvoisella tasolla. Tämä johtuu pääasiassa siitä, että voimisteluun ja urheiluun käytettävä tuntimäärä on minimaalisen pieni. Neljällä alimmalla luokalla pojat sentään saavat viettää kolme tuntia viikossa voimistelusalissa, pallokentillä, luistinradoilla ja hiilimurskalla ja niinpä voimistelunopettajalla on mahdollisuus kehittää heidät kohtalaisen korkealle liikunnalliselle tasolle. Mutta sitten tulee pysähdys. Oppilaan siirtyessä viidennelle luokalle voimistelu- ja urheilutunnit vähenevät kahteen viikossa. Ei tarvitse paljon päätänsä vaivata päästäkseen täysin selville siitä, ettei tämä tuntimäärä anna kasvattajalle muuta kuin mahdollisuuksien rippeet. Kun laskemme pois tunnista sen ajan, minkä pukeutuminen tai matka urheilukentälle vie, havaitsemme puhtaaseen liikuntaan jäävän aikaa kaiken kaikkiaan vain hieman yli tunnin viikossa. Lupapäivät ja erinäisiin kokeisiin ja kirjoituksiin silloin tällöin lainatut tunnit voivat aiheuttaa senkin, etteivät pojat pariin viikkoon pääse kuin mahdollisesti kerran, kaksi pintapuolisesti terästämään ruumistaan. Niinpä tarjoavatkin oppikoulujen yläluokat usein varsin surkean kuvan suomalaisen pojan ruumiillisesta kunnosta. Onneksi sentään vapaaehtoinen harrastus monesti korvaa koulujärjestelmän räikeät epäkohdat, ja me voimme iloksemme havaita koulupojissamme jopa kaikkein korkeimmalle kansainväliselle urheilutasolle nousseita yksilöitä. Totuuden nimessä on taas tämän vastapainoksi muistettava, että on kouluja, joissa paristakolmestasadasta pojasta on lääkärintodistuksen nojalla kokonaan vapautettu liikuntaharjoituksista kaksi- jopa kolmekymmentä. Näin monet ruumiillisesti heikommat joutuvat jo alusta alkaen pois karaisevain urheiluharjoitusten parista ja kallista ihmismateriaalia menee hukkaan.

Kaikesta huolimatta koulupojista tulee ylioppilaita. Osa menee suoraan asevelvollisuuttaan suorittamaan liittyäkseen senjälkeen taas toisten joukkoon, jotka suoraan koulunpenkiltä ovat siirtyneet jatkamaan opiskeluaan yliopistossa. Edelliset joutuvat ponnistelemaan ennen yliopistolukujaan puolustuslaitoksen aseharjoituksissa ruumiillisesti, toisinaan varsin voimaperäisestikin,

mutta järjestelmällinen, täydellinen urheilukasvatus ei toistaiseksi ole kuitenkaan kuulunut sen ohjelmaan.

Mitä mahdollisuuksia korkeakouluopintojen aikana sitten on liikuntakasvatuksen harjoittamiseen ja missä määrin ylioppilaat huolehtivat ruummiillisesta kunnostaan? Sen me kaikki tiedämme. Nykyinen ylioppilasurheilumme kaikkine kilpailuineen on vain varjo siitä, mitä sen pitäisi olla. Muutamat yksilöt erottautuvat joukosta, mutta pääosa elää päivästä toiseen lukutouhussa ja muissa kiireissä, ja oma raihnainen ruumis ja sen kehittäminen unohtuvat.

Lähtiessämme tarkastamaan, millä keinoin rauhan aikana kukin voisi ylläpitää sodassa tarvittavaa ruumiillista kuntoa, on edellä ollut välttämätöntä luoda katsaus siihen urheiluharjoitusten pohjakoulutukseen, minkä akateeminen kansalainen on saanut kouluaikanaan ja opiskelunsa kuluessa.

Asevelvollisuuden tarkoituksena on kasvattaa niin monesta suomalaisesta miehestä kuin mahdollista taistelukelpoinen yksilö. Nykyaikainen sodankäynti konetuliaseineen ja moottoreineen on synnyttänyt oman sotilastyyppinsä. Nopeus, kätevyys, voima ja kestävyys ovat hänen ruumiillisia, kovuus, päättäväisyys ja peräänantamattomuus henkisiä ominaisuuksiaan. Ilman näitä on sotilas kelpaamaton sotaan, olkoonpa hän saanut miten hyvän koulutukten tahansa taisteluteknīikassa ja aseitten hallitsemisessa. Urheilun sehtävänä on lisätä sotilaalle välttämätöntä ruumiillista kuntoa ja vahvistaa hänen henkistä voimaansa. Palvelus puolustuslaitoksessa on lyhytaikainen ja siksi se ei riitä ruumiilliseen kasvatukseen. Siksi olisi miesten tuotava sotaväkeen hyvä ruumiillinen kunto mukanaan. Sikäli kuin kysymyksessä on akateeminen nuoriso, olisi riittävän fyysillisen pohjan luominen koulujen tehtävä. Nuorison ennakkosotilaalliseen koulutukseen täytyisi viimeinkin päästä käsiksi, ja silloin voisi puolustuslaitos jatkaa urheilullistakin kasvatusta järjestämällä raskaan palveluksen välipaloiksi riittävästi urheiluharjoituksia ja kilpailuja.

Urheiluelämämme on ollut viime vuosina voimakkaassa nousussa ja saanut paljon hyvää aikaan myös asekuntoisen väen kouluttamisessa. Mutta kuten edelläolevastakin käy selville, on sota-

väki-iässä suuri joukko nuorukaisia, jotka eivät koskaan ole harjoittaneet mitään urheilulajia säännöllisesti, jopa ovat pysyneet tyystin syrjässä koko liikuntatoiminnasta. Ruumiillisesti hyvin kehittyneen alokkaan ihanne on vielä kaukana. Ulkonäöltään voimakas talonpoikaisnuorukainen on lyhyen juoksupyrähdyksen jälkeen täydellisesti hengästynyt ja jäntevältä vaikuttava, kookas ylioppilas tuskin pystyy kantamaan pitemmälti konekivääriä, koska hän ei ole milloinkaan tehnyt ruumiillista työtä. Ikävä kyllä ei tämän kirjoituksen puitteissa ole tilaisuutta esittää kouraantuntuvia tuloksia kahdeksasluokkalaisten eikä yleensäkään yläluokkalaisten saavuttamista kokonaistuloksista urheilussa, vaikka ne olisivat varsin mielenkiintoisia ja valaisisivat selvästi nuorisomme nykyhetkistä ruumiillista suorituskykyä.

Liikuntakasvatus kokonaisuudessaan on kehittynyt monipuoliseksi. On olemassa lukuisia urheilumuotoja, ja mielipiteet niitten ruumiillista kuntoa kehittävästä arvosta ovat moninaisia ja arvelut niitten harjoittamisessa erilaisia. Jokainen oikein suoritettu ja oikealla tavalla harjoitettu urheilulaji edistää ehdottomasti kuntoa, olipa sitten kysymyksessä uinti tai paini, miekkailu tai verkkopallo. Jokainen voimistelu- ja urheiluseura, joka edistää jäsentensä ruumiillisia ominaisuuksia, hyödyttää toiminnallaan suorastaan asekuntoa. Rauhanaikana ovatkin ne miehet, jotka säännöllisesti kulkevat urheiluseuransa harjoituksissa, aina kohtalaisissa voimissa sotilaallisesti ajatellen. Kuitenkin on muistettava, että hiihtoseurojen tarkoituksena on luonnollisesti hyvien hiihtäjien kehittäminen, samalla kuin niille on yhdentekevää, osaako seuran jäsen uida. Soutuseuroille jää sivuasiaksi miestensa juoksu- ja hyppytaidon kehittäminen. Puolustuslaitos tarvitsee kuitenkin monipuolisesti asekuntoisia miehiä. Tarkoituksenmukaisin tie nykyaikaisen sotilaallisen ruumiinkuntoisuuden kehittämiseen saavutetaan kokemuksen kautta, jolloin on kyettävä liikuntaharjoitusten monipuolisesta valikoimasta erottamaan ne, jotka nopeimmin ja suurimmalla varmuudella johtavat asetettuun päämäärään.

Kun nyt seuraavassa tarkastellaan hieman niitä harjoitustapoja, jotka monivuotisten käytännöllisten kokemusten tuloksena on havaittu parhaiksi liikuntakasvatusmuodoiksi nuoren miehen kas-

vattamiseksi sotilaaksi, niin ei myöskään voi tarjota parempaa valikoimaa osviitaksi niille, jotka sotilaskoulutuksen saaneina ja mahdollisesti myös monet kovat taistelut käyneinä haluavat tietää, miten rauhanaikana voi parhaiten ylläpitää sodassa tarvittavaa ruumiillista kuntoisuutta urheilun avulla.

Kun ajattelemme kansamme kaikkia asekuntoisia miehiä, niin ainoastaan aniharvat niistäkin, jotka ovat innostuneet urheiluun, voivat päästä osallisiksi kaikista uudenaikaisista urheiluvälineistä, voimistelusaleista, urheilukentistä ja uimahalleista. Suurimman osan on pakko tyydyttää liikuntatarpeensa metsäisillä murtomailla tai hiihtoladuilla. Voimistelu- ja urheiluseurat ovat usein köyhiä, ja välineitten epätäydellisyys johtuu siitä. Ensiluokkaisia harjoituspaikkoja on vähän, päteviä opettajavoimia niukasti, ja — mikä pahinta — useimmilla miehillä on valitettavan vähän aikaa urheiluharjoituksia varten. Sentähden harjoitusten tulee olla yksinkertaisia, samoin pelisääntöjen ja välineitten. Voimistelussa ei voida vaatia vaikeitten telineharjoitusten taitamista; teknillistä taitavuutta kysyviä yleisurheilulajeja, kuten moukarin- ja kiekonheittoa, aitajuoksua ja seiväshyppyä ei ole syytä opettaa. Kaikki eivät voi oppia ja harjoitella crawl-uintia. On aina parempi harjoitella perusteellisesti ja hyvin harvoja lajeja kuin vain hieman maistellen useita.

Tulipa kysymykseen mikä urheilumuoto tahansa, on sen täytettävä seuraavat vaatimukset:

1. Liikuntakoneistoa on koulutettava (lihakset, nivelet, hermot).
2. Sisäelimiä on vahvistettava (sydän, keuhkot, verenkierto).

Sisäelinten vahvistamiselle on aina annettava etusija, sillä mitä hyödyttää lihaksikas ruumis, jos sisäelimet eivät ole niitä vastaavalla tavalla kehittyneet, eivätkä voi täydentää lihasten aikaansaamaa nopeus- tai kestävyyssuoritusta. Kaikki edellämainitut näkökohdat huomioonottaen päädytään seuraaviin ruumiillisen kasvatuksen aloihin: 1. Yleisurheilu. 2. Hiihto. 3. Uinti. 4. Nyrkkeily. 5. Taisteluluontoiset pallopelit. 6. Voimistelu ja liikuntaleikit.

Tämän valinnan tarkoituksena ei suinkaan ole tuomita sen ulkopuolelle jääneitä urheilumuotoja, eikä kieltää niiden hyötyä asekunnon kohottajina. Ajan, välineitten, rahan ja harjoituspaikkojen

puutteessa ei niitä voida opettaa suuremmille joukoille eikä myöskään ajatella silloin, kun kysymyksessä on jok'ainoan miehen pysyttäminen rauhan aikana ruumiillisesti hyvässä sotilaskunnossa.

Yleisurheilun vahvimpana puolena ovat juoksut, jotka antavat miehelle taistelukentällä tarvittavan nopeuden ja kestävyyden. Juoksuharjoitusten on aina oltava etualalla kaikissa yleisurheiluharjoituksissa. Saksalaiset antavat juoksulle erikoisen arvon ja sanovat, että se säästää verta taistelukentällä. Juoksu sinänsä ei ole ainoastaan yleisurheilun arvokkain osa, vaan sille on annettava etusija koko ruumiillisessa kasvatuksessa. Juoksu on parhain keino sisäelintemme vahvistamiseksi. Se on yksinkertaisin ja luonnollisin liikuntalaji, ja eri muodoissaan se on sotilaan paras valmennuskeino kestämään nopean ja pitkäaikaisen taistelutoiminnan tuomat rasitukset.

Hiihtotaidon arvo tunnetaan hyvin ja onneksi jokseenkin jokainen suomalainen pystyy hiihtämään. Sotilaallisesti on rajattoman tärkeää, että myös hiihtokunto vastaisi käytännöllistä hiihtotaitoa. Tämän kirjoittajalla on ollut tilaisuus tutkia hiihdon vaikutusta sydämen toimintaan, keuhkojen tilavuuteen, veren hemoglobiinimäärään ja verisoluihin. Kaikki kokeet ovat päättyneet yllättävän suotuisaan lopputulokseen. Niinpä voidaankin hiihdon terveydellinen, sisäelimistöä voimakkaasti vahvistava arvo todeta ja pitää sitä juoksun rinnalla ensiarvoisen tärkeänä liikuntalajina, jonka säännöllistä harjoittamista ei yksikään suomalainen mies koskaan saisi laiminlyödä.

Uinti on terveyttä ja ruumiinkuntoa edistävä liikuntaharjoitus. Uinnissa tulevat melkein kaikki lihakset toimintaan ja siinä ne kehittyvät sopusuhtaisiksi. Uinnissa hengityselimistö toimii perusteellisesti ja sydämen työskentely on voimakasta. Aineenvaihdunta vilkastuu huomattavasti kylmän veden takia, ja sitäpaitsi uinti on urheilulaji, missä ruumis joutuu valon, ilman ja auringon voimistuttavan vaikutuksen alaiseksi.

Nyrkkeily ei ole sotilaalle ainoastaan ruumiillista harjoitusta, vaan myös kasvatusta. Se on mahdollisimman kovaa valmennusta lähikamppailua varten. Nyrkkeilyn henki ei ole siinä, että saa antaa mahdollisimman kovia iskuja päin toisen naamaa, vaan että

opitaan voittamaan omat heikkoudet. Huolimatta vastustajan lyöntien aiheuttamasta tuskallisesta kivusta, huolimatta näennäisestä omasta avuttomuudesta on koottava voimat ja yhä uudelleen uskottava itseensä ja käytävä otteluun ja siten joko voitettava tai kunniakkaasti nieltävä tappion katkeruus. Ei mikään muu urheilu ruumiillisen valmennuksen ohella kehitä siinä määrin harjoittajansa tahtoa ja taistelukykyä kuin nyrkkeily.

Pelit, ennenkaikkea miehekkään lujat taisteluluontoiset kilpapelit, kuten jalka- ja koripallo, kasvattavat taisteluhenkeä, toveruutta ja henkistä vireyttä. Nämä pelit ovat luonteeltaan yksinkertaisia ja selväpiirteisiä, niissä oppii nopeasti välttävän taidon ja liikunta muodostuu alusta alkaen vaihtelevaksi ja ruumista monipuolisesti kehittäväksi. Erikoisansioksi kaikille peleille on laskettava se iloinen mieliala, minkä vallitessa ne tavallisesti suoritetaan.

Voimistelun tehtävänä on antaa ihmiselle ruumiinkunnon ja liikuntakyvyn perusta. On virheellistä luulla, että yksinomaan voimistelulla saavutettaisiin täydellisyys ruumiillisessa suorituskyvyssä. Voimistelu on keinotekoisesti kokoonpantu, mutta sen avulla voidaan kuitenkin erinomaisesti vahvistaa lihaksia, norjentaa niveliä ja edistää irtonaisuutta ja kaikinpuolista liikkuvaisuutta.

Nämä ovat ne liikuntamuodot, joiden avulla, sopivasti kutakin harjoittamalla, voidaan nuorukaiselle antaa se pohja, jonka hän tarvitsee saavuttaakseen kyllin vahvan ruumiillisen kunnon sotilastehtäviä varten. Näiden samojen urheilulajien joukosta olisi jokaisen rauhan aikana myös valittava itselleen sopivat kunnon harjoittamiskeinot.

Ne, jotka kuuluvat urheilu- ja voimisteluseuroihin, olkoonpa, ettei heidän harrastamansa laji ole edellä luetelluissa mukana, pitävät itsensä säännöllisellä ja uutteralla harjoittelulla jatkuvasti kunnossa, kunhan eivät vain sokeasti tuijota omaan erikoislajiinsa, vaan hankkivat mahdollisimman monta tilaisuutta muittenkin urheiluhaarojen harrastamiseen. Urheiluseuroihin kuulumattomien olisi ehdottomasti pyrittävä jonkin nyrkkeily-, uima- tai palloiluseuran jäseniksi, ja varmaa on, että siellä suuremmassa joukossa pian innostuu asiaan, jonka tärkeyden jo ennakolta on tehnyt itselleen selväksi. Ja sen suuren massan, joka ei varmasti-

kaan tule liittymään urheilujärjestöihin, ei tarvitse monta sekuntia miettiä, millä kuntoansa kohentaisi. Talvella hiihdon ja kesällä murtomaajuoksun ja uinnin tulisi muodostua jokamiehen urheiluksi. Siihen niillä on kaikki edellytykset. Pääasia olisi saada alkusysäys ja päästä liikunnan makuun. Ei riitä, että silloin tällöin, kerran kuussa, nousee suksille. On saatava se tottumukseksi, jotta säännöllisesti saisi vaivata ruumistaan. Todelliseen kuntoon ei muuten päästä. Varsinkin etelä-Suomessa hiihtosäät ja -kelit voivat olla hyvin oikullisia, eikä aivan kehnolla ilmalla kannatakaan mennä hiihtämään. Silti ei saa luopua harjoituksista, vaan on hiihto korvattava kävelylenkillä ja lumen sulaessa keväällä siirryttävä juoksuharjoitteluun. Jokainen osaa juosta, jokainen voi juosta, ja jokaisen tulisi juosta. Vauhti ei ole pääasia. Viisikymmenvuotias mies, ja vanhempikin, voi erinomaisesti juoksennella metsäisillä poluilla antamalla järkensä, hengityksensä ja sydämentoimintansa säännöstellä vauhdin. Pääasia on aina sekä hiihdossa että varsinkin juoksussa, että aluksi puoli tuntia liikutaan verrytellen. Ensimäinen 10 min. kävellään, toisen aikana suoritetaan voimisteluliikkeitä, ja kun kolmas kymmenminuuttinen on vielä aivan hiljalleen, hikeä hakien, köykäisesti, jalan noustessa vain hivenen maasta, juoksenneltu, ollaankin kypsät jatkuvaan pitempään juoksuun, jolloin sydän, keuhkot ja lihakset saavat vahvistumiseensa tarvittavan rasituksen.

Ruumiillisen kunnon säilyttäminen nykyhetkenä on täydellisesti kunkin yksilön oman huolenpidon ja innostuksen varassa. Vaikka Suomi kulkeekin urheilukansan nimellä maailmassa, ei jokamiehen urheilu ole huipputason osoittamalla asteella. On vahinko, ettei esim. osakuntatalojen yhteydessä ole voimistelusaleja, puhumattakaan siitä, että yliopisto on vailla kaikkia muita harjoituspaikkoja, paitsi voimistelulaitoksessa olevia paria salia. Lähitulevaisuudessa olisi tämä epäkohta korjattava ja koko akateeminen urheilu saatava toiselle tasolle. Siihen ei kuitenkaan päästä ennenkuin uudistukset lähtevät koululaitoksesta, jolloin oppilaitten liikuntatunteja ja opettajavoimia on lisättävä. Tällöin kasvaa ylioppilaitten harrastus urheiluun, ja ennen pitkää heidän vaati-

muksensa yliopiston urheiluelämän uudelleen järjestämiseksi on otettava varteen.

Maaseudulla ja pienissä kaupungeissa ovat olosuhteet meillä jokaisen omakohtaisen urheilun harrastamiseen erinomaiset. Ei tarvitse uhrata paljon aikaa tehdäkseen hiihtoretken lähimaastoon tai vuodattaakseen hikikarpaloita murtomaalenkillä. Pääkaupunki ja muut suuremmat kaupungit ovat toisessa asemassa. Sentähden olisi perustettava suurjärjestö, jonka tehtävänä olisi aikaansaada harjoituspaikkoja ja -saleja kaupunkeihin, hankkia päteviä opettajavoimia ja järjestää suurelle yleisölle aivan mitättömästä maksusta mahdollisuus liikuntaharjoituksiin. Harjoitusten olisi oltava mahdollisimman moninaisia, pääasiassa kuitenkin kokoonpantuja niistä edellä estetyistä urheilumuodoista, jotka nopeimmin ja tehokkaimmin edistäisivät asekuntoa.

On olemassa paljon ihmisiä, jotka eivät mielellään liity mihinkään järjestöön. Näihin »kunnallisiin» urheiluharjoituksiin olisi jokainen oikeutettu ottamaan osaa, tarvitsematta liittyä järjestön jäseneksi. Ensimäisenä ehtona olisi valtion mukaantulo, jotta asia lähtisi kyllin nopeasti käyntiin ja kaikki käsittäisivät siten paremmin koko asian tarkoituksen. Harjoituksista osa olisi järjestettävä kurssin muotoon. Täten m.m. hiihto ja uinti, nyrkkeily ja pallopelit muodostaisivat niillä kiitollisen aineksen. Paitsi kursseille, joita voitaisiin järjestää m.m. Suomen Urheiluopistossa, ei säännöllinen osanotto muihin harjoituksiin olisi välttämätön. Etenkin lomakurssien järjestäminen sekä kesällä että talvella voisi saavuttaa suuretkin mittasuhteet, sillä millään muulla tavalla ei lomaansa voi paremmin viettää kuin useampia urheilumuotoja käsittävillä kursseilla, joilla viikossa kohennetaan uskomattoman paljon ruumiillista kuntoa. Kursseja ja harjoituksia tulisi olla kaikkina vuodenaikoina, jotta niin usealla kuin mahdollista olisi tilaisuus päästä mukaan. Tässä suhteessa osakunnat voisivat jo nyt tehdä jäsenistönsä keskuudessa ensiarvoisen tärkeää uranuurtajatyötä. Kurssien ja harjoitusten onnistumisen edellytyksenä olisi luonnollisesti pätevien opettajavoimien käyttäminen. Yleensäkään kursseilla ei ikä, ajanniukkuus, liikarasituksen pelko muodostu esteeksi silloin, kun harjoitukset ovat asiallisia ja taitavasti eri asteisiksi jär-

jestettyjä. Vasta sitten, kun harjoituspaikkoja urheilukenttineen ja voimistelusaleineen on kyllin tiheässä suuremmissakin kaupungeissa ja niitten ovet avoinna kaikille, päästään jokamiehen urheilukunnon säilyttämisessä kyllin pitkälle. Mikään ei nytkään kuitenkaan estä huolehtimasta rauhanaikaisesta kunnosta, kun vain tarmoa riittää ja jokainen muistaa, että urheilun harrastamisessakin menestyksen salaisuus piilee voitetuissa vaikeuksissa.

RAJASEUTUTYÖSTÄ JA -POLITIIKASTA

U. Peltoniemi

Viime sota saattoi rajaseutukysymyksemme uuteen vaiheeseen. Meillä on nyt n. 700 km uutta itärajaa, jonka taakse jäivät Kannas, Laatokan Karjala ja huomattavat osat Lappia. Jäljelle jäänytkin osa vanhaa itäistä rajaseutuamme on sodan pahoin tuhoamaa. Rauniokylästä toiseen joutuu nyt itärajamme vartta kiertävä matkamies kulkemaan: Alueluovutukset ja rajaseudun hävitykset eivät olleet mitään uutta maamme historiassa, sillä näin on käynyt monen monta kertaa ennenkin. Meillä ei vain tahdottu uskoa, että näin voisi vieläkin käydä, eikä meillä hoidettu maan asioita tätä vaaraa silmälläpitäen.

On kuin Suomen kansa olisi vihdoinkin herännyt tajuamaan rajaseutujensa merkityksen. Valtiovalta on ryhtynyt moniin laajakantoisiin toimenpiteisiin, joiden ehdottajille vielä vuosi pari sitten naurettiin ylimielisesti, ja yksityiset kansalaiset ovat osoittaneet

aivan erikoista myötätuntoa rajan koviakokenutta kansaa kohtaan. Meillä harrastetaan nykyään kovasti rajaseutuasioita, niistä puhutaan ja kirjoitetaan, ja rahaa sekä tavaraa virtaa paljon itään päin. Kaikki tämä on mitä ilahduttavinta, mutta sittenkin toivoisi, että asioihin koetettaisiin perehtyä perusteellisemmin ja samalla luotaisiin selvät suuntaviivat laajaksi paisunutta työtä varten.

Rajaseudut ovat kunkin valtakunnan arimpia osia. Niiden kautta vihollinen hyökkää maahan, ja niistä se aina ensinnä vaatii ja valtaa itselleen alueita. Voi sanoa, että *rajaseutu on koko valtakunnan suojamuuri, jonka puolustuksen kestävyydestä koko valtakunnan turvallisuus, vieläpä itsenäisyyskin riippuvat.* Tästä johtuu, että *rajaseutupolitiikan* on otettava päämääräkseen rajaseudun olojen järjestäminen tavalla, mikä parhaiten vastaa maanpuolustuksen etuja. Joudutaan tekemään kohtalokkaita erehdyksiä, jos rajaseuduilla asioita hoidetaan samaan tapaan ja samoja periaatteita noudattaen kuin maan sisäosissa. Vaikka ei olisikaan mikään »militaristi» mieleltään, niin asioihin ennakkoluulottomasti perehdyttyään ja huomioistaan rehelliset johtopäätökset tehtyään jokainen tarkkailija varmaankin tulee yllämainittuun tulokseen. Rajaseudun teitä ei esim. voida maan turvallisuutta vaarantamatta rakentaa yksistään paikallisen asutuksen tarpeita silmälläpitäen, vaan siten, että ne palvelevat maan puolustussysteemiä. Sama näkökohta on otettava huomioon asutustoimintaa järjestettäessäkin. Monilla aloilla joudutaan myöskin rajoittamaan yksityisten kansalaisten toimintavapautta, vieläpä heidän oikeuttaan liikkua omalla kotiseudullaan. Kaikki nämä seikat luonnollisesti vaikeuttavat paikallisten asukkaiden elämistä ja supistavat lakien heille takaamia oikeuksia, mutta muuta mahdollisuutta ei ole, jos asioita järjestettäessä otetaan huomioon kokonaisuuden, siis valtakunnan, etu. Kohtuullista kuitenkin on, että valtio tavalla tai toisella korvaa rajaseudun asukkaille sen vahingon, mikä heille aiheutuu tällaisesta järjestelystä. Jos esim. johonkin rajakylään ei sotilaallisista syistä saa rakentaa minkäänlaista tietä, ei edes korjata kylätietä, niin on paikallaan, että sen asukkaille suoritetaan jonkinlainen korvaus siitä ajanhukasta, mikä heille aiheutuu käydessään jalan tai hiihtäen noutamassa ostot: varat maantievarren kylistä. Toinen

mahdollisuus on se, että valtio ostaa kylän talot ja kieltää senjälkeen asumisen siinä.

Meillä on tähän asti tehty rajaseutu*työtä*, mutta meillä ei valitettavasti ole ollut varsinaista rajaseutu*politiikkaa*, sikäli kuin tarkoitamme politiikalla johdonmukaista toimintaa jonkin päämäärän saavuttamiseksi. Luonnollisestikin valtion harjoittama maataloudellinen toiminta, Punaisen Ristin työ sairaanhoito-olojen parantamiseksi, opintokerhotoiminta, muu valistustyö ja Rajaseudun Ystävien Liiton sekä muiden järjestöjen harjoittama vähävaraisten huolto ovat kaikki kuuluneet rajaseutupolitiikan piiriin, mutta kaikki tämä työ on ollut hajanaista ja vailla keskitettyä johtoa. Meiltä on puuttunut politiikka, jolla olisi ollut selvät päämäärät ja riittävät toimintamahdollisuudet ja -vapaudet. Huomattavaa kuitenkin on, ettei tällainen keskitetysti johdetun ja määrätietoisen politiikan puute ole havaittavissa vain rajaseutuasiaimme järjestelyssä, vaan se on monilla muilla aloilla hidastuttanut kehitystä ja siten aiheuttanut suuria vahinkoja!

Lyhyen kirjoitelman puitteissa ei luonnollisestikaan ole mahdollista hahmotella meillä kaivattavaa rajaseutupolitiikkaa sen koko laajuudessa. Rajoitummekin seuraavassa vain erään hyvin tärkeän kysymyksen käsittelyyn, joka jo osoittaa, miten moninaisia seikkoja on otettava huomioon rajaseutuasiain järjestelyssä.

Erääksi rajaseutupolitiikan päämääräksi on asetettava se, että *rajaseudun väestö saadaan valtiollisesti täysin luotettavaksi ja voimakkaan puolustustahdon elähdyttämäksi.*

Viime talven sota osoitti, että näin onkin suurin piirtein asian laita. Rajaseudun miehet kunnostautuivat taisteluissa, samoin naiset lottina, ja luovutettujen alueiden väestön yksimielinen siirtyminen Suomen puolelle osoitti, että lujat siteet yhdistävät rajan kansan isänmaahansa. Rajaseudulla oli kuitenkin myös poikkeuksia — kuten maamme muissakin osissa. Rajaseudulla tällaiset maanpetturit ovat kuitenkin vaarallisempia kuin sisämaassa, siksi heidän poistamiseensa on ryhdyttävä kaikin mahdollisin keinoin, sellaisinkin, joita ei sisämaassa haluta käyttää.

Meillä on joka vuosi itäisen rajaseutumme pitäjissä pidätetty

maanpetokselliseen toimintaan syyllistyneitä henkilöitä. Mitä heille on tehty? Heidät on muutamaksi vuodeksi lähetetty johonkin vankilaan, josta he ovat aikanaan palanneet entistä kokeneempina vanhoille asuinsijoilleen rajan pintaan. Mitä takeita on siitä, etteivät he jatka entistä maanpetoksellista toimintaansa? Rajapitäjissämme asuu vakinaisesti tai oleskelee tilapäisesti monia henkilöitä, joiden entisyys on sellainen, että se pakottaa vakavasti epäilemään heidän luotettavaisuuttaan. Heitä ei kuitenkaan voida minkään lainkohdan perusteella lähettää kauemmaksi rajasta. Ollaanpa meillä niinkin vapaamielisiä, että rajapitäjissä on *valtion* viran- ja toimenhaltijoina ollut miehiä, joita toisten valtion miesten on täytynyt pitää silmällä. Tässä yhteydessä lienee syytä huomauttaa siitä, että niitäkään, jotka yrittävät salaa mennä rajan yli, ei täällä uhkaa ankara rangaistus. Kaikkia yrittäjiä ei tietystikään edes saada pidätetyiksi, ja nekin, jotka joutuvat kiinni, selviytyvät tavallisesti tästä jutusta verraten pienellä sakolla. Monesti onkin sattunut, että sama mies on muutaman viikon sisällä kahdesti pidätetty samasta rikkomuksesta. Kun epäluotettaviksi tunnetut henkilöt saavat vapaasti oleskella rajaseudullamme ja salainen rajanylitys ei aiheuta rangaistusta, joka panisi heidät arvelemaan, on viranomaisten mahdoton järjestää täydellistä rajansulkua. Monet tapaukset todistavat kiistattomasti, että laeissamme olevia puutteita on käytetty hyväksi ja siten aiheutettu maallemme vahinkoja, joiden suuruutta on vaikea arvioida.

Itäinen naapurimme ei ole ollut yhtä välinpitämätön rajaseutunsa suhteen. Puhumattakaan siitä, että siellä maanpettureita ja vakoojia käsitellään mutkattomammin kuin meillä, siellä on ryhdytty toimenpiteisiin epäluotettavan väestön poistamiseksi rajalta. V. 1935 annetulla asetuksella määrättiin Suomen rajoille muodostettavaksi 40—60 km leveä rajavyöhyke, jolta viranomaiset voivat karkoittaa kaikki epäluotettaviksi katsomansa asukkaat.

Sodan jälkeen on Venäjänvastaisen rajamme oloissa tapahtunut sellainen muutos, että mainitun rajan varteen muodostetaan vyöhyke, jolta siviiliväestö siirretään pois. Parhaillaan eduskunnassa käsiteltävänä olevassa vuoden 1941 tulo- ja menoarvioesityksessä

ehdotetaan myönnettäväksi määräraha rajalinjalta siirrettävän väestön omaisuuden korvaamiseksi. Tämä väestönsiirto on erittäin tärkeä sekä puolustuksen että rajanvartioinnin kannalta, ja luonnollisesti sen avulla voidaan myöskin vaikeuttaa rajaseudulla toimivien maanpetturien puuhia. Suojavyöhykkeestä tulee kuitenkin todennäköisesti siksi kapea — kaakkoisrajallamme ehkä vain muutamia satoja metrejä ja itärajalla 10—30 km leveä —, että sen merkitys epäluotettavan väestön silmälläpidossa jää vähäiseksi. Tämän vuoksi olisi paikallaan, että suojavyöhykkeen taakse muodostettaisiin leveämpi valvontavyöhyke, jolla saadaan asua ja oleskella vain paikallisten viranomaisten luvalla. Yhtä tärkeätä olisi lakien muuttaminen sellaisiksi, että jokaiselta, jota on rangaistu maanpetokselliseen toimintaan osallistumisesta, kiellettäisiin eliniäksi pääsy rajapitäjiin ja eräillä seuduin niiden naapuripitäjiinkin tai niiden osiin. Tällainen lainmuutos kohtaisi varmaan jyrkkää vastarintaa eräiden -ismien kannattajien taholta. Jos he eivät kuitenkaan tee pätevää ehdotusta edellämainittujen epäkohtien korjaamiseksi, niin tuohon vastarintaan ei kannata kiinnittää vakavaa huomiota. Merkitseehän meille maan turvallisuus enemmän kuin joidenkin kauniiden, mutta nykyajan oloihin soveltumattomien periaatteiden tinkimätön noudattaminen!

Ei kuitenkaan riitä se, että rajaseudullamme tukahdutetaan maanpetoksellinen toiminta. Meidän on rajaseutupolitiikkaamme myöskin sisällytettävä rajaseutumme väestön mielialan muokkaaminen sellaiseksi, että maanpettureilla ei ole mahdollisuuksia saada apua hämärissä puuhissaan. Koska rajan kansa on, harvoja poikkeuksia lukuunottamatta, isänmaallista mieleltään, niin tällaisella työllä on suuret mahdollisuudet.

Maanpetokselliseen toimintaan ryhdytään useimmissa tapauksissa taloudellisista syistä. Puute ja kurjuus herättävät tyytymättömyyttä, katkeruutta ja vihaa, jotka houkuttelevat ansaitsemaan helpolla rahaa ja jotka myös muokkaavat mielialat otollisiksi kaikelle kiihoitukselle. Tästä syystä on erikoisesti kiinnitettävä huomiota taloudellisten olojen parantamiseen, siis eri elinkeinojen kehittämiseen ja työtilaisuuksien järjestämiseen, ja eräissä tapauksissa huoltoonkin, kunhan se vain tapahtuu oikeassa hengessä.

Avustustoiminta on suunniteltava siten, että se herättää kansassa yrittämishenkeä ja oma-aloitteisuutta eikä tuudita sitä saamattomuuteen ja välinpitämättömyyteen. Oikeahenkisellä valistustoiminnalla on myöskin oma tärkeä tehtävänsä mielialojen muokkauksessa.

Väestökysymyksestä huolehdittaessa on aina myöskin kiinnitettävä huomiota siihen, että väestö lisääntyy ja että nousevasta polvesta kasvaa tervettä ja voimakasta kansaa. Suomessakin ollaan jo sillä huolestuttavalla asteella, että kansamme kasvu näyttää pysähtyvän. Itäisellä rajaseudullamme ei tässä suhteessa ole valittamisen varaa, päinvastoin se on maamme parasta »ylituotantoaluetta». V. 1936 valmistui tilasto väkilukumme muutoksista viime vuosina. Sen mukaan edellisenä vuonna syntyi lapsia suhteellisesti eniten silloisessa Oulun läänissä, jossa 10.000 henkeä kohten syntyi 242 lasta. Seuraavana oli Kuopion lääni, jossa vastaava luku oli 232. Uudellamaalla oli luku vain 126 ja koko maassa 185. Tilastojen mukaan kaksi ensiksimainittua lääniä ovat »tavallaan ylläpitäneet koko maan väestönlisäystä». Kun nykyinen itäinen rajaseutumme kokonaisuudessaan kuuluu tähän alueeseen, voimme siis sanoa, että nuo rajapitäjämme täyttävät tässä suhteessa hyvin velvollisuutensa kansamme tulevaisuutta kohtaan.

Miten nuo lapset sitten tulevat hoidetuiksi ja kasvatetuiksi? Numerot ehkä vastaavat parhaiten tähänkin kysymykseen. V. 1936 syntyi neljässätoista venäjänvastaisen rajamme pitäjässä yhteensä 3.390 lasta, joista ensimmäisen ikävuoden kuluessa kuoli 331, siis n. 10 %. Lapissa ja Kainuussa saattaa kuolleisuusprosentti nousta 16—18 %:iin, mikä on peloittavan suuri luku, sillä kaupungeissamme se on saatu laskemaan alle 3 %:n ja koko maassa se on n. 7 %. Rajaseudun lasten hoidosta ja terveydentilasta antaa sattuvan kuvan erään tunnetun lastenlääkärin haastattelulausunto:

»Suomussalmen lasten terveydentila on yleensä valitettavan huono. Enimmät lapset ovat laihoja, melkein näivettyneitä. Ainakin 90 prosenttia lapsista potee riisitautia. Harvoin tapaa lasta, jolla olisi terveet hampaat. Verenvähyys vaivaa niinikään yleisesti näitä lapsia, joiden ruokana miltei yksinomaan on leipä, puuro ja

perunat — mikäli niitäkään on — ja jotka eivät saa riittävästi maitoa. Asuntojen ahtaus ja lämpimien vaatteiden puute estävät lapsia saamasta edes raitista ilmaa tarpeekseen.» Lausunto on annettu tänä syksynä. Jokainen rajaseudun oloihin perehtynyt voi kuitenkin vakuuttaa, että kaikissa itärajamme pitäjissä oli jo rauhan aikana monia perheitä, joihin sopivat ylläolevat lauseet sanasta sanaan. Ilman muuta on myöskin selvää, ettei vuoden kuluessa lasten terveydellinen tila ole ehtinyt näin suuresti heikentyä, vaan he ovat jo ennen sotaa olleet huonossa kunnossa.

Kun maassamme on syntyväisyys huolestuttavasti vähentynyt, olisi kuolevaisuusprosentti saatava lapsirikkaimmilla seuduillamme alenemaan. Mutta ei sekään riitä, vaan näitten seutujen lapsista on huolehdittava jatkuvasti, sillä heistähän suureksi osaksi riippuu, millaiseksi kansamme ruumiillinen kunto tulevaisuudessa tulee muodostumaan. On huolehdittava siitä, että lapsilla on ruokaa ja vaatteita ja että he saavat tarpeellisen hoidon. — Tässäkin siis on tulevalle rajaseutupolitiikallemme eräs pikaisia ja laajakantoisia toimenpiteitä vaativa työala!

Rajaseudun väestökysymyksen piiriin kuuluu vielä rajaseudun asuttaminen. Tässä on tietenkin asetettava päämääräksi, että asutustilat perustetaan sellaisille seuduille, missä sotilaalliselta kannalta voidaan asutuksen ja viljelyksen leviämistä pitää suotavana, ja että uudisasukkaiksi hyväksytään vain täysin luotettavia ja maanpuolustushenkisiä henkilöitä. On mitä valitettavinta, että ehdotukset uudistilojen antamisesta täysinpalvelleille kanta-aliupseereille ja rajamiehille ovat hautautuneet jonnekin virastojen arkistokaappeihin. Heidän kiinnittämisensä rajaseudulle olisi maanpuolustuksen kannalta mitä toivottavinta, ja he voisivat varmaan edullisesti vaikuttaa maataloudenkin kehitykseen, koska he ovat pääasiassa kotoisin vanhoilta viljelysseuduilta ja nuorina perehtyneet siellä maanviljelykseen.

Erään pienen, mutta sitä tärkeämmän väestöryhmän muodostavat rajaseudulla olevat valtion ja kuntien viran- ja toimenhaltijat. Valtion pitäisi kaikin keinoin vaikuttaa siihen suuntaan, että rajaseudun virkakunta olisi mahdollisimman pätevää ja oikeahenkistä. Rajaseudulla ei riitä pelkkä muodollinen pätevyys, vaan virka-

miehen on pystyttävä siellä olemaan esimerkkinä muille kansalaisille ja hänen on osattava herättää ympäristössään oikeata henkeä. Kun rajaseudulla virkakuntaa on vähän, lankeaa siellä kunkin kohdalle suurempi vastuu kuin muualla. Eräänä vaatimuksena olisi pidettävä sitä, että virkaan tai toimeen valittava on aktiivisesti osallistunut maanpuolustustyöhön. Jokainen ymmärtää ilman muuta, mikä merkitys on sillä, että liikekannallepanon sattuessa upseereita saadaan rajapitäjistä. Heillä on paikallistuntemusta, ja rajaseudun suojajoukkopataljoonat ovat silloin nopeasti koossa, kun opettajat keräävät kylänsä asekuntoiset miehet joukkueekseen ja kiiruhtavat sen kanssa kokoontumispaikalle. Rauhan aikana tuo upseerikunta voi menestyksellisesti toimia suojeluskunnissa kouluttamalla omia miehiään pahojen päivien varalle. Se mitä edellä on mainittu miehistä, on sovellutettavissa myöskin naisiin, joilla lottina on niin rauhan kuin sodankin aikana paljon tärkeitä tehtäviä hoidettavanaan.

Pätevän ja oikeahenkisen virkakunnan saamiseksi rajalle on siellä pystyttävä tarjoamaan sellaiset taloudelliset edut, että ne vetävät kunkin alan parhaita näihin rajaerämaihin. Kansakoulun opettajille ja rajavartioston henkilökunnalle maksetaan nyt jo rajaseutulisää. Sama etu olisi myönnettävä kaikille valtion viran- ja toimenhaltijoille, ja rajaseutulisästä olisi tehtävä sellainen, että se todella houkuttelee kilvan hakemaan rajaseudulla aukenevia paikkoja. Eräs vanha ja koeteltu keino olisi myöskin se, että viran- ja toimenhaltijoille annettaisiin oikeus rajaseudulla laskea hyväkseen ylimääräisiä virkavuosia (esim. kolme vuotta laskettaisiin neljäksi). Tämä tekisi ikälisien saamisen nopeammaksi, antaisi eräillä aloilla etuja kilpailtaessa paikoista muualla, ja niille, jotka jäävät eliniäkseen rajaseudulle, se tekisi mahdolliseksi aikaisen eläkkeelle pääsemisen. Viimeksimainitullakin seikalla on oma merkityksensä vaikeakulkuisissa rajaerämaissa, joissa virkamiehen on oltava hyvässä fyysillisessä kunnossa, jotta hän pystyisi suorittamaan vaivalloisia virkamatkoja. Valtion olisi myöskin avustettava kuntia sekä rajaseudulla toimivia järjestöjä ja yksityisten ylläpitämiä oppilaitoksia, että nekin pystyisivät maksamaan palveluksessaan oleville henkilöille tavallista paremman palkan. — Koska rajapitäjissäm-

me on vähän viran- ja toimenhaltijoita, voitaisiin verraten pienin määrärahoin saada tässä asiassa paljon aikaan.

Rajaseutupolitiikalla on mitä moninaisimpia erikoislaatuisia asioita hoidettavanaan. Voi sanoa, että tästä syystä rajaseutua olisi hoidettava valtiona valtiossa. Aina olisi muistettava, että tällä pienoisvaltiolla on oma tärkeä tehtävänsä päävaltion suojaamisessa ja että pienoisvaltion asioita on siis hoidettava yksinomaan ja ehdottomasti niin, että tämä tehtävä tulisi mahdollisimman hyvin täytetyksi.

Nykyisessä rajaseudun asiain hoidossa on suurimpana haittana keskitetyn johdon puute. Saattaa sattua, että saman asian (esim. nykyisen jälleenrakentamistyön) kanssa on kolmella neljällä ministeriöllä jotakin tekemistä. Asioiden hoito vie aikaa, ja niiden käsittelyssä ei noudateta joka paikassa samoja periaatteita.

Rajaseudun asiain hoito olisi mahdollisimman pian keskitettävä yhden ainoan viraston huoleksi, jolla olisi laajat valtuudet ja riittävät määrärahat. Meidän olisi saatava erikoinen rajaseutuhallitus, joka huolehtisi rajojen vartioinnista, järjestyksen ylläpidosta, elinkeinojen kehittämisestä, kansanhuollosta, valistustoiminnasta j.n.e. Ajatus saattaa tuntua yllättävältä, mutta se ei sinänsä ole uusi — esim. Puolassa oli suoritettu tällaista keskitystä, ja meilläkin oikein virallisissa piireissä puhuttiin takavuosina rajaseutuministerin asettamisesta. Rajaseutuhallitus saisi tehtäväkseen rajaseutupolitiikan suunnittelun ja sen johdonmukaisen noudattamisen.

Myöskin vapaaehtoiseen rajaseututyöhön on ehdottomasti saatava keskitystä. Se onkin helposti suoritettavissa, koska sitä varten ei tarvitse muuttaa lakeja eikä tehdä uusia. Eräs keskittämistapa olisi se, että mainitulla alalla toimivat järjestöt muodostavat vapaaehtoisen rajaseututyön keskuksen, jossa kullakin järjestöllä on yksi tai kaksi edustajaa. Keskus olisi yhteydessä rajaseudulla toimivien vapaan huollon keskusten kanssa ja saisi niiltä tietoja rajaseudun tarpeista. Saamiensa tietojen mukaan se sitten jakaisi tehtävät eri järjestöille. Tällä järjestelyllä päästäisiin siihen, että apua voitaisiin toimittaa sinne, missä sitä milläkin hetkellä kipeimmin

tarvitaan. Nykyisen hajaannuksen aikana voi jollekin alueelle tulla liikaa avustusta ja toinen jäädä kokonaan ilman, vaikka se olisi sille enemmän tarpeen kuin edelliselle. Koska kuitenkin eri järjestöjen toimintahalun ylläpitämiseksi on välttämätöntä, että ne säilyttävät suoranaisen kosketuksen rajaseutuun, olisi edelleen sallittava sitä haluavien järjestöjen itse omissa nimissään lähettää tavaraa rajaseudulle, ottaa sieltä »kummiperheitä» ja osallistua jälleenrakennustyöhön. Tällöin on kuitenkin asetettava ehdoksi, että jokaisesta avustuksesta tehdään ilmoitus paikalliselle vapaan huollon keskukselle. Jos me joskus saamme rajaseutuhallituksen, niin yllämainittu keskus luonnollisestikin joutuisi sen valvontaan, ja hallitus myöskin jakaisi eri järjestöille yleisistä varoista saatavat apurahat.

Meillä kaivataan keskitetysti johdettua rajaseutu*politiikkaa*. Koska ei kuitenkaan ole suuria toiveita pikaisesta tälle asteelle pääsemisestä, on meidän joka tapauksessa jatkettava rajaseutu*työtä*. Kaikki tällä alalla työskentelevät ottakoot ainakin yhteisen päämäärän, jonka hyväksi kullakin työsaralla toimitaan. Päämääränä olkoon:

Rajaseutu on kohotettava sekä taloudellisesti että henkisesti maan turvallisuuden ja arvon vaatimalle tasolle. Rajaseudun asiat on hoidettava yksinomaan maanpuolustuksen etuja silmälläpitäen, jonka vuoksi myöskin vapaaehtoinen rajaseututyö on järjestettävä siten, että sen avulla vahvistetaan rajan kansan puolustustahtoa. Erikoisesti on kiinnitettävä huomiota siihen, että rajan lapsista nousee terve ja voimakas kansa kotikonnun ja koko isänmaan suojaksi.

SISÄLLYSLUETTELO.

Toimitus: VILHO HELANEN, TARMO J. TOLONEN ja YRJÖ VUORJOKI.

● Meidän kaltaisellamme liikkeellä on myös kasvattava tehtävänsä: valvoa, että hyvä maku ja oikea tyyli pääsevät oikeuksiinsa ja kehittyvät. Olemme aina pyrkineet täyttämään tämän tehtävämme.
STOCKMANN JA TAILOR

VAALEA
MY OY ALKOHOLILIIKE Ab
LAHDEN
ERIKOIS
Olut
III
O.Y. MALLASJUOMA · LAHTI

5 ehtoa,

mitkä Te voitte Ritaripukimelta vaatia:

Että se on

1. **hyvästä ja sopivan värisestä kankaasta,**
2. **hyvin valmistettu,**
3. **hyvin istuva,**
4. **kuosikas ja**
5. **hinnaltaan kohtuullinen.**

Ritaripukimien käyttäjät ovat olleet tyytyväisiä pukimiinsa samalla kun tietävät voineensa olla vaativia.

Sodan johdosta ei kankaille tosin voi asettaa rauhanaikaisia vaatimuksia. Ritaripukimiin liittyvät kuitenkin huolellinen ja hyvä suomalainen työ ja ammattikokemus, jotka ovat ylläolevan perustana.

Ritaripukimia myyvät useimmat hyvät pukuliikkeet, joihin olemme juuri lähettäneet uusimpia välikausiulstereitamme ja pukujamme.

TAMPEREEN PUKUTEHDAS O.Y.

Tampere, Helsinki, Turku, Vaasa, Oulu, Jyväskylä.

Suosittelemme!

"Tilhi"

ikkunaverhoja,
paitoja,
kauluksia ja
korsetteja

Verho- ja Paitatehdas Oy.
Tampere

Kestävin pohja, mille isänmaallinen nuoriso voi rakentaa, on isiltä peritty usko.

SEN PERINTEITÄ VAALII

KOTIMAA

kodin, uskonnon ja isänmaan vartiona seisovan

NUORISON LEHTI

Suomen vanhin ja eniten levinnyt, kahdesti viikossa ilmestyvä kristillinen sanomalehti.

1/1 vuosikerta	mk	60:–
1/2 "	"	32:–
1/4 "	"	17:–
1 kuukausi	"	6:–

KOTIMAA
HELSINKI
Yrjönkatu 13
Puhelin 29 725

Arv. maanviljelijät!

Lannoitussuunnitelmia laatiessanne muistakaa mm. seuraavat seikat:

1. Vaikean elintarviketilanteen vuoksi *sadot on saatava nousemaan* mahdollisimman nopeasti.

2. Tehokkain keino siihen pääsemiseksi on entistä *voimakkaampi lannoitus.*

3. Kun *eläinlantaa on vähän* ja se on ruokinnan niukkuudesta johtuen tavallista *ravintoköyhempää,* on entistä enemmän turvauduttava *väkilannoitteisiin.*

4. *Typpi-, kali- ja fosforihappolannoitteet ovat edelleenkin* maataloustuotteitten hintoihin verrattuina *halpoja,* joten niiden käyttö muodostuu myös maanviljelijän kannalta edulliseksi samalla kun se on kansan ravitsemisen vuoksi välttämätöntä.

RIKKIHAPPO- JA SUPERFOSFAATTITEHTAAT O.Y.

„Niin, kello oli 10,15 . . . kun lähdimme vastaiskuun —"

Kunniakas ja esimerkillinen on niiden suomalaisten sotilaiden taistelutie, joiden nyt invaliideina näemme alkavan jälleenrakentaa nuorta runneltua elämäänsä. —

Turvatkaa heidän tulevaisuutensa.

Näissä arpajaisissa on voittoina yhteensä

9 miljoonaa

Arvonta 18. 12. -40.

ARPA 50:—

SUOMEN SOTAINVALIIDI-ARPAJAISET

SOTAINVALIIDIEN VELJESLIITTO r.y:n HYVÄKSI
Helsinki – Aleksanterinkatu 19 – Puh. 38 349, 38 437

Järjestää:
Sotainvaliidien Veljesliitto r.y.
Hoitaa:
Yleinen Finanssi Oy.

SISUN JA USKON
SANKAREITA

KOTIMAA

POSTI

KAUNEUTTA!

KARHULA-IITTALAN uudet käyttölasit valmistetaan terveitten periaatteitten mukaan. Hyvä ja kaunis muoto on tärkeintä, koristelu on toisella sijalla, eikä sitä välistä käytetä lainkaan. Lasiaineksen oma kauneus katsotaan riittäväksi, ja se tuodaan esille huippuunsa kehitetyllä valmistustekniikalla. Makuasia on, valitsetteko kotiinne tanakkarakenteisia Karhula-laseja, lehdenohuita, hauraita esineitä vaiko raskasta, sileätä kristallia, jossa itse lasiaines loistaa ja elää. Kauneus ilmenee monissa muodoissa — ja KARHULA-IITTALA-lasit tehdään

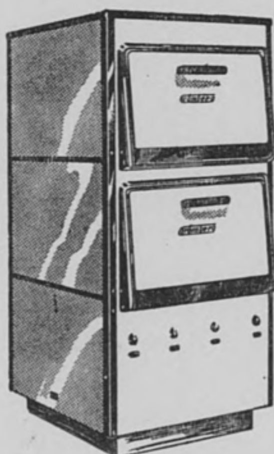
hyvän muodon merkeissä!

KARHULA-IITTALA

LASITEHDAS

Helsinki 1940 Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Kirjapainon Oy.

NYKYAIKAISISSA,

vaativimmatkin mitat täyttävissä taloissa sähköasennukset ja suurkeittiökojeet

Strömberg-työtä

Oy Strömberg Ab

Helsinki - **Pitäjänmäki** - Turku.

Hinta: nid. 50:-
Kangask. 70:-